

Vantaa

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2023

KAUPUNGINVALTUUSTO 20.5.2024

VANTAAN KAUPUNKI
TILINPÄÄTÖS 2023

Kaupunginvaltuusto 20.5.2024

Kansikuva: Vantaan kaupungin aineistopankki, Tiksi Block Party
Kansi: Heidi Hölttä, Viestintä
Taitto: Tuuli Portin, Talouspalvelut

VANTAAN KAUPUNGIN TILINPÄÄTÖS 2023

Sisällysluettelo

1	TOIMINTAKERTOMUS.....	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	1
1.1.1	<i>Kaupunginjohtajan katsaus</i>	1
1.1.2	<i>Vantaan kaupungin hallinto</i>	3
1.1.3	<i>Kansantalouden ja aluetalouden kehitys</i>	7
1.1.4	<i>Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys</i>	9
1.1.5	<i>Vantaan kaupungin henkilöstö</i>	28
1.1.6	<i>Ympäristötekijät</i>	32
1.1.7	<i>Muut ei-taloudelliset asiat</i>	33
1.1.8	<i>Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä</i>	34
1.2	SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	40
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	45
1.3.1	<i>Tilikauden tuloksen muodostuminen</i>	45
1.3.2	<i>Toiminnan rahoitus</i>	47
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	49
1.5	KOKONAISTULOT JA MENOT	54
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	56
1.6.1	<i>Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt</i>	56
1.6.2	<i>Konsernin toiminnan ohjaus</i>	57
1.6.3	<i>Olennot konsernia koskevat tapahtumat</i>	58
1.6.4	<i>Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen</i>	59
1.6.5	<i>Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen</i>	73
1.6.6	<i>Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä</i>	75
1.6.7	<i>Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä</i>	76
1.6.8	<i>Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut</i>	78
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	82
2	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	83
2.1	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	83
2.2	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMINEN.....	99
2.2.1	<i>Käyttötalouden toteutuminen</i>	99
2.2.2	<i>Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023</i>	154
2.2.3	<i>Investointien toteutuminen</i>	156
2.2.4	<i>Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)</i>	164
2.2.5	<i>Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta</i>	165
3	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	166
3.1	VANTAAN KAUPUNGIN TULOSLASKELMA	166
3.2	VANTAAN KAUPUNGIN RAHOITUSLASKELMA	167
3.3	VANTAAN KAUPUNGIN TASE	168
3.4	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITULOSLASKELMA.....	170
3.5	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	171
3.6	VANTAAN KAUPUNGIN KONSERNITASE	172
4	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	174
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	174
4.1.1	<i>Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	174
4.1.2	<i>Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot</i>	176
4.2	TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT	178
4.3	TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	183
4.3.1	<i>Taseen vastaavia koskevat liitetiedot</i>	183
4.3.2	<i>Taseen vastattavia koskevat liitetiedot</i>	188
4.4	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	193
4.5	YMPÄRISTÖTILINPITOJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	201
4.5.1	<i>Ympäristötilinpito Vantaan kaupungilla</i>	201
4.5.2	<i>Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden ympäristötilinpito</i>	207

4.6	HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	209
5	ERIYTETYT TILINPÄÄTÖKSET	213
5.1	MUIDEN ERIYTETTYJEN YKSIKÖIDEN TILINPÄÄTÖKSET	213
5.1.1	<i>Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	<i>213</i>
5.1.2	<i>Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat</i>	<i>215</i>
5.2	LIIKELAITOSTEN JA RAHASTOJEN VAIKUTUS KAUPUNGIN TALOUTEEN	216
5.3	MUUT ERIYTETYT LASKELMAT	218
6	LUETTELOT JA SELVITYKSET	220
6.1	KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA SELVITYS KIRJANPIDON SÄILYTYKSESTÄ	220
6.2	LUETTELO TOSITELAJEISTA	221
6.3	TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT	222
7	ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	224

1 Toimintakertomus

1.1 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.1.1 Kaupunginjohtajan katsaus

Suomen kansantalouden kehitys ja näkymät heikkenivät huomattavasti vuonna 2023. Suomen BKT kutistui vuonna 2023 1,0 prosenttia ja talous ajautui taantumaan. Inflaatio oli vielä alkuvuodesta korkealla, mutta hidastui kuitenkin selvästi vuoden aikana. Korkea inflaatio johti vuoden 2023 aikana korkojen nousuun, mikä osaltaan heikensi talouden kehitystä.

Muuttunut taloustilanne on näkynyt voimakkaasti etenkin rakentamisessa, mikä on laskenut Suomessa voimakkaasti. Korkea inflaatio ja kohonneet korot ovat vaikuttaneet myös kuluttajien ostovoimaan, mikä on puolestaan vähentänyt kotimaista kysyntää. Ostovoima on kuitenkin lähtenyt jo korjaantumaan loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuessa. Talouden hidastuminen on vaikuttanut negatiivisesti myös työllisyyteen. Työttömiä työnhakijoita Suomessa oli vuoden 2023 joulukuussa 37 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin.

Tilastokeskuksen tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli vuonna 2023 noin 1,8 miljardia euroa positiivinen. Tuloksessa on mukana kuitenkin poikkeuseriä, kuten hyvinvointialueuudistukseen liittyvät verohännät noin 1,4 miljardia euroa sekä myöhemmin kunnilta takaisinperittävä valtionosuus noin 0,5 miljardia euroa. Ilman poikkeuseriä kuntatalous olisi ollut lievästi alijäämäinen.

Vuoden 2023 alussa toteutettu hyvinvointialueuudistus vaikutti voimakkaasti kuntatalouteen: kuntien verotulot laskivat 46 prosenttia, valtionosuudet 66 prosenttia, toimintatuotot 28 prosenttia ja toimintakulut 52 prosenttia. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,7 miljardilla eurolla. Manner-Suomen kuntien lainakanta supistui noin 370 miljoonalla eurolla ja oli vuoden 2023 lopussa noin 18,4 miljardia euroa.

Vuonna 2023 jatkui Vantaan kaupungin taloutta tasapainottavan tuottavuus- ja kasvuohjelman toteuttaminen. Vuosi 2023 oli ensimmäinen hyvinvointialueuudistuksen jälkeen ja tämä näkyi voimakkaasti myös kaupungin taloudessa mm. verotulojen, valtionosuuksien, toimintatuottojen ja toimintakulujen laskiessa. Maanmyyntitulot sekä kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myynnin tulokertymät kehittyivät heikosti epävarman markkinatilanteen vuoksi. Asuntokysynnän heikentymiseen on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota, rakennuskustannusten ja korkojen nousu, inflaatio sekä kuluttajien luottamuksen heikentyminen. Kaupungin toimintakuluja kasvatti ennakoitua enemmän erityisesti varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstön vuokrauksen kustannusten kasvu.

Kaupungin verotulot laskivat vuonna 2023 edelliseen vuoteen nähden 47 prosenttia hyvinvointialueuudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien rahoitusta pienennettiin leikkaamalla kunnallisveroprosenttia kaikilta kunnilta 12,46 prosenttiyksiköllä sekä leikkaamalla yhteisöveron osuutta noin yhdellä kolmasosalla. Uudistus ei vaikuttanut kiinteistöveroihin ja se olikin ainoa verolaji, joka kasvoi vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi kuitenkin 29 milj. eurolla.

Verotulot ylittivät talousarvion niin kunnallisveroissa, yhteisöveroissa kuin kiinteistöveroissakin. Sekä kunnallis- että yhteisöveroihin vaikutti vuonna 2023 ns. verohännät. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisveroista osa tilitettiin kunnille vielä vanhojen vuoden 2022 kunnallisveroprosenttien mukaisina ja yhteisöveroja vanhoilla jako-osuuksilla. Kunnallis- ja yhteisöverojen toteuma oli tämän vuoksi vuonna 2023 poikkeuksellinen sisältäen noin 59 milj. euroa kertaluonteista verohäntäerää. Tulevina vuosina nämä verohännät poistuvat. Vuonna 2023 kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 38 prosenttia edellisvuotta vähemmän niin ikään hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamien muutosten myötä.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tilinpäätös osoittaa 47,7 milj. euron tilikauden ylijäämää. Kaupungin bruttoinvestointimenot olivat 166,8 milj. euroa ja investointien omarahoitusosuus 162,4 milj. euroa. Vuosikatteen ollessa 162,0 milj. euroa investointien tulorahoitusprosentiksi tuli 99,7. Vuonna 2023 kaupungin ulkoinen lainakanta kasvoi 14 milj. eurolla konserniyhtiöön liittyvän lyhytaikaisen rahoitustarpeen takia, jolloin vuoden lopussa kaupungilla oli ulkoista lainaa 792 milj. euroa. Vantaa on kahdeksan vuoden aikana kyennyt lyhentämään pitkäaikaisia lainoja yhteensä yli 300 milj. euroa ja asukaskohtainen lainakanta on valtakunnallisen keskiarvon tasolla.

Vuonna 2023 Vantaan kaupungin kasvu kiihtyi edellisestä vuodesta. Vuoden aikana kaupungin väkiluku kasvoi noin 4 600 hengellä erityisesti maahanmuuton myötä. Maan sisäinen muuttoliike oli Vantaan kannalta edelleen negatiivinen. Työttömyys kääntyi erityisesti loppuvuodesta kasvuun ja oli vuoden lopussa 2,3 prosenttiyksikköä edellistä vuotta korkeammalla tasolla. Myös pitkäaikaistyöttömyyden taso on edelleen korkealla ja myös se kasvoi loppuvuodesta. Uusia asuntoja valmistui noin 3 200, joka on lähes saman verran kuin edellisenä vuotena. Aloitettujen asuntojen määrä laski edellisestä vuodesta lähes 70 prosenttia, joka ennakoii asuntotuotannon määrän laskevan huomattavasti parin seuraavan vuoden aikana.

Valtuustokauden kaupunkistrategian Innovaatioiden Vantaa 2022–2025 toteuttamista on jatkettu kaupungissa ja sen toimialoilla. Vuoden 2023 aikana toteutettiin strategian laadullinen väliarviointi ja tunnistettiin keskeisiä toimenpiteitä, joita tulee toteuttaa strategiakauden lopussa. Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Yleiskaavan voimaantulon myötä käynnistettiin toteuttamisohjelman työstäminen. Vuonna 2023 Vantaan kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta. Vuonna 2023 valmistauduttiin myös TE2024-uudistukseen, jossa TE-palveluita siirtyy pysyvästi kuntien hoidettavaksi. Uudistus astuu voimaan vuoden 2025 alussa.

Vantaan tulevaa kehitystä edesauttaa se, että kaupungin talous on saatu terveeksi ja tasapainoon. Kaupungin tase on vahvistunut ja lainataso on alempi kuin yli kymmeneen vuoteen, mikä on kohonneiden korkokustannustenkin takia positiivista. Kuntatalouden näkymät ovat kuitenkin kokonaisuutena kääntyneet heikompaan suuntaan ja verotuloennusteet ovat yleisen taloudellisen tilanteen takia laskussa. Valtion kuntatalousohjelma keväällä 2024 tulee olemaan kuntatalouden tilan kannalta keskeinen, kun selviää kompensoidaanko kunnille hyvinvointialueuudistukseen liittyvien siirtolaskelmien negatiivista loppusaldoa. Kuntien valtionosuusuudistustyö on käynnissä ja uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus olla käytössä 1.1.2026 alkaen.

Yleisen taloustilanteen arvioidaan kääntyvän positiivisempaan suuntaan vuoden 2024 loppupuolella. Inflaatio on jo laskenut ja korkojen ennakoitaan lähtevän laskuun vuoden 2024 aikana. Vantaalle erityisen tärkeää olisi asuinrakentamisen elpyminen sekä työllisyyden että kaupungin talouden näkökulmasta. Oleellista on nähdä suhdanteiden yli tulevaisuuteen ja kehittää kaupunkia elinvoimaa vahvistuen sekä nykyisten että tulevien kaupunkilaisten kotikaupunkina. Vuonna 2024 Vantaan kaupungin toimintaa ja tapahtumia leimaa erityisesti kaupungin 50-vuotisjuhlavuosi.

Pekka Timonen, Kaupunginjohtaja

1.1.2 Vantaan kaupungin hallinto

Kaupunginvaltuusto

Kansallinen kokoomus

Ahokas Siri
Aura Anssi
Hakala Heli
Iivarinen Oskari
Kaiju Susanna
Kanerva Sami
Kasonen Mika
Kivimäki Otso
Lehmuskallio Paula
Multala Sari
Norres Lasse
Orlando Carita
Orpana Anitta
Phull Manav
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari
Siniketo-Pietilä Katja

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
al-Tae Hussein
Eklund Tarja
el Issaoui Naima
Hall Anu
Kaukola Ulla
Kiljunen Kimmo
Kähärä Sirkka-Liisa
Letto Pirkko
Räsänen Minna
Sainio Jari
Stirkkinen Matilda
Särkelä Jussi
Tamminen Ida

Perussuomalaiset

Hartikainen Janne
Järä Juha
Karhu Suvi
Kärki Niilo
Lundell Kai-Ari
Niikko Mika
Saimen Tuukka
Suoniemi Juha
Virkamäki Pekka
Weckman Markku

Vihreä liitto

Friman Reija
Kaimio Tuire
Kauppinen Sirpa
Norrena Vaula
Rautavaara Maija
Rämö Eve
Tawasoli Eva
Valtanen Hanna
Viilo Mikko

Vasemmistoliitto

Demiri Funda
Eerola Antero
Saramo Jussi
Sillanpää Minttu

Suomen Keskusta

Luukkala Pirjo
Tikkanen Eeva

Suomen Kristillisdemokraatit

Jääskeläinen Jouko
Tuomela Tiina

Liike Nyt

Nummela Nina
Vacker Marjo

Suomen ruotsalainen kansanpuolue

Karlsson Patrik
Åstrand Stefan

Muut

Dehghan Milad

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat

Puheenjohtaja
I varapuheenjohtaja
II varapuheenjohtaja

Tahvanainen Säde (SDP)
Kaira Lauri (Kok.)
Aidanjuuri Tanja (PS)

Kaupunginhallitus**Kansallinen kokoomus**

Orpana Anitta
Raja-aho Maarit
Rokkanen Sakari

Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue

Abdi Faysal
Räsänen Minna
Tammi Visa

Perussuomalaiset

Lundell Kai-Ari
Suoniemi Juha

Vihreä liitto

Rämö Eve
Valtanen Hanna

Suomen Kristillisdemokraatit

Tuomela Tiina

Vasemmistoliitto

Karinen Ville

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat:

Puheenjohtaja	Kasonen Mika (Kok.)
I varapuheenjohtaja	Kaukola Ulla (SDP)
II varapuheenjohtaja	Niikko Mika (PS)

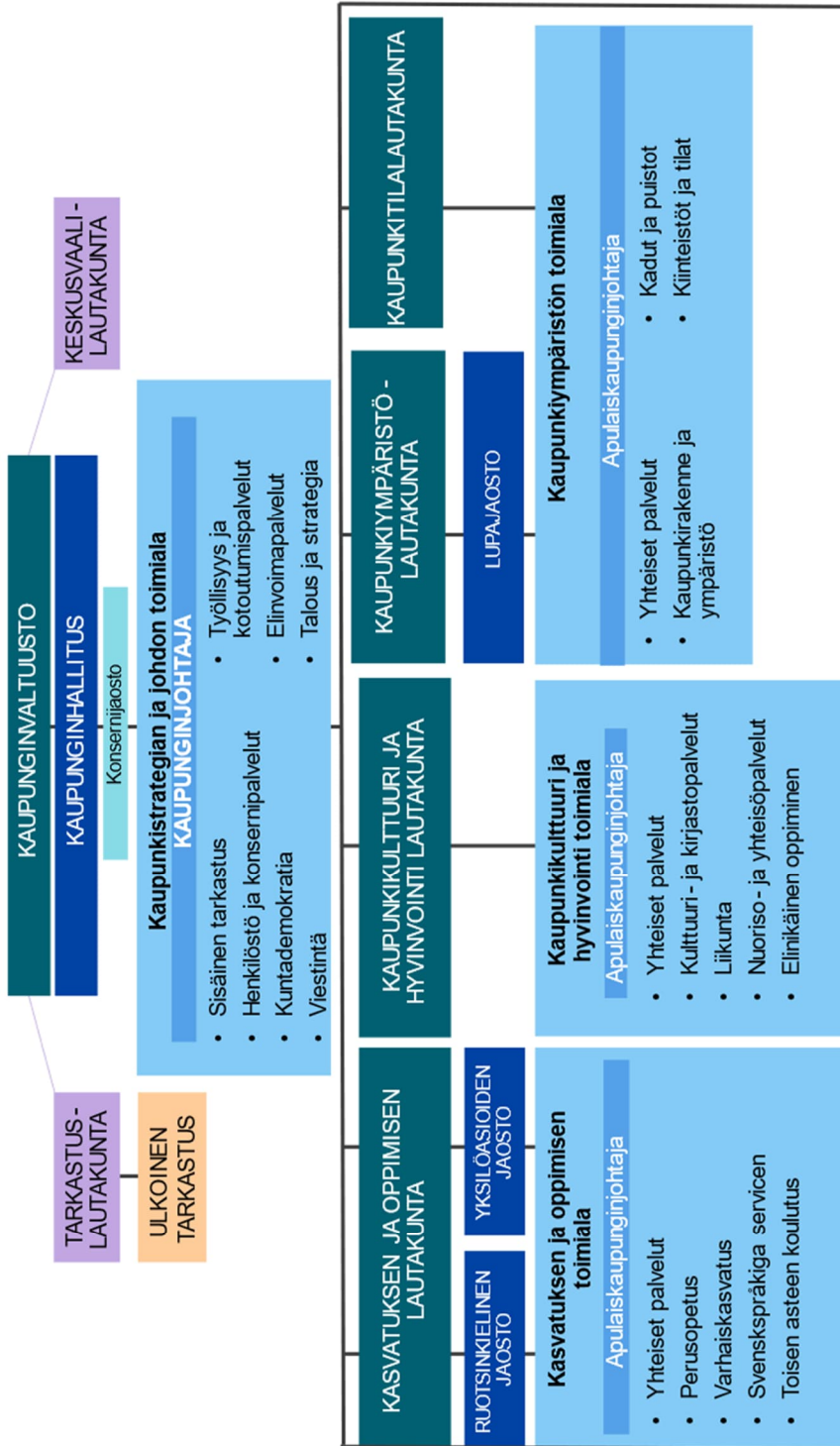
Esittelijä (31.12.2023)

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen

Tilivelvolliset (31.12.2023)

Kaupunginjohtaja Pekka Timonen
Apulaiskaupunginjohtaja Katri Kalske
Apulaiskaupunginjohtaja Tero Anttila
Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand

Vantaan kaupungin organisaatio 2023

1.1.3 Kansantalouden ja aluetalouden kehitys

Yleinen taloudellinen kehitys

Suomen kansantalouden kehitys ja näkymät heikkenivät huomattavasti vuonna 2023. Tilastokeskuksen mukaan Suomen talous kutistui vuonna 2023 1,0 prosenttia ja talous ajautui taantumaa. Taloustilanne oli vuonna 2023 poikkeuksellinen. Taantumasta huolimatta inflaatio oli korkealla ja marraskuussa kuluttajahintojen vuosimuutos oli 3,3 prosenttia Tilastokeskuksen mukaan. Samaan aikaan pohjainflaatio oli 5,8 prosenttia. Inflaatio oli kuitenkin hidastunut selvästi vuoden aikana. Tammikuussa 2023 kuluttajahintojen vuosimuutos oli vielä 8,4 prosenttia.

Korkea inflaatio on johtanut vuoden 2023 aikana korkojen nousuun, mikä on osaltaan painanut taloutta taantumaa. Muuttunut taloustilanne on näkynyt voimakkaasti etenkin rakentamisessa, mikä on laskenut Suomessa voimakkaasti. Tilastokeskuksen mukana rakentamisen volyymin vuosimuutos oli -19,2 prosenttia marraskuussa. Tämän lisäksi korkea inflaatio ja kohonneet korot ovat vaikuttaneet kuluttajien ostovoimaan, mikä on puolestaan vähentänyt kotimaista kysyntää. Ostovoima on lähtenyt kuitenkin jo korjaantumaa loppuvuodesta 2023 inflaation hidastuessa.

Vaikeutunut taloudellinen tilanne näkyy myös yritysten konkurssina. Vuonna 2023 konkurssiin haettiin 3 315 yritystä. Tämä on enemmän kuin vuoden 2009 finanssikriisin aikana, mutta selvästi vähemmän kuin 1990-luvun laman aikana. Pahimpana lamavuonna 1992 konkurssiin haettiin 7 391 yritystä. Konkurssiin haettuja yrityksiä oli eniten muiden palveluiden toimialalla, jossa oli 1 069 konkurssia ja näissä konkurssiuhan alla oli 5 051 henkilötyövuotta. Rakennusalaalla taas haettiin vuoden 2023 aikana 782 yritystä konkurssiin ja näissä yrityksissä konkurssiuhan alla oli 4 018 henkilötyövuotta.

Talouden hidastuminen on luonnollisesti vaikuttanut myös työllisyyteen. Työttömiä työnhakijoita oli vuoden 2023 joulukuussa 37 200 enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Samaan aikaan avoimien työpaikkojen määrä laski. Kaikkiaan joulukuussa oli avoinna 82 100 työpaikkaa, mikä on 47 400 vähemmän kuin vuosi sitten. Tämä ennakoii työllisyyden heikkenevän vielä jonkin aikaa.

Talouden heikko kehitys näkyy myös Uudellamaalla. Joulukuussa 2023 Uudenmaan työttömyysaste oli 10,8 prosenttia. Edellisen vuoden vastaava työttömyys oli 9,6 prosenttia. Työttömyyden nousun taustalla on muun muassa se, että rakentamisen ja palveluiden merkitys on huomattava juuri Uudellamaalla. Kuudessa Suomen maakunnassa on matalampi työttömyysaste kuin Uudellamaalla, mikä on poikkeuksellista. Lisäksi Kainuun työllisyysaste on sama eli 10,8 prosenttia. Manner-Suomen paras työllisyystilanne on Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan maakunnissa.

Taloustilanteen kehitykseen vaikuttaa monet asiat. Oleellista on kuitenkin inflaation ja siitä riippuvaisen korkotason kehitys. Korkean inflaation taustalla on ollut sekä kysyntään liittyviä tekijöitä, kuten voimakas koronaelvytys, että tarjonnan häiriöihin liittyviä tekijöitä, joihin on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota heijastevaikuttuneineen. Euroopan inflaatio on kuitenkin vuoden 2023 loppuun mennessä ollut selvästi laskussa. Tämän takia myös EKP:n ohjauskorkojen ja markkinakorkojen odotetaan kääntyvän laskuun. EKP:n ohjauskorko oli joulukuussa 4,5 prosenttia ja markkinakorko euribor 12 kk oli 3,5 prosenttia. Euribor 12 kk oli jo laskenut korkeimmasta arvostaan, syyskuun 4,2 prosentista. Inflaation ja korkojen lasku on tärkeää talouden elpymisen kannalta.

Huomattavaa on, ettei geopolitiikan merkitys ei ole poistunut talousennusteista. Levottomuudet Punaisellaamerellä ovat pidentäneet rahtimatkoja varustamoiden siirrettyä kiertämään Afrikan Suezin kanavan käyttämisen sijaan. Tämän kaltaiset tekijöillä on vaikutus tuotteiden saatavuuteen ja hintaan. Vastavasti kiristynyt turvallisuustilanne Lähi-idässä voi vaikuttaa energian hintaan. Todennäköistä näistä häiriöistä huolimatta on se, että inflaatio ja korot laskevat vuonna 2024 ja talous elpyy.

Julkinen talous

Valtiontalous oli vuonna 2023 vahvasti alijäämäinen. Alijäämään vaikuttivat erityisesti inflaation aiheuttama menojen kasvu ja verotulojen vaisu kehitys. Valtiokonttorin mukaan lisää velkaa nostettiin noin 14,2 miljardia euroa, jolloin valtion velka vuoden 2023 päättyessä oli noin 156 miljardia euroa. Valtion velan arvioidaan olevan vuoden 2023 lopun tilanteessa noin 55,4 prosenttia bruttokansantuotteesta, mikä on reilut kaksi prosenttiyksikköä edellisvuotta suurempi.

Tilastokeskuksen tekemien tilinpäätösarvioiden mukaan Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli noin 1,8 miljardia euroa positiivinen vuonna 2023. Tuloksessa on mukana kuitenkin poikkeuseriä, kuten hyvinvointialueuudistukseen liittyvät verohännät noin 1,4 miljardia euroa sekä myöhemmin kunnilta takaisinperittävä valtionosuus noin 0,5 miljardia euroa. Ilman poikkeuseriä kuntatalous olisi ollut lievästi alijäämäinen. Hyvinvointialueuudistus vaikutti voimakkaasti kuntatalouteen: kuntien verotulot laskivat 46 prosenttia, valtionosuudet 66 prosenttia, toimintatuotot 28 prosenttia ja toimintakulut 52 prosenttia. Tilinpäätösarvioiden mukaan tilikauden tulos muodostui negatiiviseksi 49 kunnassa, kun se vuonna 2022 oli negatiivinen 90 kunnassa. Kunnissa ja kuntayhtymissä tehtiin investointeja 4,7 miljardilla eurolla, jossa laskua 21 prosenttia. Manner-Suomen kuntien lainakanta supistui noin 370 miljoonalla eurolla ja oli vuoden 2023 lopussa noin 18,4 miljardia euroa.

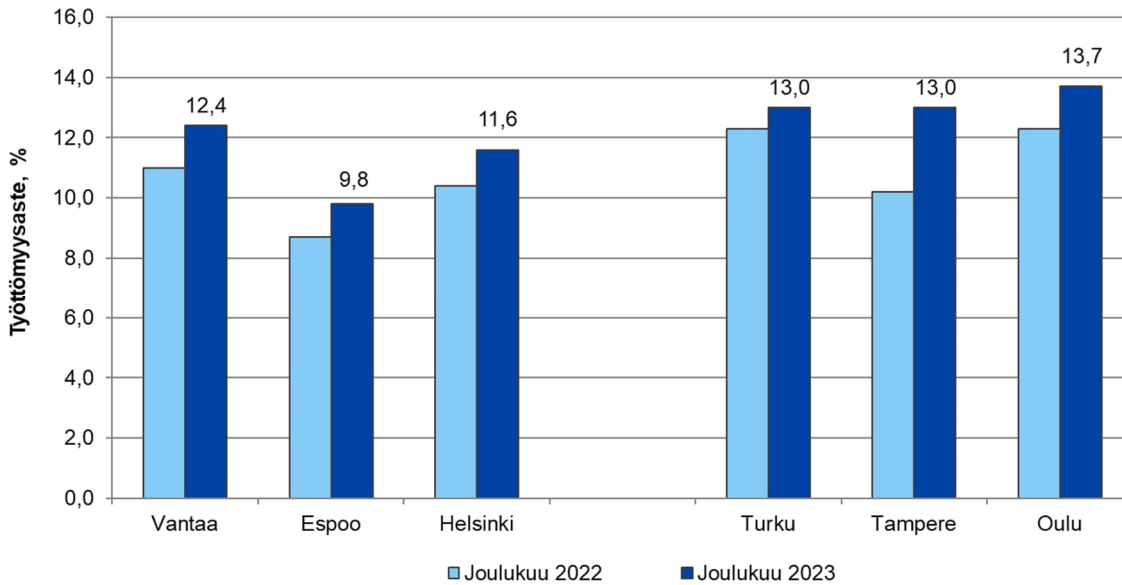
Uudenmaan ja Helsingin seudun kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Uudellamaalla asui vuoden 2023 lopussa 1 760 100 henkilöä. Alueen väestönkasvu nousi selvästi edellisiä vuosia korkeammalle tasolle ja kasvu oli Suomen maakunnista määrällisesti suurinta. Vuoden 2023 aikana Uudenmaan väestö kasvoi yhteensä noin 27 000 henkilöllä. Myös suhteellisesti alueen kasvu oli muita maakuntia nopeampaa. Väestönlisäys koko maassa oli 0,7 prosenttia, kun Uudellamaalla se oli 1,6 prosenttia. Seuraavaksi eniten kasvoi Pirkanmaa (6 700 henkilöä, 1,3 prosenttia) ja Varsinais-Suomi (5 200 henkilöä, 1,1 prosenttia).

Ennakkotietojen mukaan Uusimaa sai vuonna 2023 kotimaan muuttoliikkeen kautta noin 3 500 uutta asukasta, joka toteutuessaan olisi 2 400 henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Vastaavasti ulkomailta saatu muuttovoitto oli alueella historiallisen korkea, noin 22 200 henkilöä. Tämän ansiosta alueen muuttovoitto oli kokonaisuudessaan 25 700 henkilöä, mikä on selvästi muita maakuntia suurempi. Seuraavaksi eniten muuttovoittoa saivat Pirkanmaa, 8 200 henkilöä ja Varsinais-Suomi, 7 000 henkilöä.

Työttömyys on lisääntynyt Uudellamaalla. Joulukuusta 2022 joulukuuhun 2023 työttömyysaste on noussut alueella 9,6 prosentista 10,8 prosenttiin. Joulukuussa 2023 alueen matalin työttömyysaste oli Kauniaisissa, 5,9 prosenttia ja korkein Karkkilassa 13,3 prosenttia. Työttömyysasteen kasvu vuoden aikana oli suurinta Karkkilassa, +3,3 prosenttiyksikköä ja työttömyys laski vain Inkoossa, jossa laskua oli -0,1 prosenttiyksikköä.

Työttömyyden nousu näkyy myös maan kuudessa suurimmassa kaupungissa, joissa jokaisessa työttömyys on kasvanut vuodesta 2022. Joulukuussa 2023 matalin työttömyysaste oli Espoossa 9,8 prosenttia ja korkein Oulussa 13,7 prosenttia. Vuoden aikana työttömyysasteen kasvu oli suurinta Tampereella +2,8 prosenttiyksikköä ja pienintä Turussa +0,7 prosenttiyksikköä.

Kuvio 1: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa 2022 ja 2023

Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

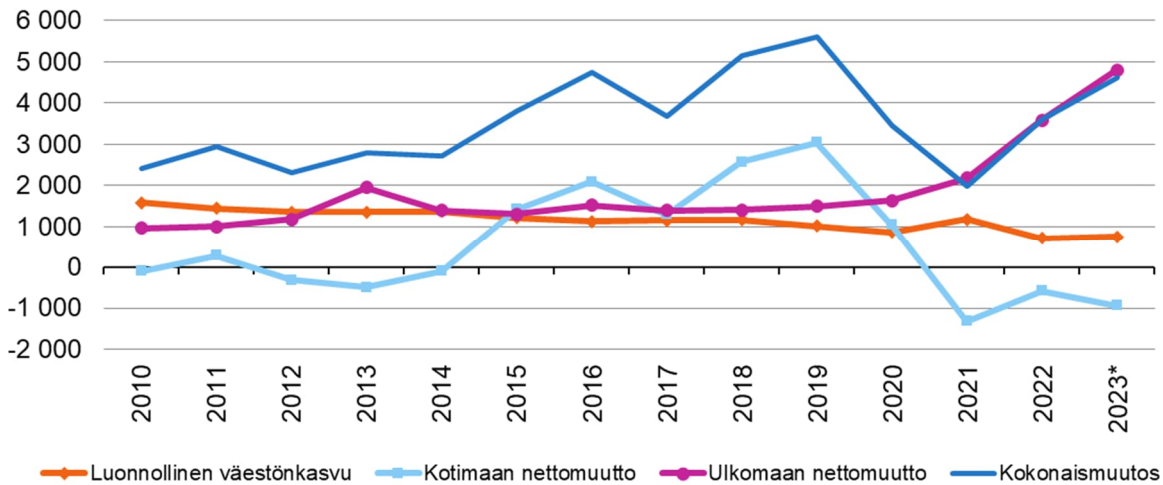
1.1.4 Vantaan kaupungin toimintaympäristö ja talouden kehitys

Vantaan väestönkasvu suurempaa kuin edellisinä vuosina

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Vantaan väkiluku oli 247 447 vuoden 2023 lopussa. Väestö kasvoi 4 600 asukkaalla eli 1,9 prosenttia, joka toteutuessaan olisi tuhat henkilöä enemmän kuin vuonna 2022. Väestönkasvu oli selvästi suurempaa kuin kolmena edellisenä vuotena, mutta ei ihan yllä vuosien 2018–2019 ennätyskorkealle tasolle. Vantaa on edelleen Suomen neljänneksi suurin kaupunki, eroa kolmantena olevaan Tampereeseen oli 7 600 asukasta.

Kasvun taustalla on maahanmuutto, joka on lisääntynyt kovaa vauhtia jo kaksi vuotta peräkkäin. Vuonna 2022 Vantaa sai ulkomailta muuttovoittoa 3 600 henkeä, mutta tämä ennätys rikottiin heti vuonna 2023, jolloin muuttovoittoa näyttäisi tulevan 4 800 henkeä. Kotimaan nettomuutto jäi puolestaan negatiiviseksi, sillä Vantaalta muutti 940 henkeä enemmän muualle Suomeen kuin sieltä muutettiin Vantaalle. Jos ennakkotiedot toteutuisivat, kotimaan nettomuuttotappio lisääntyisi 350 hengellä verrattuna vuoteen 2022.

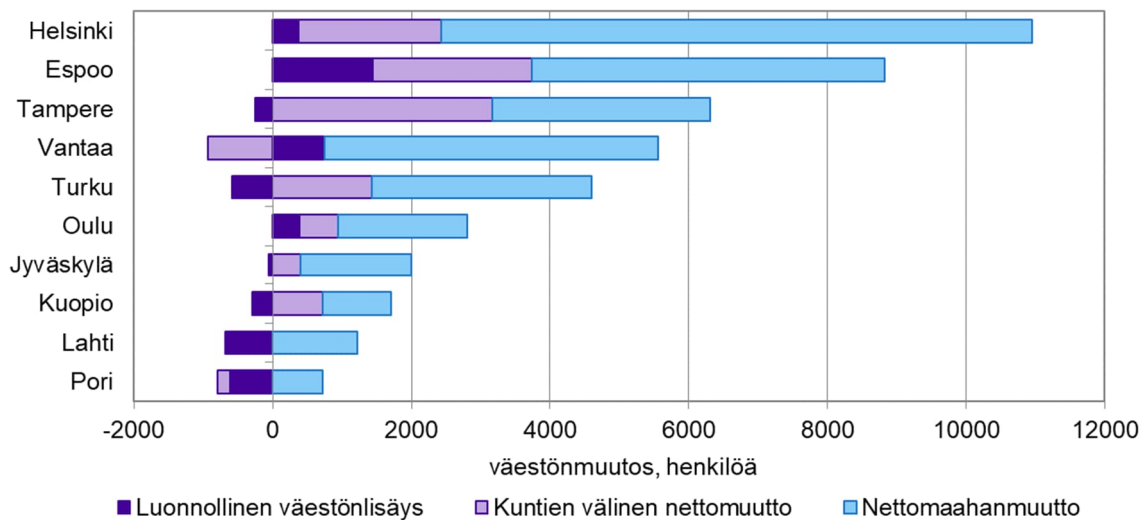
Vantaalla syntyi vuonna 2023 runsaat 2 500 vauvaa ja kuolleita oli lähes 1 800 henkeä. Vaikka luonnollinen väestönkasvu nousi hieman vuoden 2022 pohjalukemista, jäi se silti matalalle tasolle +750 henkeä. Vuoden 2023 väestönkasvusta 84 prosenttia tuli muuttoliikkeestä ja ainoastaan 16 prosenttia luonnollisesta väestönkasvusta.

Kuvio 2: Vantaan väestönmuutokset vuosina 2010–2023* (2023* on ennakkotieto)

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 25.1.2024

Kymmenestä suurimmasta kaupungista väestö kasvoi ennakkotietojen mukaan eniten Helsingissä, 10 900 henkeä, jonka jälkeen tulivat Espoo 8 900 henkeä, Tampere 6 100 henkeä ja Vantaa 4 600 henkeä. Ainoastaan Helsinki, Espoo ja Oulu saivat kasvua kaikilla väestönkehityksen osa-alueilla, jotka ovat luonnollinen väestönlisäys, kuntien välinen nettomuutto sekä nettomaahanmuutto. Isoista kaupungeista luonnollinen väestönkasvu oli suurinta Espoossa, kotimaan muuttoliikkeessä selkeä ykkönen oli Tampere ja maahanmuutossa kärkisijalle ylsi Helsinki.

Luonnollinen väestönkasvu jäi positiiviseksi pääkaupunkiseudun kaupunkien lisäksi Oulussa, kun taas nettomaahanmuutto oli positiivista kaikissa kymmenessä kaupungissa. Vantaa, Pori ja Lahti menettivät väestöään muualle Suomeen, mutta Vantaan kotimaan muuttotappio oli omaa luokkaansa, -940 henkeä. Kokonaisuudessaan Porin tilanne on heikoin, sillä väkiluku on laskenut jo useamman vuoden ajan.

Kuvio 3: Väestönmuutosten ennakkotiedot kymmenessä suurimmassa kaupungissa 2023

Lähde: Tilastokeskus, päivitetty 25.1.2024

Yritystalous hiipumassa

Koko Vantaan kaupungin alueella kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihto kasvoi 15 prosenttia vuonna 2022. Vuoden 2023 ensimmäisellä neljänneksellä liikevaihto kasvoi vielä kahdeksan ja toisella neljänneksellä kaksi prosenttia mutta supistui kolmannella neljänneksellä kolmella prosentilla vuotta aiemmasta.

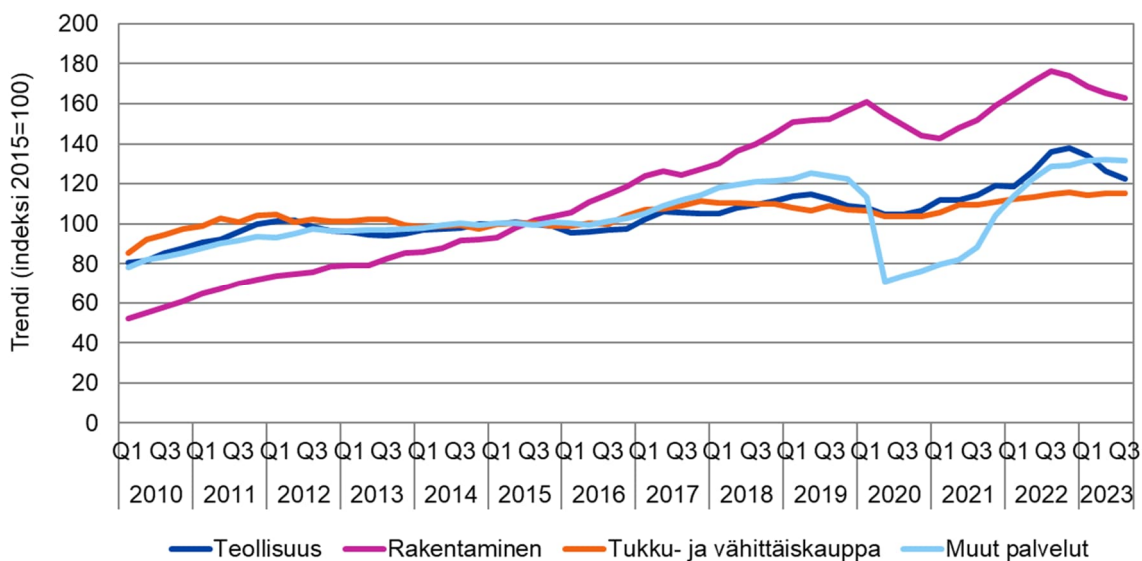
Koko teollisuuden ja rakentamisen liikevaihdon kasvu muuttui Vantaalla negatiiviseksi vuoden 2023 toisella neljänneksellä. Kaupan ja muiden palveluiden liikevaihto kasvoi vielä vuoden 2023 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana.

Sekä kotimaiset että ulkomaiset yöpymiset pysyivät Vantaalla hyvällä tasolla vielä vuoden 2023 neljännellä neljänneksellä. Myös yöpymisten hinnat pysyivät hyvällä tasolla. Matkustajamäärät olivat Helsinki-Vantaan lentokentällä vielä tammikuussa 2024 vuoden 2023 tammikuun tasolla. Nämä indikoivat sitä, että Vantaalla palveluiden puolella kysyntä oli vielä vuodenvaihteessa 2023–2024 hyvä.

Palkkasummaan suhdanteen muutokset vaikuttavat hieman hitaammin. Vain rakentamisen toimialalla maksettu palkkasumma muuttui negatiiviseksi vuoden 2023 kolmannen neljänneksen aikana.

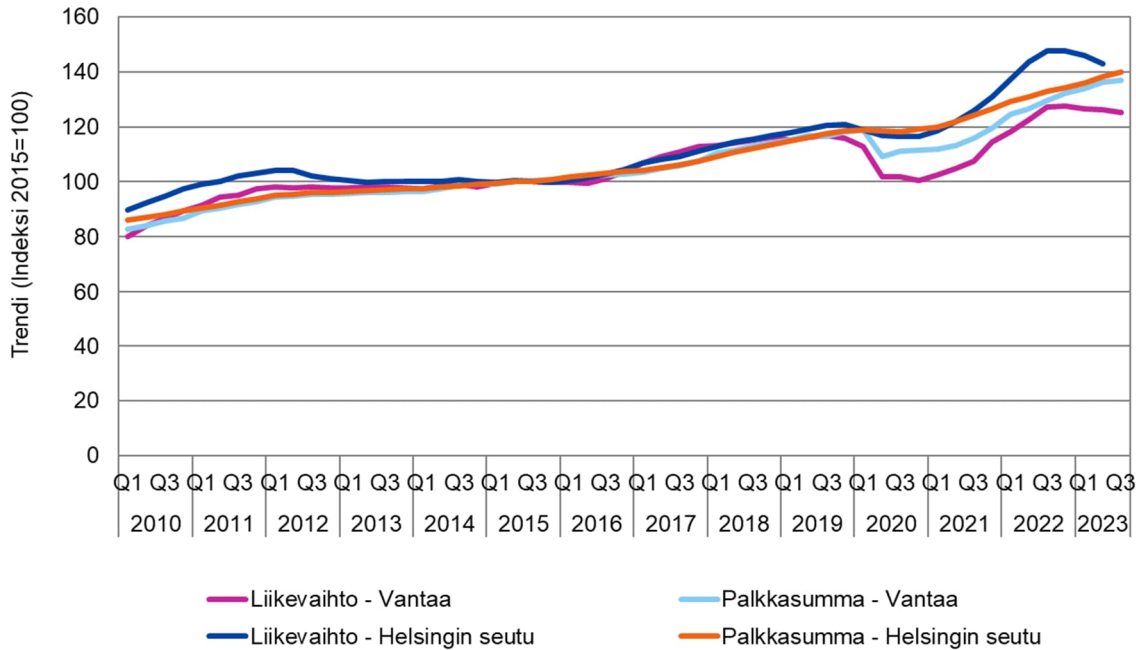
Palkkasumman kehitys on Helsingin seudulla ja Vantaalla samansuuntaista eli kasvaa vielä vuoden 2023 kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Helsingin seudulla näyttäisi siltä, että vuoden 2023 kahden ensimmäisen neljänneksen aikana liikevaihto trendi pienenee hieman nopeammin kuin Vantaalla.

Kuvio 4: Yritysten liikevaihdon kehitys päätoimialoilla Vantaalla vuodesta 2010 (2015=100)

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 31.12.2023

Kuvio 5: Yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kehitys Vantaalla ja Helsingin seudulla vuodesta 2010 (2015=100)

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu 31.12.2023

Työllisyyskehitys kääntyi laskuun

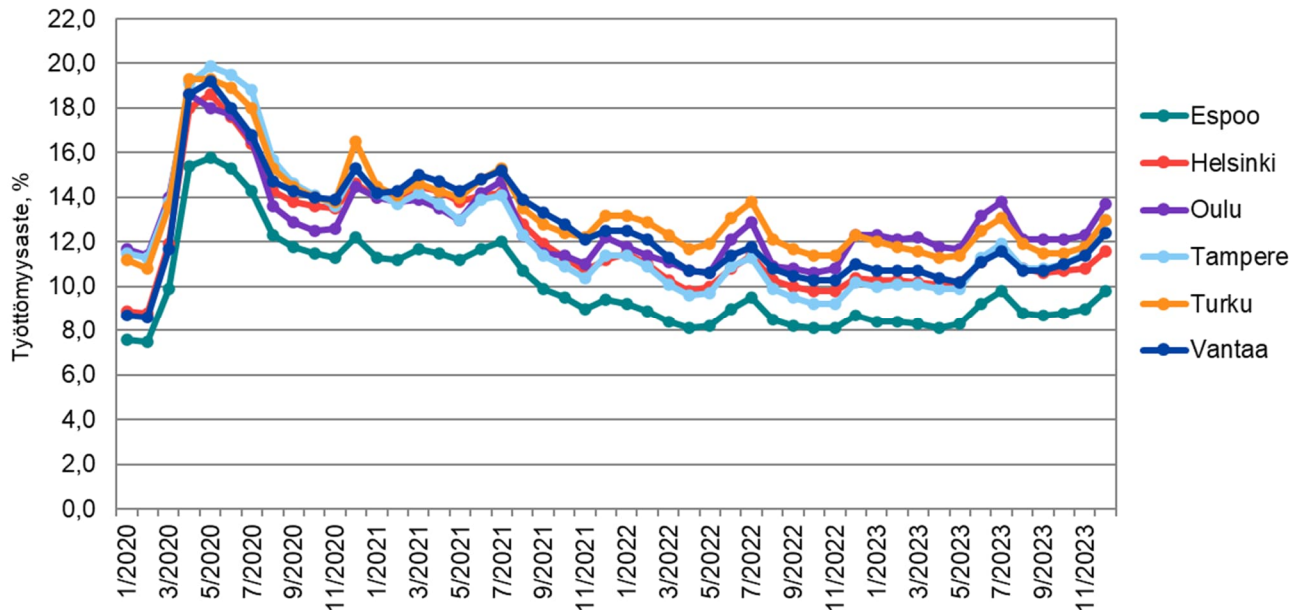
Suomessa työllisyysaste nousi historiallisen korkealle vuoden 2022 aikana, mutta vuonna 2023 työllisyys kääntyi laskuun. Työ- ja elinkeinoministeriön työmarkkinaennusteen mukaan työllisyys edelleen hieman heikentyy vuonna 2024 ja etenkin pitkäaikaistyöttömyyden ennakoitaan kasvavan. Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan työllisyysaste laski Vantaalla, Espoossa ja Helsingissä enemmän kuin koko maassa vuodesta 2022 vuoteen 2023.

Juuri ennen koronapandemian alkua Vantaan työttömyysaste oli 8,6 prosenttia, josta se vain parissa kuukaudessa nousi vajaaseen 20 prosenttiin. Pienin lukema sitten koronapandemian alkamisen jälkeen saavutettiin vuoden 2023 toukokuussa, 10,2 prosenttia. Joulukuussa 2023 Vantaalla oli 15 900 työtöntä ja työttömyysaste kohosi 12,4 prosenttiin.

Keväällä 2020 lomautettujen osuus työttömistä oli erittäin korkea, 47 prosenttia, mutta osuus alkoi nopeasti laskea ja alhaisimmillaan päästiin neljään prosenttiin. Vuoden 2023 loppupuolella lomautettujen määrä alkoi jälleen nousta ja joulukuussa lomautettuja oli jo 1 700 eli 11 prosenttia työttömistä. Viimeksi lomautettuja oli Vantaalla näin paljon helmikuussa 2022.

Työttömiä miehiä oli 2 450 enemmän kuin työttömiä naisia joulukuussa 2023. Tämä oli suurin sukupuolten välinen ero vuoden 2006 tammikuusta lähtien, josta aikasarja on saatavilla. Joulukuussa 2023 Vantaalla oli avoinna vajaat 2 200 työpaikkaa. Työpaikkoja oli heikosti auki verrattuna edelliseen vuoteen, sillä vuoden 2023 jokaisena kuukautena avoimia työpaikkoja oli vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuonna 2022.

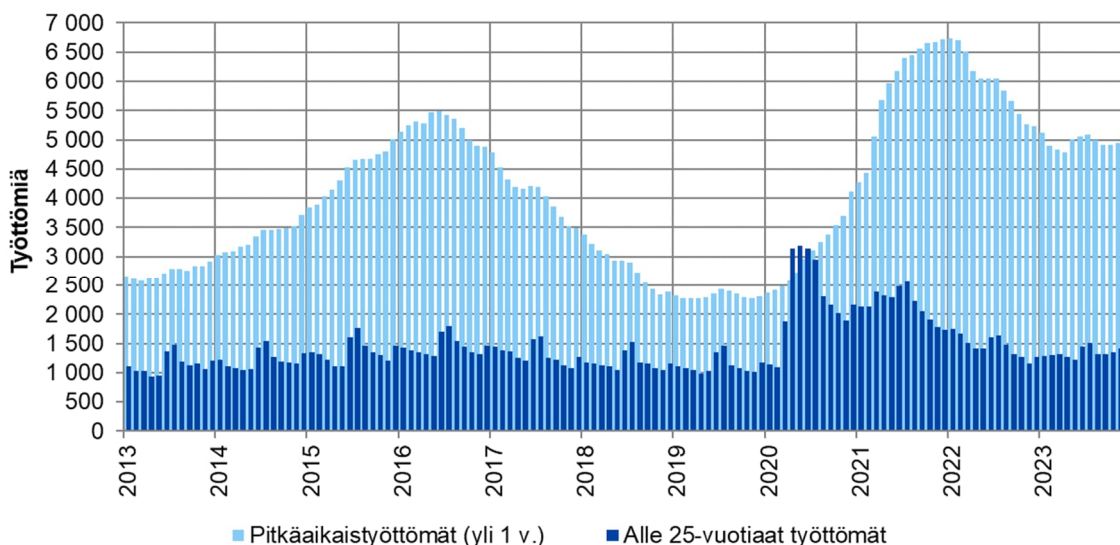
Vantaan työttömyyden trendi on ollut jokseenkin samansuuntainen kuin muilla kuudella suurella kaupungilla. Oulun ja Turun työttömyysasteet ovat jo pitkään olleet vertailukaupunkien korkeimpia ja Espoon matalinta, Vantaan sijoituessa keskikastiin. Kuten muinakin vuosina, myös vuonna 2023 kaikissa suurissa kaupungeissa työttömyysaste kasvoi loppuvuodesta.

Kuvio 6: Työttömyysaste (%) Vantaalla ja muissa suurissa kaupungeissa vuoden 2020 tammikuusta lähtien

Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

Pitkäaikaistyöttömyys, eli yli vuoden työttömänä olleiden määrä, on edelleen huomattavasti korkeammalla tasolla kuin ennen koronapandemiaa. Alkuvuodesta 2020 Vantaalla oli 2 400 pitkäaikaistyötöntä, josta määrä kasvoi koko kriisin yli saavuttaen huippunsa tammikuussa 2022, jolloin pitkäaikaistyöttömiä oli 6 700. Vuoden 2023 joulukuussa pitkäaikaistyöttömiä oli edelleen lähes 5 100, joka oli yli kaksi kertaa enemmän kuin ennen korona.

Nuorisotyöttömyys nousi nopeasti pandemian alettua, mutta se myös laski nopeasti. Ennen korona helmikuussa 2020 nuoria, alle 25-vuotiaita työttömiä oli 1 100, kun joulukuussa 2023 heitä oli selvästi enemmän, 1 600. Nuorisotyöttömyys on muutaman kerran käynyt lähellä korona edeltäviä lukemia, mutta toistaiseksi aina noussut sen jälkeen. Nuoristyöttömyydelle on ylipäättään tyypillistä voimakas kausivaihtelu.

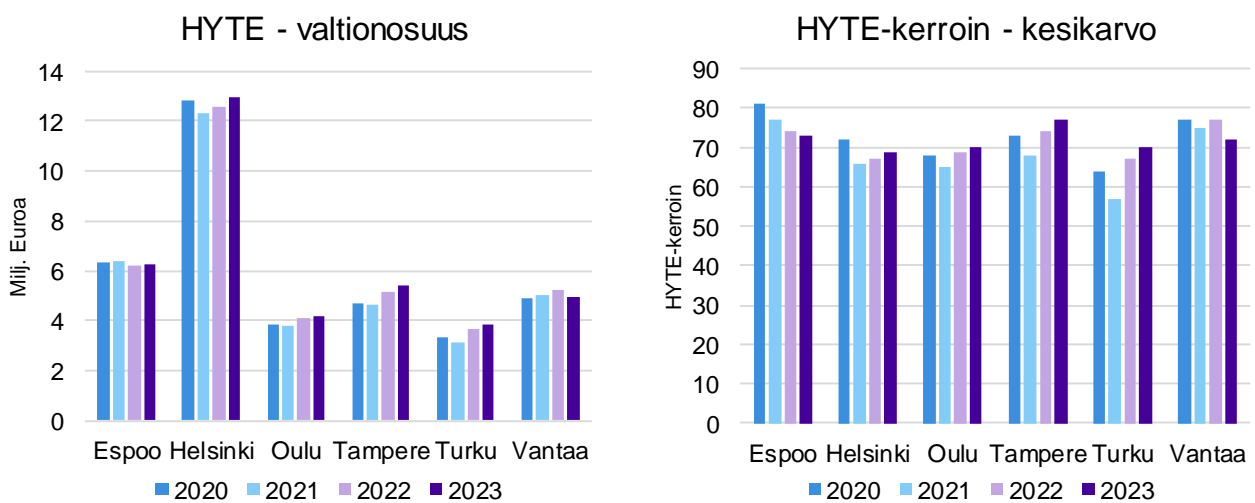
Kuvio 7: Nuorten ja pitkäaikaistyöttömien määrät Vantaalla vuoden 2013 tammikuusta lähtien

Lähde: TEM, päivitetty 25.1.2024

Sosiaalinen kehitys

Vuoden 2023 alusta alkaen Suomen kuntien valtionosuuksien määrään on vaikuttanut HYTE-indikaattori, jonka tarkoituksena on kannustaa kuntia hyvinvoinnin edistämiseen alueillaan hyvinvointialueille siirtyneestä rahoituksesta huolimatta. HYTE-indikaattori lasketaan prosessi- ja tulosindikaattoreiden perusteella. Prosessi-indikaattoreihin vaikuttavat peruskoulut, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä kunnanjohto. Tulosindikaattoreihin kuuluvat muun muassa toimeentulotuen määrä, koettu terveys, ylipainoisuus, työkyvyttömyyseläkkeellä olevien määrä, koulupudokkaat sekä kaatumishoitojaksot. HYTE-kertoimen perusteella määräytyy noin 3 prosenttia kunnan valtionosuuksista. HYTE-indikaattoriin perustuva valtionosuus lasketaan asukasmäärän, HYTE-kertoimen ja asukaskohtaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinnan tulosta.

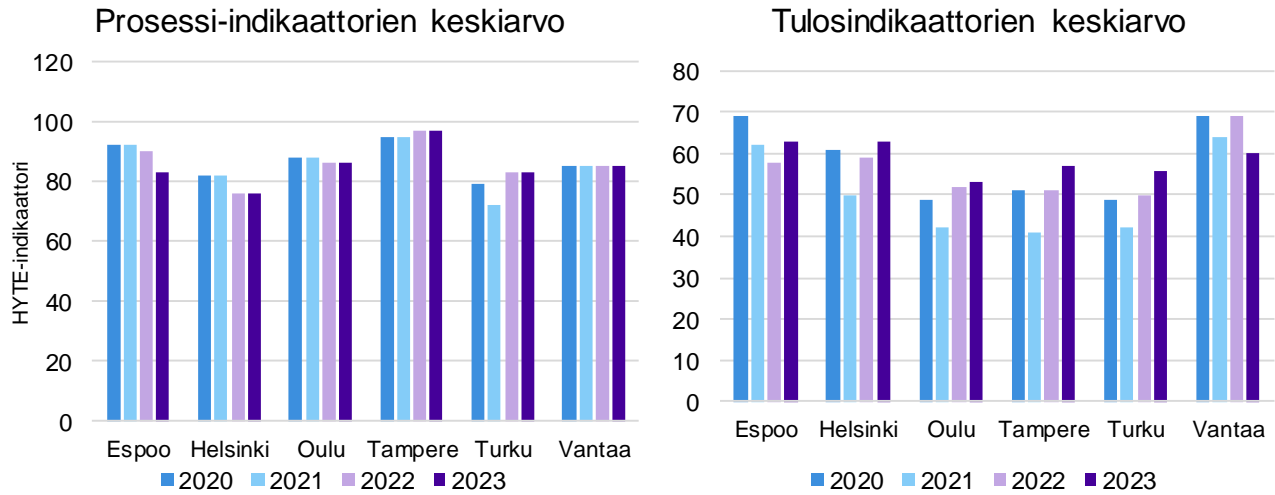
Kuvio 8: a) HYTE kertoimeen perustuva valtionosuus ja
b) HYTE-kerroin vuosilta 2020–2023 Suomen kuuden suurimman kaupungin osalta

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Vantaan HYTE-kerroin laski vuonna 2023 6,5 prosenttia vuoden 2022 indikaattorin arvosta. Väestönkasvusta sekä asukaskohtaisesta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinnan noususta huolimatta Vantaan saama HYTE-kertoimeen perustuva valtionosuus väheni 261 000 euroa vuonna 2023, eli 1,3 euroa per asukas. HYTE-kertoimen heikentyminen selittyy heikentyneillä tulosindikaattoreilla: koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden määrä, ylipainoisuus sekä pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä. Tulosindikaattoreista terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien HYTE-kerroin parani heikentyneestä kouluterveyskyselyn tuloksesta huolimatta johtuen kuntien välisen vertailun vaikutuksesta HYTE-kertoimeen. Sitä vastoin, heikentyneestä HYTE-kertoimesta huolimatta, ylipainoisten määrä väheni Vantaalla. HYTE-kertoimeen vaikuttavat prosessi-indikaattorit, jotka kuvastavat kuntien tekemien, hyvinvointiin ja terveyden edistämiseen tähtäävien toimien tasoa, ovat pysyneet muuttumattomina koko 2020-luvun ajan.

Kuvio 9: a) HYTE-kertoimen Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo ja
b) HYTE-kertoimen Tulosindikaattoreiden keskiarvo vuosilta 2020–2023 Suomen kuuden suurimman kaupungin osalta

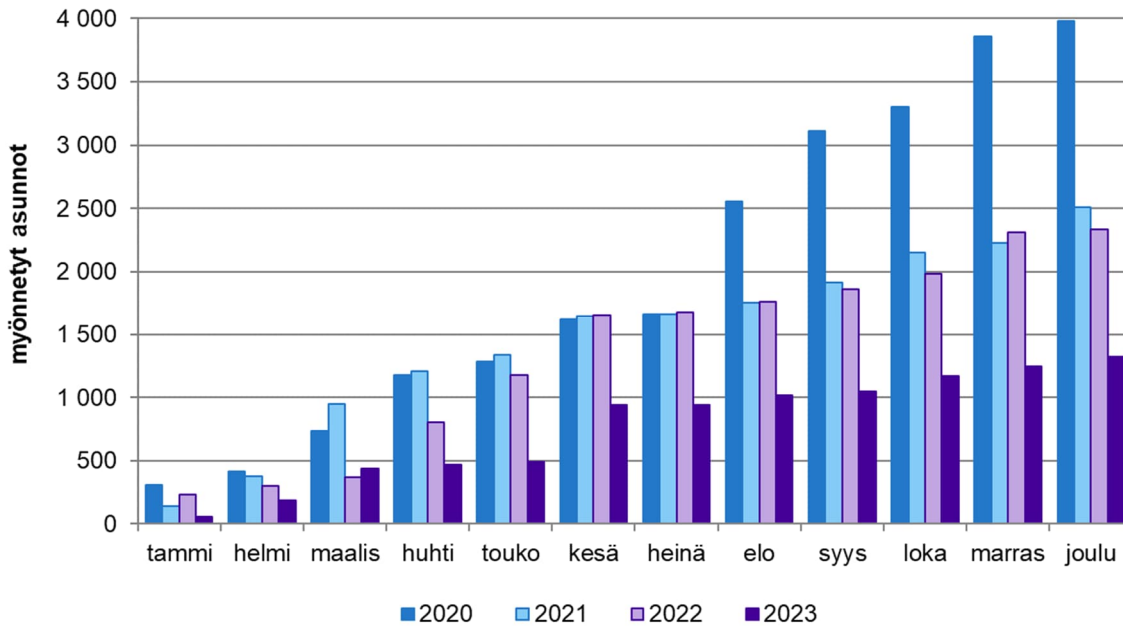
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2024

Rakentamisen aloitukset romahtivat Vantaalla

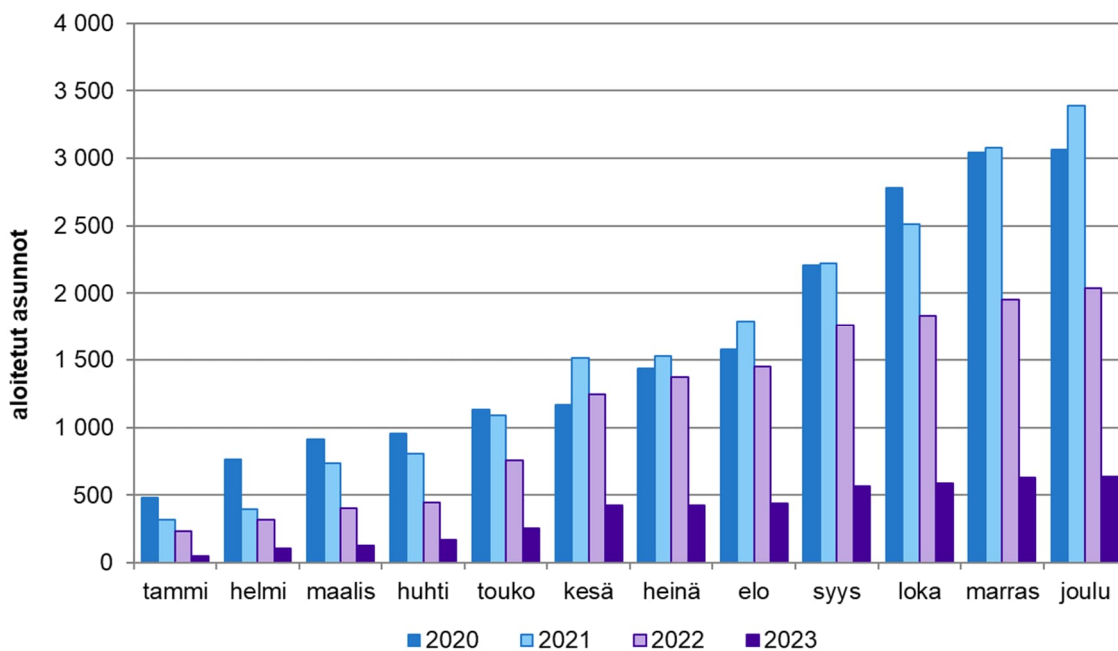
Vuonna 2023 valmistui 3 167 asuntoa. Asuntoja valmistui alkuvuodesta 2023 vielä enemmän kuin edellisenä vuotena mutta loppuvuodesta valmistustahti hiipui ja vuoden kokonaisluku jäi noin 100 asuntoa vuodesta 2022.

Uusien asuntojen aloitukset romahtivat vuonna 2023. Uusia asuntoja aloitettiin 630 kappaletta. Edellisenä vuonna 2022 uusia asuntoja aloitettiin 2 040 kappaletta, joka oli myös alhainen luku, kun verrataan sitä edellisen kymmenvuotisjakson 2012–2021 keskimääräiseen vuosittaiseen rakentamisten aloitusmäärään 3 221.

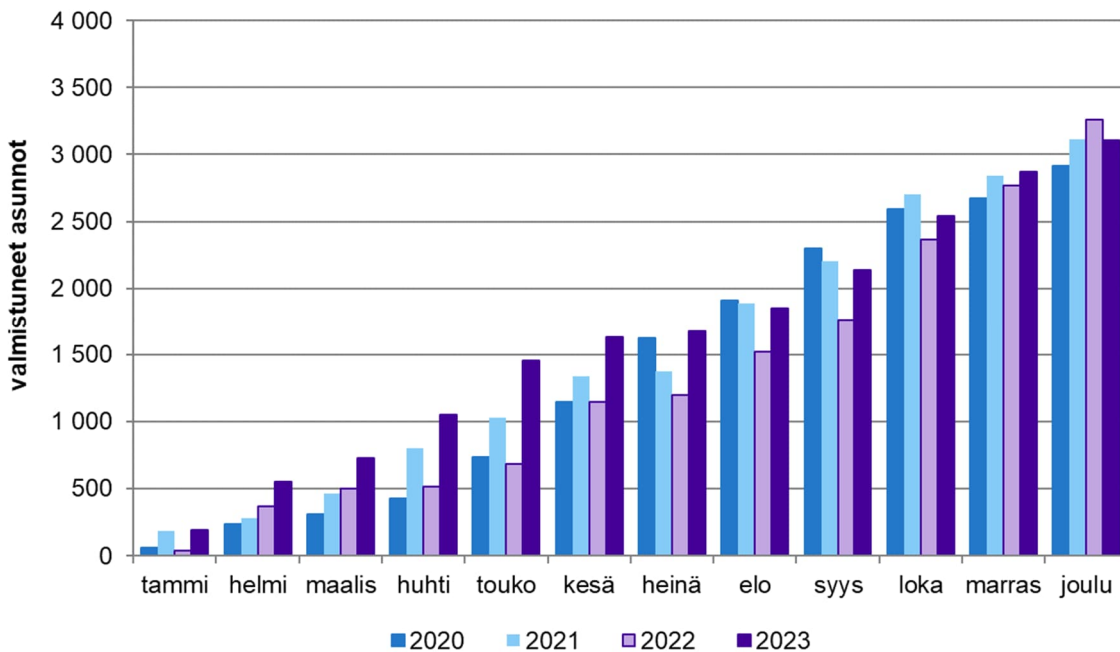
Rakennuslupia myönnettiin 1 320. Vuotta aikaisemmin vastaava luku oli 2 330. Edellisen kymmenvuotisjakson 2012–2021 keskiarvo oli 3 419 asuntoa.

Kuvio 10: Vantaalla myönnettyjen asuntorakentamislupien (asuntoja, ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2024

Kuvio 11: Vantaalla aloitettujen asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2024

Kuvio 12: Vantaalla valmistuneiden asuntojen (ennakkotieto) kuukausikertymät vuosina 2020–2023

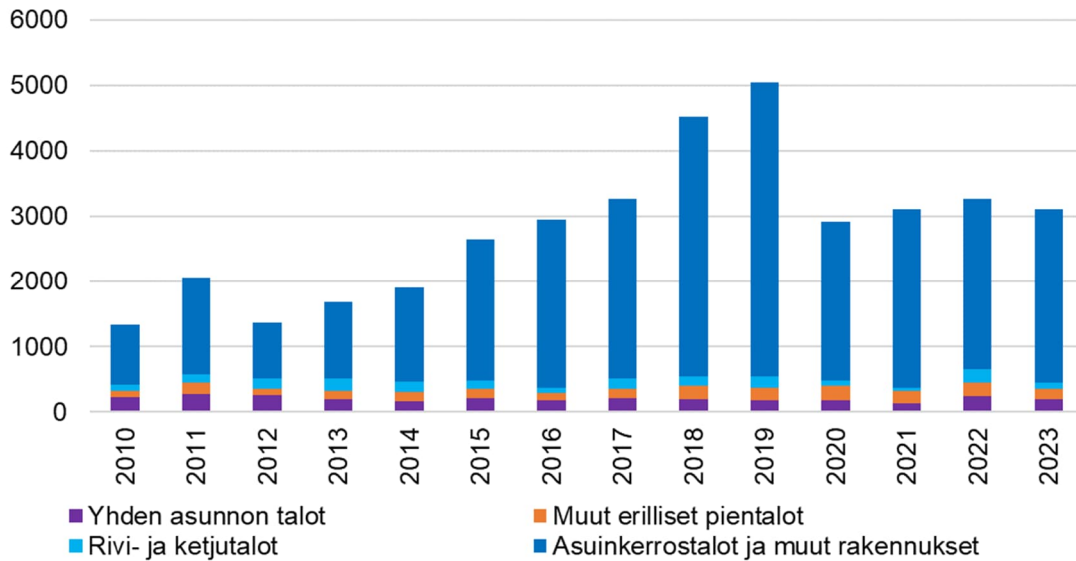
Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä, päivitetty 18.1.2024

Uusista asunnoista 2 655 kappaletta oli kerrostaloissa. Tämä on noin 86 prosenttia uusista asunnoista. Omakotitaloja valmistui 199. Muihin erillisiin pientaloihin valmistui 158 asuntoa ja rivi- ja ketjutaloihin 93 asuntoa.

Vuonna 2022 kerrostaloasuntoja valmistui 40 vähemmän kuin vuonna 2023 ja kerrostalojen osuus kaikista valmistuneista asunnoista oli 80 prosenttia.

Vuonna 2023 valmistuneista asunnoista oli 28 prosenttia yksiöitä, 34 prosenttia kaksioita, 22 prosenttia kolmioita, 13 prosenttia neljän huoneen asuntoja ja 4 prosenttia yli neljän huoneen asuntoja.

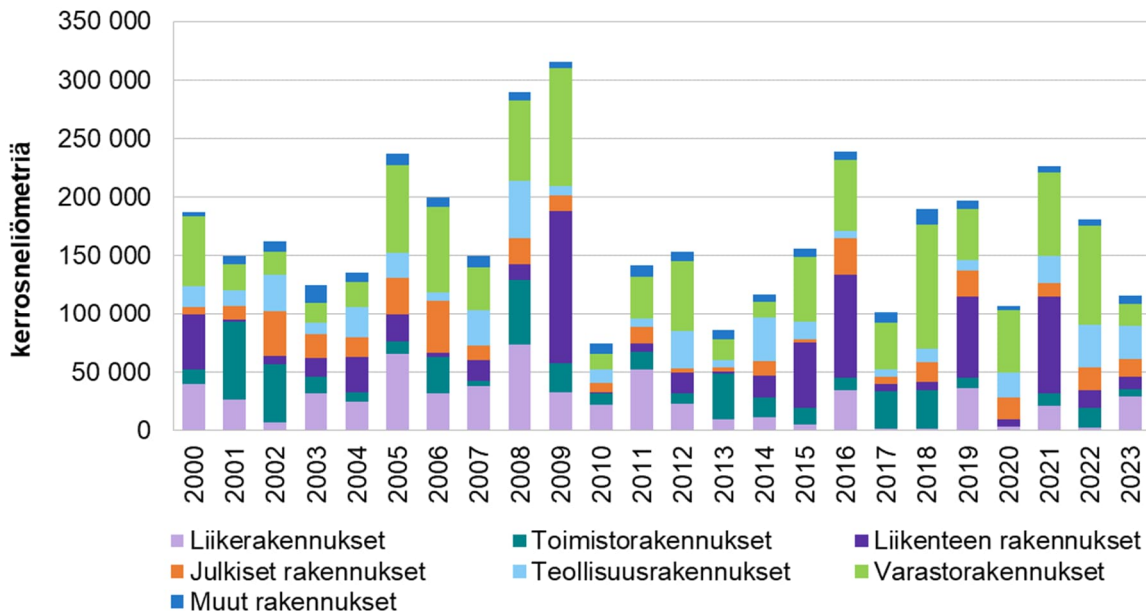
Kaikkien valmistuneiden asuntojen keskimääräinen koko Vantaalla vuonna 2023 oli 52 neliötä, kun se edellisenä vuonna oli 54 neliötä. Keskiarvon aleneminen johtuu siitä, että yksiöt pienenevät keskimäärin yhdellä neliöllä ja kolmiot jopa kolmella neliöllä 62 neliöön. Asuinkerros- ja luhtitalojen asuntojen keskimääräisissä neliömäärissä ei ollut suurtakaan muutosta vuosien 2022–2023 välillä vaan erot tulevat siitä, että muiden rakennustyyppien asuntojen määrät suhteessa asuntojen kokonaismäärään pieneni edellisvuodesta kuudella prosentilla ja juuri näiden rakennusten asuntojen huonealat ovat keskimäärin asuntotyypeittäin tarkasteltuna suuremmat kuin kerrostalojen.

Kuvio 13: Uusien Asuntojen määrä rakennustyypeittäin

Lähde: Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Muiden kuin asuinrakennusten kerrosneliömäärä on vähentynyt vuodesta 2022. Muita kuin asuinrakennuksia valmistui vuonna 2023 yhteensä 115 610 kerrosneliötä. Kerrosneliötä valmistui noin 29 000 sekä liike- että teollisuusrakennuksiin.

Edellisiin vuosiin verrattuna varistorakennuksia rakennettiin vähän, yhteensä 20 000 kerrosneliötä. Edellisen kerran varistorakennuksia on rakennettu näin vähän vuonna 2014.

Kuvio 14: Muu kuin asuinrakentaminen

Lähde: Lähde: Facta-kuntarekisteri ja MATTI-tietojärjestelmä

Verotulot

Vantaan kaupunki sai verotuloja yhteensä 638,7 milj. euroa vuonna 2023. Verotulot laskivat 565,0 milj. euroa eli 46,9 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Verotulojen voimakas lasku johtuu 1.1.2023 voimaan astuneesta hyvinvointialueuudistuksesta. Uudistuksessa sosiaali- ja terveystalot, pelastustoiminta ja muutamia muita yksittäisiä tehtäviä siirrettiin kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien verotuloja leikattiin. Talousarvion alkuperäinen verotuloarvio ylittyi yhteensä 28,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Verotuloarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,4 prosenttia muutettuun talousarvioon nähden. Muutettu talousarvio perustui Kuntaliiton veroennustekehikkoon. Kaikkiin verolajeihin tehtiin vuoden 2023 aikana talousarviomuutos ja toteumat olivat lähellä muutettua talousarviota. Suurin poikkeama oli kunnallisveroissa, jossa alkuperäinen talousarvio ylittyi 18,2 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 1,2 milj. eurolla.

Kunnallisveroja Vantaan kaupunki sai vuonna 2023 yhteensä 431,2 milj. euroa, mikä on 526,1 milj. euroa ja 55,0 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2022. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kaikkien manner-Suomen kuntien kunnallisveroprosenttiin tehtiin 12,64 prosenttiyksikön leikkaus ja samalla kunnallisveroprosentit myös jäädytettiin vuoden 2023 ajaksi. Veroprosenttileikkauksen jälkeen Vantaan vuoden 2023 kunnallisveroprosentiksi muodostui 6,36 prosenttia. Alkuperäinen talousarvio ylittyi kunnallisverojen osalta 18,2 milj. eurolla. Kunnallisveroon tehtiin määrärahamuutos, jossa tuloarviota nostettiin 17 milj. eurolla, jolloin muutettu talousarvio ylittyi 1,2 milj. eurolla. Talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 100,3 prosenttia. Koko maassa kuntien kunnallisverotilitykset laskivat 52,5 prosenttia edellisvuodesta. Vuoden 2023 kunnallisveroja on vielä osittain kertynyt vanhojen, vuonna 2022 voimassa olleiden veroprosenttien mukaisesti ja tästä johtuvat tilitykset, ns. verohännät, parantavat vuoden 2023 kunnallisverototeumia.

Verovuoden 2023 kunnallisveron ennakoita kertyi kaupungille yhteensä 339,3 milj. euroa. Vantaalaisten ansiotulot yhteensä vuonna 2022 kasvoivat 5,3 prosentilla, mikä oli 0,6 prosenttiyksikköä koko maan kehitystä korkeampi kasvutaso. Vuoden 2023 vantaalaisten ansiotulojen kasvuksi ennakoitaan 4,9 prosenttia ja koko maan kasvuksi 5,2 prosenttia. Vantaan kunnallisveron jako-osuus laski vuonna 2023 0,38 prosenttiyksikköä 4,07 prosenttiin. Hyvinvointialueuudistuksen ja kunnallisveroprosentin jäädyttämisen vuoksi manner-Suomen kunnat eivät voineet laskea tai nostaa kunnallisveroprosenttejaan vuodelle 2023. Keskimääräinen kunnallisveroprosentti vuonna 2022 oli 20,01 prosenttia ja vuonna 2023 se oli 7,37 prosenttia, eli erotus oli kunnallisveroleikkauksen, 12,64 prosenttiyksikköä, suuruisen.

Yhteisöveroja kaupunki sai vuonna 2023 yhteensä 95,3 milj. euroa. Kaupungin saamat yhteisöverot laskivat edellisvuodesta 42,5 milj. eurolla eli 30,8 prosenttia. Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä myös yhteisöverojen kuntien jako-osuutta leikattiin noin kolmasosalla vuoden 2023 alusta. Yhteisöverojen lasku vuonna 2023 johtuu tästä leikkauksesta. Alkuperäinen talousarvio ylittyi yhteisöverojen osalta 7,3 milj. eurolla ja muutettu talousarvio 2,3 milj. eurolla. Muutetun talousarvion toteumaprosentti asettui 102,5 prosenttiin. Vantaan kuntakohtainen jako-osuus nousi edellisestä vuodesta 0,03 prosenttiyksikköä 4,65 prosenttiin. Vuonna 2023 koko kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveroista laski hyvinvointialueuudistuksen vuoksi 9,85 prosenttiyksikköä vuoteen 2022 verrattuna ollen 23,91 prosenttia vuonna 2023. Koko kuntakentän yhteisöverotilitykset laskivat 33,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2023 alun arvion mukaan yhteisöverotilitykset olisivat laskeneet 27,3 prosenttia, mutta heikentyneen taloustilanteen vuoksi yhteisöverotilitykset ovat vuoden mittaan hieman heikentyneet.

Kaupunki sai kiinteistöverotuloja 112,1 milj. euroa vuonna 2023, nousua edellisvuoteen 3,6 milj. euroa eli 3,4 prosenttia. Hyvinvointialueuudistuksella ei ollut vaikutusta kiinteistöverotuloihin. Vuoden 2023 alkuperäiseen talousarvioon verrattuna kiinteistöverotuloarvio ylittyi 3,1 milj. eurolla ja muutettuun talousarvioon verrattuna se alittui 0,9 milj. eurolla. Toteumaprosentti oli 99,2 prosenttia. Koko maassa kuntien saamien kiinteistöverotilitysten nousu edellisvuoteen nähden oli 4,4 prosenttia.

Vantaalla yleinen kiinteistövero oli 1,28 prosenttia, vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 0,41 prosenttia, muun kuin vakituisen asuinrakennuksen kiinteistövero 1,25 prosenttia, voimalaitoksen kiinteistövero 3,1 prosenttia ja rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistövero 6,00 prosenttia vuonna 2023. Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty muutoksia vuodelle 2023. Verohallinnon tietojen mukaan kiinteistöveroa olisi maksuunpantu 114,2 milj. euroa vuonna 2023, eli toteuma on vähemmän kuin maksuunpantu vero. Maksuunpannuista kiinteistöveroista noin 25,2 milj. euroa kertyi vakituisista asuinrakennuksista ja 44,8 milj. euroa yleisen kiinteistöveroprosentin perusteella muista rakennuksista. Muun kuin vakituisen asuinrakennuksen veroprosentin perusteella kiinteistöveroa kertyi ainoastaan noin 0,1 milj. euroa. Maapohjien kiinteistöverot yhteensä olivat 43,4 milj. euroa, josta rakentamattoman rakennuspaikan korotetun kiinteistöveron osuus oli noin 3,3 milj. euroa.

Taulukko 1: Kaupungin verotulot vuonna 2023

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	610 000	26 000	636 000	638 679	2 679
Kunnan tulovero	413 000	17 000	430 000	431 249	1 249
Kiinteistövero	109 000	4 000	113 000	112 094	-906
Osuus yhteisöveron tuotosta	88 000	5 000	93 000	95 336	2 336

Taulukko 2: Kaupungin tuloveron määräytymisperusteet

	Tuloveroprosentti	Verotettava ansiotulo milj. euroa	Muutos- %
2014	19,00	4 276,7	1,5
2015	19,00	4 352,7	1,8
2016	19,00	4 461,2	2,5
2017	19,00	4 530,1	1,5
2018	19,00	4 721,9	4,2
2019	19,00	4 970,1	5,3
2020	19,00	5 082,3	2,3
2021	19,00	5 295,2	4,2
2022	19,00	5 575,3	5,3
2023	6,36	*	

* Vuoden 2023 verotus valmistuu syksyllä 2024

Taulukko 3: Kaupungin kiinteistöveron määräytymisperusteet

Kiinteistöveroprosentit	
Yleinen	1,28
Vakituinen asuinrakennus	0,41
Muu kuin vakituinen asuinrakennus	1,25
Voimalaitos	3,10
Rakentamaton rakennuspaikka	6,00

Valtionosuudet

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia 179,7 milj. euroa vuonna 2023, kun vuonna 2022 valtionosuuksia kertyi yhteensä 287,6 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuksia kertyi vuonna 2023 yhteensä 128,3 milj. euroa, opetus- ja kulttuuritoimen muita valtionosuuksia 21,3 milj. euroa ja verotulomenetysten kompensatiota 30,0 milj. euroa. Valtionosuuksien kokonaismäärä alitti alkuperäisen talousarvion 1,3 milj. eurolla, mutta ylitti muutetun talousarvion 2,0 milj. eurolla.

Vuoden 2023 alussa voimaan astunut hyvinvointialueuudistus vaikutti myös valtionosuuksiin. Uudistuksen myötä kuntien valtionosuuksista leikattiin niiden tehtävien osuus, jotka siirtyivät hyvinvointialueiden tehtäviksi. Lisäksi vuonna 2023 oli vielä voimassa siirtymätasaus, jonka mukaan valtionosuuksia lisätään tai vähennetään enintään 60 euroa/asukas siirtymäkauden aikana. Lopulliset siirtolaskelmat kuntien ja hyvinvointialueiden välillä tehtiin vuonna 2023 ja ne vaikuttavat kuntien talouteen vuodesta 2024 lähtien.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy nykyisen valtionosuusjärjestelmän mukaan valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista sekä lisäosista. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteita ovat ikärakenne, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta. Laskennallisten kustannusten määräytymisperusteista sairastavuus ei enää ole kuntien valtionosuuksien perusteena, vaan se on kokonaisuudessaan siirtynyt hyvinvointialueiden rahoittamisen pohjaan. Peruspalvelujen valtionosuusprosentti vuonna 2023 oli 22,09 prosenttia ja kunnan omarahoitusosuus oli 1 359,93 euroa/asukas.

Laskennallisia kustannuksia Vantaalle kertyi vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa yhteensä 508,0 milj. euroa. Lisäosien määräytymisperusteita valtionosuusjärjestelmässä ovat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisten kotiseutualue sekä vuoden 2023 alusta alkaen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä asukasmäärän kasvu. Lisäosia kertyi Vantaalle vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuslaskennassa 12,2 milj. euroa. Kunnan omarahoitusosuus oli 325,3 milj. euroa. Valtionosuudet sisältävät lisäksi useita laskentatekijöitä, joilla tasapainotetaan kunta-valtio-suhdetta. Merkittävimmät lisäys- ja vähennystekijät ovat perustoimeentulon vähennys sekä hyvinvointialueuudistukseen liittyvät pysyvät tasauserät. Nämä valtionosuuksiin tehtävät lisäykset ja vähennykset vähensivät 62,7 milj. euroa kaupungin vuoden 2023 valtionosuuksia (v. 2022: -37,3 milj. euroa). Lisäksi verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus vähentää valtionosuuksia -3,8 milj. euroa.

Talousarviossa opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia kaupungin arvioitiin saavan alustavan laskelman mukaisesti 24,3 milj. euroa vuonna 2023. Lopullisen tarkistuspäätöksen mukainen Vantaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksien määrä vuonna 2023 oli 21,3 milj. euroa. Laskennallisista kustannuksista suurimmat erät kohdistuvat lukiokoulutukseen ja ammatilliseen peruskoulutukseen.

Valtionosuuslaskelmien yhteydessä esitettävät ja kuukausittaisiin valtionosuustilityksiin sisältyvät kotikuntakorvaustulot ja -menot on kirjattu kirjanpito-ohjeiden mukaisesti erillisille, omille tileilleen kasvatuksen ja oppimisen toimialan käyttötalouden toimintatuloihin ja -menoihin. Kotikuntakorvaukset eivät sisälly tilinpäätöksen valtionosuuslukuun.

Taulukko 4: Kaupungin käyttötalouden valtionosuudet vuonna 2023

1000 euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet	181 000	-3 300	177 700	179 656	1 956
Peruspalvelujen valtionosuus	126 269	-3 300	122 969	128 344	5 375
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus	24 271	0	24 271	21 276	-2 995
Verotulomenetysten kompensatio	30 460	0	30 460	30 036	-424

Vuoden 2023 talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 talousarvion vuodelle 2023 ja taloussuunnitelman vuosille 2023–2026. Vuoden 2023 alkuperäinen valtuuston hyväksymä talousarvio päättyi 47,5 milj. euron tilikauden tulokseen ja 48,8 milj. euron tilikauden ylijäämään sekä yhteensä 163,7 milj. euron bruttoinvestointitasoon.

Kaupunginvaltuusto päätti muutoksista vuoden 2023 talousarvioon toimialojen esitysten perusteella vuoden 2023 aikana. Talousarviomuutoksista suurimmat olivat kaupunkiympäristön toimialan tulotavoitteen laskeminen 32,4 milj. eurolla sekä määrärahojen korottaminen 11,0 milj. eurolla. Maanmyyntivoitot sekä kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myynnin tulokertymät kehittyivät heikosti epävarman markkinatilanteen vuoksi. Asuntokysynnän heikentymiseen on vaikuttanut muun muassa Ukrainan sota, rakennuskustannusten ja korkojen nousu, inflaatio sekä kuluttajien luottamuksen heikentyminen. Määrärahakorotuksia tehtiin kunnossapidon ja kiinteistöhoidon kustannuksiin johtuen muun muassa runsaslumisesta talvesta. Lisäksi lämmitys ja sähkökuluihin tehtiin määrärahamuutos samoin kuin asiantuntijapalveluihin liittyen erityisesti Matti-järjestelmän käyttöönottoon. Myös HSY:n tulotavoitetta ja määrärahoja korotettiin 2,5 milj. eurolla, koska vesihuoltoverkostoa rakennettiin ennakoitua enemmän.

Kasvatuksen ja oppimisen tuloarviota korotettiin 0,7 milj. eurolla ja määrärahaa 19,0 milj. eurolla. Tuloarvioiden muutokset johtuivat hankeavustuksista ja määrärahamuutokset pääosin työvoiman vuokrauksen kustannuksista. Erityisesti varhaiskasvatuksen palvelualueella henkilöstön vuokrauksen kustannukset ylittyivät, mutta toisaalta henkilöstökulut alittuivat. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin indeksikorotus, kasvaneet käyttäjämäärät ja voimaan tulleet lakimuutokset lisäsivät kustannuksia.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan määrärahaa korotettiin 1,8 milj. eurolla vastaamaan kohonneita työmarkkinatuen kuntaosuusmaksuja. Lisäksi kaupunkistrategian ja johdon toimialalle budjetoitua keskitettyä varauستا kunta-alan palkkaratkaisua varten jaettiin muille toimialoille yhteensä 10,8 milj. euroa ja kohdennettiin uudestaan toimialan sisällä 0,5 milj. euroa. Keskitetyn varauksen jakamisella ei ole tulosvaikutusta kaupungin tasolla, mutta se lisäsi toimialojen määrärahoja seuraavasti: kasvatus ja oppiminen 8,9 milj. euroa, kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 1,0 milj. euroa sekä kaupunkiympäristö 0,9 milj. euroa.

Verotuloennustetta korotettiin 26 milj. eurolla erityisesti positiivisen kunnallisverokertymän vuoksi, mutta valtionosuusennustetta laskettiin 3,3 milj. eurolla. Alkuvuodesta 2023 tehtiin myös kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan organisaatiouudistuksen johdosta määrärahasiirtoja kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialojen välillä. Siirrot eivät vaikuttaneet koko kaupungin tulokseen. Talousarviomuutosten jälkeen talousarvion tilikauden tulokseksi muodostui 6,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 tilinpäätös päättyi 50,1 milj. euron tilikauden tulokseen ja 47,7 milj. euron tilikauden ylijäämään. Tilikauden ylijäämä on 1,1 milj. euroa heikompi kuin alkuperäinen talousarvio ja 39,7 milj. euroa parempi kuin muutettu talousarvio.

Talousarvion käyttötalousosan ja tuloslaskelmaosan toteutuminen

Käyttötaloudessa suurimpia poikkeamia vuoden 2023 muutettuun talousarvioon nähden olivat kaupunkitasolla:

- Toimintatuottojen ylittyminen 20,8 milj. eurolla
- Toimintakulujen alittuminen 13,3 milj. eurolla
- Verotulojen ylittyminen 2,7 milj. eurolla
- Valtionosuuksien ylittyminen 2,0 milj. eurolla
- Korkotuottojen ylittyminen 6,6 milj. eurolla
- Korkokulujen ylittyminen 1,7 milj. eurolla
- Poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen 2,5 milj. eurolla

Vuoden 2023 muutetussa talousarviossa kaupungin käyttötalouden toimintatuotot olivat 312,7 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintatuotot olivat 333,6 milj. euroa ylittäen muutetun talousarvion 20,8 milj. eurolla. Toimintatuotot toteutuivat 107-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden, mutta ne laskivat 34,8 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Toimintatuottojen lasku edelliseen vuoteen verrattuna johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, jonka yhteydessä kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden hoidettavaksi. Samalla näihin tehtäviin liittyneet tuotot ja kulut siirtyivät pois kuntilta. Kasvatuksen ja oppimisen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 5,5 milj. eurolla pääosin valtion maksamien pakolaiskorvausten vuoksi. Kaupunkistrategian ja johdon toimintatuotot ylittivät noin 2,6 milj. eurolla. Ylitys muodostuu pääosin Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle myydyistä IT-palveluista sekä valtiolta saaduista tuista muun muassa maahanmuuttoon liittyen. Kaupunkiympäristön toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 11,9 milj. euroa. Maan myyntivoittoja, maanvuokraustuloja ja sopimuskorvauksia on toteutunut yhteensä noin 29,9 milj. euroa alkuperäisen talousarvion ollessa noin 54,6 milj. euroa ja muutetun talousarvion noin 26,3 milj. euroa. Talousarviomuutos johtuu pääosin heikosta tonttikysynnästä, erityisesti asuntorakentamisessa. Rakennusten vuokratuotot ulkopuolisilta, varikon vuokratuotot sekä pysäköintimaksut ovat toteutuneet talousarviota parempina. Myyntituotot sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelutuottoja, joka on 0,8 milj. enemmän kuin muutetussa talousarviossa.

Kaupungin toimintakulut olivat muutetussa talousarviossa 1 020,9 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana toteutuneet toimintakulut olivat 1 007,6 milj. euroa. Toimintakulut alittuivat 13,3 milj. eurolla ja ne toteutuivat 99-prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Vuoteen 2022 verrattuna toimintakulut laskivat 898,0 milj. euroa eli 47,1 prosenttia. Muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta. Kaikkien toimialojen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion: kaupunkistrategian ja johdon alitus oli 4,8 milj. euroa, yleishallinnon 5,2 milj. euroa, kasvatuksen ja oppimisen 1,5 milj. euroa, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin 0,3 milj. euroa sekä kaupunkiympäristön 0,3 milj. euroa. Henkilöstökulut alittuivat kaikilla toimialoilla, yhteensä 11,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Palveluiden ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Ne alittuivat yleishallinnossa verotuskustannusten pienentyessä hyvinvointialueuudistuksen vuoksi sekä kaupunkistrategian ja johdon toimialalla erityisesti ICT-palveluiden osalta. Muilla toimialoilla palveluiden ostot ylittivät talousarvion. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja avustuskulut ylittivät sen noin 1,6 milj. eurolla. Muut toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,9 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät 7,3 milj. euroa Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY) myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia.

Talousarvion toteumavertailuosiossa esitetään talousarvion toteutuminen toimialojen ja rahastojen osalta valtuuston päättämien sitovuustasojen mukaisesti.

Vuoden 2023 verotulot ylittivät muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Muutettuun talousarvioon nähden kunnallisveroarvion toteuma oli 100,3 prosenttia, kiinteistöveron toteuma 99,2 prosenttia, yhteisöveron toteuma 102,5 prosenttia ja valtionosuuksien toteuma 101,1 prosenttia. Kaikkiaan verorahoitus yhteensä (verot ja valtionosuudet) toteutui 100,6-prosenttisesti suhteessa muutettuun talousarvioon ja se laski 45,1 prosenttia vuoden 2022 tilinpäätökseen nähden. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi kunnallisveroa leikattiin 12,64 prosenttiyksiköllä, yhteisöveroja noin kolmanneksella ja valtionosuuksista poistui hyvinvointialueelle siirtyneisiin tehtäviin liittyvät valtionosuuksien määräytymisperusteet. Verotulot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisena. Verotuloihin tehtiin syksyllä 2023 lisätalousarvioesitys, jossa kunnallisverototeuman arviota nostettiin 17 milj. eurolla, kiinteistöveroarviota 4 milj. eurolla ja yhteisöverotuoton arviota 5 milj. eurolla. Kunnallisverot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla ja yhteisöveron tuotto 2,3 milj. eurolla, kun taas kiinteistöverot alittivat sen 0,9 milj. eurolla. Valtionosuusarviota laskettiin 3,3 milj. eurolla syksyn lisätalousarviossa ja ne toteutuivat 2,0 milj. euroa muutettua talousarviota positiivisempina.

Rahoitustuottoja ja -kuluja toteutui vuonna 2023 yhteensä 17,7 milj. euroa, talousarviossa yhteenlasketuiksi rahoitustuotoiksi ja -kuluiksi oli arvioitu 12,0 milj. euroa. Korkotason erittäin nopea ja korkea nousu käänsi kaupungin korkokulut kasvuun, vaikka lainasalkun suojausaste piti ne edelleen kohtuullisina. Lainasalkkuun tehdyt korkosuojaukset vähenevät ajan kuluessa, koska uusia suojauksia ei ole tehty korkea korkotason vuoksi. Kaupungin lainasalkun korkokulut toteutuivat 12,3 milj. euron tasolla, minkä lisäksi kaupunki maksoi yhtiölleen korkoa heidän konsernitilillä olevien varojen mukaisesti 1,7 milj. euroa. Kaikki kaupungin korkokulut yhteensä ylittivät talousarvion 1,7 milj. eurolla. Kaupungin korkotuotot puolestaan ylittivät talousarvion 6,6 milj. eurolla, joten korkotuottojen ja -kulujen netto on kaupungille positiivinen. Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2023 noin 111,8 milj. euroa, joka oli 0,9 prosenttia ja 1,0 milj. euroa talousarviossa arvioitua enemmän.

Kaupungin vuosikatteenä vuoden 2023 tilinpäätöksessä muodostui 162,0 milj. euroa, tilikauden tulokseksi 50,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 47,7 milj. euroa.

Investointiosan ja rahoitusosan toteutuminen

Vuoden 2023 alkuperäisen talousarvion investointiosan tulot olivat noin 6,0 milj. euroa, menot noin 163,7 milj. euroa ja investointiosan netto noin 157,7 milj. euroa. Vuonna 2023 tuloarviota pienennettiin 1,5 milj. eurolla kiinteän omaisuuden tulojen osalta. Määrärahoja nostettiin yhteensä 31,9 milj. eurolla, kiinteän omaisuuden menoja lisättiin 16 milj. eurolla, rakentamisen menoja 2,7 milj. eurolla ja julkisen käyttöömaisuuden menoja yhteensä 15,2 milj. eurolla. Toisaalta osakkeiden ja osuuksien määrärahoja laskettiin 2 milj. eurolla. Näiden muutosten jälkeen tuloarvioksi muodostui 4,5 milj. euroa ja määrärahaarvioksi 195,7 milj. euroa.

Vuoden 2023 toteutuneet bruttoinvestointimenot olivat yhteensä 166,8 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion 28,8 milj. eurolla. Talousarvion mukaiset investointimäärärahat alittuivat kaikissa muissa hankeryhmissä paitsi julkisessa käyttöömaisuudessa. Suurin alitus oli rakentamishankkeissa, 22,8 milj. euroa. Määrärahat alittuivat erityisesti rakentamisen toteutusajankohtien siirtymisen sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvioalitusten vuoksi. Julkisen käyttöömaisuuden osalta talousarvio ylittyi 0,4 milj. eurolla, samalla kun tulot ylittivät talousarvion 1,6 milj. eurolla johtuen erilaisista valtionavustuksista. Kiinteän omaisuuden määrärahat alittuivat 1,6 milj. eurolla. Aineettoman omaisuuden osalta talousarvio alittui 1,5 milj. eurolla, irtaimen omaisuuden osalta 2,0 milj. eurolla sekä osakkeiden ja osuuksien osalta 1,2 milj. eurolla muutettuun talousarvioon verrattuna.

Investointituloja toteutui 6,9 milj. euroa, noin 2,4 milj. euroa yli muutetun talousarvion. Maanmyyntien tulot toteutuivat 0,4 milj. euroa alle muutetun talousarvion, mutta talousarvio ylitti muutetun talousarvion julkisessa käyttöömaisuudessa 1,6 milj. eurolla, osakkeisessa ja osuuksissa 1,0 milj. eurolla ja aineettomassa omaisuudessa 0,2 milj. euroa. Vuoden 2023 investointiosan nettomenoksi muodostui yhteensä 160,0 milj. euroa, joka alitti talousarvion 31,2 milj. eurolla.

Vuonna 2023 kaupungin pitkäaikaista lainaa lyhennettiin maksuohjelman mukaisesti noin 155,5 milj. eurolla. Vuonna 2023 kaupunki jälleenrahoitti lainojen lyhennyksiä nostamalla noin 150 milj. eurolla pitkäaikaista lainaa. Pitkäaikainen lainasalkku laski 5,5 milj. euroa noin 771,6 milj. euroon vuoden 2023 lopussa. Alkuperäisessä talousarviossa 2023 talousarvion käyttötalouden ja investointiosan perusteella arvioitiin nettolainanlyhennykseksi 1,7 milj. euroa. Kaupungin kokonaislainakanta (sisältäen konsernitilin saldon ja lyhytaikaiset lainat) kasvoi 46,9 milj. euroa.

Olellaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Koronaepidemiasta palautumisen ja palveluvelan hoitamiseksi vuonna 2021 laadittua toipumissuunnitelmaa toteutettiin. Vuonna 2023 siihen käytettiin yhteensä 3,7 milj. euroa. Luottamushenkilökokouksissa palattiin läsnäkokouksiin. Selostustilaisuudet ja iltakoulut järjestettiin ns. hybridikokousmallilla.

Työttömyys on noussut vuoden 2023 aikana 2,3 prosenttia ja työttömyysaste joulukuun lopussa oli 12,4 prosenttia. Pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys laski vuonna 2023. Sen sijaan vieraskielisten ja kotoutujien työttömyys sekä alle 30-vuotiaiden työttömien ja lomautettujen määrä lisääntyi loppuvuoden aikana. Lisäksi avoimien työpaikkojen määrä on laskenut 30 prosenttia vuoden 2022 joulukuuhun verrattuna. Edelleen korkea pitkäaikaistyöttömyyden taso on pitänyt kaupungin vastuulla olevan työmarkkinatuen kuntaosuusmaksun suurena. Rakentaminen hidastui niin valtakunnallisesti kuin Vantaallakin erityisesti asuntorakentamisen osalta. Tämä näkyi kaupungin tulojen vähentymisenä erityisesti maanmyyntitulojen kautta.

Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit ja aloitettiin vuoden 2024 presidentinvaalin sekä europarlamenttivaalien valmistelut.

Vuoden 2024 talousarvion ja 2024–2027 taloussuunnitelman valmisteluun heijastui vielä vuoden 2023 alusta voimaan astuneen hyvinvointialueuudistuksen toimeenpano. Seuraava suuri rakenteellinen muutos on TE2024-uudistus, joka astuu voimaan vuoden 2025 alussa. Talousarvion laadinnassa noudatettiin Vantaan tuottavuus- ja kasvuohjelmaa 2021–2025.

Vuoden 2023 aikana toteutettiin strategian laadullinen väliarviointi ja tunnistettiin keskeisiä toimenpiteitä, joita tulee toteuttaa strategiakauden lopussa.

Hankintojen tiedolla johtamisen projekti päättyi suunnitellusti toukokuussa ja kaupungin kaikki hankintasopimukset on keskitetty Cloudiaan. Kehittämistyö jatkuu vielä vuoden 2024 puolella. Tietohallinnon toimintaan tuli keskeisiä muutoksia, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut eriytettiin kaupungin IT-palveluista ja kaupungin sisäisessä toiminnassa HR-järjestelmät keskitettiin tietohallinnolle. Konserniohjauksessa on toteutettu konserniomistuksen kokonaissuunnitelmaa. Hyvinvointialueuudistukseen liittyen Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamissopimus hyväksyttiin syksyn 2023 aikana ja loppuvuodesta päätettiin myös eroamisesta Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymästä.

Entinen kasvupalvelut palvelualue jakautui elinvoimapalveluiden sekä työllisyys ja kotoutumispalveluiden palvelualueiksi 1.9.2023 alkaen. Elinvoimapalvelut on jatkanut yritysmuotoisen toimintaympäristön kehittämistä, erityiskohteina Aviapoliksen alue ja Tikkurilan osaamiskampus. Pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimus on käynnistänyt seitsemän uutta kehittämisprojektia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Elinvoimapalvelut koordinoivat Elinvoimainen ja osaava Vantaa strategiateemaa, jossa on käynnistynyt lukuisia toimenpiteitä mm. startup- ja kasvuyritystoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden edistäminen maahanmuuttajien keskuudessa, osaamisen ennakoinnin vahvistaminen, pk-yritysten osaamisen kehittäminen, klusteritoiminnan vahvistaminen sekä 48 tunnin palvelulupaus yrityksille.

Työllisyyden kuntakokeilu Keravan kanssa jatkuu 31.12.2024 saakka, jonka jälkeen työvoimapalveluiden pysyvä siirto työllisyysalueille eli TE2024-uudistus toteutetaan vuoden 2025 alussa. Siirron valmistelua ohjaa TE2024-valmisteluryhmä. Työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelma sekä henkilö- ja työnantaja-asiakaspalvelua toteuttavat rakenteet on laadittu. Lisäksi on luotu edellytykset järjestelmä-, tila- ja hankintaratkaisujen toteuttamiselle.

Vantaan Kotouttamisohjelma 2023–2026 valmistui joulukuussa 2023.

Kaupunkitasoinen moniammatillinen yhteistyöryhmä nuorisorikollisuuden ja nuorisorikollisuuden vähentämiseksi kouluissa ja vapaa-ajalla käynnisti toimintansa.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan kannalta erittäin merkittävän DigiOne-palvelualueen ja sen palveluiden kehitystyö edistyivät vuonna 2023. Työskentely painottui erityisesti toiminnan muutoksen suunnitteluun ja olemassa olevien työnkulkujen tunnistamiseen, Vantaan oman organisoitumisen, rakenteiden ja resurssien luomiseen, henkilöstön osallistamiseen osana määrittelyä, kehitystä ja testausta sekä pilotoinnin ja käyttöönoton valmisteluun. DigiOne otetaan perusopetuksessa käyttöön vuonna 2024.

Vantaan kaupunki sai Suomen UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta tunnustuksen vuoden 2024 alussa tunnustuksena lapsioikeusperustaisen työn edistämisessä.

Tikkurilan osaamiskampus hankkeen resursointia vahvistettiin ja hankkeen seurantatoimikunta aloitti toimintansa. Koulutusyhteistyön kehittäminen alkoi ja vantaalaisyritysten palvelutarpeita kartoitettiin. Alueen asemakaava hyväksyttiin ja kaupungin oppilaitostilojen tarve- ja hankeselvitykset valmistuivat.

Kaupunkikulttuurin toimialan organisaatiomuutos astui voimaan vuoden 2023 alussa. Toimialan uudeksi nimeksi tuli Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala. Toimialan sisäistä rakennetta muutettiin ja Kuntalaispalvelut siirrettiin Kaupunkistrategia ja johdon toimialalle. Uuden rakenteen mukainen talousarvio ja tavoitteita koskevat uudet sitovuustasot päätettiin kaupunginvaltuustossa 27.3.2023 § 4. Uusi organisaatorakenne on koettu toimivaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan kehittämishankkeina olleet elintapaohjaus ja harrastustakuun edistäminen vakainaistuvat vuoden 2024 alusta. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujunut hyvin ja Vantaa on osallistunut hyvinvointialueen järjestämiin hyte-neuvotteluihin.

Kivistöön saatiin iso parannus palvelukokonaisuuteen, kun Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki avattiin loppuvuonna 2023. Kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi käynnistettiin ensimmäisen kerran ja kuntalaiset osallistuvat siihen aktiivisesti.

Vantaan Kuusijärvi on kaupunkitasoinen kärkihanke, josta kehitetään Etelä-Suomen saavutettavinta luonto- ja virkistyspaikkaa maiseman ja alueen kantokyvyn ehdoilla. Vuoden 2023 Kuusijärvelle laadittiin ympäristöindikaattorit, lisättiin joukkoliikennevuoroja ja avattiin uusi laajempi pysäköintialue ja esteetön lähivirkistysalue nuotiopaikkoineen.

Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 2023 ja syksyllä 2023 laadittiin hyvinvointikatsaus 2023.

Vuodelle 2023 ominaista oli rakennusalan matalasuhdanne ja sen monet vaikutukset kaupunkiympäristön toimialalla aina kaupunkikehitys- ja kaavahankkeiden etenemisestä maanmyyntituloihin ja rakentamisen volyyymiin. Myös Ukrainan kriisi ja korkotason nousu vaikuttivat selvästi vuoden 2023 rakentamisvolyyymiin. Varsinkin kerrostaloasuntojen aloitukset pienenivät jälkimmäisellä vuosipuolikaalla merkittävästi.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunginvaltuusto päätti myös Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta.

Kukoistavat kaupunkikeskustat -strategiapainopisteen osalta toimialalla valmisteltiin kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan niille edellytetyt kehittämissuunnitelmat, jotka julkaistaan alkuvuodesta 2024. Myös kaupunginhallituksen perustamat poliittiset kaupunkikeskusten seurantaryhmät aloittivat toimintansa. Vantaan kaupunkikeskustoissa on käynnissä useita elinvoimaa, palveluita ja asuinympäristöjä kehittävä hanketta, kuten Myyrmäessä kaupunkikulttuuritalo ja opistotalo -kokonaisuus, Tikkurilassa osaamiskampus, Hakunilassa kulttuuri- ja urheilupuiston kehittäminen, Korsossa ja Koivukylässä keskustan uudistumista ohjaavien kaavarunkojen valmistelu ja Elmon uimahalli, Kivistössä palvelukeskus Mosaiikin avautuminen uuteen kauppakeskukseen ja Colosseum-korttelin täydentyminen asunnoilla ja palveluilla. Aviapolikseen suunnitellaan uutta lukiota ja ilmailumuseota sekä useita asuinalueita.

Vantaa tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä lukuisin resurssiviisauden tiekartan toimenpitein. Viime vuonna toimialalla terävöitettiin etenkin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehtävää työtä ja valmisteltiin Luontoposiitiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Toimitilahankkeista vuonna 2023 valmistuivat muun muassa kolme uutta päiväkotia sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus sekä Kanniston koulun laajeneminen yhtenäiskouluksi. Useita kouluja ja päiväkoteja remontoitiin ja pihoja kunnostettiin. Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat Jokiniemen koulun, kulttuuritehdas Vernissan ja Mårtensdals skolan remontit.

Katuja rakennettiin muun muassa Annefredin alueella ja Manttaalitiellä Aviapoliksessa. Lisäksi rakennettiin Kivistön linja-autotermiinaali, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukiota ja Heurekan siltaa Tikkurilassa. Kuusijärven pysäköintialueen laajennus valmistui ja Elmon urheilupuistossa tehtiin esirakentamistöitä. Hakunilan urheilupuistossa valmistui tekojääkenttä ja lumetuskontti. Kehä III:n kunnostus Askiston kohdalla valmistui yhteishankkeena valtion kanssa.

Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Yleiskaavan voimaantulon myötä käynnistettiin toteuttamisohjelman työstäminen.

Digitalisaatiota edistävä, rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) tuli voimaan 1.1.2024 ja uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Jäljelle jäävä osuus vanhasta Maankäyttö- ja rakennuslaista tulee 1.1.2025 muuttumaan alueidenkäyttölaki, joka uudistuu lähivuosien aikana vielä kolmeksi eri laiksi: alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki.

Vuoden 2023 valmistui liikennepoliittinen ohjelma 2023, Vantaan hulevesiohjelma 2023 ja viheralueiden palveluverkkosuunnitelma 2023–2032.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tilikauden ylijäämä oli selvästi positiivinen jääden hieman alkupeleistä talousarviota pienemmäksi. Hyvinvointialueuudistuksesta johtuvat verohännät paransivat tulosta kertaluontoisesti ja ilman sitä tulos olisi ollut negatiivinen. Vuoden 2023 loppupuolella lopulliset hyvinvointialueuudistuksen siirtolaskelmat valmistuivat. Kuntien valtionosuuksien määrä pieneni, joka laskee kuntien valtionosuuksia vuodesta 2025 lähtien huomioiden myös vuosilta 2023 ja 2024 takaisin perittävät erät. Kaupungin investoinnit toteutuivat lähes alkuperäisen talousarvion suuruisina. Kaupungin kokonaislainamäärä kasvoi erityisesti konserniyhtiöiden konsernitilitalletusten kasvun myötä, mutta pitkäaikainen lainamäärä laski hieman ollen vuoden 2023 lopussa noin 771 milj. euroa.

Vantaan kaupunginvaltuuston marraskuussa 2023 hyväksymä talousarvio vuodelle 2024 perustuu -4,9 milj. euron tilikauden alijäämään sekä 90 milj. euron nettolainanottoon. Vantaan kunnallisveroprosentti vuodelle 2024 pyöristettiin 6,4 prosenttiin, koska verotusmenettelyä koskevan lain vaatimuksesta kunnallisveroprosentti pitää ilmoittaa prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. Vuosi 2023 oli taloudellisesti vahva koko kuntakentälle hyvinvointialueuudistukseen liittyvien ns. verohäntien takia, mutta vuodelta 2024 verohännät poistuvat. Verorahoituksen ennusteet näyttävät vuodelle 2024 talousarviota heikompaa kasvua, minkä arvioidaan heikentävän vuoden 2023 tilikauden tulosta talousarvioon verrattuna. Yleisen talouskehityksen epävarmuus erityisesti rakentamisen osalta ja sen vaikutukset työllisyystilanteeseen voivat laskea ennusteita vuoden mittaan.

Vuoden 2025 alusta voimaan tulevan TE2024 uudistuksen vaikutukset huomioitiin vuoden 2024 talousarviota ja 2024–2027 taloussuunnitelmaa valmisteltaessa. Uudistuksen taloudelliset vaikutukset kuitenkin tarkentuvat vielä vuoden 2024 aikana. Talousarviovalmistelussa huomioitiin myös Vantaan ratikkaa koskevat päätökset.

Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos oli ennen vuoden 2023 alussa voimaan astunutta hyvinvointialueuudistusta kahdeksan kaupungin/ kunnan yhteistoimintaan perustuva alueellinen pelastustoimen liikelaitos. Liikelaitos on lakkautettu 31.12.2022 ja liikelaitoksen tase on yhdistelty Vantaan kaupungin taseeseen tilikaudella 2023. Liikelaitoksen taseen käyttöomaisuus sekä lomapalkkavelka on kirjattu alas Vantaan kaupungin taseesta Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman lausunnon mukaisesti peruspääomaa vastaan. Vantaan kaupungin taseessa on edelleen liikelaitokselle kertynyttä edellisten vuosien ylijäämää yhteensä noin 6,5 milj. euroa, joka jaetaan vuoden

2024 aikana omistussuhteiden mukaisesti kunnille, kunhan liikelaitoksen purkamissopimus on hyväksytty. Vantaan kaupungin osuus ylijäämästä on noin 2,5 milj. euroa ja loppuosuus jaetaan muille kaupungeille/ kunnille. Tilinpäätöksen muissa vastuissa on esitetty muille kunnille kohdistuva osuus.

Valtion kuntatalousohjelma keväällä 2024 tulee olemaan kuntatalouden tilan kannalta keskeinen, kun selviää kompensoidaanko kunnille hyvinvointialueuudistukseen liittyvien siirtolaskelmien negatiivista loppusaldoa. Kuntien valtionosuusuudistustyö on käynnissä ja uuden valtionosuusjärjestelmän on tarkoitus olla käytössä 1.1.2026 alkaen. Tällä voi olla huomattaviakin kuntakohtaisia vaikutuksia nykyjärjestelmään verrattuna.

1.1.5 Vantaan kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2023 vs. 2022	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Määrä	%
Kaupunkistrategia ja johto	367	382	141	150	508	532	-24	-5 %
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	0	455	0	81	0	536	-536	-100 %
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	559	552	211	180	770	732	38	5 %
Kasvatus ja oppiminen	4 267	4 117	1 560	1 578	5 827	5 695	132	2 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	2 497	0	785	0	3 282	-3 282	-100 %
Suun terveydenhuollon liikelaitos	0	256	0	50	0	306	-306	-100 %
Kaupunkiympäristö	590	574	58	46	648	620	28	5 %
Yhteensä	5 783	8 833	1 970	2 870	7 753	11 703	-3 950	-34 %

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt.

Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Vuosien 2022 ja 2023 henkilöstömäärät eivät ole vertailukelpoiset hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Kaupunkistrategian ja johdon toimialalta hyvinvointialueelle siirtyi 90 henkilöä, Kaupunkikulttuurista ja hyvinvoinnista 4 henkilöä, Kasvatuksen ja oppimisen toimialalta 100 henkilöä, sekä Kaupunkiympäristöstä 6 henkilöä.

Täsmennyksenä: Vuoden 2023 henkilöstömäärät eivät sisällä sivuvirkoja, joita 31.12.2023 oli 113 kpl (Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 59 ja Kasvatus ja oppiminen 54). Palkkasummaan sivuvirat sisältyvät ja ovat aikaisemminkin sisältyneet.

Lähteet: Vuoden 2022 henkilöstömäärät on raportoitu eHIJAT-henkilöstötietojärjestelmästä sekä HUS Asvian Prima palkanlaskentajärjestelmästä. Vuoden 2023 henkilöstömäärät on raportoitu Hertta-henkilöstötietojärjestelmästä.

Palkkamenot 31.12.2023 tilanteesta ovat Vantaan kaupungin talousohjauksesta.

Henkilöstömäärän ja palkkamenojen kehitys

Vantaan kaupungin henkilöstömäärä pieneni vuoteen 2022 verrattuna 3950 henkilöllä (34 prosentilla). Vuoden 2023 alussa Vantaan kaupungilta siirtyi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukseen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan, Suun terveydenhuollon liikelaitoksen sekä Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen koko henkilöstö sekä yhteensä 200 henkilöä muilta kaupungin toimialoilta.

Kun vuoden 2023 henkilöstömäärää verrataan vuoden 2022 lukuun, josta on vähennetty hyvinvointialueelle siirtynyt henkilöstö, henkilöstömäärä kasvoi kokonaisuudessaan 374 henkilöllä edelliseen

vuoteen verrattuna. Henkilöstömäärässä on mukana myös työllistetyt. Erityisesti kasvua henkilöstömäärässä oli kasvatuksen ja oppimisen toimialalla, jossa henkilöstön määrä kasvoi voimakkaasti edellisvuodesta. Kasvatuksen ja oppimisen toimialalla kasvua selittää lapsi-, oppilas- ja opiskelijamäärän kasvusta johtuva henkilöstölisäys. Perusopetuksen lisätunnit äidinkieleen ja matematiikkaan sekä laaja-alaisten erityisopettajien lisääminen kasvattivat henkilöstömäärää samoin kuin toisella asteella oppivelvollisuuden laajeneminen ja lukion erityisopetuksen vahvistaminen. Myös muilla toimialoilla henkilöstömäärä kasvoi.

Vuonna 2023 henkilöstön palkkamenot olivat yhteensä 394,0 milj. euroa, joka on 31,4 prosenttia (181,8 milj. euroa) vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kun vuoden 2022 palkkasummasta vähennetään hyvinvointialueelle siirtyneen henkilöstön osuus, henkilöstökulut ovat kasvaneet 9,3 prosenttia (33,4 milj. euroa) vuoteen 2022 verrattuna.

Palkkoja on nostanut henkilöstömäärän kasvu, kunta-alan sopimusratkaisussa 2022–2025 sovitut, huomattavat palkankorotukset sekä sopimusten sisältämät tekstimuutokset, joilla on myös osaltaan huomattava palkkoja korottava vaikutus (esimerkiksi päiväkodinjohtajien palkankorotus 1.6. sekä perusopetuksen rehtorien palkkaperustemuutos 1.8. alkaen). Sopimusratkaisu sisälsi myös mittavat kertaerät koko henkilöstölle kesällä 2023. Kunnallisen sopimusratkaisun arvo on Kunta- ja hyvinvointialue-työnantajat KT:n mukaan vuosikeskiarvona keskimäärin 4,85 prosenttia 2022/2023.

Kaikille henkilöstöryhmille maksettiin sopimusten mukaiset yleiskorotukset. Tämän lisäksi paikallistaloudella käytiin kuntapuolen sopimusratkaisuun sisältyneet paikalliset järjestelyeräneuvottelut yhdessä henkilöstöjärjestöjen edustajien kanssa. Neuvottelutuloksen mukaisesti osa korotuksista kohdennettiin tehtäväkohtaisiin palkkoihin ja osa henkilökohtaisiin lisiin. Tehtäväkohtaisia palkantarkistuksia saivat esimerkiksi varhaiskasvatuksen erityisopettajat, varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit, lastenhoitajat, koulunkäyntiohjaajat, nuorisotyöntekijät, palkanlaskijat, koulu- ja lukiosihteerit, lakimiehet ja erityisluokanopettajat.

Sopimuskorotusten lisäksi Vantaa käytti palkantarkistuksiin erikseen budjetoitua rahaa henkilöstön pito- ja vetovoiman vahvistamiseksi, jonka kustannusvaikutus vuositasolla on miljoona euroa 1.8.2023 alkaen. Tämä erä suunnattiin pääasiassa varhaiskasvatuksen tehtäväkohtaisiin palkkoihin sekä toisaalta henkilökohtaisina lisinä toimialoilla jaettavaksi pitovoimaa vahvistamaan.

Henkilöstön saatavuus

Työvoiman saatavuusohjelmassa vuosille 2022–2024 pysyvyyden ja saatavuuden parantamista vietiin läpi laaja-alaisesti koskien kaupungin kaikkia henkilöstöryhmiä. Varhaiskasvatushenkilöstön rekrytointi ja rekrytointikäytäntöjen nopea muutos jatkui läpi vuoden: Rekrytoinnit muuttuivat entistä hakijalähtöisemmiksi keskitetyn rekrytointimallin pilotoinneissa. Hakijan toiveita kuunnellaan tarkasti ja vuoropuhelua käydään tiiviisti. Tämä tarkoittaa sitä, että keskitetty rekrytointi kierrättää kandidaatteja useammassa päiväkodissa ja hakija valitsee itselleen sopivamman tuntuksen yksikön ja esihenkilön. Prosessit saattavat venyä, mikä haastaa myös keskitetyn rekrytoinnin resurssia. Pienemmissä ammattiryhmissä esimerkiksi kaupunkiympäristön toimialalla on saatu rekrytoitua osajia yksityiseltä sektorilta. On tärkeää panostaa pysyvyyttä ennustaviin tekijöihin, jotta suhdanteiden parantuessa kaupunki pysyy edelleen työnantajana, joka tarjoaa mielekkäimmät työtehtävät ja työympäristön.

Henkilöstön ja johtamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämistä on toteutettu toimialoilla ja palvelualueilla laadittujen koulutussuunnitelmien mukaisesti. Osaamisen kehittämisen vuosikellot ja toimialojen osaamisen kehittämistyöryhmät toimivat toimialoilla suunnitelmien mukaisesti. Toimialojen ja palvelualueiden järjestämän koulutuksen lisäksi henkilöstölle on tarjolla myös kaupunkitasoista koulutusta ammatillisen osaamisen kehittämiseksi. Koulutussuunnitelman mukaisia oppimispäiviä toteutui vuonna 2023 yhteensä 15 640, lukuun on laskettu mukaan verkko-oppimisympäristö Eduhousessa suoritettut koulutukset. Työntekijää kohti oppi-

mispäiviä toteutui 1,9 päivää. Koulutusmäärät työntekijää kohden ovat vähentyneet edellisvuoteen verrattuna hyvinvointialuemuutoksen myötä. Vuoden aikana laadittiin myös vuosille 2024–2027 henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat.

Vantaan kaupungin ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen/ henkilöstökoulutuspalvelun tuottajana toimii Metropolia ammattikorkeakoulu, jonka kanssa toimialat tekevät yhteistyötä koulutusten järjestämiseksi. Yhteistyö Metropolian kanssa on vakiintunut toimintamuoto ja perustuu vuosikellopohjaiseen systemaattiseen osaamisen johtamisen malliin. Metropolia tuotti vuonna 2023 yhteensä 80 yksittäistä koulutusta, osallistujia on ollut yhteensä 600.

Vantaan kaupungin kaikilla työntekijöillä on ollut vapaa pääsy vuoden ajan Eduhouse Oy:n kaikkiin verkkokoulutuksiin ja webinaareihin. Kyseessä on palvelu, jossa tavoitteena on ollut kokeilla laajaa verkkokoulutusten käyttöä koko henkilöstön osaamisen kehittämisessä. Kokeilun avulla on saatu tietoa ja kokemusta verkkokoulutusten käytöstä ja niiden tarpeellisuudesta osaamisen kehittämisessä.

Esihenkilöille on toteutettu avoimena erilaisia valmennuksia johtamisen kehittämiseen. Näitä ovat mm. Esimiehenä Vantaalla -valmennus sekä erilaiset lyhyemmät esimiesten työpajat, luennot tai ryhmäcoaching-ohjelmat. Vantaan strategian painopistealue Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella näkyy johtamisosaamisen kehittämisessä. Erityisenä valmennusohjelmana on toteutettu johtoryhmille suunnattu strateginen johtamisvalmennus, jonka tarkoituksena on kehittää palvelualueen johtamiskäytäntöjä ja osallistujien johtamisotetta ja työn tekemisen tapaa suhteessa painopisteen osateemoihin sekä vahvistaa vantaalaista, yhteistä johtamiskulttuuria monimutkaisessa toimintaympäristössä. Valmennuksia toteutetaan hybridimallilla, jossa valmennuksia tuotetaan sekä lähi- että etätoteutuksina.

Hr-järjestelmistä käytössä ovat Osuma koulutusten hallintajärjestelmä sekä Oppiva verkko-oppimismalusta, jonne on luotu kaupunkitasoisia ja toimialojen koulutuksia ja perehdytysohjelmia. Osumassa on vuoden alussa otettu käyttöön korttikoulutusten ja lupien osio, joka tarjoaa työkalun työelämässä tarvittavien lupien voimassaolon seurantaan.

Saatavuusohjelman toimeenpanon tukena oli käytettävissä erillinen kehittämisraha, jota on käytetty toimialojen yksiköissä lähijohtamisen tai työyhteisöjen kehittämiseen. Kohderyhmänä oli erityisesti yksiköt, joilla on ollut henkilöstön saatavuushaasteita sekä heikot Kunta10-tulokset. Lisäksi saatavuusohjelman toimenpiteinä on käynnistetty vertaismentorointimallin rakentaminen sekä päivitetty perehdyttämisen tukimateriaalia. Lisäksi kaupungin yhteinen, kaikille uusille työntekijöille tarkoitettu verkko-perehdytyskokonaisuus Oppivassa uudistettiin. Palvelualueet ovat myös saaneet lähtöpalautteet käyttöönsä. Vantaalla kerättiin lähtöpalautetta ja vastanneista henkilöistä Vantaalle olisi valmiita palamaan töihin 83 prosenttia.

Erityisesti varhaiskasvatuksen työntekijöiden ammatilliseen pätevytyymiseen on ohjattu omaehtoisen koulutuksen tukea kaupunkitasoisesti. Vuonna 2023 omaehtoisen koulutuksen tukea jaettiin yhteensä noin 22 000 euroa.

Sairauspoissaolot ja työterveyshuolto

Vuoden 2023 sairauspoissaolot lisääntyivät edelliseen vuoteen verrattuna runsaasti. Vuonna 2023 sairauspoissaoloprosentti oli 6 prosenttia, kun se vuonna 2022 oli vain 5,02 prosenttia. On kuitenkin tärkeä huomioida, että luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska sosiaali- ja terveystoimi sekä pelastuslaitos olivat vielä osan vuodesta 2022 mukana luvuissa. Mielenterveysperusteisten osuus poissaolopäivistä on laskenut vuodesta 2022 (1,42 %). Vuoden 2023 mielenterveysperusteisten sairauspoissaolojen prosenttiosuus oli 1,11.

Vuonna 2023 Vantaalla oli kaksi työterveyshuollon toimijaa, Terveystalo ja Lääkärikeskus Aava. Lääkärikeskus Aava aloitti uutena toimijana 1.1.2023 Varhaiskasvatuksen ja Kaupunkiympäristön työterveyskumppanina. Työterveyshuollon toiminta painottuu ennaltaehkäisevään toimintaan ja yhteistyö-

hön. Työhyvinvointitiimin työkyky- ja työsuojeluasiantuntijat ovat olleet vuoden aikana mukana yhteensä 200 henkilön työkykytilanteissa esihenkilöiden tukena esimerkiksi antamassa konsultaatiotukea työkykyjohtamisen haasteisiin, olemalla mukana työkykyneuvottelussa tai ohjaamassa oikean työkykyjohtamisen toimintamallin äärelle.

Työhyvinvoinnin tukea, arviointia ja tuloksia

2023 keväällä käyttöön otettu Lääkärikeskus Aavan tuottama Mielen voimalinja -palvelu on tarkoitettu mielen hyvinvoinnin tukemiseksi. Mielen voimalinja -palvelun on tarkoitus toimia helppona matalan kynnyksen palveluna ja nopeana ensilinjan keskusteluapuna. Tavoitteena on tukea ihmistä varhaisessa vaiheessa ennen kuin ongelmat kärjistyvät liian suuriksi. Vuoden aikana palvelua hyödynnettiin yhteensä 54 kertaa. Mielen hyvinvoinnin palveluja ja tuotteita on tarpeen hyödyntää jatkossakin.

Vuoden aikana aloitettiin työkykyvalmentajan hyödyntäminen työterveyshuolloissa. Työkykyvalmentaja auttaa, kun työntekijän jatkaminen nykyisessä työssä on uhattuna terveydellisistä tai muista työkykyyn vaikuttavista syistä tai työsuhteen päättymisestä johtuen. Hän antaa tietoa ammatillisista vaihtoehtoista, apua työhön paluuseen liittyvien asioiden hoitamisessa sekä tietoa toimeentulosta ja sosiaaliturvaan liittyvistä asioista.

Vantaa ja Keva tekivät yhteistyötä vuoden aikana tiiviisti eri hankkeissa, ohjausryhmissä ja verkostoissa. Kestävää työelämää on yksi hankkeista, jossa on tavoitteena vahvistaa julkisen alan työntekijöiden työkykyä. Hankkeessa kehitetään erilaisia välineitä työkykyjohtamisen tueksi. Vantaa on mukana kahdessa tämän hankkeen alaprojektissa, Pulssi- ja Digitaaliset työvälineet työkyvyttömyysriskin ennakointihankkeissa. Kummassakin alaprojektissa on tavoitteena kehittää työväline ja auttaa tunnistamaan työkykyyn liittyviä haasteita mahdollisimman varhain, antamaan tukea työkykyjohtamiseen sekä ohjata käynnistämään varhaisia ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä.

Työturvallisuus

Vuoden 2023 alussa otettiin käyttöön uusi päihdeohjelma – Piilottelusta puheeksi. Uudessa päihdeohjelmassa korostetaan varhaista vaihetta ottaa päihde-epäily puheeksi osana niin työhyvinvointia kuin työturvallisuutta, eri toimijoiden roolia ja toimintaa eri tilanteissa – myös etätyöskentelyssä sekä yhdenvertaista ja tasapuolista kohtelua huumetestauksessa.

Työtapaturomayhtiön korvaamien työ- ja työmatkatapaturmien määrä väheni edelliseen vuoteen verrattaessa, mutta tapaturmien aiheuttamien työkyvyttömyyspäivien määrä lisääntyi hieman ja korvausten euromäärä oli lähes sama kuin edellisenä vuonna (yhteensä 659 kpl, korvaukset lähes 420 000 euroa ja lähes 2 000 työkyvyttömyyspäivää).

76 prosenttia työtapaturomista oli tapahtunut työssä, 24 prosenttia matkalla kotoa työhön tai työstä kotiin. Yleisin syy korvattuun tapaturmaan oli henkilön liukastuminen, horjahtaminen tai kompastuminen. Toiseksi yleisin syy oli ihmisen tai eläimen aiheuttama väkivalta tai järkyttävä tilanne. Ammattitauteja todettiin vuonna 2023 yhteensä 3 kpl (2 syyhyä ja 1 ihottuma).

Työturvallisuusilmoituksia tehtiin vuonna 2023 yhteensä 5 277 työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan. Useimmiten ilmoitus liittyi uhka- ja väkivaltatilanteisiin (66 % ilmoituksista), joiden määrä lisääntyi huomattavasti edelliseen vuoteen verrattaessa. Yleisin uhka- tai väkivaltatilanteen vaaratyyppi oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen. Lähes 95 prosenttia uhka- tai väkivaltailmoituksista oli tehty kasvatuksen ja oppimisen toimialalta.

Henkilöstökertomus

Vantaan kaupunki laatii vuoden 2023 osalta erillisen henkilöstökertomuksen. Kertomus sisältää tiedon vuoden 2023 merkittävistä tapahtumista sekä henkilöstöön liittyvistä tunnusluvuista.

1.1.6 Ympäristötekijät

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävä kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä. Ympäristötilinpidossa on mukana Vantaan kaupungin toimialat.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaatiolla oli ympäristötuottoja 357 000 euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2023 olivat lähes 27,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 8,9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun.

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 357 000 euroa. Ne kattoivat 0,2 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 1,4 euroa asukasta kohden.

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestävää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2023 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 112,3 euroa asukasta kohden.

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannontekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenosta vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 8,9 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 5,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 36,0 euroa asukasta kohden.

1.1.7 Muut ei-taloudelliset asiat

Korruption ja lahjonnan torjunta

Vantaan kaupunginhallituksen (15.6.2021 § 10) hyväksymässä edustusohjeessa on todettu, missä tilanteissa ja minkälaisia ulkopuolisten tarjoamia etuja kunnan henkilöstö voi ottaa vastaan. Edustusohjetta sovelletaan yhtä lailla kunnan koko henkilöstöön eli kunnan viranhaltijoihin, työntekijöihin ja luottamushenkilöihin, ellei toisin ole erikseen mainittu.

Edustusohjeessa viitataan kunnallisesta viranhaltijasta säädettyyn lakiin sekä rikoslakiin, joiden mukaan kunnan viranhaltija ei saa pyytää, ottaa vastaan tai hyväksyä sellaista etua, jolla vaikutetaan tai pyritään vaikuttamaan taikka joka on omiaan vaikuttamaan hänen toimintaansa palvelussuhteessa tai heikentämään luottamusta viranomaisen toiminnan tasapuolisuuteen.

Kappaleessa 1.2 on tehty tarkemmin selkoa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Vantaan kaupungin www-sivuilla on julkistettu kuntalain edellyttämä rekisteri tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksista. Tilinpäätöksen liitetietona on lisäksi esitetty tiedot kunnan ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista.

Ihmisoikeusasiat

Tällä hetkellä kaikissa hankinnan palveluyksikön kilpailuttamissa sopimuksissa ja myös yleisessä sopimusohjassa edellytetään alla olevien Kansainvälisen työjärjestön (ILO) yleissopimusten noudattamista.

Kansainvälisen työjärjestön (ILO) seuraavat yleissopimukset:

- Nro 29: Pakollinen työ (1930)
- Nro 87: Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojeleminen (1948)
- Nro 98: Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvottelu-oikeuden periaatteiden soveltaminen (1949)
- Nro 100: Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka (1951)
- Nro 105: Pakkotyön poistaminen (1957)
- Nro 111: Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä (1958)
- Nro 138: Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäisikä (1973)
- Nro 182: Lapsuuden pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi (1999)

Kansallisen julkisten hankintojen strategian täytäntöönpanotoimenpiteenä on laadittu kansallinen Code of Conduct – Vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet -malli, joka on otettu käyttöön myös Vantaan hankinnoissa. Vantaan kaupunkikonsernin sopimustoimittajien tulee tulevaisuudessa sitoutua noudattamaan sitä ja varmistaa, että tässä asetetut vähimmäisvaatimukset täyttyvät heidän omassa toiminnassaan ja toimitusketjussaan. Nämä sosiaalisen vastuullisuuden vähimmäisvelvoitteet on tarkoitettu tilanteisiin, joissa on tarve varmistaa ihmisoikeuksien ja työelämän perusoikeuksien turvaaminen, kun kyse on hankinnoista ns. riskimaista ja riskitoimialasta.

Lisäksi hankinnoissa kiinnitetään huomiota työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjumiseen erityisesti riskialoilla, kuten siivous-, rakennus-, ja ravintola-aloilla.

Kaikissa Hankinnan palveluyksikön kilpailuttamissa hankinnoissa arvioidaan jo hankinnan valmisteluvaiheessa, miten työllistämisehto, tietosuoja ja tietoturva sekä ympäristövaatimukset voidaan kussakin hankinnassa ottaa huomioon.

1.1.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Vantaan kaupunkikonsernissa riskeillä tarkoitetaan epävarmuustekijöitä, tapahtumia tai tapahtumaketjuja, joiden toteutuessa konserni ei saavuta sille asetettuja tavoitteita ja/tai kokee menetyksiä.

Tilinpäätöksessä esitettävä arvio Vantaan kaupungin merkittävimmistä riskeistä perustuu kaupunkiorganisaation laatimiin riskienhallintasuunnitelmiin ja niiden laatimisen yhteydessä tunnistettujen riskien arviointeihin. Kaupunkitasoiset riskit on arvioitu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän toimesta. Arvioinneissa riskit on luokiteltu strategisiin-, operatiivisiin-, taloudellisiin- ja vahinkoriskeihin. Luokittelu perustuu riskien vaikutusten ensisijaisiin painopistealueisiin, mutta tunnistettujen riskien välilliset vaikutukset ylittävät usein nämä luokittelurajat, jolloin esimerkiksi vahinkoriskillä voi olla vaikutuksia niin toiminnan operatiiviseen kuin taloudelliseenkin tasoon. Toisaalta strategisen tason riski vaikuttaa toteutuessaan yhtä lailla kaupungin taloudelliseen ja operatiiviseen toimintakykyyn.

Strategisten ja taloudellisten riskien painopiste on kaupungin pitkän aikavälin toimintakyvyssä, kun taas vahinkoriskit ja operatiiviset riskit liittyvät pääosin kaupungin päivittäiseen palvelukykyyn. Merkittävimpiä riskejä ja epävarmuustekijöitä tarkastellaan riskiluokittelun lisäksi myös paikallisen turvallisuussuunnittelun, häiriötilanteisiin varautumisen ja valmiussuunnittelun sekä toteutuneiden oikeudenkäyntien ja kunnallisvalitusten lähtökohdista.

Globaali turvallisuustilanne on jatkanut muutostaan vuoden 2023 aikana. Ukrainan sodan jatkumisen myötä yleiseen kriisinsietokykyyn ja huoltovarmuuteen liittyvät riskit on arvioitu uudelleen kokonaisturvallisuuden mallin mukaisesti. Israelin ja palestiinalaisten välinen konflikti on herättänyt paljon vastakainasettelua ja keskustelua ympäri maailmaa. Suomen liittyttyä Natoon, myös kuntasektorilla on pitänyt huomioida vahvemmin mm. hybridiuhkien vaikutus riskiprofiiliin. Konfliktien keskeisimmät vaikutukset Vantaan kaupunkikonsernin riskiprofiiliin liittyvät kriittiseen infrastruktuuriin, digitaaliseen toimintaympäristöön ja informaatiovaikuttamiseen. Näiden osalta riskienarviointia ja vaadittuja hallintatoimenpiteitä toteutettiin aktiivisesti vuoden 2023 aikana. Väestönsuojeluun liittyviä valmiuksia on tarkennettu. Pidemmän aikavälin vaikutukset liittyvät sodan aiheuttamiin voimakkaisiin negatiivisiin vaikutuksiin erityisesti Suomen ja Euroopan talouskehitykselle.

Strategiset riskit

Strategiset riskit kohdistuvat kaupungin pitkän aikavälin tavoitteisiin sekä tavoitteiden toteutumista tukeviin kriittisiin menestystekijöihin. Strategisia riskejä arvioidaan säännöllisesti kaupungin kaikilla organisaatiotasoilla osana toiminnan ja talouden suunnittelua ja seurantaa.

Strategisissa riskeissä ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edelliseen vuoteen verrattuna. Hyvinvointialueen toiminta alkoi vuoden 2023 aikana ja yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa mm. turvallisuus- ja varautumisasioissa, on vahvistettu koko vuoden aikana. Organisaatiokäytänteissä, vastuujaioissa ja resurssien suunnittelussa on vielä yhteensovittamista.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutus tulevaisuuden strategisten riskien hallintaan on merkittävä. Vuoden 2023 alusta Vantaan talous ja investointien rahoitus on verotulojen radikaalin leikkauksen jälkeen huomattavasti riippuvaisempi valtionosuuksista, joiden tasoon kaupunki ei itse omilla toimillaan voi suoraan vaikuttaa.

Vuoden 2023 keväällä valmistui niin kansallinen kuin Uudenmaan riskiarvio, joissa molemmissa on tunnistettu turvallisuusympäristön muutos yhteiskunnan osalta. Yhteiskunnan eriarvoisuus näkyy terveyden, hyvinvoinnin, tulojen, varallisuuden, osaamisen, työllisyyden ja asuinalueiden kehityksen epätasaisena jakautumisena, eroina eri väestöryhmien yhteiskunnallisessa osallistumisessa sekä eriytyvissä ja polarisoituneissa arvoissa ja asenteissa.

Vantaalla eriarvoistumisen kasvu on tunnistettu merkittäväksi riskiksi, jonka hallintatoimenpiteet ja -suunnitelmat vaativat laajaa kaupunkitasoista toimintaa ja yhteistyöverkostoja muiden toimijoiden kanssa. Tulo- ja varallisuuserojen sekä hyvinvointi-, oppimis- ja osaamiserojen kasvulla on pitkälle ulottuvia negatiivisia vaikutuksia kaupungin kehitykselle ja vetovoimaisuudelle.

Vantaan tulee yhä panostaa kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kehittämiseen tiiviissä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Eriarvoistumisen kasvun torjunta ja hyvinvoinnin kehittämisen asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttävät välitöntä yhteistyötä kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Yhteistyön onnistumisen mahdollistamiseksi tarvitaan yhteisesti määriteltyä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovit- tuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.

Strategisiksi riskeiksi on tunnistettu edellisen vuoden tapaan digisyrjäytyminen ja kuntalaisten palvelu- tarpeen ennakoitua suurempi kasvu. Kuntalaisten digiosaaminen on vaarassa jäädä jälkeen yleisessä nopeassa digitaalisessa siirtymässä, millä on osaltaan vaikutuksia myös yleisten osaamiserojen kas- vamiseen. Erilaisen kielitaito- ja koulutustaustan omaavien henkilöiden palvelutarpeisiin vastaaminen edellyttää merkittävää resursointia, mille kaupungin tiukka taloudellinen liikkumavara asettaa haas- teen. Kaupungin jatkaessa kasvuaan palvelutarpeen ja väestömuutosten seuranta ja ennakointi on ensiarvoisen tärkeää.

Muita strategisen tason riskejä ovat poliittiset riskit ja kaupunkia koskeva negatiivinen uutisointi. Lisäksi riskinä nähdään esimerkiksi se, että kaupungin toimintaa on sopeutettava nopeasti ulkopuolelta tule- viin muutoksiin, jolloin valmistelu jää aikataulullisten syitten takia puutteelliseksi. Toteutuessaan riski voi muuttaa kaupungin lakisääteisten tehtävien ja toiminnan painopistealueita mm. tuleva valmiuslain uudistus, jossa kunnalle voidaan määrätä uusia tehtäviä. Kaikessa strategisen tason riskien hallin- nassa korostuu kaupungin aktiivinen edunvalvonta ja vuoropuhelu valtion eri organisaatioiden, valtuu- tettujen ja kaupungin johdon kanssa. Tulevia muutoksia ennakoidaan hyvissä ajoin ja samalla varau- dutaan tarvittavin sopeuttamis- ja viestintätoimin.

Uutena strategisen tason riskinä on tunnistettu vakavan rikollisuuden kasvukehitys ja erityisesti jengiy- tymisilmiö ja ryöstörikosten määrän lisääntyminen. Huolestuttavana voidaan pitää sitä, että ryöstöri- koksissa on erityistä kasvua lasten ja nuorten osalla. Ilmiön voimistumisella voi olla kaupungin mai- neeseen liittyviä merkittäviä negatiivisia vaikutuksia. Riskiin tulee varautua ennakoivalla ja avoimella viestinnällä ja tiiviillä yhteistyöllä erityisesti poliisin, hyvinvointialueen ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit ovat kaupungin organisaation päivittäisen toiminnan jatkuvuutta, prosesseja ja jär- jestelmiä uhkaavia riskejä. Vantaan kaupungissa keskeisiksi operatiivisiksi eli toiminnallisiksi riskeiksi on arvioitu muun muassa henkilöstön saatavuus, pysyvyys ja osaamisen turvaaminen etenkin tietyissä kriittisissä ammattiryhmissä, sekä avainhenkilöihin, työhyvinvointiin ja henkilöstön työkykyyn liittyvät riskit. Näiden riskien toteutumisen välittömiä seurauksia ovat esimerkiksi palvelutason heikkeneminen, osaamisen ja hiljaisen tiedon menettäminen sekä muut kielteiset vaikutukset työyhteisön toimintaan.

Henkilöstön kokemat uhka- ja väkivaltatilanteet ovat nousseet esille kaikilla kaupungin toimialoilla, mikä heijastuu työntekijöiden jaksamiseen ja pysymiseen työtehtävissä. Osaavan henkilöstön jatkuva suuri vaihtuvuus kuormittaa organisaatiota rekrytointien sekä perehdytyksen myötä, mikä korostaa avainhenkilöriskiä. Työmarkkinatilanteen jatkuessa suotuisana riskin voidaan olettaa edelleen kasva- van muun muassa Vantaan kaupungin kannalta haasteellisen palkkakilpailun vuoksi. Riskin hallitse- miseksi on panostettava mm. työturvallisuuteen, ennakoivaan rekrytointiin ja työnantajamaineen ke- hittämiseen. Lisäksi Vantaalla tulee jatkaa työtä erityisesti hyvän johtamisen ja työyhteisötaitojen vah- vistamiseksi.

Operatiivisiksi riskeiksi on tunnistettu myös tietojärjestelmäriskit, kybertoimintaympäristön riskit ja tietosuojariskit sekä näitä yhdistävät hybridi- ja informaatiovaikuttamiset. Riskien seurauksia ovat muun muassa toiminnalle kriittisten tietojärjestelmien toimimattomuus, palveluyksiköiden prosessien häiriintyminen, hidastuminen tai jopa keskeytyminen sekä erilaiset tietosuojaloukkausten seurannaisvaikutukset kuten mahdolliset taloudelliset korvaukset ja mainehaitat. Operatiivisena riskinä nähdään myös tilanne, jossa tiedolla johtaminen ei perustu ajantasaiseen ja kattavaan tietoon, mikä tekee toiminnan kehittämisestä ja johtamisesta vaikeaa.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on Vantaan kaupungissa varauduttu erillisessä ICT-valmiussuunnitelmassa sekä Vantaan valmiussuunnitelmassa määritetyin toimenpitein tunnistamalla keskinäisriippuvuuksia, ylläpitämällä vaihtoehtoisia toimintatapoja ja testaamalla merkittävimpien ICT-palveluita tuottavien yritysten kykyä toimia häiriötilanteissa.

Taloudelliset riskit

Kaupungin toimintaan vaikuttavista taloudellisista riskeistä merkittävin on sen verotulojen määrässä tapahtuvat negatiiviset muutokset etenkin yhdistettynä menojen budjetoitua suurempaan kasvuun.

Merkittävin yksittäinen taloudellinen riski kaupungille oli vuoden 2023 alussa käynnistynyt hyvinvointialueuudistus, joka merkitsi kaupungille huomattavaa verotulojen laskua, lisääntyneitä riippuvuutta valtiosta valtionosuuksien kautta sekä kaupungin suhteellisen velkaantuneisuuden merkittävää kasvua, kun uudistuksessa kaupungin omaisuutta siirtyi korvauksetta hyvinvointialueelle, mutta lainat jäivät kunnalle. Vaikka sote-menot poistuivat kunnilta, uudistus merkitsi joka tapauksessa kaupungin taloudellisen itsenäisyyden ja liikkumavaran kapenemista.

Koska kaupunki voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tulopohjaansa vain rajallisesti, taloudellisia riskejä voidaan hallinnoida parhaiten hillitsemällä sekä käyttötalouden menojen kasvua että käyttämällä investoinneissa tiukkaa tarpeellisuusharkintaa sekä hajauttamalla niitä ajallisesti. Aktiivinen edunvalvonta valtion suuntaan korostuu.

Vantaan kaupunginhallituksen hyväksymän yleisohjeen mukaisesti kaupungin rahoitus- ja korkoriskien hallinnan tavoitteena on suojata Vantaan kaupunkikonsernia rahoitusmarkkinoilla tapahtuvilta epäsuotuisilta muutoksilta. Lainanoton kustannuksiin ja niiden vaihteluihin vaikuttavat ensisijaisesti euroalueen yleinen korkotaso ja sen muutokset. Kustannuksiin vaikutetaan pääasiassa toteuttamalla kaupunkikonsernin lainanotto mahdollisimman kustannustehokkaasti sekä hallitsemalla velan korkoriskiä. Rahoitusriskiä hallinnoidaan välttämällä jälleen rahoitettavaksi tulevien lainojen liiallista keskittymistä ajallisesti ja varainhankintalähteittäin sekä sijoitetun ylimääräisen likviditeetin avulla.

Vuonna 2023 kaupunki lyhensi pitkäaikaista lainaa maksuohjelman mukaisesti 155,5 milj. euroa ja nosti 150 milj. euroa uutta pitkäaikaista lainaa. Kaupungin nettolainanotto vuonna 2023 oli n. 5,5 milj. euroa negatiivinen ja pitkäaikainen lainakanta (ilman konsernitilin saldoa) supistui edelleen ollen vuoden lopussa n. 772 milj. euroa. Pitkäaikainen lainakanta/asukas laski edelleen ja sen ennustetaan olevan hieman päälle 3 100 euroa. Suhdeluku oli korkeimmillaan vuosina 2014–2015, jolloin kaupungin lainakanta oli yli 5 000 euroa/ asukas. Vantaa on siten pystynyt lyhentämään pitkäaikaista velkaansa n. 300 milj. eurolla samalla, kun kaupunki on kasvanut vahvasti, mikä auttaa rahoitus- ja korkoriskien hallinnassa nousevassa korkoympäristössä.

Rahoitus- ja korkoriskien hallinta Vantaan kaupunkikonsernissa on keskitetty rahoituksen yksikköön Talous ja strategia -palvelualueelle. Euroopan keskuspankki jatkoi aggressiivista korkopolitiikkaa ja nosti ohjauskorkonsa 2000-luvun (euroajan) korkeimmalle tasolle 4,5 %:iin. Kaupungin lainasalkun lainoista kaikki ne lainat, jotka oli mahdollista konvertoida kiinteäkorkoiseksi, oli konvertoitu viimeistään vuonna 2021. Vuonna 2023 nostetut pitkäaikaiset lainat nostettiin vallitsevasta korkotasosta johtuen vaihtuvakorkoisina, mikä lyhentää kaupungin lainasalkun keskimääräistä korkosidonnaisuusaikaa.

Lainasalkun keskikorko nousi kohtuullisesti yleisen korkotason huomioiden edellisvuodesta ollen n. 1,6 % ja korkomenot olivat n. 12,3 milj. euroa. Taloussuunnitelman mukaan kaupunki alkaa velkaantua vuodesta 2024 eteenpäin ja nostaa merkittävän määrän uutta pitkäaikaista lainaa vallitsevaan korkotasoon, mikä osaltaan kasvattaa kaupungin korkomenoja selvästi tulevina vuosina.

Vantaan kaupungin lainasalkkuun ei sisälly valuuttakurssi- tai johdannaissopimuksiin liittyviä riskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskillä tarkoitetaan riskiä, joka aiheuttaa toteutuessaan taloudellisia menetyksiä, henkilövahinkoja tai haittaa ympäristölle. Vahinkoriski kohdistuu tyypillisesti tiettyyn kohteeseen ja on usein seurauksiltaan välitön. Vahinkoriskeihin kuuluvat työtapatuomat, organisaation omaisuuden vaurioituminen, tuhoutuminen tai häviäminen esimerkiksi rikoksen tai muun vahingollisen tapahtuman seurauksesta.

Vantaan kaupungin merkittävimmäksi vahinkoriskiksi on arvioitu työturvallisuuteen liittyvät riskit, erityisesti henkilöstöön kohdistuvat uhka- ja väkivaltatilanteet. Riskiarvo näiden osalta on noussut erityisesti kasvatuksen ja oppimisen sekä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialoilla. Vuoden 2023 aikana työturvallisuusjärjestelmä Tutkaan tehtiin 5 277 työturvallisuusilmoitusta, joka on reilu tuhat ilmoitusta (1 112) vähemmän kuin vuonna 2022. Ilmoitusmäärä laski edellisvuodesta noin 17 %. Eniten laskua esiintyi työtapatuomien ja ammattitautiepäilyjen osalta, missä selittävänä tekijänä on covid19 altistustilanteiden vähentyminen.

Uhka- ja väkivaltatilanteiden kokonaismäärä säilyi edellisen vuoden tasolla. Tilanteiden määrä kasvoi 25 tapahtumalla, mutta työturvallisuusilmoitusten kokonaismäärän laskiessa uhka- ja väkivaltatilanteet kattavat n. 66 % kaikista tapahtumista. Huolestuttavaa kehitystä tukee myös työsuojeluhenkilöstöltä saatu palaute. Yleisin uhka- ja väkivaltatilanteen vaaratyyppi oli raapiminen, pureminen, sylkeminen, ruhjominen tai lyöminen, joita ilmoitettiin vuoden 2023 aikana kaikkiaan 2 502 kpl.

Toimitilojen sisäilmaongelmien osalta riskiarvo kääntyi vuoden 2023 aikana laskuun. Sisäilmaongelmiin liittyvien riskien hallinnassa on edelleen kehitetty ennakoivaa yhteistyötä tilakeskuksen kanssa. Vantaan kaupunki otti käyttöön sisäilma-asioissa avoimen toimintatavan. Kaupungin toimitiloissa tehtävistä sisäilmatutkimuksista, tutkimustuloksista ja ongelmien korjaamisesta kerrotaan aina kirjallisesti. On arvioitu, että näiden toimenpiteiden takia luottamus siihen, että sisäilma-asioihin suhtaudutaan vakavasti, on kasvanut.

Keskeisiksi vahinkoriskeiksi on tunnistettu kaupungin kiinteistöihin ja omaisuuteen kohdistuvat vahingot, varkaudet ja vahingonteot sekä luonnonilmiöiden aiheuttamat onnettomuudet. Lisäksi vahinkoihin liittyvät vastuuriskit koetaan seurauksiltaan merkittäviksi.

Vahinkoriskejä hallinnoidaan mm. erittäin laajoilla ja kattavilla omaisuusvakuutuksilla sekä toiminnan vastuuvakuutuksilla, liukkaudentorjunnalla, lumenaurauksella ja valaistuksen parantamisella julkisessa kaupunkitilassa sekä kaupungin kiinteistöjen piha-alueilla.

Yksittäiset vahinkoriskitapahtumat eivät aiheuttaneet merkittäviä taloudellisia seurauksia vuoden 2023 aikana. Kaupungin vahinkorahastosta korvattiin kaupungin kiinteistöihin ja muuhun omaisuuteen kohdistuneista vahingonteoista, kuten töhryistä, lasien rikkomisista ym. omaisuuden vahingoittamisesta noin 59 000 euroa. Kaupunkiorganisaation ulkopuolisista tapahtumista, joissa katsottiin kaupungin olevan vastuussa, korvattiin yhteensä n. 29 000 euroa.

Paikallinen turvallisuussuunnittelu

Turvallinen kaupunki on asukkaiden hyvän elämän perusta. Turvallisuuksuunnittelun tavoitteena on vähentää rikosten, häiriöiden ja onnettomuuksien määrää ja niistä aiheutuvia vahinkoja sekä ylläpitää turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta. Turvallisuuksuunnittelu on suoraan kytköksissä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen.

Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on laadittu kaupunginjohtajan asettamassa turvallisuussuunnittelun ohjausryhmässä ja se on hyväksytty kaupunginhallituksessa 1.11.2021 ja esitelty kaupunginvaltuustolle iltakoulussa 17.2.2022.

Turvallisuuksuunnitelmaan on nostettu kaksi koko turvallisuussuunnitelman läpileikkaavaa päämäärää, hyvä turvallisuusjohtaminen ja sukupuolittietoisuus. Lisäksi Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelma on rajattu neljään pääteemaan: lähisuhdeväkivalta, päihteet, nuoriso ja liikkumisen turvallisuus. Rajaus perustuu toimintaympäristön arvioon, johon on käytetty kaupungin, poliisin ja pelastuslaitoksen tilastoja, turvallisuuskyselyn ja muiden hyvinvointiin liittyvien kyselyiden tuloksia, mutta myös kaupungin toimijoiden hiljaista tietoa ja havaintoja turvallisuustilanteen muutoksista. Arviossa tunnistettujen turvallisuusteemojen ongelmiin tai haasteisiin vastaamiseksi on valittu painopistealueet, joihin on laadittu toimenpiteet. Toimenpiteitä toteutetaan ja seurataan normaalien johtamisrakenteiden kautta ja vastuu toimenpiteiden edistämisestä on kaupungin toimialoilla ja palvelualueilla.

Vuoden 2023 pääteemaksi valittiin lähisuhdeväkivalta ja sukupuolittietoisuus. Koronavuodet piilottivat lähisuhdeväkivallan enemmän koteihin ja joissain tapauksissa lähisuhdeväkivalta ja sen ilmenemis-
muodot pahenivat. Vantaan kaupunki haluaa taata turvallisen elinympäristön kaikille kuntalaisilleen, jonka takia on erityisen tärkeää tunnistaa naisten ja erilaisten vähemmistöryhmien kokema fyysinen ja henkinen väkivalta ja näiden vähättely. Muiden teemojen toimenpiteitä on myös edistetty laajasti kaupunkiorganisaatiossa.

Hyvinvointialueuudistus astui voimaan 1.1.2023, jolloin Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloitti toimintansa. Turvallisuuksuunnitelman toimenpiteitä on edistetty hallinnollisesta uudistuksesta huolimatta. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toimijat ovat osallistuneet aktiivisesti turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden edistämiseen. Yhteistyö kaupungin ja hyvinvointialueen välillä on korostunut myös turvallisuussuunnittelun osalta.

Häiriötilanteisiin varautuminen ja valmiussuunnittelu

Häiriötilanteisiin varautumisen perusajatus on, että myös häiriötilanteessa toimitaan mahdollisimman pitkälle normaalia lainsäädäntöä noudattaen, julkisen vallan normaaleilla organisaatorakenteilla ja demokraattisen päätöksenteon periaatteiden mukaisesti. Häiriötilanteen niin edellyttäessä voidaan ylimmän valtionjohdon päätöksellä ottaa käyttöön erityisesti poikkeusolojen varalta säädettyjen lakien sallimia toimivaltuuksia. Kaupungin asukkaille ja yhteistyökumppaneille tärkeiden toimintojen jatkuvuus merkittävien riskien toteutuessa varmistetaan valmiussuunnitelmin sekä muilla toiminnan jatkuvuuteen pyrkivillä etukäteen tehtävillä varautumisjärjestelyillä.

Nykypäivän verkostomainen toiminta edellyttää säännöllistä yhteyttä, yhteistä suunnittelua ja sopimista sekä harjoituksia ja häiriötilanteen aikaisen tiedonkulun varmistamista keskeisten toimijoiden välillä. Yhteys kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista vastaavien välillä tulee perustua jo normaaliaikana luotuihin ja sovittuihin järjestelyihin.

Vantaan kaupunki osallistui Uusimaa 2023-valmiusharjoitukseen, joka oli Aluehallintoviranomaisen järjestämä kunnille ja viranomaisille suunnattu harjoitus. Harjoituksen teemana oli väestönsiirrot ja yhteistoiminta poikkeusoloissa. Vantaan kaupungilta osallistujia oli laajasti koko kaupunkiorganisaatiosta.

Vantaan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen yhteistyö valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen osalta on alkanut tiiviinä. Toimijoiden välille on muodostunut monia uusia rajapintoja ja vastuualueita, jotka vaativat moniulotteista selvittämistä valmiussuunnittelun ja kriisivarautumisen näkökulmasta. Kaupungin, hyvinvointialueen ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen välisenä yhteistyönä on aloitettu esimerkiksi evakuointiin ja väestösuojeluun kohdistuvien suunnitelmien tekeminen. Vantaan kaupungilla on myös aloitettu laajamittainen kaupunkitasoisen valmiussuunnitelman päivittäminen, jonka valmistuminen ajoittuu vuoden 2024 loppuun.

Oikeudenkäynnit sekä kunnallisvalitukset vuonna 2023

Vantaan kaupunki ja VAV Yhtymä Oy ovat nostaneet n. 3 000 000 euron suuruisen vahingonkorvauskanteen entistä tilintarkastusyhtiötä BDO Oy:tä kohtaan virheellisen veroneuvonnan vuoksi. Lisäksi kaupunki vaatii noin 60 000 euroa vahingonkorvausta siitä, että kaupunki on joutunut vaihtamaan tilintarkastajaa kesken tilikauden. Hovioikeus on antanut asiassa tuomion. Vantaan kaupunki ja VAV Yhtymä Oy hävisivät asian. Päätös on lainvoimainen.

Vantaan Golfpuisto Oy:n maanlajityksiin liittyvän rikosasian, jossa yhtiön edustajia syytetään ympäristön turmelemisesta ja törkeästä ympäristön turmelemisesta, käsittely on alkanut Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Vantaan kaupungille aiheutetut vahingot ovat määrältään yli 600 000 euroa. Pääkäsittely on asiassa alkuvuodesta 2024.

Aurinkokiven koulun laajennusta koskevassa riita-asiassa on annettu Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden tuomio. Riidan intressi oli noin 400 000 euroa. Valtaosa kantajan vaatimuksista hylättiin, samoin osa Vantaan kaupungin vastakanteen vaatimuksista. Lopputulos on kaupungin kannalta hyvä. Tuomio on lainvoimainen.

Vuoden aikana on Helsingin hallinto-oikeudessa ollut vireillä kolme kaavavalitusta. Hallinto-oikeus on hylännyt valituksen kaikissa kolmessa asiassa. Kaikki päätökset eivät vielä ole lainvoimaisia.

Helsingin hallinto-oikeudessa on vireillä valtuuston ratikan rakentamispäätöksestä tehty valitus.

1.2 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat oleellinen osa Vantaan kaupungin lakisääteistä toimintaa. Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 7 kohdan mukaan valtuusto päättää kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kaupunginhallituksen tehtävänä on Kuntalain 39 §:n mukaan huolehtia kaupungin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Sisäinen valvonta on osa Vantaan kaupungin johtamisjärjestelmää ja kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Sisäisen valvonnan selonteko pohjautuu kaupungin toimialojen ja palvelualueiden sekä kaupunkikonserniin kuuluvien konserniyhtiöiden kuvauksiin ja itsearviointeihin kaupungin hallintosäännön mukaisesti delegoidun toimivallan ja vastuiden noudattamisesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi selonteko perustuu sisäisen tarkastuksen toimintavuoden aikana tekemiin tarkastuksiin ja arviointeihin.

Riskienhallinta on kiinteä osa sisäistä valvontaa. Konsernijohdon tehtävä on varmistaa konsernivalvonnan avulla, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on hoidettu asiaankuuluvalla tavalla. Konserniyhteisöissä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat konsernin yhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulle.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä esitetään kappaleessa 1.6.7.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteet

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteet, toimintaperiaatteet ja vastuut on määritetty Vantaan kaupunginvaltuuston 2.3.2015 hyväksymässä Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeessa. Ohjeen ajantasaisuus tarkastetaan valtuustokausittain tai tarvittaessa. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet ollaan päivittämässä vuoden 2024 aikana.

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla tarkoitetaan Vantaan kaupunkikonsernin sisäisiä menettelyjä ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus sekä turvaamaan resurssit, omaisuus ja toiminnan jatkuvuus. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on edistää kaupunkikonsernin taloudellisuutta ja tehokkuutta, varmistaa toiminnan ja talouden raportoinnin oikeellisuus ja tietojen luotettavuus sekä huolehtia lakien, päätösten, sääntöjen ja johdon ohjeiden noudattamisesta. Riskienhallinnalla pyritään osaltaan varmistumaan myös siitä, että johtaminen, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko perustuvat oikeaan, riittävään ja ajantasaiseen tietoon.

Sisäinen valvonta on kaupungin johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä ja se kohdistuu organisaation kaikkeen toimintaan. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Merkittävä osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Hallinto- ja johtamistapa

Vantaan kaupungin päätöksentekoa, omaisuuden hallintaa ja sopimustoimintaa säätelee lakien ja asetusten lisäksi mm. hallintosääntö sekä eri toimialojen ja palvelualueiden vastuulla olevien toimintojen

osalta palvelualueittain ja -yksiköittäin laaditut ohjeet. Vantaan kaupungin hallintosääntö päivitettiin viikoksi 14.11.2022 ja päivitetty sääntö astui voimaan 1.1.2023. Hallintosäännön 18. luvun 1 §:ssä todetaan, että riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestäminen sekä toiminnan kehittäminen ovat kaupunkikonsernin jokaisen organisaation vastuulla olevia tehtäviä. Lisäksi hallintosääntö määrittää riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan kohdistuvat erityiset vastuut muun muassa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan osalta. Riskienhallintaa ja sisäistä valvontaa toteutetaan kaikilla organisaatiotasoilla sekä eri toiminnoissa ja prosesseissa ja palveluntuottajille ulkoistetuissa palveluissa. Riskienhallintapäällikön tehtäväksi hallintosäännön 18. luvun 5 § määrittää riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan suunnittelun, koordinoinnin ja kehittämisen kaupunkikonsernin tasolla.

Hallintosääntö edellyttää, että kaupungissa noudatetaan hyvää johtamis- ja hallintotapaa. Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat kaupunki-, toimiala- ja palvelualueella hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisestä, toteuttamisesta ja toimivuuden varmistamisesta kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti sekä seuraavat raportointia alaisensa toiminnan johtamis- ja hallintojärjestelmän, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tilasta. Esihenkilöt ja yksiköiden päälliköt vastaavat siitä, että johtamassaan organisaatiossa henkilöstö toimii hyväksytyjen hyvään johtamis- ja hallintotapaan, riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvien periaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti. Esihenkilö vastaa johtamansa yksikön osalta siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut on määritetty ja että henkilöstöllä on ajantasaiset tehtäväkuvaukset.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla tarkoitetaan kaikkia niitä tekijöitä, jotka yhdessä mahdollistavat kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteuttamisen, seurannan sekä kehittämisen. Viitekehys rakentuu riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan perusteista ja periaatteista, asetetuista tavoitteista sekä riskienhallintaan sitoutumisesta. Kokonaisuuteen kuuluvat olennaisesti myös organisatoriset järjestelyt kuten suunnitelmat, vastuut, resurssit, prosessit ja toimintatavat. Toimiva riskienhallinta edellyttää järjestelmällistä ja ennakoivaa tapaa tunnistaa, analysoida sekä hallita toimintaan liittyviä uhkia ja mahdollisuuksia. Riskienhallinnan kokonaisuuteen kuuluvat keskeisesti myös vakuutukset, menettelyt toteutettujen riskienhallintatoimenpiteiden seurantaan sekä riskeistä raportointiin.

Vantaan kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet on määritetty ISO 31000-standardin periaatteiden mukaisesti. Riskien arviointia ja hallintaa toteutetaan organisaation kaikilla tasoilla määritettyjen vastuiden mukaisesti. Strategiatyön yhteydessä arvioidaan strategian toteutumista uhkaavat riskit ja määritetään niille hallintatoimenpiteet sekä vastuutahot. Lisäksi riskien arviointia toteutetaan tietosuojaa koskevien vaikutusten arviointien, projektien, toimintasuunnitelmien, toimintaympäristöanalyysien sekä varsinaisten riskienhallintasuunnitelmien laadintatyön yhteydessä.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan Targetor Pro -järjestelmään kaupungin kaikilla palvelualueilla, toimialatasoisesti sekä kaupunkikonserniin kuuluvissa merkittävässä yhteisöissä. Palvelualueet raportoivat tunnistamistaan ja arvioimistaan riskeistä toimialansa johdolle. Toimialan johto käsittelee ja arvioi sekä laatii näiden tietojen perusteella arvion toimialaan kohdistuvista merkittävimmistä riskeistä. Lisäksi riskienhallintasuunnitelmat on ohjeistettu laadittaviksi merkittäviin projekteihin sekä hankkeisiin, kuten esimerkiksi Vantaan Ratikka -hankkeeseen. Vantaan Ratikka -hankkeen riskienhallintasuunnitelma toteutetaan tosin Thinking Portfolion Riskisalkku-ohjelmiston avulla.

Riskienhallintasuunnitelmien päivittäminen on muodostunut säännölliseksi osaksi toimialojen vuosikellon mukaista toimintaa. Riskienhallintasuunnitelmaan kootaan sekä riskitieto että riskien hallitsemiseksi määritetyt vastuut ja toimenpiteet organisaation toiminnan kannalta merkittävimmiksi arvioituista riskeistä. Riskienhallintasuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään sekä niiden avulla raportoidaan organisaation riskienhallinnasta kaksi kertaa vuodessa. Vuoden toista päivitystä täydennetään lisäksi selonteolla kuluvan vuoden riskienhallinnassa sekä sisäisessä valvonnassa onnistumisesta. Tällä menettelyllä on pyritty saavuttamaan varmuus siitä, että riskienhallintaa toteutetaan kaupunkikonsernissa riittävässä laajuudessa ja että riskitieto on ajantasaista.

Vantaan kaupungin riskienhallinnan johtoryhmänä toimii kaupungin johtoryhmä. Johtoryhmän valmisteluelimenä toimii kaupunginjohtajan nimeämä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä, joka vastaa riskienhallinnasta kokonaisuutena. Ohjausryhmä suunnittelee, koordinoi ja kehittää riskienhallintaa kaupunkikonsernin tasolla. Se mm. valvoo, että riskienhallinta toteutuu tehtyjen päätösten ja kaupunkitasoisten suuntaviivojen mukaisesti, tiedottaa organisaatiolle riskienhallinnasta ja valmistelee kaupunkitasoisen riskienhallintasuunnitelman. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupungin turvallisuuspäällikkö ja sihteerinä riskienhallintapäällikkö. Lisäksi ryhmässä on edustettuna riskienhallinnan yhteyshenkilöt kaikilta kaupungin toimialoilta ja konserniyhtiöiltä. Ohjausryhmän jäsenet toimivat edustamansa organisaation yhteyshenkilöinä riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyvissä kysymyksissä.

Kaupungin vakuuttamista ohjaa kaupunginvaltuuston vuonna 2018 hyväksymä vakuutuspolitiikka. Eri-tyisesti vahinko- ja vastuuriskien seurauksia pyritään rajaamaan vakuuttamalla. Kaupungille lakisääteisiä vakuutuksia ovat tapaturmavakuutus ja liikennevakuutus, minkä lisäksi kaupungilla on voimassa ryhmähenkivakuutus. Lakisääteiset ja muut pakolliset vakuutukset otetaan vähintään sen mukaisina, mitä lainsäädäntö ja muut määräykset edellyttävät. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi tavoitteena on, että kaupungilla, konserniyhtiöillä ja tytäryhteisöillä on riskiperusteisesti arvioiden riittävän kattava, mutta kustannustehokas vakuutusturva omaisuuden ja toiminnan keskeytymisen sekä toiminnan ja hallinnon vastuiden osalta. Lisäksi kaupunki voi hyödyntää vakuutusyhtiöiden tarjoamia riskienhallinta ja vahinkojen torjuntapalveluja.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Sisäisen tarkastuksen palveluyksikkö toimii kaupunginjohtajan suorassa alaisuudessa ja yksikön tehtävät on määritelty hallintosäännössä. Tarkastustyö perustuu kalenterivuoden kattavaan kaupunginjohtajan hyväksymään vuosisuunnitelmaan, joka yhteen sovitetaan ulkoisen tarkastuksen työohjelman kanssa.

Tarkastusraportit toimitetaan niiden valmistuttua kaupunginhallituksen puheenjohtajille, kaupunginjohtajalle ja koko kaupunkia tai tiettyä toimialaa koskevissa tapauksissa toimialan apulaiskaupunginjohtajalle ja asianosaisille esihenkilöille sekä toimialaa merkittävästi koskevissa tapauksissa lautakunnan puheenjohtajalle. Sen lisäksi, että kaupunginjohtaja saa raportit välittömästi niiden valmistuttua niiden tuloksia käydään läpi tarkastusjohtajan ja kaupunginjohtajan tapaamisissa tarpeen mukaan. Kaupunginhallitukselle tuloksista raportoidaan vuosittain maaliskuussa sekä pyydettyä. Tytär-yhteisöä koskevissa tarkastuksissa tarkastusraportit toimitetaan myös ko. yhtiöön ja konsernijaostoon.

Vuonna 2023 sisäinen tarkastus on tehnyt 13 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Lisäksi tehtiin yksi tarkastus, joka perustui väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavaan tulleeeseen ilmoitukseen. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialoille ja ne kohdistuivat mm. yleishallintoon, henkilöstöhallintoon, omaisuuden hallintaan, tavaroiden ja palveluiden hankintaan, taloushallintoon, tietohallintoon sekä sopimukseen. Tarkastuksista kuusi kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Palveluyksikössä työskenteli tarkastusjohtaja ja kolme sisäistä tarkastajaa.

Tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita. Tarkastettujen toimintojen osalta sisäisen valvonnan voidaan arvioida olevan keskimäärin hyvällä tasolla.

Johdon ja esihenkilöiden valvontatoimenpiteet

Valvontatoimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että lainsäädäntöä sekä Vantaan kaupungin arvoja, ohjeita ja toimintaperiaatteita noudatetaan kaupungin toimialoilla ja kaikilla organisaation tasoilla. Kaupunkikonsernin sisäisestä valvonnasta vastaavat kaikki tilivelvolliset ja esihenkilöt. Sisäinen tarkastus avustaa kaupunginjohtajaa ja kaupunginhallitusta arvioimalla sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyyttä ja toimivuutta. Kaupungin ulkoista valvontaa toteuttavat tilintarkastaja sekä tarkastuslautakunta.

Suuri osa sisäisestä valvonnasta toteutuu organisaation prosesseihin sisällytettävänä päivittäisinä valvontatoimenpiteinä ja varmistuksina. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa johdolle ja luottamuselimille laadittavat raportit, toiminnan ja erityisesti poikkeamien seuranta, talousarvion toteutumisen seuranta, säädösten ja ohjeiden noudattamisen valvonta, hyväksymis- ja valtuutusmenettelyt sekä fyysiset valvontatoimenpiteet.

Vantaan kaupunkikonsernissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on huolehtia riittävästä sisäisestä valvonnasta väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi sekä puuttua havaittuihin väärinkäytöksiin. Sisäinen tarkastus voi kaupungin johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytösepäilyjä. Lähtökohtaisesti sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusraportit käsitellään johtoryhmätasoisesti ja niiden suosituksia noudatetaan.

Väärinkäytösten mahdollisuutta on pyritty minimoimaan laadunvarmistusprosesseilla, joissa muun muassa asioiden käsittely tapahtuu useamman henkilön toimesta. Niin sanottuihin vaarallisiin työyhteisöihin kiinnitetään huomiota, jotta niiden syntyminen estetään ennalta. Rekrytointitilanteessa noudatetaan kaupunkitasoista ohjetta luottotietojen tarkastamisesta rekrytoitaessa henkilöitä tehtäviin, jotka edellyttävät erityistä luotettavuutta. Tietyissä tehtävissä edellytetään lisäksi suojelupoliisin tekemää turvallisuus selvitystä henkilön soveltuvuuden arvioimiseksi kyseiseen tehtävään.

Toimialoilla tehdään lisäksi erilaisia auditointeja, ja ne kohdistuvat joko omaan tai ulkoistettuun toimintaan. Sisäistä valvontaa toteutetaan myös muun muassa kaupunginjohtajan säännöllisissä toimialojen navigointitilaisuuksissa sekä konserniohjauksen yksikön toimesta konserniyhteisöissä järjestettävissä navigoinneissa.

Viestintä ja raportointi

Kaupunkitasoinen riskienhallintasuunnitelma toimii kaupunkikonsernissa riskienhallinnan raportoinnin välineenä. Raportoinnin kautta kaupungin toimialojen ja nimettyjen yhtiöiden johtoryhmillä, luottamuselimillä sekä riskienhallintapäälliköllä yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmän kanssa on ollut mahdollisuus todentaa kaupunkikonsernin riskienhallinnan toteutuminen.

Strategisten tavoitteiden toteutumista seurataan johtoryhmissä ja niistä raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä lautakunnille sekä kaupunginhallitukselle. Kaupunkitasoisista, valtuuston hyväksymistä sitovista tavoitteista raportoidaan vuosittain kaupunginvaltuustolle. Taloudellisten riskien hallitsemiseksi toimialojen budjettivastuulliset esihenkilöt raportoivat säännöllisesti talouden toteutumisesta, budjetin ylitys- ja alitusuhista sekä tarvittavista toimenpiteistä. Käyttösuunnitelman toteumaennusteita laaditaan kuukausittain palvelualueitasolla. Talouden toteutumisesta raportoidaan osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginhallitukselle sekä toimintaa ohjaaville lautakunnille. Konserniyhteisöjen osalta toimintaa ohjaavana tahona toimii kaupunginhallituksen konsernijaosto.

Toimialoilla pyritään hyödyntämään merkittävässä päätöksissä vaikutusten ennakoarviointia. Tämän menettelyn avulla tavoitteena on ennakoida mahdollisen päätöksen vaikutukset kohderyhmään sekä minimoida ennakoitavissa olevat riskit. Hankintapäätösten perustelujen parantamisella ja yhteydenpidolla toimittajiin on pyritty ehkäisemään potentiaalisia valituksia markkinaoikeuteen. Merkittävien kuntalaisiin vaikuttavien muutosten osalta arviointi liitetään osaksi toimintaa ohjaavaan lautakuntaan vietävää päätösesitystä.

Vantaan kaupungin kaikissa tulosityksiköissä tehdään työturvallisuuslain mukaisesti vuosittainen työn vaarojen ja haittojen arviointi. Vuonna 2018 käyttöön otettu Tutka-järjestelmä mahdollistaa turvallisuuspoikkeamien, kuten uhka- ja väkivaltatilanteiden seurannan ja systemaattisemman puuttumisen poikkeamiin. Tietoturva poikkeamista on lähes reaaliaikaista seurantaa, ja niistä laaditaan kuukausittaiset raportit.

Seuranta

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista ja kehittämistä seurataan Vantaan kaupunkikonsernissa monella eri tasolla. Esihenkilöiden on seurattava vastuullaan olevia toimintoja ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin, mikäli hyvän johtamis- ja hallintotavan, riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan vastaista toimintaa havaitaan. Jokaiselta kaupungin toimialalta ja määrättyiltä konserniyhteisöiltä pyydetään vuosittain kirjallinen selvitys organisaatiossa käytössä olevista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä, niiden onnistumisesta sekä organisaatioon kohdistuneista merkittävimmistä riskeistä kuluneen vuoden aikana. Samassa yhteydessä kartoitetaan, onko menettelyillä onnistuttu tukemaan asetettujen tavoitteiden täyttymistä ja onko riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla kyetty ennaltaehkäisemään toiminnassa esiintyviä poikkeamia. Lisäksi organisaatioita pyydetään tunnistamaan kehittämiskohteita riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan prosesseissaan.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä tarkastelee kokouksissaan muun muassa kaupunkitasoista riskienhallintasuunnitelmaa, tilintarkastajien huomioita edellisen vuoden riskienhallinnasta, edellisen vuoden arviointikertomusta ja merkittävimpiä toteutuneita riskejä, riskienhallintatyön kehittämistä sekä muita vastuualueensa ajankohtaisia asioita. Lisäksi turvallisuusyhteistyön johtoryhmän kokouksissa käydään läpi riskienhallintaan liittyvät ajankohtaiset asiat neljä kertaa vuodessa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutumista seurataan myös tarkastuslautakunnan toimesta. Tarkastuslautakunta on kaupunginvaltuuston alainen lakisäätötoimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta.

Keskeiset johtopäätökset ja sisäisen valvonnan kehittäminen taloussuunnittelukaudella

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan ohjausryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana kaksi kertaa. Vuoden 2023 kaksi ensimmäistä ohjausryhmän kokousta jäi järjestämättä, koska kaupungilla ei ollut riskienhallintapäällikköä tuona aikana. Riskienhallintapäällikön tehtävä siirtyi kesäkuussa 2023 kaupunkistrategian ja johdon toimialalle, kuntademokratian palvelualueelle, kaupunkiturvallisuuden tiimiin. Syksyn kahdessa kokouksessa käsiteltiin päivitettävää sisäisen valvonnan ohjetta ja esiteltiin kaupunkiturvallisuustiimin toimintaa. Muutoin kokousten pääpaino oli kaupunkitasoisessa riskienhallintasuunnitelmassa sekä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan yleisissä kehittämistarpeissa.

Sisäisen valvonnan ohje päivitettiin vuoden 2023 aikana, mutta se odottaa hyväksyntää yhdessä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa -ohjeen kanssa. Edeltävä ohje on laadittu vuonna 2015, jonka jälkeen kaupunkiorganisaatio on kokenut monia muutoksia. Molemmat ohjeet päivitetään loppuun ja hyväksytetään vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2022 aikana todettu tarve sisäisen valvonnan koulutuksen järjestämiselle sekä sisäisen valvonnan ohjeen käsittelylle erityisesti uusien esihenkilöiden perehdytyksen yhteydessä oli tunnistettu, mutta henkilövaihdoksen takia toimenpiteitä ei ehditty järjestää 2023 aikana.

Vuoden 2023 aikana riskienhallinnan osalta tunnistettiin tarve päivittää riskienhallintaohjelma Targetor Pro -ohjelmasta toiseen, paremmin kaupungin organisaatiolle sopivaan ohjelmaan. Ohjelmistokehitys pääsi alkamaan vasta loppuvuodesta henkilövaihdoksen takia. Riskienhallintaohjelman kehitystyö on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2024 aikana.

1.3 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.3.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Vuoden 2023 tilikauden tulos oli 50,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Tilinpäätössiirtojen jälkeen tilikauden ylijäämä oli 47,7 miljoonaa euroa. Tilikauden tulos kasvoi 37,1 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna.

Vantaan kaupungin vuoden 2023 tulokseen vaikutti merkittävällä tavalla 1.1.2023 toimintansa aloittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, jonka vastuulle siirtyi lakisääteisesti sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestäminen. Toimintatuottojen, verotulojen ja valtionosuuksien yhteenlaskettu lasku vuoteen 2022 verrattuna oli 800,1 miljoonaa euroa. Toimintakulut laskivat vuonna 2023 847,1 miljoonaa euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Näiden erien positiivinen tulosvaikeus on yhteensä 47,0 miljoonaa euroa. Rahoitustuotot vähennettynä rahoituskuluilla pienenevät 8,6 miljoonaa euroa. Poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 1,2 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
Toimintatuotot	158,6	285,8	334,2
Toimintakulut	- 832,7	- 1 679,8	- 1 580,3
Toimintakate	- 674,1	- 1 394,0	- 1 246,1
Verotulot	638,7	1 203,7	1 131,6
Valtionosuudet	179,7	287,6	255,3
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	17,9	13,8	13,7
Muut rahoitustuotot	13,8	15,2	14,0
Korkokulut	- 14,0	- 2,5	- 1,6
Muut rahoituskulut	- 0,1	- 0,1	- 0,3
Vuosikate	162,0	123,6	166,6
Poistot ja arvonalentumiset	- 111,8	- 110,6	- 105,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	50,1	13,0	61,3
Tilinpäätössiirrot	- 2,5	- 0,9	0,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47,7	12,1	61,4

Kunnan tuloslaskelma osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tässä yhteydessä esitetty tuloslaskelma sisältää kaupungin ja rahastojen ulkoiset tuotot ja kulut.

Tuotot

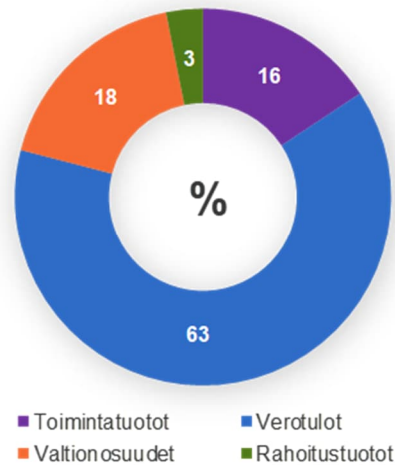
Vantaan kaupungin kokonaistuotot vuonna 2023 olivat 1 008,8 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 797,3 miljoonaa euroa eli 44,1 prosenttia. Toimintatuotot laskivat edellisestä vuodesta 127,2 miljoonaa euroa. Toimintatuottojen merkittävä lasku johtui sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimintatuottojen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Myös maanmyyntituotot ja muut käyttöomaisuuden myyntituotot laskivat yhteensä 36,2 miljoonaa euroa.

Verotuloja kertyi yhteensä 638,7 miljoonaa euroa. Vuoteen 2022 verrattuna laskua oli 565,0 miljoonaa euroa (46,9 prosenttia). Valtionosuuksia kertyi vuonna 2023 yhteensä 179,7 miljoonaa euroa. Ne laskivat edellisestä vuodesta 107,9 miljoonaa euroa (37,5 prosenttia). Kaupungin verotulojen ja valtionosuuksien merkittävä pieneneminen johtui sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtymisestä hyvinvointialueelle. Muutoksen rahoittamiseksi rahoituslaki määritteli kunnallisveroprosenttia pienennettäväksi 12,64 prosenttiyksikköä ja kuntien peruspalvelujen valtionosuuksia leikattiin.

Taulukko. Tuotot v. 2023 – 2022

Tuotot	2023 milj. €	2022 milj. €
Toimintatuotot	158,6	285,8
Verotulot	638,7	1 203,7
Valtionosuudet	179,7	287,6
Rahoitusuotot	31,8	29,0
Yhteensä	1 008,8	1 806,1

Kuvio. Vuoden 2023 tuottojen jakautuminen

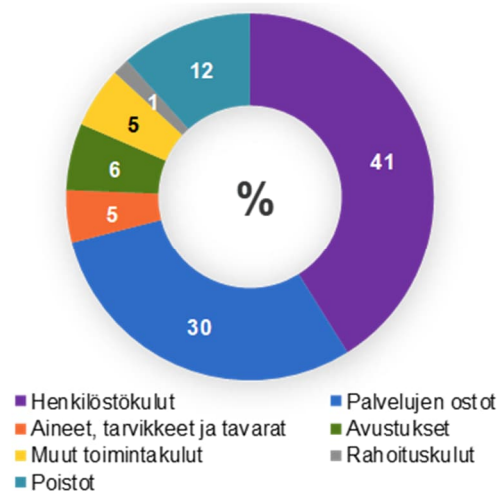
Kulut

Vantaan kaupungin kulujen kokonaismäärä vuonna 2023 oli 958,6 miljoonaa euroa. Laskua edelliseen vuoteen verrattuna oli 834,5 miljoonaa (46,5 prosenttia). Merkittävä lasku johtuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimintakulujen siirtymisestä hyvinvointialueelle. Toimintakulut laskivat 847,1 miljoonaa euroa (50,4 prosenttia) vuodesta 2022. Merkittävimmät muutokset toteutuivat henkilöstökuluissa, jotka pienenevät 181,8 miljoonaa euroa (31,6 prosenttia) sekä palvelujen ostoissa, jotka vähenivät 602,2 miljoonaa euroa (67,8 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna. Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtyminen hyvinvointialueelle vaikutti erityisesti asiakaspalvelujen ostoihin, jotka pienenevät 492,0 miljoonaa euroa.

Taulukko. Kulut v. 2023 – 2022

Kulut	2023 milj. €	2022 milj. €
Henkilöstökulut	394,0	575,8
Palvelujen ostot	286,5	888,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	44,3	63,3
Avustukset	56,5	73,4
Muut toimintakulut	51,3	78,6
Rahoituskulut	14,1	2,7
Poistot	111,8	110,6
Yhteensä	958,6	1 793,1

Kuvio. Vuoden 2023 kulujen jakautuminen

Toiminta- ja vuosikate

Toimintakulujen ja toimintatuottojen erotuksena muodostuva kaupungin toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Vuoden 2023 toimintakate oli - 674,1 miljoonaa euroa. Se vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna 720,0 miljoonaa euroa.

Toimintatuottojen osuus toimintakuluista on noussut edelliseen tilikauteen verrattuna. Toimintatuotot kattoivat vuonna 2023 toimintakuluista 19,1 prosenttia (17,0 prosenttia vuonna 2022).

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	19,1	17,0	21,1
Vuosikate/ poistot, %	144,8	111,7	158,3
Vuosikate, euroa/ asukas	654,6	508,9	696,5
Asukasmäärä	247 443	242 819	239 206

Vuosikate kuvaa kokonaistulorahoituksen riittävyyttä. Kaupungin vuosikate parani edellisestä vuodesta 31,1 prosenttia ollen 162,0 miljoonaa euroa. Kaupungin tulorahoitus vuosikatteella mitattuna on ylijäämäinen.

Asukaskohtainen vuosikate on noussut vuoden 2022 tasosta 145,7 euroa, ollen 654,6 euroa/ asukas vuonna 2023. Vantaan kaupungin tavoitearvo saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso (157,5 miljoonaa euroa) asukasmäärällä, jolloin arvoksi muodostuu 636,3 euroa/ asukas.

Tilikauden tulos ja yli-/ alijäämä

Kun vuosikatteesta vähennetään poistot ja arvonalentumiset sekä satunnaiset erät, saadaan tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus eli tilikauden tulos. Poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaan. Poistot ja arvonalentumiset olivat yhteensä 111,8 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vuonna 2023 satunnaisia eriä ei ollut lainkaan.

Tilikauden tulos kasvoi edellisestä vuodesta 37,1 miljoonaa euroa, ollen 50,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen vuonna 2023. Tilikauden ylijäämä poistoeron ja varausten muutosten sekä rahastosiirtojen jälkeen oli 47,7 miljoonaa euroa.

1.3.2 Toiminnan rahoitus

Tilinpäätöksen rahoituslaskelma koostuu kaupungin sekä rahastojen varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan rahavirtojen muutoksista. Rahoituslaskelma johdetaan tilinpäätöksen tuloslaskelmasta ja taseesta.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2023 oli 2,0 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuonna 2023 investointimenot olivat 166,8 miljoonaa euroa. Investointien omahankintameno, eli investointimenojen ja investointien rahoitusosuuksien erotus, oli 162,4 miljoonaa euroa. Omahankintameno kasvoi edellisvuoteen verrattuna 31,1 miljoonaa euroa (23,7 prosenttia).

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta puolestaan oli 19,1 miljoonaa euroa alijäämäinen. Kaupunki otti uutta pitkäaikaista lainaa 150,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 155,5 miljoonalla eurolla. Pitkäaikaisten lainojen nettovähennykseksi muodostui siten 5,5 miljoonaa euroa, kun se edellisvuonna oli

71,7 miljoonaa euroa. Lyhytaikaisten lainojen lisäys, 52,4 miljoonaa euroa, koostuu tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta. Konsernitilisaamisten lisäys 19,8 miljoonaa euroa sisältyy muissa maksuvalmiuden muutoksissa saamisten muutosten erään.

Rahavarojen muutos

Rahavarojen muutos muodostuu rahoitustoiminnan muutosten nettomäärän sekä tulo-rahoituksen ja investointien nettomäärän erotuksena. Rahavarat olivat vuoden 2023 lopussa 116,0 miljoonaa euroa sisältäen tytäryhteisöjen konsernitilin saldon 42,7 miljoonaa euroa. Tytäryhteisöjen konsernitilin saldo lisääntyi 12,6 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana. Rahavarat kokonaisuudessaan vähenivät 17,0 miljoonaa euroa vuoden 2023 aikana.

Rahoituslaskelma	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	162,0	123,6	166,6
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tulo-rahoituksen korjauserät	- 10,6	- 46,4	- 57,4
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 166,8	- 140,0	- 120,6
Rahoitusosuudet investointeihin	4,4	8,7	4,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,1	62,2	75,9
Toiminnan ja investointien rahavirta	2,0	8,2	68,6
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	- 0,1	- 0,1	- 34,3
Antolainasaamisten vähennys	12,0	6,3	8,2
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,0	0,0	70,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 155,5	- 71,7	- 79,5
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52,4	- 11,2	- 6,7
Oman pääoman muutokset	0,0	0,0	0,9
Muut maksuvalmiuden muutokset	- 77,9	59,0	- 12,7
Rahoituksen rahavirta	- 19,1	- 17,9	- 54,0
Rahavarojen muutos	- 17,0	- 9,7	14,6
Rahavarat 31.12.	116,0	133,1	142,8
Rahavarat 1.1.	133,1	142,8	128,2

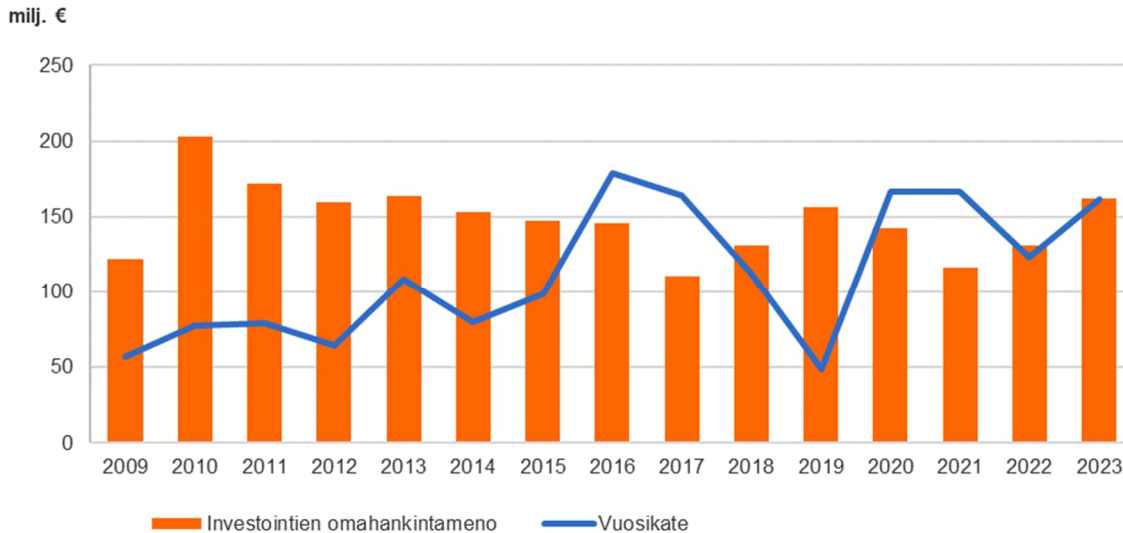
Rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	17,2	22,8	78,0
Investointien tulo-rahoitus, %	99,7	94,1	142,9
Lainanhoitokate	1,0	1,7	2,1
Laskennallinen lainanhoitokate	1,5	1,2	1,5
Kassan riittävyys, pv	36,2	25,6	28,7
Asukasmäärä	247 443	242 819	239 206

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella. Investointien tulo-rahoituksen tunnusluku oli 99,7 prosenttia vuonna 2023 eli

investoinnit pystyttiin kattamaan lähes kokonaisuudessaan tulo-rahoituksella. Vuonna 2022 tulo-rahoitus riitti kattamaan investoinnit 94,1 prosenttisesti ja vuonna 2021 142,9 prosenttisesti.

Vuosikatteen ja investointien omahankintamenon kehitystä vuosina 2009 - 2023 havainnollistetaan alla olevassa kuvassa.

Kuvio. Vuosikate ja investointien omahankintameno 2009 – 2023

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Vantaan kaupungilla lainanhoitokate oli 1,0 vuonna 2023 eli tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon. Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Vantaan kaupungin vuoden 2023 lopun rahavaroilla olisi voitu kattaa 36,2 päivän maksut kassasta.

1.4 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Tase käsittää kaupungin, sekä Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ja Vahinkorahaston taseyksiköiden taseet yhdisteltynä. Sisäiset erät, kuten keskinäiset saatavat ja velat, eivät sisälly taseeseen.

Vastaavaa

Pysyviin vastaaviin sisällytetään aineettomat ja aineelliset hyödykkeet, jotka vaikuttavat tuotannontekijöinä useana tilikautena sekä toimialasijoittamisen osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset. Pysyvät vastaavat on arvostettu hankintahintaan ja poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman perusteella. Poistosuunnitelmat ja pysyvien vastaavien muutokset on esitetty liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien arvo taseessa oli vuoden 2023 lopussa 1 867,8 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien suurin erä on aineelliset hyödykkeet, joita oli 1 337,7 miljoonaa euroa vuoden 2023 lopussa (65,4 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoituksia, eli osakkeita ja osuuksia sekä muita saamisia oli vuoden 2023 lopussa 510,2 miljoonaa euroa (24,9 prosenttia taseen loppusummasta). Sijoitukset ovat pienentyneet merkittävästi (63,7 miljoonaa euroa) vuoteen 2022 verrattuna, mitä selittää hyvinvointialueelle luovutetut kuntayhtymäosuudet sekä Apotin osakkeet (yhteensä 51,5 miljoonaa euroa).

Toimeksiantojen varat koostuivat välitetyistä valtion asuntolainoista. Toimeksiantojen varat olivat vuoden 2023 lopussa 0,7 miljoonaa.

Vaihtuviin vastaaviin luetaan vaihto-omaisuus, pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset, rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Vaihtuvia vastaavia oli vuoden lopussa yhteensä 177,3 miljoonaa euroa (8,7 prosenttia taseen loppusummasta). Vaihto-omaisuuden arvo oli vuoden 2023 lopussa 0,2 miljoonaa euroa. Vaihto-omaisuus koostui varaosavarastoista, sillä hoitotarvikevarasto luovutettiin hyvinvointialueelle.

Saamisia oli vuoden lopussa yhteensä 61,0 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisia saamisia ei ollut. Lyhytaikaisia myyntisaamisia oli 13,7 miljoonaa euroa ja lainasaamisia 19,8 miljoonaa euroa. Muita saamisia oli 16,0 miljoonaa euroa ja siirtosaamisia 11,6 miljoonaa euroa. Rahat ja pankkisaamiset olivat vuoden lopussa 116,0 miljoonaa euroa, eli ne olivat vähentyneet 17,0 miljoonaa euroa vuoden 2022 lopun tilanteeseen verrattuna.

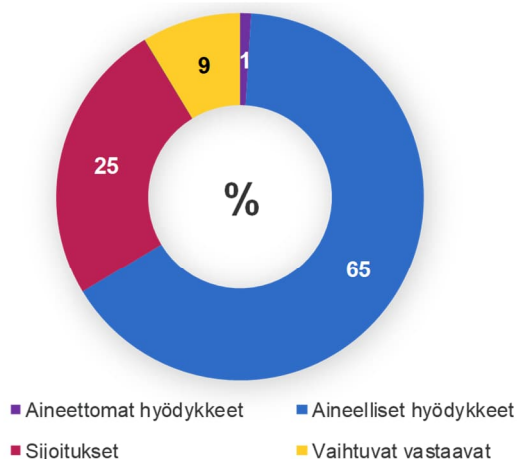
Vastattavaa

Oma pääoma oli vuoden lopussa 1 031,8 miljoonaa euroa (50,4 prosenttia taseen loppusummasta). Oma pääoma koostui peruspääomasta 318,0 miljoonaa, muiden omien rahastojen pääomasta 110,6 miljoonaa sekä edellisten tilikausien ylijäämistä 555,5 miljoonaa ja tilikauden ylijäämästä 47,7 miljoonaa euroa. Muita omia rahastoja ovat Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto sekä Vahinkorahasto. Vantaan kaupungin peruspääoma pieneni 31,1 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Hyvinvointialueelle luovutetut pysyvät vastaavat (yhteensä 58,8 miljoonaa euroa) ja hoitotarvikevaraston arvo (0,5 miljoonaa euroa) kirjattiin peruspääomaa vastaan sitä pienentäväksi eräksi. Siirtyneen henkilöstön osuus kaupungin lomapalkkavelasta (28,2 miljoonaa euroa) kirjattiin puolestaan peruspääomaa vastaan sitä vahvistavaksi eräksi.

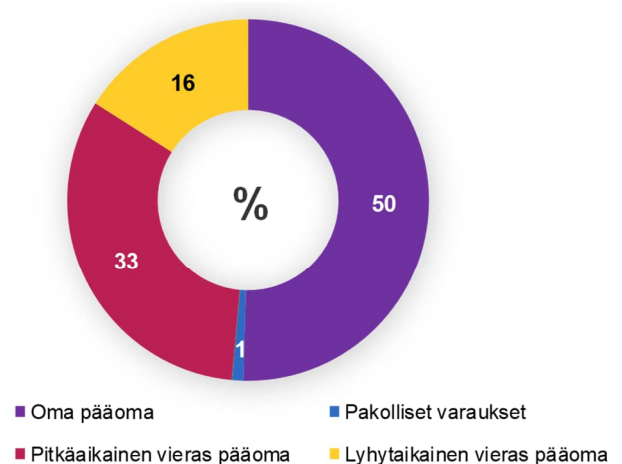
Vapaaehtoisia varauksia ei ollut vuoden 2023 lopussa, koska pelastustoimen investointivarouksista syntynyt jäljelle jäänyt poistoero (1,0 miljoonaa euroa) kirjattiin liikelaitoksen lopettamisen yhteydessä kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään. Pakollisissa varauksissa oli 0,1 miljoonan euron varaus KuEL:n ulkopuolella tehtyjä eläkesitoumuksia varten ja muita pakollisia varauksia 9,6 miljoonaa euroa. Toimeksiantojen pääomista oli välitettyjä valtion asuntolainoja 0,7 miljoonaa ja lahjoitusrahastojen pääomia 0,4 miljoonaa euroa.

Vieras pääoma oli vuoden lopussa yhteensä 1 003,1 miljoonaa euroa. Kaupungin lainakanta kasvoi vuoden aikana 46,9 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa yhteensä 854,1 miljoonaa euroa. Kasvu selittyy tytäryhteisöjen konsernitilin saldon muutoksesta, joka oli 32,4 miljoonaa euroa vuoteen 2022 verrattuna. Muihin lyhytaikaisiin velkoihin kuului siirtovelkoina lomapalkka- ja korkojaksotuksia ja muita tilinpäätösjaksotuksia yhteensä 44,5 miljoonaa, ostovelkoja 60,2 miljoonaa, saatuja ennakoita 20,7 miljoonaa sekä muita velkoja 23,7 miljoonaa euroa.

Kuvio. Taseen vastaavaa

Kuvio. Taseen vastattavaa

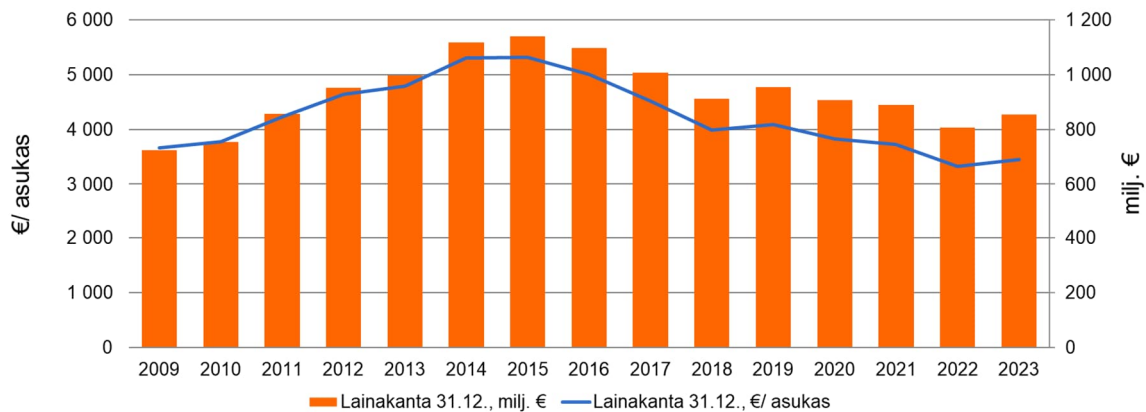
Tase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	1 867,8	1 890,4	1 891,6
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	19,8	23,5	25,0
Aineettomat oikeudet	0,0	0,1	0,2
Muut pitkävaikutteiset menot	19,8	23,4	24,8
 <i>Aineelliset hyödykkeet</i>	 1 337,7	 1 293,0	 1 284,9
Maa- ja vesialueet	341,4	318,6	318,2
Rakennukset	620,1	610,0	585,2
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317,5	311,0	319,6
Koneet ja kalusto	14,6	19,7	18,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,3	0,3	0,3
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43,6	33,2	42,9
 <i>Sijoitukset</i>	 510,2	 573,9	 581,8
Osakkeet ja osuudet	228,2	280,0	281,8
Muut lainasaamiset	280,8	292,8	299,0
Muut saamiset	1,2	1,1	1,0
 Toimeksiantojen varat	 0,7	 0,8	 0,9
Valtion toimeksiannot	0,7	0,8	0,9
 Vaihtuvat vastaavat	 177,3	 196,4	 226,0
<i>Vaihto-omaisuus</i>	0,2	0,8	0,8
Aineet ja tarvikkeet	0,2	0,7	0,8
Muu vaihto-omaisuus	0,0	0,0	0,1
 <i>Saamiset</i>			
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	0,0	0,3	0,2
Lainasaamiset	0,0	0,3	0,2
 <i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	 61,0	 62,3	 82,1
Myyntisaamiset	13,7	25,9	18,6
Lainasaamiset	19,8	0,2	1,5
Muut saamiset	16,0	20,8	21,1
Siirtosaamiset	11,6	15,4	40,9
 <i>Rahoitusarvopaperit</i>	 0,1	 0,1	 0,1
Osakkeet ja osuudet	0,1	0,1	0,1
 Rahat ja pankkisaamiset	115,9	133,0	142,7
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 045,7	2 087,6	2 118,6

Tase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 031,8	1 011,7	998,5
Peruspääoma	318,0	349,1	349,1
Muut omat rahastot	110,6	110,0	127,7
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	555,5	540,5	460,2
Tilikauden yli-/alijäämä	47,7	12,1	61,4
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,0	1,0	1,3
Poistoero	0,0	1,0	1,3
Pakolliset varaukset	9,7	9,8	9,8
Eläkevaraukset	0,1	0,1	0,1
Muut pakolliset varaukset	9,6	9,6	9,6
Toimeksiantojen pääomat	1,1	2,2	3,6
Valtion toimeksiannot	0,7	0,8	2,0
Lahjoitusrahastojen pääomat	0,4	1,4	1,6
Vieras pääoma	1 003,1	1 062,9	1 105,5
<i>Pitkäaikainen vieras pääoma</i>	<i>666,3</i>	<i>670,4</i>	<i>777,2</i>
Joukkovelkakirjalainat	55,7	131,4	137,2
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	610,6	539,0	640,0
Siirtovelat	0,0	0,0	0,1
<i>Lyhytaikainen vieras pääoma</i>	<i>336,7</i>	<i>392,5</i>	<i>328,3</i>
Joukkovelkakirjalainat	95,7	5,7	5,7
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29,5	101,0	66,0
Lainat muilta luotonantajilta	62,5	30,1	41,3
Saadut ennakot	20,7	33,8	31,3
Ostovelat	60,2	115,8	82,2
Muut velat	23,7	35,3	27,6
Siirtovelat	44,5	70,8	74,1
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 045,7	2 087,6	2 118,6

Taseen tunnusluvut	2023	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	51,0	49,3	47,9
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	100,6	57,9	62,4
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	603,2	552,6	521,6
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	2 437,6	2 275,9	2 180,7
Lainakanta 31.12., milj. €	854,1	807,2	890,2
Lainakanta 31.12., €/ asukas	3 451,6	3 324,3	3 721,3
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	1 189,7	1 456,9	1 547,2
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	4 807,9	6 000,1	6 467,9
Lainasaamiset 31.12., milj. €	280,8	292,8	299,0
Asukasmäärä	247 443	242 819	239 206

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Vantaan kaupungin omavaraisuusaste oli vuoden 2023 lopussa 51,0 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, että Vantaan kaupungin käyttötuloista olisi vuonna 2023 tarvittu 100,6 prosenttia vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus kasvoi huomattavasti vuoteen 2022 (57,9 %) verrattuna, vaikka lainakanta kasvoi vain hieman, koska kaupungin tulot pienuivat merkittävästi hyvinvointialueuudistuksen vuoksi. Vantaan kaupungin lainakanta oli 854,1 miljoonaa euroa (807,2 miljoonaa euroa vuonna 2022) eli 3 451,6 euroa asukasta kohti. Lainakanta sisältää tytäryhteisöjen konsernitilin saldoa 62,5 miljoonaa euroa (30,1 miljoonaa euroa vuonna 2022). Kun lainoihin lisätään kaupungin vuokravastuut, vastuita on 1 189,7 miljoonaa euroa eli 4 807,9 euroa/ asukas.

Kuvio. Lainamäärän kehitys 2009 - 2023

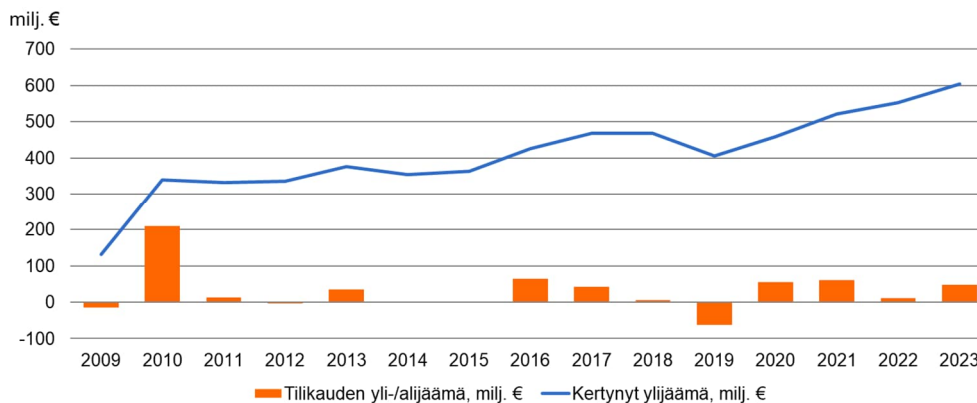

Vantaan kaupungin ylijäämän kehitystä on kuvattu alla olevassa kuviossa. Kaupungin kertyneeseen ylijäämään on vaikuttanut merkittävästi vuoden 2010 tilinpäätöksen ylijäämä (209,2 miljoonaa euroa), joka muodostui erityisesti Vantaan Vesi -liikelaitoksen toimintojen luovuttamisesta perustetulle HSY-kuntayhtymälle. Vuoden 2016 tilikauden ylijäämästä 30 miljoonaa euroa ja vuoden 2017 ylijäämästä 12,4 miljoonaa euroa selittyi Kivistön alueen sopimuskorvauksena saatujen maa-alueiden yhdyskuntarakentamisen tuotoista.

Vuosina 2020 ja 2021 kaupungin ylijäämään vaikuttivat erityisesti valtion myöntämät koronatuet. Vuonna 2020 toteutui noin 90 miljoonan euron suora koronatuki, joka korotti kaupungin saamia valtionosuuksia ja yhteisöverotuloja. Vuonna 2021 valtio myönsi koronatukea yhteensä noin 107 miljoonaa euroa koronakustannusten korvaamiseen myönnettynä tukena sekä yhteisöveron ja valtionosuuksien kautta. Kaupungille kertyi myyntivoittoja vuonna 2021 hoivakiinteistöjen myynnistä VAV Oy:lle ja A-Tulkkauk Oy:n osakkeiden myynnistä (yhteensä n.18,7 milj. euroa) sekä vuonna 2022 Vantaan Työterveys Oy:n osakkeiden myynnistä (n. 15,1 milj. euroa).

Vuoden 2022 kertyneeseen tilikauden ylijäämään vaikuttaa Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston lakkauttamisen myötä edellisten tilikausien ylijäämään palautunut 18,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 kertyneeseen tilikauden ylijäämään vaikuttaa puolestaan lakkautetun Sosiaalisen luototuksen rahaston peruspääoman, 1,8 miljoonaa euroa, sekä lakkautetun Keski-Uudenmaan pelastustoi-
men liikelaitoksen jäljelle jääneen poistoeron, 1,0 miljoonaa euroa siirto kaupungin ylijäämään.

Kuvio. Vantaan kaupungin yli-/alijäämä sekä kertyneen ylijäämän kehitys 2009 – 2023

1.5 Kokonaistulot ja menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma muodostetaan kaupungin tulos- ja rahoituslaskelmista. Siinä otetaan huomioon vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Myös Vantaan kaupungin Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto sekä Vahinkorahasto on yhdistelty laskelmiin.

Kaupungin kokonaistulot vuonna 2023 olivat 1 177,7 miljoonaa euroa ja kokonaismenot 1 116,8 miljoonaa euroa. Tulojen ja menojen erotukseksi muodostui 60,9 miljoonaa euroa. Kun tähän lukuun lisätään rahoituslaskelmasta Muut maksuvalmiuden muutokset (-77,9 miljoonaa euroa), saadaan kassavarojen muutokseksi -17,0 miljoonaa euroa. Se vastaa rahoituslaskelman kassavarojen vähennystä vuoden 2023 aikana.

Kokonaistulot ja menot	2023 milj. €	2023 %	2022 milj. €	2022 %
Tulot				
Toiminta				
Toimintatuotot	158,6	13,5	285,8	15,6
Verotulot	638,7	54,2	1 203,7	65,5
Valtionosuudet	179,7	15,3	287,6	15,7
Korkotuotot	17,9	1,5	13,8	0,8
Muut rahoitustuotot	13,8	1,2	15,2	0,8
Tulorahoituksen korjauserät				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	- 10,5	- 0,9	- 46,7	- 2,5
Investoinnit				
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,4	0,4	8,7	0,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,1	1,1	62,2	3,4
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten vähennykset	12,0	1,0	6,3	0,3
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,0	12,7	0,0	0,0
Kokonaistulot yhteensä	1 177,7	100,0	1 836,5	100,0
Menot				
Toiminta				
Toimintakulut	832,7	74,6	1 679,8	88,2
Korkokulut	14,0	1,3	2,5	0,1
Muut rahoituskulut	0,1	0,0	0,1	0,0
Tulorahoituksen korjauserät				
Pakollisten varausten muutos				
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0	- 0,4	0,0
Investoinnit				
Investointimenot	166,8	14,9	140,0	7,3
Rahoitustoiminta				
Antolainasaamisten lisäykset	0,1	0,0	0,1	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	155,5	13,9	71,7	3,8
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	- 52,4	- 4,7	11,2	0,6
Kokonaismenot yhteensä	1 116,8	100,0	1 905,2	100,0

Vähennyserinä tuloissa ovat käyttöomaisuuden myyntivoitot ja käyttöomaisuuden myyntitappiot sekä pakollisten varausten muutos silloin, kun varausten määrä on tilikauden aikana muuttunut.

1.6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.6.1 Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Konserniyhteisöt

Kuntakonsernin emoyhteisö on konsernitilinpäätöksen laatimiseen velvoitettu yhteisö.

Tytäryhteisöksi nimitetään niitä yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on määräämisvalta. Kunnalla on määräämisvalta yhteisössä silloin, kun sillä on:

- yli puolet yhteisön kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- yhtiöjärjestyksen, yhtiösopimuksen tai niihin verrattavan sääntöjen nojalla oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksen tai vastaavan elimen jäsenistä tai
- sopimuksen perusteella edellä selostettua vastaava äänivalta.

Yhdistys tai säätiö on kunnan tytäryhteisö, jos:

- kunnalla on oikeus nimittää enemmistö yhteisön hallituksesta tai vastaavasta elimestä tai
- sääntöjen mukaan yhdistyksen tai säätiön nettovarallisuus siirtyy purkautuessa kokonaisuudessaan kunnalle tai kuntakonserniin kuuluvalla yhteisöllä.

Osakkuusyhteisöksi nimitetään yhteisöjä, joissa emoyhteisöllä on joko yksin tai yhdessä muiden konserniyhteisöjen kanssa samanaikaisesti huomattava vaikutusvalta ja merkittävä omistusosuus yhteisössä. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa 20 - 50 prosentin omistusta yhteisön äänimäärästä ja merkittävä omistusosuus vähintään 20 prosentin omistusta osakkuusyhteisön omasta pääomasta. Osakkuusyhteisöt on yhdistelty ensimmäistä kertaa vuonna 2008.

Kuntayhtymä yhdistellään kunnan konsernitaseeseen siitä riippumatta, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	21	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	10	2
Muut yhtiöt	1	-
Kuntayhtymät	5	-
Kuntayhtymien tytäryhteisöt	4	-
Osakkuusyhteisöt	21	8
Yhteensä	62	10

1.6.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvat kaupunki ja ne osakeyhtiöt, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt, joissa kaupungilla yksin tai tytäryhteisöjen kanssa on määräysvalta.

Kaupungin tytäryhteisön strategista suunnittelua ohjaavat valtuustokauden strategia sekä osana strategiaa Vantaan kaupungin yleiset omistajapoliittiset linjaukset. Kaupungin kannalta merkittävien yhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista päättää kaupunginvaltuusto. Merkittäviä yhtiöitä ovat Vantaan Energia Oy, VAV Yhtymä Oy ja Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy. Vantaan Energia Oy:n omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin 25.1.2021 ja VAV Yhtymä Oy:n 8.3.2021. Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022. Lisäksi valtaosalle yhteisöjä kaupunginhallitus on hyväksynyt vuoden 2020 aikana yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa määritetään yhteisön asema kaupungin palvelutuotannon järjestämisessä sekä yhteisön tarkoitus kaupunkikonsernin näkökulmasta. Nykyisen hallintosäännön 8 luvun 4 §:n mukaan konsernijaosto päättää kaupungin tytäryhteisöjen yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista, pois lukien konserniohjeessa määritellyt merkittävät konserniyhteisöt. Konsernijaosto hyväksyi 24.10.2023 VTK Kiinteistöt Oy:n yhteisökohtaiset omistajapoliittiset linjaukset, joissa linjaukset päivitettiin vastaamaan VTK-konsernin nykytilaa.

Strategisten tavoitteiden toteuttamisen ensisijainen väline on kaupungin talousarvio, jossa kaupunginvaltuusto asettaa tytäryhteisöille toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden pohjalta tytäryhteisö laatii vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman sekä rahoitus- ja investointisuunnitelman. Yhtiön ei tarvitse laatia rahoitus- ja investointisuunnitelmaa tai pitkän tähtäimen suunnitelmaa, mikäli ne ovat yhtiön toiminnan kannalta tarpeettomia esimerkiksi toiminnan vähäisyyden vuoksi.

Omistajaohjauksen toteuttamiseksi Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen tulee noudattaa 1.10.2020 voimaan tullutta konserniohjetta sekä muuta konserniohjauksen ohjeistusta. Konserniohjeella ja muulla omistajaohjauksella luodaan puitteet Vantaan kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin asettamien tavoitteiden tehokkaaksi toteuttamiseksi.

Lisäksi tytäryhtiöiden johdon toimintaa ohjataan yhtiöjärjestyksen avulla. Tytäryhtiöiden yhtiöjärjestykset on valtaosin yhdenmukaistettu konsernijaoston 18.1.2021 hyväksymiin malliyhtiöjärjestyksiin perustuen. Malliyhtiöjärjestyksistä poiketaan tarvittaessa niissä yhteisöissä, joissa tulee huomioida mm. muiden osakkaiden oikeudet ja äänivalta tai muita yhtiöön liittyviä erityispiirteitä.

Konserniohjauksen tavoitteena on, että kukin yhtiö ottaa toiminnassaan huomioon omistajan tahdon ja tavoitteet, konsernin kokonaisedun sekä asemansa osana kaupunkikonsernia. Kunkin yhtiön toiminnallisen strategian ja tavoitteet määrittelee yhtiön hallitus ottaen kuitenkin huomioon kaupunginhallituksen yhtiölle asettaman yhtiökohtaisen omistajapoliittisen linjauksen ja kaupungin talousarviossa yhtiölle asetetut tavoitteet. Konserniohjeessa määritellään myös ne asiat, joita varten yhteisön on hankittava kaupungin näkemys asiaan ennen omaa päätöksentekoaan. Ennakkosuostumuksen antaa kaupunginhallituksen alaisuudessa toimiva konsernijaosto.

Kuntalain mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja sen konsernijaosto, kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat sekä konserniyhteisöjä koskevia asioita hallintosäännön määräysten nojalla esittelevät, päättävät ja toimeenpanevat viranhaltijat. Tällaisia viranhaltijoita ovat henkilöstö- ja konsernijohtaja sekä rahoitusjohtaja.

Omistajaohjausta on toteutettu tytäryhteisöille asetettujen tavoitteiden välityksellä, konserniohjeistuksella sekä näiden lisäksi aktiivisella kaupungin ja tytäryhteisöjen välisen keskustelun kautta. Tytäryhteisöt Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, Mercuria kauppapilaitos Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy, Vantaan Energia Oy sekä kuntayhtymistä ja muista omistetuista yhtiöistä Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä, Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä sekä Laurea-ammattikorkeakoulu Oy ja Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy ovat olleet konsernijaoston kokouksissa selostamassa yhteisön toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamista, mikäli Vantaan kaupunki oli sellaisia asettanut. Lisäksi jokaisen tytäryhtiön kanssa on käyty omistajaohjauskeskustelu kaupungin strategisten tavoitteiden välittymisen varmistumiseksi tytäryhteisössä. Lisäksi omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on saavuttaa luottamuksellinen ja keskusteleva yhteys kaupungin ja tytäryhteisöjen välille.

1.6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Vuoden 2023 aikana yhä yleinen hintatasojen nousu kasvatti kauttaaltaan konserniyhtiöiden menoja. Taloustilanne on ollut vaisu, ja erityisesti korot ovat korkealla tasolla, mikä on kasvattanut monien konserniyhtiöiden korkomenoja. Konkreettisinä esimerkkeinä vuoden 2023 toimintaympäristöstä on, että Vantaan Energia Oy:n tulos jäi merkittävästi ennustetusta sähkön hinnan pudotessa vuoden 2023 aikana Suomessa ennusteita alhaisemmaksi. VTK Kiinteistöt Oy:n osalta korkomenot nelinkertaistuivat vuoden 2023 aikana. Vaikka talouden tilanne on haastava, viitteitä talouden elpymisestä on. Esimerkiksi inflaatio on näyttänyt hidastumisen merkkejä. Haastavassakin ympäristössä konserniyhtiöt ovat onnistuneet monin tavoin kasvattamaan toimintaansa ja luomaan kestävää taloudellisesta kehitystä.

Vantaa konserniin kuuluvien suurimpien yhtiöiden osalta yhtiökohtaisesti toimintaympäristön muutoksista ja tavoitteiden saavuttamiseen liittyvistä riskeistä sekä tulevaisuuden näkymistä kerrotaan yhtiökohtaisesti luvussa 1.6.4.

Konsernirakenteen tarkasteluun ja selkeyttämiseen liittyvät toimet sekä kaupungin tuottavuus- ja kasvuohjelman toteuttaminen jatkuivat tilikauden 2023 aikana. Konsernijaosto hyväksyi konserniohjauksen ja -valvonnan yksikön laatiman konserniomistusten kokonaisuutta tarkastelevan suunnitelman noudatettavaksi ohjeellisena toimenpidesuunnitelmana vuonna 2022. Suunnitelma on luonteeltaan kokonaistarkastelu konsernin omistuksista ja sen tarkoituksena on ohjata jatkovalmistelua. Suunnitelman mukaiset yhtiöjärjestelyjä koskevat päätökset tuodaan yhtiökohtaisesti hallintosäännön osoittamien toimielinten päätettäväksi. Suunnitelman valmistelussa on huomioitu vuonna 2021 laadittu ja hyväksytty tuottavuus- ja kasvuohjelma vuosille 2021–2025, minkä tavoitteena on parantaa kaupungin taloustilannetta siten, että vuonna 2023 käyttötalous olisi tasapainossa ja tilikausi ylijäämäinen. Ohjelmassa on ennakoitu myyntivoittoja konserniyhtiöiden myynneistä myös lähivuosille, mutta myyntien toteuttaminen on riippuvainen rakentamisen suhdannekehityksestä.

VAV:n ja konsernirakenteen järjestelyssä yhtiötä avustaneen konsultin välisessä riita-asiassa on annettu hovioikeuden päätös, jonka mukaan hovioikeus ei ole myöntänyt VAVille ja Vantaan kaupungille jatkokäsittelylupaa. Näin ollen käräjäoikeuden VAV:n ja kaupungin osalta kielteinen ratkaisu jää voimaan. Veropäätöksiä koskeneeseen muutoksenhakuun ei saatu myöskään valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta.

VTK-konsernin yritysjärjestely, jossa muille kuin kaupungille vuokrattavat toimitilat sekä isännöinti ja muu liiketoiminta siirtyivät perustetulle Vivamus Kiinteistöt Oy:lle, on saatu valmiiksi vuodenvaihteessa onnistuneesti ja aikataulullaan. Toiminta on käynnistynyt konsernissa uudessa rakenteessaan vuoden 2024 alussa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.10.2023 VTK-konsernin yritysjärjestelyihin liittyen VTK Kiinteistöt Oy:lle ja Vivamus Kiinteistöt Oy:lle takauslimiitit, joiden määrä oli yhteensä 224 milj. euroa. VTK:n osalta kyse on 100 %:sista omavelkaisista takauksista. Vivamuksen osalta yksittäinen takaus kattaa aina enintään 80 %:ia lainan tai rahoitusjärjestelyn jäljellä olevasta pääomasta.

Hyvinvointialueuudistukseen liittyvät konsernijärjestelyt pantiin täytäntöön vuoden alussa 2023, kun kaupunki luopui Puro Tekstiilihuolto Oy:n, Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området:n omistuksistaan myymällä ne Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Vantaan kaupungin omistus Oy Apotti Ab:n osakkeista siirtyi lain nojalla hyvinvointialueelle. Lisäksi kaupunki myi osan Seure Henkilöstöpalvelut Oy:n osakkeista.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen välinen liiketoimintakauppa astui voimaan vuoden 2023 alussa liike-toimintakauppa ateria- ja puhtauspalveluiden osalta. Liiketoimintakaupan myötä henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti vanhoina työntekijöinä hyvinvointialueelle ja edelleen sen kilpailuttamalle palveluntuottajalle. Aula- ja turvapalveluiden osalta liikkeenluovutus Vantista hyvinvointialueen palveluntuottajalle toteutettiin 1.1.2024

Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 myydä Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan VAV Yhtymä Oy:lle kauppahintaan 2,01 milj. euroa. Kauppa toteutettiin 31.1.2024.

Muut olennaiset tapahtumat konserniyhteisöissä raportoidaan yhteisökohtaisesti luvussa 1.6.4.

1.6.4 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden vuosikooste ja tavoitteiden toteutuminen

Vantaan Energia Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantaan Energian tavoitteena on olla hiilinegatiivinen kiertotalousenergiayhtiö vuonna 2030, ja välitavoitteena on luopua fossiilisten polttoaineiden käytöstä vuonna 2026. Yhtiö rakentaa korkealämpötilalaitosta jätevoimala-alueelle ja suunnittelee uusia hiilinegatiivisuuteen tähtääviä investointeja. Korkealämpötilalaitoshanke sekä suunnitteluvaiheessa etenevät Martinlaakson sähkökattila ja lämpöakku sekä laajempi lämmön kausivarastohanke ovat yhtiölle erityisen tärkeitä mahdollistaen maakaasun käytön lopettamisen normaalissa energiantuotannossa sekä pääkaupunkiseudun edullisimman lämmön myös tulevaisuudessa. Polttoaine- ja jätemarkkinoiden häiriöstä ja rakentamisen taantumasta johtuen jätevoimalan tuotanto ja jätteiden energiahyödyntämisen määrä pieneni. Yhtiö alkoi hyödyntää korvaavaa Euroopasta tuotavaa jätettä kesällä 2023.

Martinlaakson hiilikattilan jättäminen huoltovarmuuskäyttöön Venäjän hyökättyä Ukrainaan on osoittautunut tärkeäksi ratkaisuksi sähkön ja lämmön riittävyyden kannalta. Yhtiön omistaman tuulivoiman tuotantokapasiteetti kasvaa ja yhtiö on mukana kehittämässä teollisen mittakaavan aurinkosähkön tuotantoa sekä sähkön varastointia.

Palvelukehitykseen ja asiakastyöhön tehtyjen lisäpanostusten mahdollistamana yhtiö solmi asiakkaiden kanssa ennätysmäärän energiakumppanuussopimuksia ja -palvelusopimuksia, jotka sisältävät energiantoimituksen ohella muun muassa energiankäytön tehostamisen ja optimoinnin mahdollistavia palveluita.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiö saavutti historiansa suurimman liikevoiton, vaikka ennusteen liikevaihdosta ja liikevoittotavoitteesta jäätiin selvästi. Keskeisenä tekijänä olivat ennusteita alhaisempi toteutunut sähkön hinta ja korkeammat polttoainekustannukset. Investointien alhaisempi määrä johtui pääosin tuotannollisten hankkeiden ajoituksesta (korkealämpötilalaitos ja kausivarasto). Pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoituksen ajoitus on muuttunut talousarviossa vastaavasti suunnitellusta.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	348 325	303 087
Liikevoitto	83 399	67 341
Tilikauden tulos	64 389	45 332
Taseen loppusumma	880 506	807 604
Henkilöstön lkm	352	350
Bruttoinvestoinnit	141 600	107 800
Quick ratio	1,3	0,65
Omavaraisuusaste	41,0	41,7
Pitkäaikainen vieras pääoma	402 067	277 206
Leasingvastuut	199 500	208 868

Tavoitteiden saavuttamiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Konsernin toimintaan kohdistuu riskejä, joista tärkeimmät on määritetty avainriskeiksi ja niille on laadittu hallintasuunnitelmat.

Geopoliittisen ympäristön muututtua huonompaan suuntaan Euroopassa konsernin riskienhallintaa on edelleen tehostettu tunnistettujen riskien osalta. Konsernin Venäjään liittyvät riskikokonaisuudet ovat erityisesti polttoaineiden saatavuuteen ja hintatasoon liittyvät riskit ja muut huoltovarmuutta uhkaavat riskit, tietoturvariskit sekä muut taloudelliset riskit. Energiamarkkinan voimakkaisiin hintamuutoksiin ja niukkuustilanteisiin on varauduttu parantamalla maksuvalmiutta. Myös fyysisen turvallisuuden kehittämiseen toimipaikoilla on panostettu.

Monipuolinen ja kustannustehokas energiantuotantorakenne on Vantaan Energian vahvuus. Voimalaitosten käytettävyyttä on varmistettu hankkimalla riittävästi niin varsinaisia kuin varapolttoaineita sekä kriittisiä varaosia. Kyberturvallisuuden parannustoimia tehdään aktiivisesti.

Konsernin avainriskeihin kuuluu myös poliittisiin päätöksiin liittyvä riski. Alaan onkin energiamarkkinan nopean muutoksen vuoksi kohdistunut nopealla aikataululla valmisteltua sääntelyä, joiden vaikutusanalyysit ovat saattaneet jäädä puutteellisiksi.

Vantaan Energia -konsernissa tai toimialalla yleisesti voi toteutua myös riski suuresta häiriöstä energian tuotannossa tai toimituksessa asiakkaille. Häiriöiden juurisyyinä voi olla esim. luonnontapahtuma, konerikko, suuronnettomuus tai inhimillinen virhe. Riskien hallinnan keinoina ovat tehokkaat kunnossapito-ohjelmat ja varautumissuunnittelu, sekä erilaisten kriisitilanteiden harjoittelu.

Vantaan Energia on kiertotalousenergiayhtiö, joka pyrkii omilla toimillaan vauhdittamaan vihreää siirtymää. Tuotannolliset kehityshankkeet ovat tässä avainasemassa. Menestyäkseen energiamarkkinan suuressa murroksessa Vantaan Energian on oltava innovatiivinen, rohkea ja ketterä. Tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastataan niin nykyisen henkilöstön osaamista kehittämällä kuin uusien osaajien rekrytoinneilla. Menestymiseen tarvitaan myös vahva kumppaniverkosto. Yhtiö on sijoittanut myös energiatehokkuuspalveluja tuottaviin yrityksiin.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajana kaupunki odottaa saavansa Vantaan Energia Oy:ltä tuottoa sijoittamalleen pääomalle ennakoitavan ja tasaisen osinkotuoton muodossa. Osinkoa Vantaan Energia maksoi vuoden 2022 tuloksesta 18 miljoonaa euroa. Vantaan Energia -konsernin liikevoitto vuodelta 2023 on nousemassa historiallisesti korkeimmalle noin 67 miljoonan euron tasolle ja sijoitetun pääoman tuotto noin 9 prosenttiin.

Vantaan Energia -konserni tukee toiminnassaan Vantaan kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta, mikä tarkoittaa fossiilittomiin ja hiilidioksidittomiin energiantuotantotapoihin tähtääviä toimia. Yhtiön sähköntuotanto osakkuusyhtiöissä on jo nykyisellään päästötöntä ja ennuste on, että koko energiantuotannon sisältämät hiilidioksidin ominaispäästöt laskevat tasolle 111 g/kWh vuonna 2024. Vuoden 2023 hiilidioksidin ominaispäästöt olivat tasolla 126 g/kWh.

Vantaan Energia Oy:n investointiohjelman tarkoituksena on, että yhtiö luopuu fossiilisten tuotantopolttoaineiden käytöstä vuoteen 2026 mennessä ja tavoittelee hiilinegatiivista energiantuotantoa vuonna 2030. Turpeen ja kivihiilen käyttö lopetettiin jo kertaalleen vuonna 2021, mutta Venäjän hyökättyä Ukrainaan yhtiö päätti jatkaa niiden käyttöä, jotta lämmön- ja sähköntuotannon toimitusvarmuus pystytään turvaamaan poikkeuksellisissakin olosuhteissa. Kivihiilen käyttö on tarkoitus korvata biohiilellä vuoden 2024 aikana. Kivihiilen ja turpeen käytön lopettamisen jälkeen tavoitteena on luopua maakaasun käytöstä normaalissa energiantuotannossa vuonna 2026. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi yhtiö on jo toteuttanut Martinlaakson geotermisen maalämpölaitoksen sekä jätevoimalan laajennuksen. Lisäksi on rakenteilla korkealämpötilalaitos, jonka tuotantokäyttö alkaa 2025. Hiilinegatiivisuustavoitteen saavuttamiseksi investointipäätösvaiheeseen on vuoden 2024 aikana etenemässä lämmön kausivarasto, ja suunnitteluvaiheessa ovat ratkaisuvaihtoehdot hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille sekä hyötykäytölle.

Yhtiön toteuttamat investoinnit tehokkaaseen ja hiilidioksidipäästöjä vähentävään energiantuotantoon näkyvät vantaalaisille asiakkaille myös pääkaupunkiseudun edullisimpana lämpönä. Suunnitteilla olevat energiantuotannon kehityshankkeet mahdollistavat edullisen lämmön ja hintavakauden myös jatkossa.

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen on noussut tarkasteluun Vantaan Energian päästövähennystavoitteiden ja -toimenpiteiden rinnalle. Laajempaan kestävyysohjelmaansa liittyen konserni arvioi vuoden 2023 aikana aihealueita, joissa sen toiminnalla on merkittävin vaikutus, ja määritteli alustavia keinoja luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n sähköntoimituksen laatu toteutui 2023 erinomaisella tasolla ja sähkönsiirron hinnoittelu on Suomen edullisimpia.

Hallituksen osaamiseen ja kokoonpanoon liittyvät tavoitteet toteutuivat linjausten mukaisina.

Toimintaympäristössä tapahtuvista muutoksista ja poikkeuksellisista energiamarkkinaolosuhteista huolimatta Vantaan Energia -konsernin toimintakyvyn odotetaan edelleen säilyvän hyvänä.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tuloksellisuus: Konsernin liikevoitto M€	57,4 M€	83,4 M€	67,3 M€	Toteutuu osittain
	Pääomatehokkuus: Konsernin ROIC	5,7 %	9,9 %	9,1 %	
	Osingonjakotavoite: %-osuus tilikauden tuloksesta	18,0 MEUR (sama kuin edellisenä vuotena) vastaa 65 % VE Oy:n tilikauden tuloksesta, josta Voimaosakeyhtiö SF:n osakkeiden alaskirjaus (41,7 MEUR) poistettu.	50 %	50 %	
Toiminnallisuuden ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Työturvallisuus	Tapaturmia miljoonaa työtuntia kohti	3,3	3,9	3,1	Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Kysely, asteikko 1-5	3,9	3,9	4,0	Toteutuu täysin
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Ilmastomuutoksen hillintä	Tuotannon ja hankinnan ominaispäästöt hiilidioksidin osalta, g/ kWh	135	99	126	Toteutuu osittain
	Fossiilisista polttoaineista luopuminen vuoteen 2026 mennessä.	Huoltovarmuustilanteen vuoksi sekä kivihiili että turve on otettu uudelleen käyttöön varmuuspolttoaineina	Toimenpiteet fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi.	Jätevoimalan laajennus toiminnassa kokonaisen vuoden; Geoterminen laitos käyttöön otettu; Korkealämpötilalaitos (HWP) rakenteilla	
Vastuullisuusohjelman laatiminen			Ohjelman laatiminen	Voimassa olevat tavoitteet seurannassa ja raportoinnissa, SDG yhteensopivuus varmistettu Kaksoisolennaisuusanalyysi tehty ja tarkistettu, CSRD direktiivin mukainen valmistelu jatkuu Biodiversiteettityölle laadittu alustava tiekartta	Toteutuu osittain

VAV Yhtymä Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Lipstikkakujasta tehty sisäinen tarkastus on käsitelty konsernijaostossa ja päätöksessä saatu hankintoihin liittyvää omistajaohjausta. Yhtiöllä oli vuonna 2023 hankintojen teemavuosi, jonka aikana hankintaosaamista koulutettiin koko henkilöstölle. VAV Asunnot Oy:ön ja VAV Palvelukodit Oy:öön kohdistui vuonna 2023 ARA-tarkastus. Molempien yhtiöiden osalta ARA:n tarkastuskertomukset on saatu syksyllä 2023. ARA-tarkastuksen perusteella käytäntöihin tehtiin muutamia korjaavia toimenpiteitä. Yleiskuvassa tarkastuksessa on todettu yhtiöissä noudatettavan ARA-säädöksiä. Myös yhtiön vastuullisuusohjelma päivitettiin vuoden 2023 aikana.

Yhtiö on sopinut palveluntuottajan kanssa kiinteistöhuollon sopimuksen päättämisestä syksyllä 2023. Yhtiö oli ennen tätä reklamoinut kahdesti useista sopimusrikkomuksista ja kun palveluntuottaja ei saanut toimintaansa korjattua, yhtiö ilmoitti sopimuksen päättämisestä. Kiinteistöhuollon puitejärjestelyn mukaisesti toisen alueen sopimuskumppani SOL otti syksystä alkaen myös läntisen Vantaan alueen kiinteistöhuollon tehtävät hoitoonsa.

Aikaisemmin konsernijaostossa hyväksytty osittaisjakautumisen suunnitelma laitettiin vireille. Vuoden 2023 loppuun mennessä kahdeksan ARA-rajoituksista vapaata kiinteistöä siirtyi VAV Asunnot Oy:stä VAV Yhtymä Oy:ön vahvistamaan VAV Yhtymä Oy:n taloudellista asemaa. Järjestelyä varten on kesällä 2023 perustettu VAV Yhtymä Oy:öön uusi väliaikainen tytäryhtiö, VAV Kiinteistöt 1 Oy, joka purkautui järjestelyn myötä 31.12.2023.

BDO-kiistassa on saatu hovioikeuden päätös, jonka mukaan hovioikeus ei myöntänyt VAVille ja Vantaan kaupungille jatkokäsittelylupaa. Käräjäoikeuden VAV:n ja kaupungin osalta kielteinen ratkaisu jäi voimaan, jonka myötä VAV Yhtymä Oy joutui maksamaan vastapuolen oikeudenkäyntikulut asiassa.

Asiakaskokemuksessa VAV jäi edellisen vuoden tulosta alemmalle tasolle asiakkaiden suositelluhalukkuutta mittaavassa NPS-luvussa. Sen sijaan asiakastytyväisyys parani kaikilla osa-aluekohtaisilla mittareilla (tyytyväisyys kiinteistöhuoltoon, siivoukseen, isännöintiin ja vuokraukseen).

Tuloskehitys ja investoinnit

Korkea vuokrausaste takaa vakaan liikevaihdon kertymisen. Vuokrasaamisissa on vähäistä nousua edelliseen vuoteen nähden, mutta saamisten määrä pysyi kuitenkin yhtiön asettaman tavoitteen puitteissa. Vuokrasaamisista johtuvat hädät kasvoivat tilikauden aikana poikkeuksellisen paljon.

Uudisrakentamisen ARA-kohde Peltolantie 42 valmistui aikataulun mukaisesti joulukuussa 2023. Rakenteilla olevan ARA-kohteen, Retiisikuja 2, arvioitu valmistuminen on kesällä 2024. Tilikauden lopulla saatiin kilpailutukseen kaksi ARA-uudiskohdetta, Lipstikkakuja 2 ja Myyrmäentie 2. VAV Palvelukodit Oy:n uudiskohteelle Tikkurilan asumiskeskukselle on saatu ARA:n osapäätös ja kohteen rakennuttaminen osunee vuosiin 2024–2026.

Korjaustoiminta eteni hyvässä vauhdissa tilikauden aikana, ja urakoihin saatiin hyvin tarjouksia. Korjaustoiminnan toteuma koko tilikauden osalta oli 95 % talousarviosta.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	108 874	106 278
Liikevoitto	7 124	9 961
Tilikauden tulos	-232	2 420
Taseen loppusumma	746 000	730 615
Henkilöstön lkm	56	57
Bruttoinvestoinnit	9 000	21 000
Quick ratio	1,2	2,4
Omavaraisuusaste	20	33
Pitkäaikainen vieras pääoma	505 000	527 762
Leasingvastuut	0	0

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Uudisrakentamisessa yhtiöstä riippumattomat ongelmat hidastavat uusien kohteiden aloituksia. Rakentamisen korkeat hinnat, asuntorakentamisen kokonaisvaltaisesti hankala markkina, tonttimäärän niukkuus ja ARA-hintojen läpimenon vaikeus vaikeuttavat ARA-hankkeiden aloituksia. Yhtiö on käynyt vuoden 2023 tonttiohjelman läpi yhdessä kaupungin edustajien kanssa. Asuntotuotantotavoitetta ei tulla saavuttamaan vielä tilikaudella 2024.

Yhtiön taloudellinen tila ja maksuvalmius ovat hyvät ja suunnitelmallisia korjauksia saatiin etenemään talousarvion mukaisesti. Vuokranmaksuvelasta johtuvien häätöjen määrä on kuitenkin ollut nousussa, ja häätöjen toimeenpanojen aiheuttamat kustannukset nousivat.

ARA-rahoituksen saatavuuden ehtoihin on suunnitteilla muutoksia valtakunnallisesti, jolla tulee olemaan vaikutuksia myös VAV Asunnot Oy:öön. Yhtiön vakaan taloudellisen tilan myötä tätä ei kuitenkaan nähdä riskinä liiketoiminnalle.

Strategisena riskinä yhtiössä on tunnistettu kiinteistöomaisuuteen kohdistuvat vahingot, jonka myötä turvallisuus ja asumisviihtyvyys voisivat vaarantua. Näihin riskeihin varaudutaan kiinteistöjen kunnosta huolehtimalla, opastamalla asukkaita asumisturvallisuudessa sekä riittävällä vakuutusturvalla.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajan VAV:lle asettamat tavoitteet ja linjaukset ovat toteutuneet melko hyvin. Tavoitteesta jäätiin asuntotuotannossa (350 asunnon vuotuinen tavoite ei toteutunut, vaan asuntoja ARA-kantaamme valmistui 115 kpl) sekä asukastyytyväisyydessä (NPS-tavoite oli 37,5, mutta se toteutui arvolla 29,6). Asuntotuotannon tavoitejättämään vaikutti esim. hankala markkinatilanne, ARA-tuotannolle verrattain korkea kustannustaso ja tonttien niukkuus. Asiakastyytyväisyys on parantunut kaikilla osa-alueilla, mutta NPS:n osalta olemme edelleen tavoitteesta jäljessä. Tämän osalta toimenpiteenä on mm. päätetty toisen alueen kiinteistöhuollon sopimus, sillä kiinteistöhuollon laatutasossa on ollut puutteita.

Vastuullisuuslinjausten osalta vuonna 2023 edistettiin pitkäaikaisten tavoitteiden toteutumista niin taloudellisen-, sosiaalisen kuin ympäristövastuunkin saralla. VAV:n asukkaiden asumismenojen kehitys on ollut jo pitkään vakaata ja ero markkinavuokriin on edelleen selkeä. Vaikeassa ja epävarmassakin taloustilanteessa VAV onnistui pitämään vuokrantarkistuspaheet vuodelle 2024 maltillisina. Asuntotomuutta ehkäistään tehokkaasti asumisneuvonnalla.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Verotettava tulos (€) VAV Yhtymä Oy		0	0	Toteutuu täysin
	Verotettava tulos min. (€) VAV Asunnot Oy		0	0	
	Verotettava tulos (€) VAV Palvelukodit Oy		0	0	
	Verotettava tulos (€) VAV Hoiva-asunnot Oy		0	0 (pitkän aikavälin toteuma korjaukset huomioiden)	
Asuntotuotanto	Asuntotuotanto		115	115	Toteutuu täysin
Ylläpidon hoitokulujen muutos	Kiinteistöjen ylläpidon kustannusindeksi (2015 =100)		Maks. indeksin nousua vastaava kustannustason nousu	Pienempi kuin indeksin nousu	Toteutuu täysin
Toiminnallisuuden ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Asuntokannan arvon ja vuokrattavuuden säilyminen	PTS:n toteuttaminen		PTS:n mukaisten korjausten toteuttaminen 100 %	95 %	Toteutuu osittain
	Laajuus asuntoina ja kustannukset suhteessa budjetoituun (eur)		PTS-budjetissa pysyminen (maks. 100 %)	95 %	
Asiakastyytyväisyys	NPS (Net Promote Score)		38,0	29,6	Ei toteudu lainkaan
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Työtyytyväisyys	Yli vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)		Yli vertailuaineiston keskiarvon (Työeläkevakuuttajan tutkimus)	Yli vertailun keskiarvon	Toteutuu täysin
Terveysperusteiset poisolot	%:a henkilöstöstä/v		3,5	2,0	Toteutuu täysin
Vastuullisuuden liittyvät tavoitteet					
Vastuullisuusohjelman toteuttaminen			Yhtiön resurssivii-sauden tiekartan päivittäminen ja ohjelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen	Ohjelma valmis ja sitä noudatetaan. Hyväksytään hallituksen kokouksessa keväällä 2024, kun Ekokompassi-ympäristöohjelman auditointi valmistuu.	Toteutuu täysin

VTK Kiinteistöt Oy (konserni)

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Konsernijaosto antoi 20.3.2023 ennakkosuostumuksen yritysjärjestelyyn, jossa VTK:n markkinoilla tapahtuva toiminta siirretään liiketoimintasiirrolla VTK:n perustamaan uuteen osakeyhtiöön (VTK out house) 1.1.2024 alkaen.

Tuloskehitys ja investoinnit

VTK-konsernin tulos toteutui tarkastelujakson aikana 7,2 milj. euroa budjetoitua parempana, johtuen mm. Kielotie 13 maan myynnin tuotoista ja Koy Kehäsuoran fuusiovoitosta. Maanmyyntituotto paransi yhtiön rahoitustilannetta. Konsernin keskeneräiset investoinnit taseessa olivat n. 16,9 milj. euroa. Merkittävimmän 5/2023 aloitetun Varia Vehkala -hankkeen kustannuskertymä 31.12.2023 oli 14,3 milj. euroa (hankkeen arvo 86 milj. euroa). Varia Vehkalan hankkeen alkuvaihetta rahoitettiin konsernitilin limiitillä. Jokuoman uuden päiväkodin päärakennus valmistui 5/2023, hankkeen kustannukset olivat n.10 milj. euroa. VTK-kiinteistöt Oy:lle on myönnetty 70 milj. euron konsernitilin limiitti kevääseen 2025 saakka, johon mennessä uudishankkeiden rahoitus järjestään.

Avainluvut (Kons.) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	31 049	32 711
Liikevoitto	7 001	18 560
Tilikauden tulos	4 527	12 686
Taseen loppusumma	150 190	171 062
Henkilöstön lkm	9	12
Bruttoinvestoinnit	38 330	*) 39 100
Quick ratio	-2,0	0,1
Omavaraisuusaste, sis. leasingvastuut	35,0	38
Pitkäaikainen vieras pääoma	80 912	46 392
Leasingvastuut	29 397	29 570

*) Sisältää n. 13,9 milj. euroa Koy Kehäsuoran sulautumisesta tullutta käyttöomaisuutta

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiö saavutti sille asetetut tavoitteet.

Vantaan kaupungin yhtiölle asettamien omistajapoliittisten linjausten mukaisesti VTK Kiinteistöt Oy rakennuttaa toisen asteen koulutilat ja liikuntahallit (pl. uimahallit). Tulevia toisen asteen kouluhankkeita ovat mm. Tikkurilan osaamiskampus - kortteli 1, Aviapoliksen lukio ja Varia Hiekkaharjun laajennus- ja peruskorjaustyöt. VTK rakennuttaa myös Koillis-Vantaan palloiluhallin.

Konsernin vanha kiinteistökanta on jo saavuttanut yli 20 vuoden iän, minkä vuoksi tulevana vuosina on varauduttava merkittäviin korjausinvestointeihin, jotta erityisesti tavanomaisten toimitilakohteiden arvot pystytään säilyttämään. Muuntojoustamattomat ja ikääntyvät toimitilat tulevat olemaan yhtiön kiinteistöomaisuuden arvon säilyttämisen kannalta ongelmallisia, mutta eivät kuitenkaan muodosta erityistä riskiä. Rakennusten ikääntymisestä johtuvia ennakoimattomia korjaustarpeita hallitaan ennakoivalla PTS-suunnitelman mukaisilla kiinteistöjen vuosi- ja peruskorjauksilla, huollolla ja ylläpidolla sekä kiinteistön täysarvovakuutuksilla.

Uudishankkeet ja rakennusten ikääntyminen nostaa merkittävästi konsernin lainakantaa. Lainojen korkotasoon liittyvä korkoriski realisoitui vuoden 2023 korkokustannuksissa, sillä yhtiön lainojen korkojen

merkittävän kasvun vuoksi yhtiön korkokustannukset nelinkertaistuivat. Vuodenvaihteessa toteutettu yritysjärjestely antaa VTK Kiinteistöt Oy:lle sidosyksikköaseman nojalla mahdollisuuden edullisempaan ja ennakoitavampaan varainhankintaan Kuntarahoituksen kautta.

Kiinteistö Oy Myyrinselkä on hakenut yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa asemakaavan muutosta ja tontinluovutuskilpailu toteutunee vuoden 2025 aikana. Kivistön Putkijäte Oy:n koonta-aseman laajennus n. 6 milj. eur on siirtynyt tuleville vuosille.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Vuonna 2023 toteutetusta konsernijärjestelystä johtuen VTK-konsernin uudet omistajapoliittiset linjaukset hyväksyttiin konsernijaostossa 23.10.2023. Yhtiön johdon näkemys on, että omistajapoliittiset linjaukset vastaavat hyvin VTK-konsernin toimintaa jatkossa.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen tilinpito	VTK Omavaraisuusaste %	35	yli 20	40	Toteutuu täysin ■
	VTK Tulos, milj. eur	4,8	2,0	vertailukelpoinen tulos 3	
	VTK Ulkoisten vuokra-kohteiden vuokrausaste (%)	95	93	93	
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Terveelliset, turvalliset ja viihtyisät toimitilat (sisältäen sisäilmaparannukset)	Liikevaihdosta vähintään n. 10 % käytetään peruskorjauksiin, milj. eur	9	10	12	Toteutuu täysin ■
Asiakastyytyväisyys	Asteikko 1–5		vastausten keskiarvo yli 3,5	3,6	Toteutuu täysin ■
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyyskysely	Asteikko 1–5		vastausten keskiarvo yli 3,5	4,4	Toteutuu täysin ■
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Vastuullisuusohjelman laatiminen	Vastuullisuusohjelman laatiminen 2024 -> Toimenpiteet		Vastuullisuusohjelma hyväksytty hallituksessa viimeistään 12/2023	Ohjelma hyväksyttiin hallituksessa 12/2023	Toteutuu täysin ■

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Vantin sosiaali- ja terveydenhuollon toimipisteisiin tuottamien ateria- ja puhtauspalveluiden tuotanto loppui 1.1.2023. Liikkeenluovutuksen yhteydessä Vantista siirtyi 104 henkilöä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle ja sieltä edelleen hyvinvointialueen palveluntuottajalle.

Vartiointipalvelujen tuottamista hyvinvointialueelle jatkettiin Vantin toimesta, kunnes hyvinvointialue sai kilpailutetuksi palvelujen hankinnan vuoden 2023 loppuun mennessä. Liikkeenluovutus hyvinvointialueen palveluntuottajalle toteutettiin 1.1.2024. Myynti Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle kasvatti merkittävästi Vantin ulkoista myyntiä 2023.

Vantin kehittämisohjelma valmistui maaliskuun lopussa 2023. Kehittämisohjelman luonnosta esiteltiin konsernijaoston iltakoulussa 12.4.2023. Kehittämisohjelman tavoitteena on parantaa asiakastytyvyyttä, laatua ja kustannustehokkuutta.

Vuoden 2023 alussa tehtiin sisäinen tarkastus liittyen kiinteistöpalveluiden hankintoihin. Tarkastus toi esiin puutteita hankintakäytännöissä. Puutteiden taustalla oli mm. epäselvyys Vantin osallisuudesta Vantaan kaupungin laatimisiin alihankintasopimuksiin. Puutteita on nyt korjattu käynnistämällä kilpailutuksia sekä Vantin että Vantaan kaupungin toimesta. Sen lisäksi Vantin sisäisiä sekä Vantaan kaupungin prosesseja on tarkennettu ja valvontaa on lisätty. Hankintatoimen kehittäminen Vantissa jatkuu.

Vantin kuljetuspalvelut laajenivat käsittämään Vantaan kaupunginkirjaston kirjastoaineiston kuljetuspalvelut. Palvelu alkoi kesäkuussa 2023.

Tuloskehitys ja investoinnit

Vantin tilikauden tulos oli n. 199 000 €. Yhtiön kassan määrä 31.12.2023 oli noin 5,6 m€ (31.12.2022 6,1 m€).

Vantin investoinnit olivat yhteensä 407 000 € vuonna 2023.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	46 545	49 275
Liikevoitto	548	85
Tilikauden tulos	465	199
Taseen loppusumma	14 500	12 155
Henkilöstön lkm	860	914
Bruttoinvestoinnit	525	407
Quick ratio	1,30	1,32
Omavaraisuusaste	29 %	29 %
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	798	878

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Yhtiön tilikauden tulostavoite oli 1 % liikevaihdosta ilman hyvinvointialueen kanssa tehtyyn liiketoimintakauppaan liittyviä maksuja. Yhtiön tulos vuonna 2023 on 0,4 % liikevaihdosta. Kustannusten nousua aiheutti henkilöstölle maksettu kertaerä (tes-neuvottelu), jonka kokonaisvaikutus yhtiölle oli 520 000 euroa, lisäksi palkkojen nousu oli ennakoitua suurempaa vuonna 2023. Kouluruokailistan muuttaminen syyskaudella viisivuokkoiseksi kasvatti aterioiden liittyviä kustannuksia n. 380 000 euroa. Tapaturmavakuutusmaksu nousi ennakoidusta yli 100 000 euroa.

Vuonna 2023 asiakastutkimuksen suositteluindeksi tulos oli -9, tavoite oli -7. Suositteluindeksi parani merkittävästi vuoden takaisesta, jolloin se oli -62.

Omistajan Vantille asettamat henkilöstöön liittyvät tavoitteet kohdistuvat sairauspoissaolojen ja henkilöstötyytyväisyyden positiiviseen kehittymiseen. Sairauspoissaoloprosentin toteutuma vuonna 2023 oli 5,90 % ja tavoite 5,70 %. Henkilöstötyytyväisyyden toteutuma asteikolla 1–5 oli 4,15, joka oli asetetun tavoitteen mukainen.

Yhtiön Valitsemme tehdä hyvin -niminen vastuullisuusohjelma valmistui 2023. Vantin vastuullisuusohjelman teemat ovat terveelliset ja turvalliset tilat, hyvinvoiva henkilöstö, vastuulliset hankinnat sekä ruokailu ja ruokailutottumukset.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Omistajapoliittisissa linjauksissaan yhtiölle vuonna 2022, omistaja edellytti, että Vantti laatii kehittämissuunnitelman, jolla se pyrkii kasvattamaan laatua, kehittämään yhteistyötä ja kustannustehokkuuden läpinäkyvyyttä. Vantin kehittämissuunnitelma ja siihen liittyvät toimenpiteet esiteltiin konsernijaostossa huhtikuussa 2023. Ohjelman toimenpiteet ovat edistyneet suunnitellusti loppuvuoden 2023 aikana.

Ateriapalvelujen laadulliset toimenpiteet:

- Organisaatiomuutos vuoden 2023 alusta, jolla parannetaan valvontaa, seuranta ja perehdyttämistä
- Ruokatuotteen käytön laajentaminen, joka parantaa ruoan tasalaatuisuutta
- 6 viikon ruokalistan muuttaminen 5 viikon ruokalistaksi. Ruokalistalta jäivät pois vähiten pidetyt ruoat syyskuun alusta alkaen.
- Lisäresurssi sisäiseen laadunseurantaan vuoden 2023 alusta alkaen
- Toiveruokakysely oppilaille
- Nuorisovaltuuston tapaaminen
- Asiakastytyväisyyskysely valituille luokka-asteille 2 kertaa vuodessa

Asiakaskokemuksen parantaminen, toimenpiteet:

Keväällä 2023 aloitettiin asiakaskokemuksen kehittämissuunnitelma, jonka yhteydessä tehdyn asiakaskyselyn perusteella keskeiseksi kehitysalueeksi nousi yhteydenpito asiakkaisiin. Lisäksi keväällä 2023 tehdyn asiakaskyselyn perusteella nähtiin tärkeäksi varmistaa esihenkilöiden ja työntekijöiden säännölliset tapaamiset. Asiakaskokemuksen kehittämisen osalta toimenpiteitä olivat:

- Säännölliset asiakaskirjeet palveluiden yhteyshenkilöille kaikkiin kohteisiin.
- Asiakastapaamisten suunnitelmat ja niiden toteutumisen seuranta esihenkilötasolla
- Vantin viestintää on myös tehostettu ja viestinnän laatuun on panostettu aiempaa enemmän.

Kustannustehokkuuden läpinäkyvyys, toimenpiteet:

- Jatkossa Vantin kustannustehokkuutta arvioidaan vertaamalla kustannushintojen ja myyntihintojen välistä muutosta. Vuoden 2024 kustannushintojen muutos on 4,19 % ja sen vaikutus myyntihintoihin on 2,78 %. Tätä seurataan myös vuoden 2024 talousarviotavoitteissa puhtauspalveluiden osalta.
- Vuoden 2023 aikana Vantissa otettiin käyttöön tuotannonohjausjärjestelmät sekä Puhtaus- että Ateriapalveluissa. Järjestelmät tulevat vaikuttamaan kustannustietoisuuteen molemmissa palveluissa.

Kokonaispalvelumalli, toimenpiteet:

- Hallitus on päättänyt, että yhtiön palvelutuotanto organisoituu uudelleen 2025 alussa. Tavoitteena on siirtyä tuotantomalliin, jossa Vantin lähes kaikki palvelut tuotetaan asiakkaalle yhden kontaktin kautta.
- Muutoksen projektisuunnitelma on hyväksytty 2023 lopulla.
- Muutoksen liittyvien riskien arviointi hallituksen kanssa on tehty syksyllä 2023.
- Muutosprojektin kick off pidettiin henkilöstölle 27.11.2023.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Tilikauden tulos vähintään 1 % liikevaihdosta. Tuloksessa ei huomioida satunnaisia eritä, jotka liittyvät Hyvinvointialueen kanssa tehtävään liiketoimintakauppaan.	1,59	1,00	0,40	Ei toteudu lainkaan
Toiminnan laatuun liittyvät tavoitteet					
Asiakastyytyväisyyden parantaminen (NPS)	NPS pisteluku	-62	-7	-9	Toteutuu osittain
Omistajapolitiittisten linjausten yhteydessä määriteltävien kehittämistoimenpiteiden toimeenpano vuosittain.			Toimenpideohjelman toteuttaminen.		Toteutuu täysin
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstötyytyväisyys	Numeerinen 1-5	4,0	4,15	4,15	Toteutuu täysin
Sairauspoissaolot %	%	6,00	5,70	5,90	Ei toteudu lainkaan
Ympäristövastuuseen liittyvät tavoitteet					
Yrityksen vastuullisuusohjelma	Vastuullisuusohjelman tavoitteiden toteutuminen		Vastuullisuusohjelman laatiminen	Yrityksen vastuullisuusohjelma	Toteutuu täysin

Mercuria kauppaoppilaitos Oy

Toiminta ja merkittävimmät tapahtumat

Mercurialle vuosi 2023 oli tasaisen kasvun aikaa. Yhtiön tulokset ovat säilyneet hyvällä tasolla ja osin jopa parantuneet. Kevään 2023 yhteishaussa Mercuriaan haki yli 70 ensisijaista hakijaa enemmän kuin vuonna 2022. Myös Mercuria Pro:n opiskelijamäärät olivat ennakoitua suuremmat. Lukuvuosi 2023–2024 alkoi 9.8.2023, kun uudet opiskelijat aloittivat opintonsa. Kaksoistutkinto on saanut suuren suosion, ja aloittaneista opiskelijoista yli puolet haluaa suorittaa kaksoistutkinnon. Yhtiö hankkii lukio-opetuksen osuuden Vantaan aikuislukiolta.

Yhtiön hallitus hyväksyi uuden strategian kokouksessaan 8.6.2023. Uudessa strategiassa erotettiin omiksi liiketoiminta-alueiksi aikuiskoulutus (= jatkuva oppiminen) ja oppivelvollisuuskoulutus. Muutosajurit digitalisaatio, vastuullisuus ja monikulttuurisuus näkyvät uudistetussa strategiassa aikaisempaa voimakkaammin.

Yhtiö on allekirjoittanut aiesopimuksen osallistumisestaan Tikkurilan osaamiskampus Hankkeeseen. Tikkurilan Jokiniemeen on tarkoitus rakentaa uudenlainen kampus, jossa työelämä, opiskelijat ja koulutuksenjärjestäjät tarjoavat palveluitaan nk. yhden luukun periaatteella. Mercurian rooli uudella kampuksella tarkentuu suunnittelun edetessä.

Omistajaohjauskeskustelu käytiin kaupungin henkilöstö- ja konsernipalveluiden palvelualueen edustajien kanssa 9.8.2023. Yhtiön tontinvuokran jatkamista koskeva asia on käsittelyssä kaupungin puolella. Yhtiön toiveena on pitkäaikainen vuokrasopimus, joka takaisi kaupallisen opetuksen jatkumisen Vantaan Martinlaaksossa. Yhtiö on esittänyt olevansa myös kiinnostunut ostamaan maa-alueen omaksi.

Mercuria uusi hyvän työpaikan sertifiointia osallistumalla Great Place to Work -tutkimukseen syyskuussa 2023. Keväällä 2024 selviää Mercurian sijoitus Suomen parhaiden työpaikkojen listauksessa.

Tuloskehitys ja investoinnit

Yhtiön liikevaihto jatkoi kasvua edellisen vuoden tavoin. Merkittävin syy liikevaihdon kasvuun oli valtionosuusrahoituksen lisääntyminen. Yhtiölle myönnettiin vuodelle 2023 varsinaisessa suoritepäätöksessä valtionosuusrahoitusta 855 opiskelijavuoden perusteella. Tämän lisäksi Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi ylitetyistä vuosista lisärahoitusta yhteensä 16 opiskelijavuotta, jonka taloudellinen vaikutus yhtiölle oli 85 119 euroa. Valtionosuusrahoitus kasvoi vuodesta 2022 noin 6 %. Liiketoiminnan muut tuotot sen sijaan laskivat hieman.

Yhtiön kustannukset nousivat vuoteen 2022 verrattuna yleisen kustannustason nousun myötä. Yhtiön maksamat palkat ja palkkiot kasvoivat noin 12 %. Tähän ovat vaikuttaneet sekä henkilöstömäärän kasvu että vuoden aikana tehdyt TES-korotukset. Toinen merkittävä kuluerä, kiinteistökulut, on sen sijaan kääntynyt laskuun. Yhtiön taloudellinen tulos säilyi merkittävästi ylijäämäisenä. Tilikauden 1.1.2023-31.12.2023 tulos oli 1 077 631 euroa. Budjetoitu tulos ylitettiin noin 400 000 eurolla. Maksuvalmius ja varavaraisuus ovat edelleen hyvällä tasolla.

Vuodelle 2023 suunnitellut investoinnit toteutettiin luentosalin tekniikan päivitystä lukuun ottamatta. Merkittävin yksittäinen hanke oli aurinkoenergiavoimalaitoksen rakentaminen kiinteistön katolle. Hankkeen tekninen toteutus valmistui vuoden 2023 lopussa ja voimalaitos otettiin käyttöön tammikuussa 2024. Toteutetut investoinnit on katettu tulo-rahoituksella.

Avainluvut (K) 1000 €	TA 2023	TP 2023
Liikevaihto	8 623	8 758
Liikevoitto	578	745
Tilikauden tulos	641	1 063
Taseen loppusumma	21 700	22 302
Henkilöstön lkm	60	63
Bruttoinvestoinnit	695	309
Quick ratio	12	7
Omavaraisuusaste	95	95
Pitkäaikainen vieras pääoma	0	0
Leasingvastuut	260	313

Tavoitteiden toteutumiseen ja muuhun toimintaan liittyvät riskit ja tulevaisuuden näkymät

Muutos kyberturvallisuusympäristössä näkyy selkeästi myös oppilaitoskentällä. Tietomurtoihin ja -vetoihin varautuminen tulee olla kunnossa ja yhtiö onkin päivittänyt siihen liittyviä prosesseja. Tähän liittyy myös käynnissä oleva palautumissuunnitelmatyö. Yhtiössä on otettu käyttöön tietoturvakoukutus. Vakouutus kattaa tietomurrosta mahdollisesti syntyviä kustannuksia, jonka lisäksi vakuutusyhtiön yhteistyökumppani auttaa tilanteen selvittämisessä.

Oppilaitoksen tontinvuokrasopimuksen jatkamiseen liittyvä asia on aiheuttanut yhtiölle epävarmuutta tulevaisuudesta. Asian käsittely kaupungin puolella on kesken.

Omistajapoliittisten linjausten toteutumisen arviointi

Oppivelvollisuuden laajentaminen on sujunut yhtiössä hyvin. Muutokset ovat jääneet odotettua vähäisemmiksi ja kustannusten nousu on pystytty ennakoimaan hyvin. Tiivis yritysyhteistyö ja avainkumppanuuksien solmiminen ovat kehittäneet Mercurian aikuiskoulutustoimintaa.

Vastuullisuus on nostettu uudistetussa strategiassa keskeiseksi muutosajuriksi. Mercurialla on tärkeä tehtävä nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä ja tutkinnon suorittaneiden työllistämisessä. Saadun palautteen ja toiminnan tulosten perustella Mercuria on onnistunut työssään erinomaisesti. Kiinteistönomistajana Mercuria tekee vuosittain toimenpiteitä, joilla se vähentää ympäristökuormitusta ja tukee Vantaan resurssiivisuuden tiekartan tavoitteita.

Tavoite	Mittari	Toteuma 2022	Tavoitetaso 2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tila
Talouteen liittyvät tavoitteet					
Kestävä ja vastuullinen taloudenpito	Nettotulos, Euroa Tulokseen vaikuttavat valtionrahoituksen mahdolliset maksupereusteiden muutokset ja maksuaikataulu	928 115	300 000	1 077 631	Toteutuu täysin ■
Rakennuksen PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiivisaalla tavalla huomioiden rakennuksen tuleva käyttöikä	Toteutusaste %	100	100	100	Toteutuu täysin ■
Toiminnallisuuteen ja laatuun liittyvät tavoitteet					
Tavoitteelliset opiskelijavuodet	kpl	800 + 7 lisäsuoritepäätöksellä	850	855 + 16 lisäsuoritepäätöksellä	Toteutuu täysin ■
Opiskelijapalaute (amispalaute, päättökysely)	nps-indeksi	69	58	67	Toteutuu täysin ■
Työelämäpalaute työpaikkaohjaajakysely (amispalaute)	Tyytyväisyys 1–5	4,4	4,2	4,4	Toteutuu täysin ■
Henkilöstöön liittyvät tavoitteet					
Henkilöstön työfiilis	Tyytyväisyys 1-5	4,2	4,1	4,2	Toteutuu täysin ■
Vastuullisuuteen liittyvät tavoitteet					
Yrityksen vastuullisuusohjelma	Vastuullisuusohjelman tavoitteiden toteuttaminen	Uusi mittari	Vastuullisuusohjelman laatiminen	Vastuullisuusohjelma valmis	Toteutuu täysin ■

1.6.5 Kiinteistöyhtiöiden tavoitteiden toteutuminen

Kiinteistöyhtiöille asetettiin tavoitteiksi kiinteistöjen ylläpitokustannusten hillitseminen siten, että ylläpitokustannusten suhteellinen nousu on pienempi kuin Tilastokeskuksen julkaiseman Kiinteistön ylläpidon kustannusten vertailuindeksin muutos. Tilastokeskuksen mukaan, kiinteistön ylläpidon kustannukset nousivat 3,6 % vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä vuoden 2022 vastaavasta ajanjaksosta. Kiinteistön ylläpidon kulueristä eniten kasvoivat jätehuollon kustannukset 9,9 % ja Veden ja jäteveden kustannukset kasvoivat 4,6 %. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen kiinteistön ylläpidon kustannusindeksistä 2015=100. Raportointihetkellä ei ollut vielä tiedossa indeksin kehitystä koko vuoden osalta. Verratessa kiinteistöyhtiöiden ylläpitokustannusten kehitystä viimeisimpään julkistettuun tietoon seitsemässä kiinteistöyhtiössä ei saavutettu tavoitetta eli ylläpidon kustannukset nousivat indeksiä enemmän.

Toiseksi kiinteistöyhtiöiden yhteiseksi tavoitteeksi asetettiin PTS:n mukaisten vuosittaisten toimenpiteiden toteuttaminen hiilineutraalilla ja resurssiviisaalla tavalla sekä rakennuksen käyttöiän huomioiminen PTS:ssa. Kahta yhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt saavuttivat kyseisen tavoitteen.

Kolmantena tavoitteena oli sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus. Kahta asunto-osakeyhtiötä lukuun ottamatta kaikki yhtiöt selvittivät tarpeen sähköautojen latausinfrale kiinteistöissään. Tehyjen kartoitusten perusteella monissa yhtiöissä havaittiin tarve sähköautojen latausinfraan toteuttamiselle.

Tavoitteiden toteutumisen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisen vuosittaisen toimenpiteiden toteuttaminen	Sähköautojen latausinfraan käyttötärpeen kartoitus	Selite
K Oy Tiedepuisto 100 %	Ei asetettu.	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenhoido: Positiivinen tilikauden tulos: Toteutuu täysin Kaikki kolme tavoitetta toteutuu. Yhtiössä jatketaan ylläpitoon liittyviä korjaushankkeita, jotka toteutetaan tulorahoituksella.
K Oy Tikkurilan Terveysasema 62,2/73,8 %	Toteutuu täysin	Toteutuu osittain	Toteutuu täysin	Kiinteistön tekninen kunto saattaa aiheuttaa isompaa korjaustarvetta, eikä rakennuksen/yhtiön tulevaisuudesta ole varmuutta. Tämänhetkisen tiedon mukaan terveysaseman toiminnot siirtyvät uuteen hyvinvointikeskukseen arvioilta vuoden 2028 lopulla. Ylläpidon kustannukset tulevat nousemaan vuonna 2024, sillä ilmastuotoja tukitaan.
Ratakujan Pysäköinti Oy 100 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenhoido: Voitollisen tuloksen saavuttaminen viimeistään suunnitelmakauden loppuun mennessä: Ei toteudu lainkaan . Yhtiö ei saavuta voitollista tulosta vielä tilikaudella 2023.
K Oy Korson Toimistokeskus 77,1 %	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpitokustannukset ovat aiempaa vuotta pienemmät, sillä vuonna 2022 yhtiössä tehtiin kattoremonttia. Kuluvan vuoden suunniteltu iv-uuohous päätettiin siirtää vuoteen 2024 ja laajentaa sitä kattamaan mittaus- ja säätötyöt. Hallituksen päätös huomioiden, ylläpito on toteutunut suunnitellusti. Yhtiössä on jo sähköautojen latauspaikkoja sen verran, mitä nykyinen kapasiteetti mahdollista. Yhtiö pitää yllä mahdollisuutta lisätä sähköautojen latauspaikkoja asiakaskäyttöön, mikäli niihin löytyy ulkopuolinen toteuttaja, eikä se vaaranna asiakkaiden pysäköintitarvetta.
K Oy Lehdokkietien Virastotalo 85/100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Hoitokulut olivat mm. sisäilmatutkimuksesta ja korjauksista johtuen 64 000 eur budjetoitua suuremmat.
As Oy Vant. Sepänpuisto 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Sähköautojen latausinfraan käyttötärpeen kartoitusta ei tehty vuoden aikana.
As Oy Vant. Katriinanrinne 100 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Ei toteudu lainkaan	Sähköautojen latausinfraan käyttötärpeen kartoitusta ei tehty vuoden aikana.
Korson Pienteollisuustalo Oy 83,1 %	Ei toteudu lainkaan	Toteutuu täysin	Toteutuu täysin	Ylläpitokustannuksissa tavoitetaso ylitettiin mm. asiantuntijapalveluiden käytön ja ylimääräisten huolto- ja korjaustöiden vuoksi.

Tavoitteiden toteutumisen	Ylläpidon kustannusten hallitseminen	PTS:n mukaisen vuosittaisen toimenpiteiden toteuttaminen	Sähköautojen latausinfraan käyttötarpeen kartoitus	Selite
Tikkuparkki Oy 100 %	Ei toteudu lainkaan ☐	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Muut tavoitteet: Kestävä ja vastuullinen taloudenpito: Voitollisen tuloksen saavuttaminen viimeistään suunnitelmakauden loppuun mennessä: Toteutuu täysin ☒ . Tilikauden 2023 tulos on näillä näkymin positiivinen. Tarkka tulos selviää tilinpäätöksen valmistuttua.
K Oy Vantaan Helikopteritukikohta 100 %	Ei toteudu lainkaan ☐	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Ylläpitokustannusten nousu oli tiedossa jo budjetoitavaiheessa. Vaikka rakennus ei ole iäkäs, huoltotöitä ja korjauksia on tehtävä. Hiilineutraalisuustavoitteen osalta tiedossa on, että yhtiössä on tarvetta sähköautojen latausinfrale, mutta pysäköintialueen pienuuden vuoksi voi olla hankala toteuttaa. Mahdollisuuksia selvitetään pelastuslaitoksen kanssa.
K Oy Vantaan Maakotkantie 10 33,1/88,3 %	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy 52,4 %	Ei toteudu lainkaan ☐	Toteutuu osittain ☐	Toteutuu täysin ☒	Ylläpitokustannusten osalta jo budjetoitavaiheessa oli selvää, ettei tavoite tule täyttymään.
Ruukkukujan Autopaikat Oy 87,2/88,3 %	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.
Hakopolun Liikekiinteistö Oy 57 %	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.
K Oy Hakucenter	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Toteutuu täysin ☒	Kaikki asetetut tavoitteet saavutettiin.

1.6.6 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kaupungin strategian mukaan omistusten kokonaisuutta arvioidaan jatkossa siten, että se on kaupungin palvelutuotantoa tukeva. Yhteisökohtaiset vaikutukset kartoitettiin vuonna 2022 aikana laatimalla suunnitelma konserniomistusten kokonaisuudesta ja toimenpiteistä kuhunkin konserniyhtiöön liittyen. Suunnitellut ohjaa ohjeellisesti konsernirakenteen kehittämistä ja sen mukaiset toimenpiteet toteutetaan strategiakauden aikana.

Vantaan kaupunkikonsernin rakenteen tarkastelua ja organisointia tullaan edelleenkin jatkamaan. Tavoitteena on toimintojen keskittämisen myötä tytäryhtiöiden lukumäärän vähentäminen. Uusia yhtiöitä perustetaan vain, jos perustettavan yhtiön toimintaa ei voida keskittää jo olemassa oleviin yhtiöihin tai on jokin muu perusteltu syy yhtiön perustamiselle tai jakamiselle.

Aluekehityksen vauhdittuessa ja kaupunkirakenteen tiivistyessä pysäköintiyhtiöiden perustamisen tarve tulee kasvamaan merkittävästi lähivuosikymmenien aikana. Konsernijaosto päätti syksyllä pysäköintikonsernin perustamista pysäköintiyhtiöiden tulevan hallinnonin järjestämiseksi. Tavoitteena on luoda vakiintuneet mallit ja käytännöt sille, miten pysäköintipaikkojen rakentaminen ja hallinnointi Vantaalla jatkossa järjestetään sellaisten kohteiden osalta, joissa kaupungin on aluekehityksen varmistamiseksi vähintään alkuvaiheessa tarpeen olla mukana. Pysäköintikonsernin perustamisen tavoitteena

on myös keskittää pysäköintitoimintaan liittyvä osaaminen ja useiden eri pysäköintiyhtiöiden omistusten hallinnointi yhdelle toimijalle kaupunkikonsernissa.

1.6.7 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnalla tarkoitetaan konsernijohtoon vastuulla olevaa tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointia ja raportointia. Lisäksi konsernivalvonnalla tarkoitetaan konserniohjeen noudattamisen sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuuden seuranta.

Ohjeiden anto kunnan edustajille kaupunkikonsernin yhtiöissä

Konsernijaosto antoi vuonna 2023 menettelyohjeita kaupunkikonsernin yhtiöiden ja muiden yhteisöjen yhtiökokouksissa sekä kuntayhtymien ylimmissä päättävissä toimitelmissä päätettävistä asioista. Lisäksi kaupunginjohtaja ja henkilöstö- ja konsernijohtaja tai hänen määräämänsä päättivät kiireellisissä tapauksissa menettelyohjeen antamisesta ja kaupungin edustajan määräämisestä yhteisöjen kokouksiin, joissa kaupungin etua on valvottava ja sen mielipidettä kuultava.

Menettelyohjeita annettiin mm. yhtiöjärjestysten ja toimintasääntöjen muuttamisesta, yhtiö- ja omistujajärjestelyistä, taloussuunnitelmien hyväksymisestä, tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä sekä yhtiövastikkeista, edustajavalinnoista ja palkkioista.

Lisäksi konsernijaosto antoi tilikauden aikana viisi konserniohjeen mukaista ennakkosuostumusta tytäryhtiöilleen. Ennakkosuostumus annettiin VTK Kiinteistöt Oy:n ja Kiinteistö Oy Kehäsuoran yritysjärjestelylle, VAV Yhtymä Oy:n toimenpiteelle, Tikkuparkki Oy:n yritysjärjestelylle ja pysäköintikonsernin perustamiselle, Korson Pienteollisuustalo Oy:lle maanvuokrasopimuksen pidentämiselle sekä Tikkuparkki Oy:lle aluepysäköintiyhtiöiden perustamiselle. Mikäli toimenpide on hyväksytty kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai konsernijaoston jo tekemällä päätöksellä, ei konserninyhtiön tarvitse hyväksyä erillistä ennakkosuostumusta.

Kaupunginhallitus teki vuonna 2023 konserninyhtiöihin liittyviä päätöksiä koskien mm. osakekauppoja. Lisäksi konsernijaosto antoi lausuntoja kuntayhtymien talous- ja toiminta suunnitelmaluonnoksista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ohjeistus ja taloudellisen aseman seuranta

Tytäryhteisöjen seuranta toteutettiin vuonna 2023 siten, että yhteisöt raportoivat toiminnastaan, taloudestaan ja tavoitteiden toteutumisen näkymistään vuosikolmansittain. Sen lisäksi tytäryhtiöt antoivat selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä: suuret yhtiöt puolivuositain ja kiinteistöyhtiöt kerran vuodessa vuoden lopussa. Palvelualue teki tytäryhtiöiden osavuosisraportoinnin perusteella konserniraportin tiedoksi konsernijaostolle.

Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan osalta konserninyhtiöiden selonteot toimitettiin kaupungin riskienhallinnan asiantuntijalle edelleen analysoitavaksi. Vantaan kaupungin konsernijaosto päätti 7.12.2021 § 4 konsernijaoston ja konserniohjauksen toiminnan kehittämisestä. Yksi päätetyistä kehittämiskohteista on konserninyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuudesta raportointi konsernijaostolle. Yhtiöille toimitetulla itsearviointikyselyllä selvitettiin toista kertaa vuonna 2023 Vantaan konserninyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilaa. Kyselyn perusteella tytäryhteisöjä ohjataan kehittämään sisäisen valvonnan järjestämistä.

Kunkin tytäryhteisön kanssa asunto-osakeyhtiöitä lukuun ottamatta käytiin omistajaohjauskeskustelu, jolla varmistettiin omistajanäkökulman välittyminen tytäryhteisön toimintaan osana konserniohjausta ja -valvontaa. Omistajaohjauskeskustelujen tavoitteena on myös saavuttaa luottamuksellinen ja keskustelevalle yhteys kaupungin ja tytäryhteisön välillä. Merkittävimmät yhteisöt saapuivat kutsusta myös konsernijaoston kokouksiin selostamaan yhteisöjen toimintaa, taloutta ja tavoitteiden saavuttamisen tilannetta.

Tytäryhteisöille tiedotettiin ajankohtaisista konserniohjaukseen liittyvistä asioista säännöllisin väliajoin ja lisäksi niille pidettiin tilikauden aikana kaksi webinaarikoulutusta, joiden aiheina olivat talouden seuranta ja hankintakysymykset.

Keskitettyjen konsernipalveluiden käyttö

Vantaan kaupunki tuottaa tytäryhtiöilleen tukipalveluita pääasiassa hankintoihin, tietohallintoon ja talouspalveluihin liittyen. Jokaisella tytäryhtiöllä on tukipalvelusopimus kaupungin kanssa, joka kattaa kaikki kaupungin yhtiölle tarjoamat tukipalvelut. Kaupungissa on käytössä konsernitilijärjestelmä, johon tytäryhteisöjä voidaan konsernijaoston päätöksellä liittää.

Riskienhallintajärjestelmien ja sisäisen valvonnan toimivuus tytäryhteisöissä

Hallintosäännön 3 luvun 1 § mukaan kaupunkistrategian ja johdon toimiala huolehtii konserniohjauksesta ja valvonnasta. Vantaan kaupungin ja tytäryhteisöjen riskienhallinta järjestetään noudattaen yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Toimialat ja tytäryhteisöt raportoivat merkittävistä riskeistään ja riskienhallinnan järjestelyistään osana talouden seurantaa ja raportointia noudattaen Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymää (2.3.2015) ohjetta riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteista Vantaan kaupunkikonsernissa.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.1.2018 § 15 kaupunkikonsernin vakuutuspolitiikan, joka astui voimaan 1.2.2018. Vakuutuspolitiikan tavoitteena on ohjata vakuuttamista keskitetysti ja varmistaa, että vakuuttaminen toimii kassavirtaa ja tulosta tasoittavana keinona vahingon tapahduttua. Vantaan kaupunki käyttää vakuutusmeklaria vakuutusten kilpailuttamisessa, hankinnassa ja hoidossa. Vakuutusmeklari toimii vakuutusyhtiöstä riippumattomana asiakkaan valtuuttamana edustajana vakuutus- ja vahinkoasioissa ja asiakasta avustavana asiantuntijana.

Sisäinen valvonta on osa hyvän johtamisen ja hallinnon periaatetta. Yhteisön hallituksen tehtävänä on järjestää yhteisön sisäinen valvonta tarkoituksenmukaisella ja toimivalla tavalla. Tytäryhtiöissä sisäisestä valvonnasta vastaavat yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja. Kaupungin sisäisellä tarkastuksella on oikeus kaupunginjohtajan toimeksiannon mukaisesti tarkastaa tytäryhteisöjen toimintaa. Sisäinen tarkastus suorittaa työohjelmansa tai erillispäätöksen mukaisia tarkastuksia sekä raportoi havainnoista ja johtopäätöksistä konsernijohtolle. Tarkastusta varten tytäryhteisöjen tulee antaa tarpeelliset tiedot ja avustaa tietojen saamisessa.

1.6.8 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernituloslaskelma	2023	2022	2021
	milj. €	milj. €	milj. €
Toimintatuotot	780,6	1 195,6	1 199,7
Toimintakulut	- 1 254,9	- 2 389,7	- 2 255,3
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	8,4	9,5	- 7,3
Toimintakate	- 465,9	- 1 184,5	- 1 062,9
Verotulot	634,3	1 199,2	1 131,6
Valtionosuudet	187,5	295,0	261,6
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	16,4	10,5	10,0
Muut rahoitustuotot	5,7	5,1	3,4
Korkokulut	- 46,4	- 20,2	- 17,1
Muut rahoituskulut	- 1,1	- 46,5	- 5,1
Vuosikate	330,4	258,6	321,6
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	- 217,2	- 218,9	- 213,8
Omistuksen eliminointierot	- 0,2	0,0	- 1,2
Arvonalentumiset	- 1,6	- 2,0	- 4,2
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden tulos	111,5	37,7	102,4
Tilinpäätössiirrot	- 2,4	- 1,2	- 0,2
Tilikauden verot	- 13,5	- 8,7	- 12,1
Laskennalliset verot	- 3,0	- 3,7	- 2,8
Vähemmistöosuudet	- 17,3	- 0,2	- 11,6
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75,2	23,9	75,6

Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toimintatuotot/ toimintakulut, %	62,2	50,0	53,2
Vuosikate/ poistot, %	151,0	117,0	147,5
Vuosikate, euroa/ asukas	1 335,5	1 064,9	1 344,3
Asukasmäärä	247 443	242 819	239 206

Konsernin rahoituslaskelma	2023	2022	2021
	milj. €	milj. €	milj. €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	330,4	258,6	321,6
Satunnaiset erät	0,0	0,0	0,0
Tilikauden verot	- 13,5	- 8,7	- 12,1
Tulorahoituksen korjauserät	- 9,6	- 11,4	- 25,8
Investointien rahavirta			
Investointimenot	- 420,5	- 428,2	- 410,0
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4,6	7,1	3,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	110,5	203,1	160,0
Toiminnan ja investointien rahavirta	2,1	20,5	36,6
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	0,1	0,3	0,4
Antolainasaamisten vähennys	3,3	2,6	2,7
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	199,6	78,3	160,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 241,7	- 159,8	- 133,7
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 50,7	194,1	18,5
Oman pääoman muutokset	- 8,9	- 7,7	- 7,9
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiant. varojen ja pääomien muutokset	- 1,0	- 1,2	0,9
Vaihto-omaisuuden muutos	7,7	17,9	7,4
Saamisten muutokset	143,2	99,6	102,0
Korottomien velkojen muutos	- 114,4	20,8	79,3
Rahoituksen rahavirta	- 62,8	9,2	- 11,4
Rahavarojen muutos	- 60,7	29,7	25,1
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.	198,1	280,4	250,7
Rahavarat 1.1.	280,4	250,7	225,6
Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut	2023	2022	2021
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 v. milj. €	- 39,7	- 84,9	- 30,0
Investointien tulorahoitus, %	79,5	61,4	79,0
Lainanhoitokate	1,3	1,5	2,2
Laskennallinen lainanhoitokate	1,3	1,0	1,3
Kassan riittävyys, pv	36,6	33,5	32,3

Konsernitase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	3 582,7	3 689,7	3 681,7
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	35,4	55,0	47,2
Aineettomat oikeudet	7,7	6,1	7,2
Muut pitkävaikutteiset menot	26,2	47,6	38,9
Ennakkomaksut	1,5	1,2	1,1
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	3 143,3	3 224,5	3 189,9
Maa- ja vesialueet	441,4	431,4	425,6
Rakennukset	1 445,4	1 531,6	1 466,7
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 000,2	970,7	872,7
Koneet ja kalusto	95,4	111,9	119,2
Muut aineelliset hyödykkeet	7,1	8,1	8,4
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	153,8	170,7	297,3
<i>Sijoitukset</i>	404,0	410,2	444,5
Osakkuusyhteisöosuudet	101,0	108,8	101,9
Muut osakkeet ja osuudet	116,7	111,6	150,6
Muut lainasaamiset	181,8	184,2	186,6
Muut saamiset	4,5	5,5	5,4
Toimeksiantojen varat	3,7	2,9	3,3
Vaihtuvat vastaavat	381,8	653,7	511,9
Vaihto-omaisuus	24,9	38,4	20,6
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	3,3	15,1	5,1
Lyhytaikaiset saamiset	155,6	319,7	235,5
Rahoitusarvopaperit	33,2	37,9	31,6
Rahat ja pankkisaamiset	164,9	242,5	219,2
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 968,1	4 346,3	4 196,9

Konsernitase	2023 milj. €	2022 milj. €	2021 milj. €
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	1 424,8	1 380,6	1 356,2
Peruspääoma	318,0	349,1	349,1
Muut omat rahastot	159,0	160,2	178,9
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	872,5	847,4	752,5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75,2	23,9	75,6
Vähemmistöosuudet	153,2	143,2	149,5
Pakolliset varaukset	22,2	30,3	29,5
Eläkevaraukset	0,1	0,2	0,2
Muut pakolliset varaukset	22,1	30,1	29,3
Toimeksiantojen pääomat	4,1	4,3	6,0
Vieras pääoma	2 363,9	2 787,8	2 655,8
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	1 565,2	1 717,0	1 827,5
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	218,6	211,9	203,6
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	317,8	371,3	148,2
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	262,3	487,6	476,5
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 968,1	4 346,3	4 196,9

Konsernitaseen tunnusluvut	2023	2022	2021
Omavaraisuusaste, %	40,0	35,4	36,2
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	145,9	101,9	100,8
Kertynyt yli-/ alijäämä, milj. €	947,8	871,3	828,1
Kertynyt yli-/ alijäämä, €/ asukas	3 830,2	3 588,4	3 462,1
Konsernin lainakanta 31.12., milj. €	1 883,0	2 088,3	1 975,7
Konsernin lainakanta 31.12., €/ asukas	7 609,8	8 600,2	8 259,4
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., milj. €	2 261,2	2 514,1	2 413,9
Lainat ja vuokravastuut, €/ asukas	9 138,4	10 353,8	10 091,4
Konsernin lainasaamiset 31.12., milj. €	181,8	184,2	186,6
Asukasmäärä	247 443	242 819	239 206

1.7 Tilikauden tuloksen käsittely

Vantaan kaupungin tilikauden 2023 tulos ennen varausten ja rahastojen muutosta on 50 143 346,88 euroa ylijäämäinen. Tulokseen sisältyvät kaupungin rahastojen tulokset, jotka käsitellään kirjanpitosäännösten mukaisesti niiden omissa kirjanpidoissa.

Kaupunginhallitus esittää tilikauden 2023 tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston ylijäämä 2 641 146,97 euroa kirjataan rahaston lisäykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.
- Vahinkorahaston alijäämä 175 975,53 euroa kirjataan rahaston vähennykseksi ja yhdistellään kaupungin tilinpäätökseen rahaston sääntöjen mukaisesti.

Tilikauden tuloksen käsittelyn jälkeen:

- Kaupunginhallitus esittää, että Vantaan kaupungin tilikauden ylijäämä 47 678 175,44 euroa siirretään taseen oman pääoman edellisten tilikausien ylijäämään.

2 Talousarvion toteutuminen

2.1 Tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2023 valtuusto asetti sitovia tavoitteita yhteensä 41 kappaletta. Tavoitteista 8 toteutui täysin, 26 osittain ja 7 ei lainkaan.

Toimintakate toteutui 28 milj. euroa (4,2 %) talousarviota heikompana. Tuottavuus- ja kasvuohjelman toteutus etenee. Ohjelman toimenpiteet on toteutettu osana vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimi vuoden 2024 talousarviovalmistelun pohjana.

Maanluovutuksen ja maankäyttösopimusten nettotulot olivat vuonna 2023 n. 16,4 miljoonaa euroa (2022: 44,8 milj. euroa). Kaupunki loi edellytykset laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle. Vuonna 2023 Vantaalle asuntoja valmistui yhteensä 3 115 (v. 2022: 3 304). Uusia pientaloasuntoja (omakoti-, erillis-, pari- ja rivitaloja) valmistui yhteensä 452 (v. 2022: 652), näistä omakoti- ja paritaloissa oli 359 ja rivitaloissa 93. Vuonna 2023 aloitettiin vain 647 asunnon rakentaminen.

Vantaan resurssiviisauden tiekartta on päivitetty ja sisältää uutena kaistana luonnon monimuotoisuuden. Kaistalle on määritelty toimia monimuotoisen luonnon edistämiseksi Vantaalla. Tavoitteena on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Päästötiedot vuoden 2022 osalta on saatu: Kokonaispäästöjen olisi pitänyt laskea 15 prosenttia vuodesta 2020, mutta päästöt olivat laskeneet vain 7,2 prosenttia. Merkittävin päästöjen kasvu tapahtui kaukolämmön päästöissä. Tavoite toteutuu osittain liikenteen, öljy- ja sähkölämmityksen sekä maatalouden päästöjen osalla. Jätteiden käsittelyn ja käytösähkön osalla päästöt ovat tavoitteen mukaisia.

Kestävien liikkumismuotojen osuus kasvoi. Joukkoliikenteen nousijamäärä oli 133 218 nousua/arkipäivä (v. 2022: 126 126). HSL:n marraskuun bussien nousijamäärät olivat jopa 12 prosenttia suuremmat kuin vuonna 2019. Pyöräilijämäärä kasvoi 2 prosenttia vuodesta 2022, mutta on edelleen korona-aikaa alempana. Ratikkakaupungin suunnittelua on edistetty. Kaupunkikeskustoja ja vanhoja lähiöitä kehitetään.

Osallistuvan budjetoinnin malli on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Vantaalaiset saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja ideoita saatiin reilut 2 000. Osallisuuden kokemuksen mittaaminen on aloitettu, tulokset saadaan kesällä 2024.

Pitkäaikaistyöttömien määrä väheni verrattuna vuoden 2022 lopun tilanteeseen nähden. Pitkäaikaistyöttömien määrä vuoden lopussa oli 5 049 (2022: 5 237). Alle 30-vuotiaiden työttömien määrä oli vuoden lopussa 3 580 (2022: 2 852) ja vieraskielisten työttömien määrä 7 232 (2022: 5 885).

Perusopetuksen oppilaiden lukutaitoa arvioitiin Lukuseula-testillä (2. lk): Tavoitteena oli, että tulokset ovat parantuneet 3 prosenttiyksikköä. Lukuseulan tulokset olivat hiukan laskeneet. Matematiikan arvioinnin (3. ja 7. lk) yleistulos puolestaan oli, että vantaalaisten oppilaiden matematiikan perustaitojen hallinta on valtakunnallista keskitasoa ja osittain jopa sitä parempaa.

Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla on edistetty asukasosallisuutta ja kehitetty palveluja sekä ehkäisty asuinalueiden eriarvoistumiskehitystä. Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).

Sairauspoissaolot kokonaisuudessaan ja erityisesti mielenterveysperusteiset poissaolot vähenevät - tavoitteen osalta sairauspoissaoloissa (6 %) ei saavutettu tavoitetasoa (4,3 %), mielenterveysperusteiset sairauspoissaolot (1,11 %) puolestaan vähenivät.

Sitovat tavoitteet TP 2023 (Tavoitteet, joilla on useampi mittari, mittarikontainen arvio: TT: toteutui täysin, TO: toteutui osittain ja ET: ei toteutunut.)

Sitova tavoite vuodelle 2023	Mittari	Lähtötaso v:n 2021 loppu	Tavoitetaso 2023	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2023	Mittarien tilanne 1.1. - 31.12.2023	Tavoitteen toteutuminen
Taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen kaupunki							
Valtuustokauden tavoite 1. Varmistetaan pitkäjänteisesti taloudellisesti vahva kaupunki ja kaupunkikonserni							
1.1 Hallittu käyttötalouden menokehitys	Toimintakattavuus-%	Toimintakate heikkeni 1,6 %	Talousarvion 2023 mukainen	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivas- tuu: Matti Ruusula	Valtuustokauden strategian, talousarvion 2023 sekä tuottavuus- ja kasvuohjelman mukaiset kehittämistoimenpiteet.	Toimintakate toteutui 28 milj. euroa (4,2 %) talousarviota heikompana.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
1.2 Tuottavuus- ja kasvuuohjelman toteutuminen	Tuottavuus- ja kasvuuohjelman toteutuminen	Ohjelmaa toteutettu vuonna 2021 suunnitelman mukaisesti. Ohjelman tavoitteet otettu huomioon kaupunkisstrategiassa 2022–2025.	Tuottavuus- ja kasvuuohjelman vuoden 2023 tavoitteet toteutuivat. Tulevien vuosien talouden suunnittelussa edetään tuottavuus- ja kasvuuohjelman mukaisesti.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivas- tuu: Matti Ruusula	Ohjelman toimenpiteet toteutettu osana vuoden 2023 käyttösuunnitelmaa. Ohjelma toimi vuoden 2024 talousarviovalmistelun pohjana.	Tuottavuus- ja kasvuuohjelman toteutus etenee. Veroennusteiden lasku luo haasteen vuoden 2025 vuosikateavoitteelle. Korkean inflaation, rakentamiskustannusten nousun ja lisääntyneen palvelutarpeen vuoksi ohjelmassa määrätty investointikatto vuosille 2022-2025 uhkaa ylittyä, joka on huomioitu strategian väliarvioinnin yhteydessä.	Tavoite toteutui osittain.
1.3 Maanluovutuksen ja maankäyttösovimusten nettotulot yhteensä 150 milj. euroa vuosina 2022-2025, vuodelle 2023 37,5 milj. euroa	Maanluovutuksen ja maankäyttösovimusten tulot (netto), milj. euroa = maanmyyntivoitot (kauppahinta vähennettynä hankintahinnalla ja tonttien luovutuskuntoon saattamisen kustannuksilla) + maanvuokratulot + maankäyttösovimuskorvaukset (vähennettynä maanhankintamenoilla)	45,6 milj. euroa	37,5 milj. euroa	Tero Anttila	Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupun, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha. Yritystontteja myytiin neljä ja vuokrattiin yksi. Työpaikatonttien luovutusten tuoma työpäikkämäärän kasvu on noin 750 uutta työpaikkaa. Tuottajamuotoisia asuntontteja luovutettiin vuokraamalla kolme kappaletta (ei myyty yhtään) ja pientalontteja omakotirakentamiseen kaksi kappaletta.	Nettotulot 2023, mittarin mukaisesti yht. n. 16,4 milj. euroa. Maanmyyntivoitot: n. 8,8 milj. euroa. Maanvuokratulot: n. 7,2 milj. euroa. Tonttien luovutuskuntoon laittamisen kustannukset 0,2 milj. euroa. Maankäyttösovimuskorvaukset: n. 13,8 milj. euroa. Maanhankintameno (pl. Kielotie 13): n. 13,2 milj. euroa. Erityisesti asuntonttien heikon kysynnän vuoksi vuoden 2023 tavoitukseen ei päästy.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

1.4 Kiinteistöjohtamisen linjauksilla tuetaan kaupunkistrategian tavoitteita ja erityisesti kaupungin palveluiden tarpeita	Linjausten toimenpiteiden toteutuminen	Linjaukset valmistelussa ja lausuntokierroksella.	Uusien toimenpiteiden valmistelu aloitettu sekä otettu huomioon budjetoinnissa ja henkilöstösuunnittelussa.	Tero Anttila	Suunniteluohjeet päivitetty. Henkepalauttekyseily valmis ja käytössä. Kaupungin ja konserniyhtiöiden roolijakoa tarkistettu. Kuusjärven hallintomalli laadittiin. Kiinteistöjen ennakoiava olosuhde- ja kuntosuunnitelmia kehitetty. Sisäilma-asioiden menettelytapaohje päivitetty. Kiinteistöjen ylläpidon puutejärjestelyjä kilpailutettu. Rakennusten energiankulutusta seurattu energiansäästöryhmissä ja sovittu säästotoimista. Sisäilma- ja energiatehokkuutta korjauksia, energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä ja tilamuutoshankkeita tehty suunnitelmallisesti.	Linjausten toimenpiteitä toteutetaan jatkuvana toimintana ja kehittämissuunnitelmissa. Taloudelliset ja henkilöstöresurssitarpeet tuotetaan esiin kehysesityksinä.	Tavoite toteutui täysin.
1.5 Sote- ja Pela -kiinteistöjen salkutus myyntiä varten on tehty ja ensimmäinen salkku myyty	Salkut on määrätty myyntiä varten ja ensimmäinen niistä on myyty vuoden 2023 loppuun mennessä.	Tuottavuus- ja kasvuohjelman edellyttää kaupunkin myyntitulojen kasvattamista vuosina 2021-2023.	Ensimmäinen salkku on myyty vuoden 2023 loppuun mennessä.	Tero Anttila	Myyntisalkun kiinteistöistä on tehty kuntoarviot ja -tutkimukset. Hyvinvointialueen kanssa on jatkettu neuvotteluita pitkäaikaisista vuokrasopimuksista, mutta HVA:lla ei vielä ole ollut vaikutusta niitä allekirjoittamaan. Tavoitteena oli myydä ensimmäisen osa salkkua vuoden 2023 aikana, mutta myynti ei toteutunut.	Myyntivalmistelut ovat edenneet kuntoarvioiden ja -tutkimusten osalta. Vuokrasopimukset on toimitettu HVA:lle allekirjoitettavaksi. Tavoitteeseen toteutuminen riippuu pääosin HVA:n päätöksistä edellä vuokrasopimusten osalta, joita olisi tarvittu ennen kohteiden myyntiä sekä markkinakysynnästä myynti-aiheilla.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 2. Vahvistetaan osaamista ja työllisyyttä elinvoiman ja hyvinvoinnin edistämiseksi							
2.1 Työnhakija-asiakkaiden työttömyysjaksot lyhenevät	Työttömyysjakson keskimääräinen kesto	63 vkoa	45 vkoa	Susanna Taipale-Vuorinen	Palveluohjauksen tehostaminen. Työllisyysuunnitelmiin ja sitä korvaavien suunnitelmien päivittäminen asiakkaan kanssa.	60 vkoa. Suhdannetaantuma on lisännyt loppuvuodesta työnhakijoiden määrää ja samalla työttömyysjakso ovat pitkittyneet, koska avoimien työpaikkojen määrä on vähentynyt voimakkaasti.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.

2.2 Työttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä	5 845 pitkäaikaistyöttömiä (8/2022)	4 800	Susanna Taipale-Vuorinen	<p>Vii 300 päivää työttömänä olemiseen on oltu yhteydessä ja työllistymissuunnitelmat tai sitä vastaavat suunnitelmat on päivitetty.</p> <p>Työnhakijoita on kontaktoitu aktiivisesti, asiakkaiden työllistymissuunnitelmat tai sitä vastaavat suunnitelmat on päivitetty, suunnitteluaste on pysynyt 57 prosentin tasolla.</p> <p>Vieraskielisiä työnhakijoita on kontaktoitu aktiivisesti, vaikka asiakasmäärä on lisääntynyt. Suunnitelma-aste on noin 49 prosentin tasolla.</p>	<p>5 049 (12/2023). Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt hieman suhteessa kokonaistyöttömyyden kasvuun. (TO)</p> <p>3 580 (12/2023). Suhdannvaihtelu on lisääntynyt alle 30-vuotiaiden työnhakijoiden määrää. (ET)</p> <p>7 232 (12/2023). Vieraskielisten työnhakijoiden ja lomautettujen määrä on kasvanut suhdannetaantumisen johdosta. Työvoimantarve on vähentynyt erityisesti rakennusteollisuudessa. Määräaikaiset, osa-aikaiset työsuhteet ja alustatalouden työpalkat näyttävän lisäävän riskiä joutua lomautetuksi tai irtisanoetuksi. (ET)</p>	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
2.3 Yritysten palkkasumma kasvaa	Yritysten palkkasummaindeksi	118,8	124	Tommo Koivusalonen	Tuettu yritysten kasvua eri toimipitein mm. sijoittumispaivojen, klusteritoiminnan sekä rekrytoinnin tuen kautta.	136,4 (Q3/2023)	Tavoite toteutui täysin.
2.4 Työpaikkamäärältään merkittävien (>50 työpaikkaa) yritysten tai muiden organisaatioiden Vantaalle sijoittumis- tai laajentumispäätöksien määrä kasvaa	Sijoittumis- tai laajentumispäätöksien määrä (>50 työpaikkaa)	3	8	Tero Anttila ja Tommo Koivusalonen	Koivuhaassa on myyty noin 5 ha tontin laajennusosa, joka mahdollistaa yrityksen työpaikkojen lisäyksen noin 400-500 henkilöä. Vehkalan yritysalueella on vuokrattu tontti kahdelle rakennusalan yritykselle, jotka työllistävät yhteensä noin 75 henkilöä. Lisäksi avustettu useaa toimijaa sijoittumaan yksityisille tonteille ja valmiisiin toimitiloihin.	3 toimijan osalta mahdollistettu sijoittuminen ja laajentuminen. Kahden osalta neuvottelut ovat vielä kesken. Vuoden 2023 loppuun mennessä ei ehditä mahdollistaa tavoitteen mukaisen 8 uuden yrityksen sijoittumista Vantaalle. Tavoite ei toteutu yritysten lukumäärän osalta, mutta uusia työpaikkoja saadaan Vantaalle arviolta 600.	Tavoite toteutui osittain.
2.5 Yritysten sijoittumisen ohjauksen toimintamallin selvittämistyöryhmän selvitystyö on valmistunut ja sen työn pohjalta tehtävät kehittämistoimet ml. myynnin ja markkinoinnin uudistus on toteutettu vuoden 2023 aikana	Sijoittumisen ohjauksen toimintamallin selvitystyö ja kehittämistoimenpiteet toteutettu	Toimintamallia on kehitetty osana palvelualueiden toiminnan kehittämistä.	Uusittu toimintatapa on käytössä.	Tero Anttila, Tommo Koivusalonen ja Mari Kalmari	Uusi elinvoiman palvelualue aloitti 1.9.2023. Sijoittumispaivojen kehittämiseen liittyvä perusorganisaatio ja siihen liittyvä resurssit otettu huomioon uudessa organisaatiossa. Uuden organisaation rakentamista jatketaan 2024 alkupuolella.	Työryhmän ehdotusten perusteella on toteutettu toimenpiteet, joiden mukaan hallintosääntö muutettiin 1.9.2023. Tavoite toteutui lähes täysin. Elinvoimapaivojen uusi organisaatio on kokonaisuudessaan valmis vasta keväällä 2024, joten joitakin pieniä muutoksia tehdään vielä 2024.	Tavoite toteutui osittain.

2.6 Vantaalaisten osaaminen vahvistuu	Vantaalaisten koulutustaso on tiedossa.	Kehitetään 3-4 mittaria, joilla seurataan tarkemmin koulutustason kehittymistä.	Relevantit mittarit on määritelty saatavilla olevan tiedon varassa.	Katri Kalske	Seuraavat mittarit kehitetty, joilla seurataan tarkemmin koulutustason kehittymistä: Vähintään perusasteen tai ilman tutkintoa olevien yli 15-vuotiaiden vantaalaisten määrä vähennee, ikäryhmässä 15-29 -vuotiaat Vähintään perusasteen tai ilman tutkintoa olevien yli 15-vuotiaiden vantaalaisten määrä vähennee, ikäryhmässä 30-64 -vuotiaat Lukiokoulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa Korkea-asteen koulutuksen suorittaneiden 15-64 -vuotiaiden osuus kasvaa	Toimenpiteet koulutustason nostamisessa ovat pitkäjänteisiä, joten vuoden alkajaksolla muutokset eivät välttämättä näy. Kaupungin toimet aikuisväestön koulutustason nostamiseen ovat epäsuorempia ja väliin tulevia tekijöitä on paljon.	Tavoite toteutui täysin.
Valtuustokauden tavoite 3. Vantaa on vetovoimainen asuminen kaupunki							
3.1 Kuusijärven ympärivuotinen veto-voimaisuus paranee	Uusien palvelurakennusten valmistuminen (savusaunat, vuokratilat, grillikodot)	Yleissuunnitelma hyväksytty, kokemusvisio ja palvelukonsepti valmis	Uudet palvelurakennukset rakenteilla (yrittäjien tilat ja savusaunat)	Riikka Åstrand ja Tero Anttila	Palvelurakennusten hankesuunnitelma valmistui 03/2023. Toiteutussuunnitelmat valmistuivat 12/2023.	Rakentaminen alkaa 2024 (savusauna- ja pesuhuonerakennukset, infokatos-yleisö wc). (ET)	Tavoite toteutui osittain.
	Pysäköintialueen valmistuminen	Pysäköintialueen laajennus käynnissä	Pysäköintialue valmis kesäkuuhun 2023 mennessä	Pysäköintialueen rakentaminen.	Pysäköintialue avattiin käyttöön 09/2023. (TO)	Pysäköintialue avattiin käyttöön 09/2023. (TO)	
	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus	Ulkomaalaisten kävijäseurannan pilotti päättyneenä ja ratkaisua löytyneenä	Ulkomaalaisten kävijäseurannan pilotti päättyneenä ja ratkaisua löytyneenä	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus	Kävijäseurannan käynnistäminen ja toteutus

3.2 Tapahtumien määrä Vantaalla liisääntyä	Suurten tapahtumien lukumäärä	Suuria tapahtumia 55 kappaletta (vuonna 2019), joista kulttuuritapahtumia 28 kappaletta ja liikuntatapahtumia 27 kappaletta	Suuria tapahtumia 57 kappaletta, joista kulttuuritapahtumia 29 kappaletta ja liikuntatapahtumia 28 kappaletta	Riikka Astrand	Kulttuuritapahtumia: 29 kpl Liikuntatapahtumia: 31 kpl (TT)	Tavoite toteutui osittain.	
	Ilmoitusten lukumäärä kaupungin uudistetussa tapahtumakalenterissa	Ilmoituksia Tapahtumien Vantaa -sivustolla 969 kappaletta (vuonna 2020)	Ilmoituksia Tapahtumien Vantaa -sivustolla 1 400 kappaletta		Uusittu tapahtumakalenteri otettiin onnistuneesti käyttöön. Tapahtumamarkkinointia tehtiä aktiivisesti tapahtumakalenteriin kuukausittain.	Ilmoitusten määrä 5 297. (TT)	
3.3 MAL-tavoitteet toteutuvat	Matalan kynnyksen tapahtumat mahdollistavien tiliteettien (tapahtuma-areenat) sisällyttäminen kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmaan (kyllä/ei)	Martinuksen tapahtumapuisto investointisuunnitelmassa	Kaikkien kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelma sisältää tapahtuma-areenan.		Keskustojen kehittämissuunnitelmat on valmistettu KATO:n toimesta. KAKU:n edustus on mukana keskus-takohtaisissa seurantarhymissä toimialan liittyvien kehityshankkeiden osalta. Tapahtumille varattuja tiloja ja paikkoja edistetään aktiivisesti jatkossakin. (TO)		
	MAL-sopimuksen mukainen kokonaisavoite on 2 640 asuntoa. Valtion tukemien pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tavoite on 528 asuntoa. Asuinkeskuksien tavoite on 528 asuntoa. Asuinkeskuksien tavoite on 528 asuntoa. Asuinkeskuksien tavoite on 528 asuntoa.	Asuntoja valmistui vuonna 2021 yhteensä 3 176 asuntoa. Pitkän korkotuen vuokra-asuntojen tavoite on 528 asuntoa. Asuinkeskuksien tavoite on 528 asuntoa. Asuinkeskuksien tavoite on 528 asuntoa.	Asuntotuotannon osalta MAL-tavoitteet säilyvät samana myös vuonna 2023 (sopimuskausi 2020-2023).	Osa vuosina 2021 ja 2022 käynnistyneistä asuinkeskuksien lohanteista valmistui vuonna 2023. Tämä piti valmistuneiden asuntojen määrän koh- tuullisella tasolla. Vuonna 2023 aloitettiin vain 647 asun- non rakentaminen.	Tero Anttila	Asuntoja on valmistunut 3 115 kpl. Näistä valtion tukemia pitkän korkotuen asuntoja on 440 kpl ja asumis-oikeusasuntoja on 172 kpl. (ET)	Tavoite toteutui osittain.
3.4 Valmistuvien pientaloasuntojen määrä 550 asuntoa	Asemakaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrostaloa vuodessa	Asemakaavatuotanto 90 000 k-m2 uutta asuntokerrostaloa vuodessa	Asemakaavatuotanto 240 000 k-m2 uutta asuntokerrostaloa vuodessa		Merkittäviä asuntokaavoja valmistui muun muassa Aviapol- liksessa Muuraan ja Tikkurilan- tie 129:ään sekä Tikkurilassa Viertolankuja 4:ään.	Valtuuston hyväksymässä asemakaavoissa on yhteensä 151 486 k-m2 uutta asuntokerrostaloa. (TO)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
	Vantaalle valmistuu 550 pientaloasuntoa (rivit-, erillis- ja omakotitasuntoja).	Vuonna 2021 valmistui 378 pientaloasuntoa.	Vantaalle valmistuu 550 pientaloasuntoa. (Kaupungin strategian tavoite on päästä 600 valmistuneeseen pientaloasuntoon vuonna 2025.)	Tero Anttila	Omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloihin valmistui vuonna 2023 452 asuntoa. Näistä omakoti- ja rivitaloissa oli 359 kpl ja rivitaloissa 93 kpl.	Omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloihin valmistui vuonna 2023 452 asuntoa.	Tavoite ei toteutunut lainkaan.
3.5 Vantaan maine ja vetovoimapa-rane	Kuntien mainetutkimus	Maine: 3,07 Vetovoima: 3,23	Maine: 3,17 (+ 0,1) Vetovoima: 3,33 (+ 0,1)	Mari Kalmari	Vetovoima: 3,1 Uusi tutkimustapa mittaa kaupungin vetovoimaa ja pitovoimaa, ei mainetta. (ET)	Tavoite toteutui osittain.	
	Kysely Vantaalle muuttaville ja vantaalaisille Vantaan vetovoimatekijöistä sekä pois muuttaville muuton syistä	Kyselyä ei ole tehty.	Kysely on tehty ja kyselyn johtopäätöksiä aletaan hyödyntää Vantaan maineen ja vetovoiman parantamiseksi.		Kysely esihenkilöille tehty.	Kysely on toteutettu alkuvuodesta ja käsitelty johtoryh- mässä.	Kysely on toteutettu. (TT)

Hyvät asukaslähtöiset palvelut					
Valtuustokauden tavoite 4. Sujuvat hyvinvointia rakentavat palvelut					
4.1 Kuntalaisten fyysinen aktiivisuus ja kaupungin toimenpiteet hyvinvoinnin edistämiseksi kehittyvät	Vantaan hyte-kerroin nousee vuoden 2022 tasosta	75/100 (2021)	Hyte-indikaattori >75/100	Riikka Ast-rand	Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma on laadittu. Valtuusto hyväksyi sen kesäkuussa 2023. Kaupunkitasoinen hyvinvointisuunnitelma sisältää monipuolisesti hyvinvointia ja terveyttä edistäviä tekoja, joiden toteuttaminen on aloitettu. On vastattu saapuneisiin, hyte-kertoimeen vaikuttaviin kyselyihin.
	Työikäisten ja ikääntyneiden ryhmäliikunnan, virtuaalisen liikunnan ja vertaisryhmätöiden tarjonta kasvaa vuoden 2022 tasosta.	Työikäiset 73 ryhmää, seniorit 171 ryhmää, virtuaalijumpat 150 live-kertaa, vertaisohjattu toiminta 64 ryhmää.	Kaupungin tarjoamien ohjattujen liikunnan ryhmien lukumäärä kasvaa vuoden 2022 määrään verrattuna.		Paivelutarjontaa lisätty ostopalvelulla, joilla ollut mahdollista perustaa uusia ryhmiä hyödynnäen yksityisiä kuntosalia ja ulkopuolisia liikunnonohjaajia.
	Vuoden 2023 hyte-kerroin on 72. Hyte-kerroin lasketaan prosessi- ja tulosindikaattoreista. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan voimaaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta väestötasolla. Vantaalla prosessi-indikaattorit ovat pysyneet samana (85) vuosien 2021 ja 2023 välillä. Laskua on ollut tulosindikaattoreissa (vuosi 2021: 69 - vuosi 2023: 60). Laskeneet tulosindikaattorit olivat yli 65-vuotiaiden kaatumistilasto, pitkäaikaisesti toimeentulotulokea saavien 25-64 -vuotiaiden määrä ja yliainoisten osuus. Tästä voidaan päätellä, että kaupungin tekemä työ hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen eteen saa samat arvot sanat kuin aiemmin, mutta kuntalaisten hyvinvoinnin tila on laskenut. (ET)				Tavoite toteutui osittain.
					Kevät ja kesä: Työikäiset 78 ryhmää, seniorit 281 ryhmää, vertaisohjattu toiminta 64 ryhmää Syksy: Työikäiset 66 ryhmää, seniorit 181 ryhmää, vertaisohjattu toiminta 65 ryhmää, Virtuaalijumpmien live-kerrat vuonna 2023 189 kpl. (TT)

Valtuustokauden tavoite 5. Hallittu siirtymä hyvinvointialueelle							
5.1 Kaupungin ja hyvinvointialueen väliset hyte-rakenteet ovat toimivat	Kaupungin ja hyvinvointialueen väliset hyte-rakenteet käytössä säännöllisesti, suunnitelmien luomisen ja raportointien käytännöstä sovittu.	Kaupungin sisäiset hyte-rakenteet käytössä	Vuosittainen hyte-neuvottelu toteutuu kaupungin ja hyvinvointialueen välillä, toiminnan suunnittelu hyvinvointialueen sisällä on käynnistynyt ja kaupunki on mukana alueellisten hyvinvointisuunnitelmien ja raporttien teossa.	Riikka Åstrand	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä painotettiin lakeisäateisen hyvinvointiraportoinnin- ja suunnitelmien tehtävien ja hyvinvointialueen kanssa pidettävien hyte-neuvotteluiden käynnistämiseen. Hyte-rakenteet ovat olemassa ja yhteistyö toimii. Vantaalle on tehty uusi hyvinvointisuunnitelma, jonka tuottamiseen hyvinvointialue on osallistunut. Myös Vantaan kaupunki on osallistunut hyvinvointialueen hyvinvointisuunnitelman tekemiseen. Hyvinvointialueelta on edustajat Vantaan hyte-asiantuntijaryhmässä. Vuosittainen hyvinvointiraportointi (hyvinvointikatsaus) on toteutettu.	Hyvinvointialue on käynnistänyt alueelliset hyte-neuvottelut ja Vantaan kaupunki on osallistunut niihin. Tähän mennessä alueellisiin hyte-neuvotteluihin on osallistuttu 10.2.2023, 3.3.2023, 17.3.2023 ja 26.5.2023 sekä seuranta-neuvottelut 29.9.2023. Vantaan kaupungin edustajat ovat osallistuneet hyvinvointialueen hyvinvointiraportoinnin suunnitteluun ja yhteistyön parantamiseen.	Tavoite toteutui täysin.
5.2 Turvallisuussuunnittelun rakenteet ja prosessit kehitetään yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa	Turvallisuussuunnittelun yhteistyörakenteet on sovittu ja vuosiseuranta-kohteet nimetty	Lähtötasona kaupunkitason turvallisuuksuunnittelu	Paikallisen turvallisuussuunnittelun tehtävistä ja vastuista on sovittu hyvinvointialueen kanssa. Turvallisuussuunnitelman vuosiseuranta-kohteiden toteutus on edennyt sovittu.	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Leena Rusanen	Keskeisistä turvallisuussuunnittelun yhteistyörakenteista on sovittu kaupungin ja hyvinvointialueen välillä. Yhteistyö toimii operatiivisella tasolla, mutta yhteistyösopimuksia ei ole allekirjoitettu. Vuosiseuranta-kohteet ovat Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelmissa kuvattuja toimintoja.	Turvallisuussuunnitelman painopisteet ja -toimenpiteet valittu. Yhteistyörakenteiden sopiminen on kesken.	Tavoite toteutui osittain.

<p>5.3 Varmistetaan, että toimialojen eri palvelukokonaisuuksilla on ajantasaiset yhdyspintasuunnitelmat tai -sopimukset hyvinvointialueen kanssa</p>	<p>Yhdyspintasuunnitelmien ja -sopimusten määrä ja kattavuus</p>	<p>Vuoden 2022 lopulla laaditut yhdyspintasuunnitelmat ja -sopimukset</p>	<p>Kaikista merkittävistä tunnistetuista yhdyspinnoista hyvinvointialueen kanssa on laadittu yhdyspintasuunnitelmat tai -sopimukset.</p>	<p>Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat</p>	<p>Kajo: Ylimmän johdon yhteistyösopimus allekirjoitettu 14.3.2023 ja sopimuksen mukaiset tapaamiset aloitettu. Yhdyspintasuunnitelmat /-sopimukset on laadittu kirjaamon ja arkiston kokonaisuusista. TE-palveluiden yhdyspinnat, sopimukset on tehty ja allekirjoitettu. Sopimus turvallisuus- ja valmiusasioiden vastuista ja yhteistyöstä allekirjoittamatta. Kaku: Hyte-työstä laadittu ja allekirjoitettu suunnitelma 10/2022. Palveluihin liittyvien suunnitelmien ja sopimusten laadintaa on hidaistanut vastinparien löytyminen/nimeämisen HVA:n puolelta. Joitain sopimuksia on jo tehty, osassa yhdyspinnoissa sopimusluonnos on edelleen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tarkastelussa. Kaso: Yhteisöllisen opiskeluohjelman ja hyvinvointityön kehittämisen hanke sai jatkorahoituksen 12/23 toiselle kaudelle. Yhdyspintasuunnitelmat ja suunnitelmat ovat suoraan osin valmiit, mutta esim. tiedonsiirtoon liittyvissä asioissa vaaditaan vielä selvittämistä ja mahdollisia muutoksia. Kato: Rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen väliset yhdyspintasuunnitelmat on laadittu ja tallennettu Astaan ohjeen mukaan.</p>	<p>Kajo: Ylimmän johdon yhteistyösopimus allekirjoitettu 14.3.2023. Yhdyspintasuunnitelmat /-sopimukset on laadittu kirjaamon ja arkiston kokonaisuusista. TE-palveluiden yhdyspinnat, sopimukset on tehty ja allekirjoitettu. Sopimus turvallisuus- ja valmiusasioiden vastuista ja yhteistyöstä allekirjoittamatta. Kaku: Hyte-työstä laadittu ja allekirjoitettu suunnitelma 10/2022. Palveluihin liittyvien suunnitelmien ja sopimusten laadintaa on hidaistanut vastinparien löytyminen/nimeämisen HVA:n puolelta. Joitain sopimuksia on jo tehty, osassa yhdyspinnoissa sopimusluonnos on edelleen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella tarkastelussa. Kaso: Yhteisöllisen opiskeluohjelman ja hyvinvointityön kehittämisen hanke sai jatkorahoituksen 12/23 toiselle kaudelle. Yhdyspintasuunnitelmat ja suunnitelmat ovat suoraan osin valmiit, mutta esim. tiedonsiirtoon liittyvissä asioissa vaaditaan vielä selvittämistä ja mahdollisia muutoksia. Kato: Rakennusvalvonnan ja pelastuslaitoksen väliset yhdyspintasuunnitelmat on laadittu ja tallennettu Astaan ohjeen mukaan.</p>	<p>Tavoitte toteutui osittain.</p>
---	--	---	--	---	--	--	------------------------------------

Valtuustokauden tavoite 6. Tuetaan oppijan tarpeisiin pohjautuvaa oppimista ja mahdollisuuksia edetä omien edellytystensä mukaan					
6.1 6-8-vuotiaiden luku- ja matemaattiset taidot paranevat	Lukuseula-testi	Lukuseula-testin tulokset ovat parantuneet 3 %-yksikköä.	Katri Kalske	Lukuseula on toteutettu 2.lk oppilaille helmi-huhtikuun aikana. Loppuraportin mukaan S1-oppilaisista 28 % ja S2-oppilaisista 64 % kuului alimpaan 20 %.	Tavoite toteutui osittain.
	Lukuseula-testi 2 lk	-Suomi äidinkielenä oppimäärä 24 % oppilaisista kuuluu suoritustasoltaan alimpaan 20 % -Suomi toisena kielenä oppimäärä 61 % oppilaisista kuuluu suoritustasoltaan alimpaan 20 %	Katri Kalske	Matematiikan osaamisen arviointi on parantunut valitun testin nojalla lähtötasomittauksesta.	2. luokkalaissa Lukuseulan tulokset ovat laskeneet 2 %. Alimpaan 20 % suoritustasoon suomen kieli ja kirjallisuus-oppimäärän oppilaisista kuuluu 28 %. Alimpaan 20 % suoritustasoon suomi toisena kielenä- oppimäärän oppilaisista kuuluu 64 % (TO)
Valtuustokauden tavoite 7. Eri-ikäisten kuntalaisten jatkuvan oppimisen ja koulutuksen tarpeisiin panostetaan	Kilpailutetaan matemaattisen osaamisen testi	Matematiikan osaamista mitattava lähtötaso mitataan joulukuussa 2022 ja seuraava mittaus marraskuussa 2023.	Katri Kalske	Matematiikan taitojen digitaalisen arviointiväline on kilpailutettu ja saatu valittua helmikuussa 2023 ja sen mukainen arviointi toteutettiin huhti-toukokuun 2023 aikana 3.- ja 7.-luokkalaisille.	Matematiikan arviointi toteutettiin TRILAn (Turun yliopiston Oppimis-analytiikan tutkimusinstituutin) kehittäminä FUNA-tehtävistöllä. Arviointi järjestettiin huhti-toukokuussa 3.lk oppilaille (1998/2648) ja 7.lk oppilaille 1756/ 2596. Matematiikan arviointiin yhteistulos oli, että vantaalaisten oppilaiden matematiikan perustaitojen hallinta on valtakunnallista keskitasoa ja osittain jopa sitä parempaa. Syyslukukauden 2023 arviointin tulokset saadaan keväällä 2024. (TT)
	7.1 Yhteisöllinen opiskeluhoito toteutuu kaupungin toiminnassa ja yhdyspintatyössä hyvinvointialueen kanssa	Yhteistyörakenteet on kuvattu ja ne ovat toiminnassa.	Yhteistyörakenteita ei ole.	Katri Kalske	Yhdyspintasunnitelmaa on valmisteltu priorisoidussa järjestyksessä. Vantaan, Keravan ja hyvinvointialueen edustajista nimetty työryhmä on kartoittanut yhdyspintasopimusten ja -sunnitelmiensa tilaa. Työ on suurelta osin valmis, mutta jatkuu vielä mm. yhteistyörakenteiden suunnittelulla ja kuvauksella.

Eriarvoistumisen estäminen					
Valtuustokauden tavoite 9. Syrjäytymis- ja eriarvoistumiskehitys katkaistaan					
9.1 Lasten ja nuorten sosiaaliset taidot paranevat ja kiusaaminen vähenee. Opiskelijoiden hyvinvointi parane	School Day ja kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä	Kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä (kokee kiusaamista viikoittain) 2021 tulokset: 4-5 lk: 9 % 8-9 lk: 5 % lukio: 1 % aol: 1,7 % School Day: En ole nähnyt kiusaamista: 4 lk: 72 % 7 lk: 65 % Koulussani puututaan kiusaamiseen: 4 lk: 82 % 7 lk: 66 %	Kouluterveyskysely: Kiusaamista kokeneiden määrä (kokee kiusaamista viikoittain) 4-5 lk: 7 % 8-9 lk: 4 % lukio ja aol osuus laskee 1 % School day -mitaukset tulokset paranevat 5 %-yksikköä	Katri Kaiske	Toimialalle palkattu kiusaamiseen puuttumisen erityisasiantuntija. Varhaiskasvatus: Suurimmassa osassa toimintayksiköitä on laadittu turvallisemman tilan periaatteet. Turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönotto on laadittu tukimateriaali. Pedagogisen turvallisuuden ohje on laadittu. Provaka- toimintamalli käytössä 40 toimintayksikössä. Perusopetus: Koulut ovat tehneet suunnitelman turvallisemman tilan periaatteiden käyttöönottamisesta osana kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen toimenpideohjelmia ja poissaoloihin puuttumisen mallia. Koulut ovat lukuvuonna 22-23 kuvanneet lukuvuosisuunnitelmissa, kuinka ko. toimenpideohjelmat toteutuvat koulutasolla. 7.-lk oppilailta hyvinvoinnin mittarina. Oppilaat vastaavat kyselyyn min. kerran kuussa ja opettajat saavat koosteen ryhmän vastauksista ja vinkejä kehityskohteisiin ja teemojen käsittelyyn. Rehtorit ja opiskeluhoito saavat tietoa koulun oppilaiden hyvinvoinnista. Niille kouluille, joissa kiusaaminen on lisääntynyt, on tehty erillinen tuki- ja seuranta-ohjelma Toinen aste: oppilaitoksissa on laadittu turvallisemman tilan periaatteita. Opetushallitukselta on saatu avustus kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan vastaisen kulttuurin kehittämiseen.
				Katri Kaiske	<p>Suomenkielisten koulujen School Day tulokset: "Luokassani ei ole kiusaamista": Kevät 2023 4 lk: 69 % (tulos 3 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 4lk: 67 % Kevät 2023 7 lk: 64 % (tulos 1 prosenttiyksikön heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 7lk: 70 % "Koulussani puututaan kiusaamiseen": Kevät 2023 4 lk: 78 % (tulos 4 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 4 lk: 76 % Kevät 2023 7 lk: 61 % (tulos 4 prosenttiyksikköä heikompi aikaisemmasta mittauksesta) Syksy 2023 7 lk: 66 %</p> <p>Tulosten heikkenemistä voi osin selittää sillä, että oppilaiden kykyyn tunnistaa kiusaamisen on kiinnitetty enemmän huomiota. Kiusaamisen ehkäisemisen ja puuttumisen toimenpideohjelmassa (tullut voimaan 1.8.2022) on linjattu, että jokaisen aikuisen on puuttuttava kiusaamiseen, mutta tämä ei näy ainakaan vielä tuloksissa. Koulutusterveyskysely: Toinen aste: tavoite ei toteutunut lainkaan (lukiot 2,2 % ja Varia 2,7 %) SVE: kouluterveyskyselyn mukaan tavoite ei toteutunut lainkaan Perusopetus: kouluterveyskyselyn mukaan tavoite ei toteutunut lainkaan 4-5.-lk: 10,8 % 8,9.-lk: 8,2 %</p> <p>Kiusaamisen yleisyyteen vaikuttavat monet lasten ja nuorten kasvuympäristöön liittyvät tekijät sekä yhteiskunnalliset muutokset. Kiusaaminen on lisääntynyt koko maassa, mutta Vantaalla hiegan keskimääräistä enemmän. Tulosten heikkenemistä voi osin selittää myös se, että kiusaamisen vastaista toimenpideohjelmia juurrutetaan edelleen käyttöön ja kouluissa on vahvistettu oppilaiden kykyä tunnistaa kiusaamista. School Day -aineisto osoittaa syksyn 2023 osalta myönteistä muutosta 7 luokilla, kiusaamisen koetaan vähentyneen ja siihen puuttumisen vahvistuneen.</p>

9.2 Neet-nuorten aktivoimiseksi on kehitetty toimenpiteitä, joiden vaikuttavuutta ja NEET-nuorten määrää arvioidaan säännöllisesti	Toimenpiteitä on suunniteltu: kyllä / ei Toimenpiteitä on toteutettu: kyllä / ei	Toimenpiteiden suunnittelu on aloitettu (kyllä/ei)	Vaikuttavuutta arvioidaan säännöllisesti: kyllä/ei	Toimenpiteiden toteutetaan (kyllä/ei)	Riikka Åstrand	Toimenpiteitä suunniteltu ja niitä toteutetaan.	Toimenpiteitä toteutetaan. (TT)	Tavoite toteutui täysin.
Valtuustokauden tavoite 11. Alueiden erityiskehityksen seuranta jatkuu								
11.1 Alueiden erityiskehityksen piirene	Sosioekonomisen indeksin	115 (2019)	Hyvinvointierot supistuvat	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtajat Raportointivastuu: Matti Ruusula	Myönteisen erityiskohtelun ohjelman mukaiset toimenpiteet.	Mittarin arvo on 116. (laskettu vuoden 2021 tiedoilla, jotka ovat saatavilla.)	Tavoite ei toteutunut lainkaan.	Tavoite toteutui täysin.
11.2 Selvitetään uutta tiedolla johtamisen mallia, jolla voidaan parantaa palveluiden suunnittelua ja kehittää resursseja sitä tarvitseville alueille	Selvitetty: kyllä / ei Käytössä: kyllä / ei	Selvitetään uutta tiedolla johtamisen mallia	Uusi tiedolla johtamisen malli otetaan käyttöön	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand	Aineistoja on koottu ja selvitetty mallia. Tietoja on käytetty pilotointiehdossa ja muun muassa osallistuvan budjetoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.	Aineistoja on koottu ja selvitetty mallia. Tietoja on käytetty pilotointiehdossa ja muun muassa osallistuvan budjetoinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 12. Jatketään alueellista myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa								
12.1 Myönteisen erityiskohtelun ohjelmalla edistetään asukasosallisuutta ja kehitetään palveluja sekä ehkäistään asuinalueiden eriarvoistumiskehitystä	Toteutetaan vuodelle 2023 suunnitellut ohjelman toimenpiteet	Vuosien 2023–2025 ohjelmaa valmistellaan.	Vuosien 2023–2025 ohjelmaa toteutetaan suunnitellusti.	Apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Riikka Åstrand	Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).	Ohjelma on toteutunut melko hyvin. Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %).	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite toteutui osittain.

Valtuustokauden tavoite 14. Kotoutumisessa onnistuminen monialaisena yhteistyönä (myös työllisyysnäkökulma)						Tavoite toteutui osittain.
Kotouttamisohjelman vuoden 2023 toimenpiteet on toteutettu	Kotouttamisohjelman vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet on toteutettu.	Susanna Taipale-Vuorinen	Kaupunginhallituksen käsittely 27.11. ja valtuustokäsittely 11.12.2023.	Kotouttamisohjelman vuodelle 2023 suunnitellut toimenpiteet on toteutettu.	Kotouttamisohjelman on hyväksytty valtuustossa joulukuussa 2023. Toimenpiteiden seuranta on aloitettu kansainvälisyysstrategiateeman johtoryhmässä joulukuussa 2023.	
Resurssiväily ja hiilineutraali Vantaa						
Valtuustokauden tavoite 18. Vantaa edistää hiilineutraalisuutta yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa						Tavoite toteutui osittain.
18.1 Edistetään päästövähennystoimia hiilineutraalisuuden saavuttamiseksi viimeistään vuonna 2030	Kasvihuonekaasut vähenevät. Laskennassa huomioidaan lämmön, sähkön, liikenteen, teollisuuden ja työkoneiden jätteiden käsittelyn sekä maatalouden päästöt.	Kokonaispäästöt 872 ja asukaskohtaiset päästöt 3,6 (kt CO ₂ -ekv.)	7,5 %:n vähennys (keskimääräinen vuosittainen päästövähennys verrattuna vuoden 2020 päästötöihin, jolla päästövähennystavoite eli hiilineutraali vuosi 2030 saavutetaan).	Tero Anttila	Päästötiedot vuoden 2022 osalta on saatu vuoden 2023 toukokuussa. Kaupunki on tehnyt yhteistyösopimuksen Vantaan Energian kanssa, jossa mm. kehitetään kaupungin oman rakennuskannan energiatehokkuutta ja suunnitellaan yhteisiä hankkeita. Kaupungin maan luovutuksella, asemakaavamuutoksilla ja maankäyttösopimuksilla mahdollistetaan Vantaan Energian hankkeiden eteneminen.	Kokonaispäästöjen olisi pitänyt laskea 15 % vuodesta 2020, mutta päästöt olivat laskeneet vain 7,2 %. Merkittävien päästöjen kasvu tapahtui kaukolämmön päästöissä, jotka kasvoivat 37 % kun niiden olisi pitänyt laskea 20 %. Tavoite toteutui osittain liikenteen, öljy- ja sähkölämmityksen sekä maatalouden päästöjen osalla. Jätteiden käsittelyn ja käytösähkön osalla päästöt ovat tavoitteen mukaisia.
Valtuustokauden tavoite 19. Vantaa on kiertotalouden edelläkävijäkaupunki						Tavoite toteutui osittain.
19.1 Tehostetaan kierrätystä kaupungin toimipisteissä	Kaupungiympäristön toimialan toiminta on Ekokompassin kompassi-sertifikaatin mukaista.	Kaupungiympäristön toimiala hakenut Ekokompassi-sertifikaattia.	Kaupungiympäristön toimialalla toteutus-% kaupunkikulttuurin toimialalla kirjasto- ja asukaspalveluiden sekä kulttuuripalveluiden palvelualueiden toimipisteissä	Tero Anttila ja Riikka Åstrand	Katon Ekokompassi sai sertifikaatin vuoden 2022 lopussa. Ekokompassin vuosiraportointi jätetään sertifikaatin myöntäneelle Kinoss Oy:lle huhtikuun lopussa.	Katon Ekokompassi sai sertifikaatin vuoden 2022 lopussa. (TT)
	Kaupungiympäristön toimialalla toteutus-% kaupunkikulttuurin toimialalla kirjasto- ja asukaspalveluiden sekä kulttuuripalveluiden palvelualueiden toimipisteissä	Kaupungikulttuurin toimialalla Ekokompassin käyttöönotto alkoi syyskuussa 2022.	Kaupungikulttuurin toimialalla Ekokompassin käyttöönotto alkoi syyskuussa 2022.		Ekokompassi-ympäristöjärjestelmän hankinnasta toimialalle on tehty päätös ja järjestelmä on tilattu. Ympäristöjärjestelmään kuuluva alkukartoitus on aloitettu kaikilla palvelualueilla. Alkukartoitukseen kuuluvat jätetuholon nykytilan kartoitukset on tehty valmiiksi kolmella palvelualueella. Alkukartoitukset jatkuvat vuoden 2024 alkupuolella ympäristövaikutusten arvioinnilla, jonka jälkeen jatketaan palvelualueita ympäristöohjelmien laatimisella. Ekokompassin ensi laudointi tehdään vuoden 2024 aikana.	Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan organisaatio muuttui vuoden alusta, joten sertifikaattitodistuksia kannattaa tavoitella kahden palvelualueen sijaan koko toimialalle kokonaisuutena. Auditointi tehdään suunnitelman mukaan vuoden 2024 aikana. (TO)

Valtuustokauden tavoite 20. Huolehditaan Vantaan luonnon monimuotoisuuden säilymisestä					
20.1 Luonnon monimuotoisuuden edistämisen Resurssivuosien tiikatien luonto-kaistien toimenpiteitä toteutetaan luonto-kaistalla	Resurssivuosien tiikatien "Monimuotoinen luonto"-kaistien toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmallisesti.	Tavoitteet kirjattu tiikatien	Tiekartan edellyttämät toimenpiteet suunniteltu ja toimenpito käynnistetty	Tero Anttila	Luonnon monimuotoisuuden kokonaisuunnitelmatyö käynnistyi vuoden alussa ja työhön valittiin konsultti. Työle muodostettiin pajoista ja asiantuntijoihin koostuva ohjausryhmä. Konsulttityö valmistu vuoden loppuun mennessä ja siinä esitettyjä toimenpiteiden toteuttaminen on käynnistynyt.
20.2 Kestävien liikemurtojen osuus kasvaa	Katu- ja puistosuunnitelmien valmistusprosentti, ratikkakatu- ja puistosuunnitelmauunnok- set esitellyt ja seuraavat valmisteilla. Katualueiden asemakaavat edistyneet katu- suunnittelun aikataulussa.	Taustaselvityksiä ja kaavarunkoon tehty. Ensimmäiset katu- ja puistosuunnitelmat valmiit, asemakaavoista kaikki käynee ensimmäisessä lautakuntakäsittelyssä, vaikutusarvioinnin kokonaisuus valmis rakentamispäätöstä varten.	Kaikki katu- ja puistosuunnitelmat valmiit, asemakaavoista kaikki käynee ensimmäisessä lautakuntakäsittelyssä, vaikutusarvioinnin kokonaisuus valmis rakentamispäätöstä varten.	Tero Anttila	Katusuunnitelmia ja asemakaavoja edistetty, vaikutusarvioinnin kokonaisuus saatettu loppuun. Vantaan ratikan rakentamisesta on tehty päätös kaupunginvaltuustossa.
22.1 Vantaan ratikkakaupungin suunnittelu etenee kokonaisvaltaisesti kaupunginvaltuuston hyväksymien reunaehtojen mukaisesti	Joukkoliikenteen matkustajamäärä palaa koronaa edeltävälle tasolle vuoteen 2025 mennessä.	Jki: 99 600 nousua / arkipäivä	Jki nousujamäärä: 120 000 nousua / arkipäivä	Tero Anttila	133 218 nousua/arkipäivä. HSL:n marraskuun bussien nousujamäärät ovat jopa 12 % suuremmat kuin vuonna 2019. Junaliikenteen nousujamäärät sen sijaan laskivat ratatoistia johtuneesta lähijunaliikenteen merkittävästä harventumisesta. (TO)
22.2 Kestävien liikemurtojen osuus kasvaa	Pyöräilijöiden määrä mittauspisteissä kasvaa 4 % vuodessa. (Lähtötasona vuoden 2017 indeksiluku 1000)	Pyöräilyindeksi: 956	Pyöräilyindeksi: 1265		Pyöräilijämäärä kasvoi 2 % vuodesta 2022 (indeksi=980), mutta on edelleen koronaa edeltävää aikaa aiempaa. (ET)
	Pyöräiliikenteen tavoiteverkon kriteerit täyttävät pyörätiet (km)	Baanoiksi ja pääpyöräreiteiksi luokiteltuja reittejä on yhteensä 12,5 kilometriä (2022).	14 km		Kuvatut kohteet rakentuivat 2023 aikana. Pääpyöräreittejä vuoden 2023 loppuun mennessä oli 16,2 km. (TT)

Kukoistavat kaupunkikeskukset										
Valtuustokauden tavoite 23. Asukkaalle iloa tuottavia kulttuurin ja vapaa-ajan palveluita kaupunkikeskuksissa										
23.1 Asukaslähtöinen osallistuva budjetointi vahvistaa osallistuvien asukkaiden osallisuuden kokemusta	Osallisuuden kokemus selvitetään hyödyntäen osallisuusindikaattoria prosessin alussa, puolivälissä ja lopussa.	Osallistuva budjetointi pienimutoista ja määräraikaista. Osallistuneiden osallisuuden kokemusta ei ole tutkittu.	Osallistuva budjetointi vakiintunut toimintamuoto, otetaan käyttöön kaikilla suuralueilla. Osallistuneiden osallisuuden kokemus kasvaa prosessin aikana.	Riikka Ast-rand	Osallistuvan budjetoinnin malli on hyväksytty KH:ssa 19.6. Vantaalaiset saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja ideointi saatiin reilut 2 000. Osallisuuden kokemuksen mittaaminen on aloitettu, tulokset saadaan kesällä 2024.	Tavoite toteutui täysin.	Ensimmäinen kaupunkitasoinen osallistuvan budjetoinnin prosessin asukasvaorvaikutusvaihe tulee päättymään kesällä 2024, jonka jälkeen saadaan tietoa vaikutuksista.			
23.2 Kaupunkikeskukset ovat houkuttelevat tapahtumiseen ja palveluineen	Kaupunkikeskustojen aktiivisuuden seuranta käynnistetään.	Seurantamittaria on pilotoitu Kuusijärvellä.	Soveltuva teknologia kaupunkikeskustojen aktiivisuuden seurantaan on hankittu vähintään yhteen kaupunkikeskustaan ja kuntalaisten aktiivisuutta seurataan.	Riikka Ast-rand	Kaupunkikeskustojen aktiivisuuden seurantaan hyödynnetään EKK-heatmap -mittaria. Mittarien pohjalta olevasta aiheistosta on mahdollista tuottaa heatmap-analyysijä kaupunkikeskustojen elävyydestä esimerkiksi eri vuorokauden aikoina sekä tarkastella palveluiden saavutettavuutta.	Tavoite toteutui täysin.	EKK-heatmap -ratkaisu on tilattu kaikkiin kaupunkikeskustoihin. Mittari tuottaa tietoa erityisesti palvelupotentiaalista. Tästä saattaa dataa on mahdollista rikastaa mobiilidatan seurannalla. Tätä vaihtoehtoa kartoitetaan vielä.			
Valtuustokauden tavoite 27. Hyvät toiminnalliset kehitysedellytykset palveluille ja yrityksille										
27.1 Kaupunkikeskustoja ja vanhoja lähtiä kehitetään	Jokaisen suuralueen keskuksaan on laadittu kehittämissuunnitelma.	Kehittämissuunnitelmia ei ole.	Tarinakartat ovat verkossa myös kuntalaisten katsottavissa.	Tero Anttila	Kehittämissuunnitelmien sisältöjä valmisteltiin yhteistyössä seurantaryhmien kanssa ja julkaisutapa esiteltiin kh:n iltaokoulussa 27.11.2023.	Tavoite toteutui osittain.	Kehittämissuunnitelmat on valmisteltu. (TT)			
27.2 Pysäköintiön toteutuksen edistäminen	Jokaisella keskustalla on oma tarinakartta.	Tarinakarttoja ei ole.	Selvitys valmis	Tero Anttila	Kehittämissuunnitelmien julkaisutapa on käsitelty kh:ssa 27.11.2023. Verkojulkaisu toteutuu Arcgis-pohjaisella Tarinakartta-työkalulla. Julkaisujen viimeistely on käynnissä. Julkaisua jänkohta keväällä 2024.	Tavoite toteutui täysin.	Verkojulkaisujen viimeistely käynnissä. Valmistuvat keväällä 2024. (TO)			
27.3 Aviapolis-skenaariotyön toimenpiteiden käynnistäminen	Skenaariotyön toimenpiteet käynnissä, alkataut ja vastuutahot määriteltyinä.	Eriksen määritellyt tavoitteita ei ole tuotettu poikkihallinnollisessa yhteistyössä.	Skenaariotyön toimenpiteet käynnissä, alkataut ja vastuutahot määriteltyinä.	Tero Anttila	Työryhmä on aloittanut toimintansa.	Tavoite toteutui osittain.	Toteutus etenee suunnitellusti.	Vision luonnos on valmistelussa, keskeisimmät tavoitteet ja toimenpiteet määritely.		

Merkityksellistä työtä vaikuttavalla johtamisella							
Valtuustokauden tavoite 28. Valmentavan johtamisosaamisen syventäminen							
28.1 Jokainen esihenkilö johtaa valmentavasti	Kunta 10 kapeikot on paikallistettu ja toimenpiteet tuotu	Valmentavaa johtamista on mitattu Kunta10 vuonna 2020 sekä mitta- taan vuonna 2022.	Esihenkilöt on ohjattu Valmentavan johtamisen esihenkilövalmennukseen (tai muihin tukitoimien pariin), jos taidoissa on ollut Kunta10 2022 puutteita. Seuranta- kyselyssä 2023 syksyllä näiden yksiköiden valmentavan johtamisen toimintatapa on edennyt merkittävästi. V. 2023 raportoinnin yhteydessä ilmoitetaan v. 2022 lähtötason luvut.	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievenen	Kunta10-tuokset vuodelta 2022 käyty toimialoilla yksiköissä läpi, tunnistettu voimavarat ja kehittämiskohteet yksiköittäin myös johtamisen osa-alueella. Portaaliin kirjattu toimenpiteitä. Toimialoilla toteutettu valmentavan johtamisen valmennuksia, lisäksi toteutettu avoimia kaupunkitasoisia esihenkilövalmennuksia. Saata- vuusohjelman tukirahoitusta ohjattu tarvittaisiin yksiköihin toteutettu välilykyse Kevan työhyvinvointiyökäluulla. Yksiköt käynnistävät jatkokehittämisen tulosten avulla.	Toteutettu välilykyse Kevan kyselyllä. Mittaristo ei aivan yhtenevä Kunta10-mittariston kanssa. Kaupunkitasoisesti Valmentavan johtamisen taso näyttää valikoiduissa yksiköissä säilyneen hyvin samalla tavalla kuin Kunta10-kyselyssä.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 29. Henkilöstön pito- ja vetovoiman parantaminen							
29.1 Saataavuuden toimenpiteiden vuoden 2023 toimenpiteet on toteutettu	Toimenpiteiden toteutuminen	Systemaattista työtä on ollut vain varhaiskasvat- tussa.	Kh:n hyväksymässä ohjelmassa olevat toimenpiteet on toteutettu vuoden 2023 osalta.	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievenen	Työyhteisöille ja toimialoilla ovat saaneet tukirahoitusta Kunta10-tulosten pohjalta saataavuusohjelman toteutumiseksi. Rahoitusta hakenut 22 yksikköä. Kaupunkitasoi- nen perehdyttämisen tukimateriaali ja verkkoperehdytys kaikille työntekijöille uudistettu ja vertaismentoroinnin uudista- mistyö käynnissä. Lähtöpalautekyselyn raportit palvelualueille. Marraskuussa toteutettu seuranta- kysely eniten tukea tarvin-neiden yksiköiden osalta. Työkykyyn liitty- vän ennakoitiedon osalta Vantaa on tehnyt yhteistyötä Kevan kanssa. Uusia varhaisen tuen palvelutuotteita otettu käyttöön yksilötasolla. Varhaiskasvat- tuseen työntekijöiden ammatilliseen pätevi- tymiseen on ohjattu omaehtoiseen koulu- tuksen tukea. Uudistettu kaupungin rekry- tointi-ilme ja suunnitelma markkinoinnista käynnistynyt. 1.6. ja 1.8.2023 toteutettu palkantarkistuksia, joissa ollut vahva koh- dennus saataavuuteen (mm. varhaiskasva- tus, nuorisotyö).	Saataavuusohjelman toi- menpiteitä toteutettu. Toimenpiteistä osa jatkuu vielä vuoden 2024 ajan. Työ käynnissä aktiivisesti hr:ssä ja toimialoilla.	Tavoite toteutui osittain.
Valtuustokauden tavoite 30. Kestävän työkyvyn vahvistaminen							
30.1 Sairauspoissaolot kokonaisuudessaan ja erityisesti mielenterveysperusteiset pois- saolot vähenevät	Sairauspoissaolo- prosentti: koko- naislilanne ja mie- lenterveysperus- teiset poissaolot	Koko Vantaa ilman sofea ja pelaa 4,7 % (6/22) ja mielen- terveysperusteiset 1,4 %	Koko Vantaa 4,3 % ja mielen- terveysperusteiset 1,3 %	Kaupunginjohtaja ja apulaiskaupunginjohtajat, raportointivastuu: Kirsi-Marja Lievenen	Esihenkilötyö, valmennukset, työterveys- huoltoyhteistyö sekä työkyky- ja työsuo- jeluasiantuntijoiden työ toimialojen kanssa. Varhaisen tuen palvelut.	Sairauspoissaolot: 6 %, mielenterveysperusteiset: 1,11 %	Tavoite toteutui osittain.

2.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

10

Yleishallinto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	407	0	407	761	-354
Menot	-22 345	2 573	-19 773	-14 551	-5 222
Toimintakate	-21 938	2 573	-19 365	-13 790	-5 576

Toiminta ja keskeiset muutokset 2023

Yleishallinnon talousarvio koostuu muun muassa kunnallisen päätöksentekojärjestelmän ja muiden yleisluonteisten toimintojen ja erien kustannuksista.

Talousarvion toteutuminen 2023

Yleishallinnon toimintatuotot vuonna 2023 olivat 0,8 milj. euroa ja ne toteutuivat 187 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 14,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 74 prosenttisesti. Tuloihin sisältyy Seuren osakkeiden myyntivoitto. Hyvinvointialueuudistuksen vuoksi verotuskustannukset lasivat. Yleishallinnon toimintakate toteutui kokonaisuudessaan noin 5,6 milj. euroa muutettua talousarviota parempana.

10 10

Keskusvaalilautakunta

Vastuuphenkilö: Nelli Jääskeläinen

Puheenjohtaja: Niilo Kärki

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	350	0	350	394	-44
Menot	-731	0	-731	-672	-59
Toimintakate	-381	0	-381	-277	-104

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on toimittaa kuntavaalit, aluevaalit, eduskuntavaalit, tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Keskusvaalilautakuntaan kuuluu kaupunginvaltuuston 23.8.2021 § 10 päätöksen mukaisesti toimikaudeksi 2021–2025 valitsevat viisi jäsentä ja 11 varajäsentä. Vuonna 2023 järjestettiin eduskuntavaalit ja aloitettiin vuoden 2024 presidentinvaalin sekä europarlamenttivaalien valmistelut. Keskusvaalilautakunta kokoontui yhteensä seitsemän kertaa.

Vaalien järjestämisestä huolehti keskusvaalilautakunnan apuna vaalitoimiston päällikön johdolla vaalitoimisto. Vaalien järjestämisen aikana vaalitoimistossa työskenteli 4–6 henkilöä eri pituisissa työsuhteissa ja ennakoäänestystoimitsijoina työskenteli noin 80 ihmistä. Vantaalla on kaupunginvaltuuston päätöksen 18.5.2020 § 3 mukaisesti 68 äänestysaluetta.

Eduskuntavaaleissa äänioikeutettuja oli Vantaalla yhteensä 171 166 henkilöä. Ennakkoäänestyksessä käytti äänioikeuttaan 59 286 henkilöä ja äänestysprosentti oli 34,6. Vaalipäivän äänestyksessä äänioikeuttaan käytti 56 546 henkilöä ja äänestysprosentti oli 33,0. Äänestäneitä yhteensä oli 115 832 henkilöä ja äänestysprosentti oli 67,7.

Talousarvion toteutuminen

Eduskuntavaaleissa valtio korvasi vaalien järjestämisestä aiheutuvia kuluja kertakorvauksena 2,3 euroa jokaiselta äänioikeutetulta kunnan asukkaalta. Korvaus oli noin 0,4 milj. euroa. Kuntakorvaus oli aluevaaleja 2022 pienempi, tuolloin valtion korvaus oli 2,7 euroa per äänioikeutettu. Presidentinvaali järjestettiin tammi- ja helmikuussa 2024, minkä takia osa sen kustannuksista ajoittui jo vuodelle 2023.

Keskusvaalilautakunnan toimintatuotot olivat 0,4 milj. euroa ja ne toteutuivat talousarvioon nähden 113 prosenttisesti. Toimintakulut olivat 0,7 milj. euroa ja ne toteutuivat 92 prosenttisesti.

10 20

Kaupunginvaltuusto

Vastuuhenkilö: Pekka Timonen

Puheenjohtaja: Säde Tahvanainen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 508	0	-1 508	-1 190	-318
Toimintakate	-1 508	0	-1 508	-1 190	-318

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginvaltuuston kokoukset järjestettiin kuten ennen koronapandemiaakin läsnäkokouksina. Selostustilaisuudet ja iltakoulut järjestettiin hybridikokouksina, jossa valtaosa osallistujista on kokouksessa etäyhteyden avulla.

Kaupunginvaltuustolla oli vuonna 2023 yhteensä 11 kokousta, 10 selostustilaisuutta sekä 4 iltakoulua. Valtuustovaliokunta kokoontui 8 kertaa. Kaupunginvaltuuston kaksipäiväinen seminaari järjestettiin Lahdessa 11.-12.5.2023 ja syksyn yksipäiväinen seminaari Vantaan kaupungintalolla 24.8.2023. Lisäksi kaupunginvaltuutetut osallistuivat yhdessä Keravan kaupungin sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen valtuutettujen kanssa hyvinvointiseminaariin, joka järjestettiin Vantaalla 8.2.2023.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuuston toimintakulut olivat 1,2 milj. euroa ja ne toteutuivat 79 prosenttisesti talousarvioon nähden.

10 30**Tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus****Vastuhenkilö: Sari Hännikäinen****Puheenjohtaja: Tuire Kaimio**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-651	-4	-655	-542	-113
Toimintakate	-651	-4	-655	-542	-113

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tarkastuslautakunta toimii kuntalain 14. luvun mukaan määräytyvien tehtävien sekä toiminta- ja arviointisuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunnan kokouksia oli 14. Arviointikertomus vuodelta 2022 hyväksyttiin lautakunnassa 3.5.2023.

Lautakunta käsittelee tilintarkastussuunnitelmaa yhteistyössä tilintarkastajan kanssa. Päävastuullinen tilintarkastaja raportoi tarkastuksista lautakunnalle touko- ja joulukuussa. Tilintarkastustoiminnassa ei ollut lisätoimeksiantoja vuoden aikana.

Tarkastuslautakuntaan kuuluu valtuustokaudella 2021–2025 yhteensä 13 jäsentä. Lautakunta ei ole jakautunut työryhmiin.

Talousarvion toteutuminen

Tarkastuslautakunnan ja ulkoisen tarkastuksen toimintakulut olivat 0,5 milj. euroa ja ne toteutuivat 83 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

10 40**Kaupunginhallitus****Vastuhenkilö: Pekka Timonen****Puheenjohtaja: Mika Kasonen**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	329	-329
Menot	-14 678	2 577	-12 102	-7 489	-4 612
Toimintakate	-14 678	2 577	-12 102	-7 160	-4 941

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunginhallituksen kokoukset järjestettiin kaupungintalolla läsnäkokouksina. Iltakoulut järjestettiin hybridinä siten, että suurin osa osallistujista osallistui kokouksiin etäyhteydellä.

Kaupunginhallituksen kokouksia oli yhteensä 20, minkä lisäksi 30.-31.10.2023 järjestettiin kaupunginhallituksen talousarvioneuvottelut. Iltakouluja järjestettiin yhdeksän. Kaupunginhallitus vieraili Håkansbölen kartanolla 31.5.2023. Kaupunginhallituksen konsernijaosto kokoontui 10 kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginhallituksen toimintatuotot olivat 0,3 milj. euroa. Toimintakulut olivat 7,5 milj. euroa ja ne toteutuivat 62 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden.

Talousarviossa oli vuodelle 2023 varattu 2 milj. euroa Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelmalle. Talousarviomuutoksena toimintaohjelman määrärahoja on jaettu toimialoille 1,6 milj. euroa käytön suhteessa seuraavasti: kaupunkistrategia ja johto 0,1 milj. euroa, kasvatusta ja oppiminen 0,2 milj. euroa, kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi 1,2 milj. euroa sekä kaupunkiympäristö 0,1 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen käyttövarauksissa opiskelijoiden ja koululaisten kesätyörahaan oli talousarviossa varattu 0,79 milj. euroa ilman sivukulua. Määräraha on käytetty kokonaisuudessaan ja se on siirretty toimialoille käytön suhteessa.

10 50

Yhteistoimintaosuudet ja -avustukset

Vastuhenkilö: Pekka Timonen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	57	0	57	38	19
Menot	-4 777	0	-4 777	-4 658	-119
Toimintakate	-4 719	0	-4 719	-4 620	-99

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteistoimintaosuuksien ja -avustusten määräraha on maksettu kaupungin sopimusten mukaisesti avustus Tiedekeskussäätiölle ja vuotuinen käyttöavustus Suomen kansallisoopperalle. Määräraha on maksettu HRI-hankkeen, kaupunkitalousprofessorin, kaupunkitutkimusinstituutin, kaupunkiakatemian ja Max Planck -keskuksen kustannukset.

Talousarvion toteutuminen

Toimintatuottojen toteutuma oli 0,04 milj. euroa ja ne toteutuivat 66 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat 4,7 milj. euroa ja toteutuivat 98 prosenttisesti.

11

Kaupunkistrategia ja johto

Vastuhenkilö: Pekka Timonen

Toimielin: Kaupunginhallitus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	8 275	0	8 275	10 849	-2 574
Menot	-121 185	8 808	-112 378	-107 593	-4 785
Toimintakate	-112 910	8 808	-104 103	-96 744	-7 358

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Kaupunkistrategian ja johdon toimiala koostuu yleisjohdosta, talouden ja strategian, henkilöstön ja konsernipalveluiden, työllisyys ja kotoutumispalveluiden, elinvoimapalveluiden ja kuntademokratian palvelualueista sekä viestinnän ja sisäisen tarkastuksen palveluyksiköistä.

Talousarvion toteutuminen 2023

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan toimintatuotot olivat 10,8 milj. euroa ja ne toteutuivat 131 prosenttisesti muutettuun talousarvioon nähden. Toimintamenot olivat 107,6 milj. euroa ja ne toteutuivat 96 prosenttisesti.

Vuoden 2023 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi talousarviomuutoksen, jossa Kaupunkistrategian ja johdon toimialalle keskitettyä koko kaupungin palkkavarausta jaettiin toteutumien mukaisesti muille toimialoille sekä kohdennettiin uudelleen Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sisällä. Lisäksi työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvulle hyväksyttiin talousarviomuutos.

11 10

Yleisjohto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	1 725	-1 725
Menot	-14 600	11 342	-3 258	-4 294	1 036
Toimintakate	-14 600	11 342	-3 258	-2 568	-689

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yleisjohto sisältää kaupunginjohtajan ja toimialan yhteiset sekä kehitysprojektien toimintakulut.

Talousarvion toteutuminen

Yleisjohdon toimintatuotot olivat 1,7 milj. euroa ja toimintakulut 4,3 milj. euroa. Toimintakulut toteutuivat 132 prosenttisesti muutettuun talousarvioon verrattuna. Yleisjohtoon on vielä vuonna 2023 kirjattu Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle siirtyneiden toimintojen kustannuksia sekä tuloja, jotka kohdistuvat vuoteen 2022 ja kuuluvat näin kaupungin hoidettavaksi.

Yleisjohtoon tehtiin talousarviossa 2023 koko kaupunkia koskeva keskitetty määrärahavaraus liittyen kunnallisen palkkaratkaisuun. Varausta purettiin osittain talousarvioprosessin edetessä, mutta keskitetyksi varaukseksi kaupunginvaltuuston hyväksymään talousarvioon jäi vielä paikallinen järjestelyvaraerä sekä kehittämisohjelmaerä, joiden kohdentumisesta päätettiin vasta vuoden 2023 aikana. Keskitettyä määrärahavarausta jaettiin talousarviomuutoksena toimialoille 11,3 milj. euroa vuoden 2023 aikana.

11 40**Talous ja strategia**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	345	0	345	398	-54
Menot	-6 028	-201	-6 230	-5 832	-398
Toimintakate	-5 684	-201	-5 885	-5 434	-451

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Talousohjauksen johdolla valmisteltiin talousarvio ja –suunnitelma 2024–2027, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2023. Vuoden 2023 alussa astui voimaan hyvinvointialueuudistus ja sen toimeenpanon muutoksen vaikutukset heijastuivat vielä vuoteen 2023. Seuraava suuri rakenteellinen muutos on TE2024 uudistus, joka astuu voimaan vuoden 2025 alussa. Valtakunnallinen kuntien rahoitusjärjestelmän uudistustyö käynnistyi syksyllä 2023 ja sen on määrä astua voimaan vuoden 2026 alussa. Vuonna 2021 hyväksytty Vantaan talouden tasapainottamissuunnitelma on voimassa vuoteen 2025 saakka ja sen tavoitteet ovat toteutuneet suunnitellusti vuoden 2023 osalta.

Talousohjauksessa on vuoden 2023 aikana toimeenpantu vuoden alussa voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen aiheuttamat muutokset kaupungin taloustoimintaprosesseihin. Talousohjauksen antama talousohjauksen tuki Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle jatkui koko vuoden. Talousohjauksen ja –ohjaus ovat osallistuneet aktiivisesti kaupungin keväällä käynnistämään selvitystyöhön talousohjauksen järjestelmäkokonaisuuden nykytilan kartoittamiseksi ja tulevaisuuden skenaarioiden selvittämiseksi. Talousohjauksen ohjelmistorobotiikan osalta tehtiin jatkokehitystä olemassa oleviin prosesseihin ja otettiin käyttöön parannuksia sekä laskujen tiliointiin että yleislaskutuksen automatisaatioihin. Talousohjauksen on osallistunut TE2024 uudistuksen vaatimien muutosten kartoitukseen kaupungin maksatusprosessiin ja ICT-järjestelmämuutoksiin liittyen.

Palvelualueella toteutettiin talousjärjestelmiin muutos, joka koskee Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston antaman lausunnon 128/2022 mukaisesti hyvinvointialueelle siirtyvien omaisuus- ja pääomaerien käsittelyä. Sen mukaan hyvinvointialueelle siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät on kirjattu alkusaldon muutoksena tilinavaukseen päiväyksellä 1.1.2023. Tilinpäätöksessä vertailuvuotena olevan edellisen tilikauden päättävään taseeseen ei tehdä oikaisuja. Muutoksen vaikutukset näkyvät rahoituslaskelmissa oman pääoman muutoksena ja rahavarojen muutoksena, mutta eivät tapahtumina tuloslaskelmissa.

Vantaan kaupungin pitkäaikainen lainakanta väheni vielä vuonna 2023 noin 6 milj. eurolla. EKP jatkoi ohjauksensa nostoa edelleen ja lyhyet korot saavuttivat ainakin toistaiseksi huippunsa loka-kuussa, jonka jälkeen korot ovat olleet lievässä laskussa, kun rahoitusmarkkinoilla ennakoitaan keskuspankkien aloittavan koronlaskut kesään 2024 mennessä. Kaupungin lainasalkkuun tehdyt korkosuojaudet vähenevät ajan kuluessa, koska kaupunki ei ole tehnyt uusia suojauskohteita vuonna korkotasosta johtuen, mutta aiemmin tehdyt suojaustoimenpiteet ovat pitäneet edelleen lainasalkun korkokulut kohtuullisina. Kaupunki jälleerahoitti 150 milj. euroa lainojen lyhennyksiä uusilla pitkäaikaisilla lainoilla, jotka nostettiin vaihtuvakorkoisina.

VTK Kiinteistöt Oy:n jakautumisen yhteydessä myös VTK-konsernin lainakanta jaettiin VTK:n ja Vivamus Kiinteistöt Oy:n välillä. Vivamus Kiinteistöt Oy:n koko pitkäaikainen lainakanta jouduttiin järjestelmään uudelleen, ja molemmille yhtiöille hankittiin uudet takaukset kattamaan yhtiöiden nykyiset ja tulevat rahoitustarpeet.

Kaupungin maksuliikejärjestelmä päivitettiin uuteen vuonna 2023.

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston sääntö päivitettiin ja rahaston nimi muutettiin Kiinteistörahastoksi 1.1.2024 alkaen.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta siirrettiin kuntademokratian palvelualueelle 1.9.2023 alkaen.

Strategia ja tutkimuksessa on vuoden 2023 aikana toteutettu strategian laadullinen väliarviointi. Tämän pohjalta on voitu tunnistaa keskeisiä toimenpiteitä toteutettavaksi strategiakauden lopussa. Muilta osin strategiassa on varmistettu strategian toteutumista muun muassa koordinoimalla vuositavoitteita ja strategiateemaryhmien toimintaa. Tietopalvelut ovat tuottaneet tilastokatsauksia ja väestöennusteen. Vuoden 2023 aikana saatiin tuotettua myös vieraskielisten väestöennuste. Yliopistoyhteistyötä kehitettiin ja Vantaa osallistui muun muassa vuonna 2023 avatun Helsingin yliopiston ja Max Planck- instituutin yhteisen tutkimusyksikön rahoittamiseen. Edunvalvonnassa korostui eduskuntavaalit ja tämän seurauksensa muun muassa valtion ja kaupunkien yhteistyön uudelleen organisoituminen. Merkittävin uusi toimintamuoto oli kuuden suurimman kaupungin ja valtion yhteinen allianssi.

Talousarvion toteutuminen

Talouden ja strategian palvelualueen toimintatuottojen toteuma oli noin 0,4 milj. euroa ja toimintatuotot toteutuivat 116 prosenttisesti talousarvioon nähden. Toimintakulujen toteuma oli noin 5,8 milj. euroa ja toimintakulut toteutuivat 94 prosenttisesti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – palvelukeskus	47 528	45 600	36 970
Käsitellyt ostolaskut, kpl/htv – koko kaupunki	9 383	8 600	8 913
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – palvelukeskus	52 727	37 700	37 447
Käsitellyt myyntilaskut, kpl/htv – koko kaupunki	28 832	25 900	20 156
Kirjanpitoitehtäviin sitoutuneet htv:t – koko kaupunki	9,6	8,0	7,2

11 50

Henkilöstö ja konsernipalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 872	0	3 872	4 592	-720
Menot	-49 433	-217	-49 650	-46 093	-3 557
Toimintakate	-45 561	-217	-45 778	-41 501	-4 277

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toimialojen hr-palveluissa vakiinnutettiin ja sujuvoitettiin hr-prosesseja ja -käytäntöjä hr-järjestelmämuutoksen jälkeen vuoden 2023 aikana. Toimialojen käyttäjien osaamisen vahvistamista jatkettiin uuden toimintakulttuurin vahvistamiseksi. Hr-asiakaspalvelun tikettien ohjautumista oikeille vastaajaryhmille selkiytettiin ja samalla myös tikettien läpimenoaika nopeutui. Hr-raportointia uudella työvälineellä otettiin haltuun sekä samalla laadittiin kehittämissuunnitelmia vuodelle 2024 tiedolla johtamisen edistämiseksi. Toimialojen hr-palvelut edistivät osaltaan myös Hertan käytettävyyden ja ohjaavuuden kehittämistarvetta yhteistyössä muiden PKS-kuntien sekä järjestelmätoimittajan kanssa. Hertta-projektin 3. vaihetta ei toteutettu alkuperäisten suunnitelmien mukaisesti.

Hankintojen tiedolla johtamisen projekti päättyi aikataulun mukaisesti toukokuussa. Kaupungin kaikki hankintasopimukset on keskitetty Cloudiaan ja sopimusvalvonta tapahtuu ohjelman sopimushallinnan kautta. Sopimustunnisteen siirto laskutukseen on teknisesti valmis, mutta vie aikansa ennen kuin kaikkien sopimustoimittajien laskutussanoma saadaan muutettua. Edellä mainitut muutokset ovat olennaisia, jotta saadaan riittävät tiedot hankintojen tiedolla johtamiseen. Kehittämistyö jatkuu vielä vuoden 2024 puolella.

Tietohallinnon toimintaan tuli keskeisiä muutoksia, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut eriytettiin Vantaan kaupungin IT-palveluista ja kaupungin sisäisessä toiminnassa HR-järjestelmät keskitettiin tietohallinnolle. Merkittävää palvelukehitystä toteutettiin esimerkiksi Vantaan tietoliikenneverkkoa ja käyttövaltuushallintaa parantamalla, etenkin tietoturvan näkökulmasta. Lisäksi edistyi suunnitelmat kaupungin perustietotekniikkapalveluiden kilpailutuksesta, työasemaympäristön vaihtamisesta Windows 11:a ja tiedolla johtamisen ratkaisusta.

Kehittämispalveluissa kehittämiskumppaneiden ja toimialojen yhteistyö henkilöstökoulutuksen sekä osaamisen ja johtamisen kehittämisessä on jatkunut sopimusten mukaisesti. Työyhteisösovittelu kilpailutettiin osaksi työyhteisöjen kehittämispalveluita. Eduhousen kanssa toteutettiin verkkokoulutuskokeilu koko henkilöstölle, kokeilun tarkoituksena on ollut arvioida verkkokoulutusten hyödyllisyyttä ja käyttötarvetta. Kehittämisrahan hakeminen työyhteisöjen ja esihenkilötyön kehittämiseen toteutettiin osana saatavuusohjelman toimenpiteitä. Lisäksi perehdytyksen ohjemateriaalia on päivitetty ja yhtenäinen verkkoperehdytysohjelma kaikkien toimialojen työntekijöille on luotu. Varhaiskasvatuksen pätevyitysmiskoulutuksiin on käytössä jatkuva omaehtoisen koulutuksen haku.

Työterveyshuollon kilpailutuksen kautta Vantaalla on kaksi eri työterveyshuollon palveluntuottajaa. Lääkärikeskus Aava on toiminut vuoden alusta saakka työterveyshuoltokumppanina varhaiskasvatuksen ja kaupunkiympäristön alueilla, ja tämä on vaatinut ohjausta ja toimintatapojen luomista myös uuden palveluntuottajan kanssa. Uusia varhaisvaiheen työkaluja on otettu kokeiluun työterveyshuollon palveluvalikkoon. Uusi Hertta hr-järjestelmämuutos vaatii prosessien ja muun muassa raportoinnin uudelleen tarkastelua. Tiivis yhteistyö on käynnistynyt ja jatkuu Kevan kehittämisverkostossa ja hankkeessa, jossa kehitetään työkyvyn ennakointityökaluja johtamisen tueksi. Lisäksi saatiin päätökseen Kevan rahoittama oma kehittämisshanke, jossa kokeiltiin varhaisen tuen palvelutuotteita. Työsuojelun uusi toimintaohjelma sekä uusi päihdeohjelma Piilottelusta puheeksi on käyttöönotettu. Tikkurilan toimitalohanke on käynnistynyt uudelleen.

Konserniohjaus ja –valvonnan yksikkö on toteuttanut vuoden 2023 aikana konserniomistusten kokonaissuunnitelmaa. Loppuvuodesta hyväksyttiin suunnitelman mukainen As Oy Sepänpuiston osakekannan ja tontin myynti VAV-konsernille.

Hyvinvointialuemuutoksiin liittyen Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymän purkamissopimus hyväksyttiin syksyn 2023 aikana jäsenkunnissa ja kuntayhtymä purkautuu vuoden 2024 aikana.

Loppuvuodesta päätettiin myös eroamisesta Västra Nylands folkhögskola -kuntayhtymästä siten, että ero astuu voimaan vuoden 2025 alusta.

Suurten yhtiöiden vastuullisuusohjelmat valmistuivat vuoden 2023 aikana ja omistajaohjaustavoitteet yhtiöille asetettiin vastuullisuuden osalta yhtiöiden ohjelmiin ja YK Agenda 2030 SDG-viitekehukseen perustuen.

Talousarvion toteutuminen

Henkilöstö ja konsernipalveluiden toimintatuotot olivat vuonna 2023 noin 4,6 milj. euroa ja toimintakulut noin 46,1 milj. euroa. Talousarvioon nähden tuotot ylittyivät noin 0,7 milj. eurolla, eli toteuma oli talousarvioon nähden 119 prosenttia. Kulut puolestaan alittivat talousarvion noin 3,6 milj. euroa, eli toteuma muutettuun talousarvioon nähden oli 93 prosenttia.

Toimintatuottojen ylitys talousarvioon nähden johtuu pääosin hyvinvointialueelle myydyistä IT-palveluista. Toimintakulujen alitus johtuu useasta tekijästä. Keskeisimpiä tekijöitä olivat toimintakulujen alittuminen merkittävästi henkilöstöetujen, logistiikkapalveluiden sekä henkilöstöruokailuiden osalta. Lisäksi hyvinvointialueuudistuksen takia varauduttiin mahdollisiin lisäkustannuksiin tietojärjestelmiin liittyen, mutta nämä eivät toteutuneet odotetusti.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Henkilöstöhallinto			
Kaupunkistrategia ja johto toimialan prosenttiosuus koko kaupungin henkilöstöstä (pois lukien työllisyyspalvelut)	4,9 %*	4,6 %	5,2 %
Työterveyshuollon kustannukset, euroa / työntekijä	299	374	389
Palkkalaskelman hinta			
Muut sopimusalat (KVTES)	13,4	15,7**	15,8**
Kunnallinen opetushenkilöstön virka- ja työehtosopimus (OVTES)	14,7	-	-
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	8 882	5 633	4 136
Tietohallinto			
Työasemamäärä hallinto			
- kannettavat ja työasemat, kpl	7 339	5 900	3 865
Työasemamäärä opetus			
- kannettavat ja työasemat, kpl (Chromebookit laskettu mukaan)	33 263	38 400	43 869
Asiakastyytyväisyys			
- ServiceDesk (1–5)	8,7	8,8	8,6
Tikettimäärä			
- keskimäärin kuukaudessa	6 226	5 800	4 304
IT-investointien onnistunut läpivienti			
- budjettitoteuma	86 %	100 %	76 %

* Vähennetty hyvinvointialueelle siirtynyt henkilöstö.

** Kaikki sopimusalat yhdessä. Järjestelmämuutoksen myötä ei enää mahdollista eritellä.

11 60 Elinvoimapalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 832	0	1 832	952	880
Menot	-4 297	-47	-4 344	-2 739	-1 605
Toimintakate	-2 465	-47	-2 512	-1 787	-725

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinvoimapalvelut on jatkanut yritysmyönteisen toimintaympäristön kehittämistä, jonka osina on erityisesti työstetty Aviapoliksen alueen sekä Tikkurilan osaamiskampuksen kehitystyötä yhdessä kaupungin muiden toimijoiden kanssa. Elinvoimapalvelut on vahvasti mukana Tikkurilan asemakeskuksen viereen rakentuvan Tikkurilan osaamiskampus -hankkeen valmistelussa ja edistämisessä. Osaamiskampuksesta rakentuu ainutlaatuinen kohtaanto-ongelmaa Vantaalla ratkaiseva palvelukokonaisuus. Keskeisimpinä elinvoimapalveluiden toimintoina on tehty yritysten neuvonta- ja kehityspalvelutyötä sekä autettu yrityksiä sijoittumaan Vantaalle ja laajentamaan toimintaansa Vantaalla.

Osana elinvoimapalveluiden Vantaalla koordinoimaa pääkaupunkiseudun ekosysteemisopimusta on käynnistynyt seitsemän uutta kehittämisprojektia klusterikehittämisen ja yrityskehityspalveluiden tueksi. Lisäksi jatketaan kansainvälisten osaajien houkutteluun ja asettautumiseen liittyvän talent –toiminnan kehittämistä tavoitteena tehdä siitä tulevaisuudessa vakituinen palvelu. Tämän lisäksi on vahvistettu vieraskielisten yritysneuvonnan resursseja.

Elinvoimainen ja osaava Vantaa strategiateemaan liittyen elinvoimapalvelut koordinoi kasvu- ja elinvoimaohjelman toteuttamista. Ohjelman puitteissa on käynnistynyt lukuisia toimenpiteitä, joista elinvoimapalveluiden vastuulla on ollut muun muassa startup- ja kasvuyritystoiminnan vahvistaminen, yrittäjyyden edistäminen maahanmuuttajien keskuudessa, osaamisen ennakoinnin vahvistaminen, pk-yritysten osaamisen kehittäminen, klusteritoiminnan vahvistaminen sekä 48 tunnin palvelulupaus yrityksille.

Kaupunkitasoisesti palveleva hanketoimisto rakentaa hankkeilla tapahtuvaa kaupunkikehittämistä edistämällä EU-rahoitteisten hankkeiden käynnistymistä Vantaalla. Hanketoimisto vahvistaa sisäisiä verkostoja ja sisäistä yhteistyötä sekä tukee kehittämisessä keskeisen tiedon avointa kulkemista toimialojen ja kaupungin ulkopuolisten sidosryhmien välillä.

Elinvoimapalvelut aloitti toimintansa omana palvelualueenaan 1.9.2023. Palvelualueen kehittäminen käynnistyi syksyllä 2023 ja jatkuu keväällä 2024, jolloin uusi organisaatio on täysin toiminnassa. Muutosten tavoitteena on vahvistaa elinvoimatoimintoja Vantaalla sekä valmistautua vuoden 2025 alusta voimaan tulevaan TE-uudistukseen.

Talousarvion toteutuminen

Elinvoimapalveluiden toimintatuotot vuonna 2023 olivat hieman vajaa 1,0 milj. euroa, eli 52 prosenttia talousarvioon nähden. Toimintakulut olivat noin 2,7 milj. euroa, 63 prosenttia muutetusta talousarviosta.

Talousarvion alittaminen johtui pitkälti siitä, ettei hankkeita päästy toteuttamaan suunnitellulla tavalla valtion vastuulla olevan EU-hankejärjestelmän viivästymisen vuoksi. Sen myötä ostopalveluja on käytetty ja avustuksia on saatu vähemmän. Lisäksi resursseja on sidottu projektitoimintaan aiempaa vähemmän, jotta niitä voidaan vuonna 2024 ja 2025 allokoita uudelleen TE2024-uudistuksen ja palvelualueen uudistuksen myötä tulevia uusia tehtäviä varten.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
YritysVantaan kautta perustetut yritykset	560	580	529
Yritysneuvonnan asiakaskäynnit	2 077	2 200	2 283

11 65**Työllisyys ja kotoutumispalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	2 152	0	2 152	3 146	-995
Menot	-40 536	-1 939	-42 475	-42 625	150
Toimintakate	-38 384	-1 939	-40 323	-39 479	-845

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Työllisyyden kuntakokeilu Keravan kanssa jatkuu 31.12.2024 saakka, jonka jälkeen työvoimapaikoiden pysyvä siirto työllisyysalueille toteutetaan 2.1.2025. Kuntakokeilun tavoitteena on asiakkaan yksilöllinen kohtaaminen ja vaikuttavat palvelupolut.

Ukrainan sota on aiheuttanut epävarmuutta talouden kehitykseen vuoden 2023 aikana. Epävarmuus on näkynyt muun muassa työttömyysasteen vaihteluna. Myös muun muassa rakennusalan heikko tilanne on lisännyt erityisesti vieraskielisten työttömyyttä loppuvuodesta 2023. Työttömyys on noussut vuoden 2023 aikana 2,3 prosenttia ja joulukuun lopussa työttömyysaste oli 12,4 prosenttia. Pitkään kasvussa ollut pitkäaikaistyöttömyys laski kuitenkin vuonna 2023. Sen sijaan vieraskielisten ja kotoutujien työttömyys sekä alle 30-vuotiaiden työttömien ja lomautettujen määrä lisääntyi loppuvuoden aikana. Lisäksi avoimien työpaikkojen määrä on laskenut 30 prosenttia vuoden 2022 joulukuuhun verrattuna.

Työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2023 oli 29,2 milj. euroa. Nousua edelliseen vuoteen verrattuna oli 7,9 prosenttia.

Vantaan kaupunki teki päätöksen hakeutumisesta itsenäiseksi työllisyysalueeksi kaupunginvaltuustossa 9.10.2023, jolloin hyväksyttiin valtioneuvostolle toimitettava järjestämissuunnitelma. Valtioneuvosto tekee päätökset työllisyysalueista työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä 29.2.2024 mennessä. TE2024 -uudistuksessa siirtyvät TE-palvelut rahoitetaan pääosin valtionosuusrahoituksella.

Työllisyysalueen valmistelua ohjaa kaupunginjohtajan nimeämä TE2024-valmisteluryhmä ja sitä toteuttaa valmisteluryhmän nimeämät 11 toimialaryhmää. Uudistuksen toimeenpanon varmistamiseksi työllisyyspalveluissa on laadittu työllisyyspalveluiden palvelusuunnitelma sekä henkilö- ja työnantaja-asiakaspalvelua toteuttavat rakenteet, kuten työllisyyden ja kotoutumisen palveluorganisaatio ja -prosessit. Lisäksi on luotu edellytykset järjestelmä-, tila- ja hankintaratkaisujen toteuttamiselle.

Vantaa, Espoo ja Helsinki ovat työstäneet vuoden 2023 aikana PKS-projektitoimistossa sopimusluonnokset hankinta- ja työnantajapalveluyhteistyön toimeenpanoa varten. Sopimusluonnoksessa on linjattu hankinta- ja työnantajayhteistyön kohteet. Toimeenpanon ja organisoimien valmistelu jatkuu tiiviissä yhteistyössä PKS-projektitoimiston ja kaupunkien kesken.

Vieraskielisten osaajien ja kotoutujien palveluyksikkö aloitti toimintansa 1.9.2023 osana työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueita. Yksikköön on keskitetty vieraskielisten ja kotoutujien työllisyyspalvelut,

työvoiman ulkopuolisten palvelut sekä kotoutumista edistävä hanketoiminta. Lisäksi yksikkö vastaa kaupunkitasoisesta kotoutumisen edistämisen palvelujen koordinoinnista. Yksikkö vastaa myös osana Vantaan työllisyysalueen valmistelua KOTO24-valmistelukokonaisuuden etenemisestä. Valmisteluun on perustettu poikkihallinnollinen työryhmä.

Vantaan Kotouttamisohjelma 2023–2026 valmistui joulukuussa 2023.

Osaamiskeskuspalvelut mukaan lukien vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään -hanke siirtyivät kokonaisuudessaan työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueelle loppuvuodesta 2023, uusi kokonaisuus aloitti 1.1.2024.

Kuntalaispalvelut tarjoavat digitukea, jonka tavoitteena on vähentää digisyrjäytymistä. Tilannetta seurattiin kuntalaiskyselyllä, jolla selvitettiin miten eri asukasryhmät saavat digitukea. Kyselyn valossa sellaisten vantaalaisten osuus on pienentynyt, jotka eivät saa digitukea tarvitessaan.

Asiakaspalvelu 2030 -ohjelmatyössä edettiin käynnistämällä asiakaspalvelun ohjausmallin suunnittelu.

Vantaa-info alkoi toteuttamaan vuoden 2023 alusta asiakaspalvelua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle. Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä laski hieman edellisvuodesta. Asiakaspalvelun painopiste on siirtynyt yhä enemmän neuvontaan, ja digituen rooli on entisestään kasvanut. Yksittäiset asiakastapahtumat ovat kestoiltaan pidentyneet.

Kaupungin uusi palautepalvelu otettiin käyttöön lokakuussa 2023.

Talousarvion toteutuminen

Työllisyys ja kotoutumispalveluiden toimintatuotot vuonna 2023 olivat noin 3,1 milj. euroa, eli 146 prosenttia talousarviosta. Toimintakulut olivat noin 42,6 milj. euroa, 100 prosenttia muutetusta talousarviosta. Työllisyys ja kotoutumispalveluiden menoihin tehtiin 1,8 milj. euron talousarviomuutos liittyen työmarkkinatuen kuntaosuuden kasvuun. Työmarkkinatuen kuntaosuus nousi noin 2,0 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna työmarkkinoiden työttömyyttä lisäävän kohtaanto-ongelman vahvistuessa tilanteessa, jossa avoimet työpaikat ja työvoima eivät eri syistä kohtaa. Kokonaisuudessaan muutettu talousarvio alitettiin noin 0,8 milj. eurolla johtuen henkilöstökuluissa ja palveluiden ostoissa tehdyistä säästöistä.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Työllisyyspalvelut			
Ohjaukset kuntouttavaan työtoimintaan (uudet asiakkaat)	724	1 700	1 340
Työllisyysuunnitelmien voimassaolo	28 %	45 %	57 %
Työttömien nuorten 15–24-vuotiaiden virta yli kolmen kuukauden työttömyyteen (%)	56 %	45 %	53 %
Pitkäaikaistyöttömyys	5 236	4 800	5 049
Vieraskielisten työttömyys	5 885	4 700	7 232
Kuntalaispalvelut			
Sähköisen asiointin tuen ja digituen osuus Vantaa-infon palvelukontakteista (%)	5 %	7 %	12 %
Vantaa-infon asiakaskontaktien määrä / vuosi *	290 100	420 000	163 700

* TP 2022 ja TA 2023 luvuissa mukana myös yhteisöpalveluiden (asukastilat) asiakasmäärä. Yhteisöpalvelut oli osa kuntalaispalveluita vuoden 2022 loppuun asti.

11 80 Kuntademokratia

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	34	-34
Menot	-3 358	-59	-3 418	-3 297	-121
Toimintakate	-3 358	-59	-3 418	-3 263	-155

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuntademokratian palvelualueen toimintaa ja palveluiden kehittämistä hidasti avainhenkilövaihdokset, ja näistä johtunut pidempiaikainen resurssivajaus keskeisissä toiminnoissa.

Päätösvalmistelussa toimielinten kokouskäytänteiden ja –tekniikan kehitystyö käynnistettiin tähtäimenään mahdollistaa hybridikokoukset. Kaupungintalon kokoustekniikan uudistaminen käynnistyi alakeran kokoustilojen osalta. Valtuustosalin ja kaupunginhallituksen huoneen AV-laitteiston uudistamisesta laadittiin esiselvitys. Toimielinten asiakirjahallintajärjestelmän helppokäyttöliittymä Valmun käyttöönotohanke keskeytettiin. Luottamustehtävästä maksettavan palkkion syöttöön otettiin käyttöön HR-järjestelmä Hertan kokouspalkkiomoduuli.

Huhtikuussa 2023 järjestettiin eduskuntavaalit onnistuneesti. Ennakkoäänestyspaikkoja lisättiin ja ennakkoäänestys olikin aiempaa vilkkaampaa. Äänestysaktiivisuus nousi hieman edellisiin eduskuntavaaleihin verrattuna, mutta jäi alle valtakunnan keskiarvon.

Asianhallintajärjestelmän uudistamisen esiselvitys valmistui.

Sähköisen arkiston toimintaa vakiinnutettiin ja analogisen aineiston digitointiprojekti jatkui. Kirjaamon toiminnan tehostamista edistettiin selvittämällä robotiikan käyttöönottoa.

Turvallisuuden tilannekuvan kehittäminen jatkui vuonna 2023 viranomaisyhteistyön ja datankeruun avulla. Turvallisuus- ja valmiussuunnittelun yhteistyölle luotiin rakenteet ja –prosessit hyvinvointialueen kanssa. Kaupunkitasoinen moniammatillinen yhteistyöryhmä nuorisoriikollisuuden ja nuorisoriikollisuuden vähentämiseksi kouluissa ja vapaa-ajalla käynnisti toimintansa.

Marraskuussa Vantaalla järjestettiin onnistuneesti Nordic Safe Cities –verkoston seminaari.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämistoimenpiteiden edistämistä sekä sukupuolittaisen budjetoinnin toimintatavan vakiinnuttamista jatkettiin suunnitellusti.

Talousarvion toteutuminen

Kuntademokratian palvelualueen toimintatuotot olivat noin 0,03 milj. euroa ja toimintakulut noin 3,3 milj. euroa. Toimintakulut alittivat talousarvion noin 0,12 milj. eurolla ja toteuma oli 96 prosenttia.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettävien koulutusten lukumäärä	24	44	82
Osallistujamäärä luottamushenkilöille ja työntekijöille järjestettäviin koulutuksiin	1 409	1 300	1 300
Käännöstyöt	4 005	3 200	3 400

11 70**Viestintä**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	75	0	75	0	75
Menot	-2 516	-64	-2 580	-2 373	-207
Toimintakate	-2 441	-64	-2 505	-2 373	-132

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Viestinnän toimintasuunnitelma toteutui pääosin. Vuoden aikana laadittiin ja käynnistettiin kaupunkitasoinen monivuotinen maineohjelma Vantaan maineen parantamiseksi. Monikielistä viestintää kehitettiin muun muassa ottamalla käyttöön kaupungin verkkosivujen automaattikäännökset, Asukaslehden englannin ja ruotsinkieliset versiot sekä vantaa.fi/selkosuomi-sivusto. TE2024-uudistuksen muutosviestintään varauduttiin vahvistamalla työllisyyspalvelujen viestinnän resursointia.

Kaupunkimarkkinoinnissa käynnistettiin uudelleen elinkeino- ja kansainvälistä (Invest In) markkinointia koronavuosien tauon jälkeen sekä toteutettiin kukoistavien kaupunkikeskusten markkinointia sekä yrityksille että asukkaille kaupunkistrategian mukaisesti. Vantaa 50 -juhlavuoden viestintää ja markkinointia valmisteltiin muun muassa laatimalla juhlavuoden visuaalinen ilme, verkkosivut sekä juhlavuoden tapahtumien markkinointia.

Talousarvion toteutuminen

Viestinnän toimintatuotot alittivat talousarvion 0,075 milj. eurolla toteuman ollessa 0 prosenttia. Toimintakulut olivat noin 2,4 milj. euroa ja ne alittivat muutetun talousarvion noin 0,2 milj. eurolla. Toimintakulujen toteuma oli 92 prosenttia suunniteltua vähäisempien palveluostojen vuoksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Viestinnän ja markkinoinnin nettokustannukset €/ asukas	9,0	10,0	9,6

11 30 Sisäinen tarkastus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-417	-6	-423	-340	-83
Toimintakate	-417	-6	-423	-340	-83

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Sisäinen tarkastus avusti kaupunginhallitusta ja kaupunginjohtajaa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimivuuden arvioinnissa ja kehittämisessä suorittamalla kaupungin organisaation hallinnon, talouden ja toimintojen tarkastusta sekä tarjoamalla konsultointipalveluja. Vuosisuunnitelma toteutui lähes suunnitellusti.

Hutikuun alussa otettiin Vantaa.fi -sivustolla käyttöön lakisääteinen väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanava. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on käsitellä ilmoituskanavaan jätetyt ilmoitukset. Muutoin toiminnassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia.

Talousarvion toteutuminen

Sisäisen tarkastuksen toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,08 milj. eurolla ja toteuma oli 80 prosenttia. Alitus johtui suunniteltua alhaisemmista henkilöstömenoista.

13 Kasvatus ja oppiminen

Vastuhenkilö: Katri Kalske

Toimielin: Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta
Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kasvatus ja oppiminen yhteensä					
Tulot	37 630	697	38 327	43 793	-5 466
Menot	-525 714	-28 321	-554 035	-552 579	-1 456
Toimintakate	-488 084	-27 624	-515 708	-508 786	-6 922
Kasvatus ja oppiminen bruttoyksiköt					
Tulot	35 704	697	36 401	40 972	-4 571
Menot	-452 227	-26 625	-478 852	-477 298	-1 554
Toimintakate	-416 523	-25 928	-442 451	-436 325	-6 126

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Toimialan kannalta erittäin merkittävän DigiOne-palvelualueen ja sen palveluiden kehitystyö edistyivät vuonna 2023. Palvelukokonaisuutta ei saatu kokonaisuudessaan valmiiksi, ja perusopetuksen käyttöönotto päätettiin siirtää vuodelle 2024. DigiOne-hankkeen edelläkävijäkunnat saivat loppuvuodesta Business Finlandilta 1,287 milj. euroa projektirahoitusta, jonka vastaanottamisesta DigiOnen ohjausryhmä teki päätöksen tammikuussa 2024. Business Finlandin rahoituksen lisäksi kunnat rahoittavat

hanketta omalla rahoituksellaan. Vantaan osuus lisärahoituksesta on 1 588 252 euroa. Syksyllä 2023 valmistauduttiin DigiOnen eri kokonaisuuksien pilotointeihin. Vantaalla työskentely painottui erityisesti toiminnan muutoksen suunnitteluun ja olemassa olevien työnkulkujen tunnistamiseen, Vantaan oman organisoitumisen, rakenteiden ja resurssien luomiseen, henkilöstön osallistamiseen osana määrittelyä, kehitystä ja testausta sekä pilotoinnin ja käyttöönoton valmisteluun.

Vantaan kaupunki on ollut mukana Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallissa vuodesta 2021 lähtien. Kasvatuksen ja oppimisen toimiala koordinoi työtä kaupunkitasoisesti. Lapsiystävällinen Vantaa -toimintasuunnitelman toimeenpano jatkui 2023. Toimiala toteutti Johdatus lapsen oikeuksiin -verkkokoulutuksen koko henkilöstölle sekä luottamushenkilöille. Kaupunkitasoiset turvallisemman tilan periaatteet otettiin käyttöön ja koottiin Lapsen etu yksilöpäätöksissä – Vantaan kaupungin malli. Lisäksi toteutettiin laaja #AutatkoSinä -viestintäkampanja. Vantaan kaupunki sai Suomen UNICEFin myöntämän Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen vuoden 2024 alussa. Tämä tarkoittaa, että on onnistuttu lapsioikeusperustaisen työn edistämässä ja kehittämistyöhön on sitouduttu myös jatkossa.

Tikkurilan osaamiskampus hankkeen resursointia vahvistettiin vuoden aikana ja työ jatkuu viiden hengen hanketoimistolla. Hankkeen seurantatoimikunta aloitti toimintansa. Koulutusyhteistyön palveluoperaattorin yhteiskehittäminen aiesopimuskumppaneiden kesken alkoi ja rinnalla kartoitettiin vantaalaisyritysten palvelutarpeita sekä järjestettiin verkostotapaamisia koulutuksen tarjoajien sekä yritysten kesken. Opiskelijoita osallistettiin hackathonin kautta kampuksen TKI-konseptin kehittämiseen ja kuntalaisia alueen nimikisaan. Alueen asemakaava hyväksyttiin, kaupungin oppilaitostilojen tarve- ja hankeselvitys valmistuivat, samoin kuin katu- ja puistoalueiden suunnitelma ja alueen taidekonseptit. Potentiaaliset sijoittajat ja rakennusliikkeet osallistuivat aktiivisesti osallistavaan markkinavuoropuheluun. Loppuvuodesta valmistui koko hankeajan kattava ohjelma-asiakirja.

Englanninkielisen palvelun laajentamisen valmistelu eteni konkretiaan siten, että Muuraan sijoittuvaan uuteen päiväkotiin ja peruskouluun ryhdyttiin laatimaan pedagogista suunnitelmaa osana rakennushankkeen tarveselvitystä. IB-jatkumon osalta valmistelu jatkuu edelleen.

Toimialalla laadittiin varhaiskasvatuksen lisäksi myös muille palvelualueille, sekä yhteisiin palveluihin, henkilöstön veto- ja pitovoimaa edistävät toimenpideohjelmat. Toimenpideohjelmat ovat osa kaupunkitasoista henkilöstön saatavuusohjelmaa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan määrärahoja korotettiin vuoden 2023 aikana valtuuston päätöksillä 18.9.2023 § 18 sekä 11.12.2023 § 10. Ensimmäisessä lisätalousarviossa siirrettiin keskitetty palkkavaraukset toimialoille. Tämän vaikutus oli toimialalle 8,9 milj. euroa. Toisessa lisätalousarviossa bruttoyksiköiden tuloja lisättiin 0,7 milj. euroa ja menoja lisättiin 18,2 milj. euroa. Lisäksi nettositovien yksiköiden toimintakatetta korotettiin 0,78 milj. euroa. Toimialan bruttoyksiköiden yhteensä sitova toimintakulujen määräraha alittui 1,6 milj. euroa ja toimintatuotot ylittyivät 4,6 milj. euroa. Toimialan nettoyksikön toimintakatetavoite saavutettiin.

13 10

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-90	0	-90	-106	16
Toimintakate	-90	0	-90	-106	16

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta kokoontui 11 kertaa. Lautakunnan ruotsinkielinen jaosto kokoontui seitsemän (7) kertaa, yksilöasioiden jaosto viisi (5) kertaa ja opiskelijan oikeusturvaelin kerran. Vainkuttamistoimieliin Svenska kommittén kokoontui seitsemän (7) kertaa.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan toimintakulut ylittivät talousarvion 15 886 euroa.

13 20

Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	400	368	768	738	30
Menot	-5 923	-854	-6 777	-5 883	-894
Toimintakate	-5 523	-486	-6 009	-5 145	-864

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteisiin palveluihin perustettiin vuoden 2023 aikana hyvinvoinnin ja opiskeluhoillon tiimi, jonka tehtävänä on koordinoita ja kehittää yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa, kehittää yhteisöllistä opiskeluhoiltoa, edistää kiusaamiseen puuttumisen osaamista ja menetelmiä toimintayksiköissä ja koordinoita hyvinvointityötä erityisesti lasten ja nuorten osalta.

Toimialan tiedolla johtamisen kehittäminen on jatkunut pääpaino palvelualuekohtaisella työllä. Toiminnan ja talouden suunnitteluprosessia on kehitetty entistä paremmin palvelemaan ennakoivaa ja strategista suunnittelua. Osana Digionen käynnistämää toiminnanmuutosprosessia on valmisteltu mm. varhaiskasvatuksen ja koulukuljetusten hakemus- ja päätösprosessien kehittämistä.

Varhaiskasvatuksen kuljetusten hakemus-päätösprosessin digitalisoiminen käynnistyi. Perusopetuksen oppilaskuljetusten osalta on osallistuttu DigiOne-kehittämistyön määrittelytyöpajoihin.

Henkilöstön vaihtuvuus on jatkunut suurena, vaikka samaan aikaan Kunta10-tulokset olivat hyvällä tasolla.

Talousarvion toteutuminen

Johdon ja yhteisten palveluiden tulot toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti. Toimintamenot alittivat muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hallinnollisten tehtävien henkilöstömenot / toimialan menot yhteensä	- *	0,6 %	0,6 %

* Vertailukelpoista lukua ei saada koko toimialaa koskevan palkkaaikaisun vuoksi.

13 30 Perusopetus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	18 143	1 686	19 829	24 248	-4 420
Menot	-232 361	-5 461	-237 821	-240 619	2 798
Toimintakate	-214 218	-3 775	-217 993	-216 371	-1 622

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Opetussuunnitelman ja strategian mukainen opetuksen kehittäminen on toteutunut suunnitellusti. Alkuopetuksen äidinkielen ja matematiikan tavoitteisiin on voitu keskittyä lisätuntien turvin. Opetushenkilöstöä on valmistettu opetussuunnitelmatyön kautta DigiOnen käyttöönnottoon. Kaikilla osa-alueilla on pyritty löytämään työtapoja, jotka vievät eteenpäin myös yhteisopettajuutta.

Erityistä tukea on voitu vahvistaa erityisopettajien määrää kasvattamalla. Edelleen kelpoisista erityisluokanopettajista on pula. Tähän on vastattu Jyväskylän yliopiston toteuttamalla erityisopettajakoulutuksella, minkä kautta on koulutettu 40 perusopetuksen erityisopettajaa kahdessa aallossa.

Kouluilla on vahvistettu kiusaamisen vastaista työtä niin ennaltaehkäiseviä toimintamuotoja kehittämällä kuin huolikouluja tukemalla ja toimenpiteitä seuraamalla.

Valtion oppilashuollon hankerahoituksella on aloittanut 11 kouluvalmentajaa. Heidän työnsä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi koetaan merkittävänä.

Vammaisopetuksen kasvu jatkuu edelleen ja S2-prosentin suhteellinen osuus vammaisopetuksen oppilaista suurempi kuin muu kasvu. Päivä- ja lomatoiminta järjestetään yhteistyössä vakehyvan kanssa. Muutos on edellyttänyt menettelytavoista sopimista ja toiminnan hallinnointi vaatii aiempaa enemmän yhteistyötä ja resursseja.

Perusopetuslain alaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan laadun kehittämiseksi on palkattu oma koordinaattori, joka tukee kerhojen henkilöstöä haastavien ryhmien toiminnassa sekä perheiden kanssa tehävässä yhteistyössä.

Läksytukitoiminta on aloitettu osana toimialan yhteistä monikielisten oppijoiden kehittämisohjelmaa.

Talousarvion toteutuminen

Perusopetuksen talousarvion toimintakulut ylittyivät 2,8 milj. euroa (101 %). Keskeiset ylityksen syyt olivat vuokrien ylittyminen 1,4 milj. euroa ja koulujen määrärahojen (opetus, avustava henkilöstö, oppimateriaalit) ylittyminen 1,6 milj. euroa.

Perusopetuksen tulot ylittyivät 4,4 milj. euroa. Keskeiset seikat olivat ELY:n korvaukset pakolaislapsista ja talousarvion hyväksymisen jälkeen saadut valtion hankeavustukset. Toimintakate alittui 1,6 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Oppilasmäärä vantaalaisissa peruskouluissa	23 782	23 771	24 052
Käyttömenot euroa/oppilas	9 353	9 775	10 004
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisesta käyttömenosta	54 %	56 %	57 %
Huoneistoneliöt/oppilas *	10,0	10,1	10,2
Keskimääräinen ryhmä koko, 1–9 luokat	15,9	15,9	16,5
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista %	99 %	100 %	100 %
Iltapäivätoimintaan osallistuvien lasten määrä	2 650	2 550	2 620
4. vuosiluokalta alkava vapaaehtoinen A 2 -kieli, aloittaneiden määrä	37 %	37 %	31 %
Oppilaita/oppilaanohjaaja	190	210	210

* Sis. keittiövuokrat, ilman näitä 9,7. Vuodesta 2023 lähtien ei sisällä opiskeluhuollon tiloja.

13 50**Varhaiskasvatus**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	16 573	-1 339	15 234	15 400	-166
Menot	-199 228	-19 943	-219 170	-215 874	-3 296
Toimintakate	-182 655	-21 282	-203 936	-200 474	-3 462

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varhaiskasvatuksen henkilöstön saatavuus oli edelleen erittäin haasteellista lukuisista toimenpiteistä huolimatta. Vantaalla tehdyt palkkaratkaisut paransivat kuitenkin jonkin verran Vantaan vetovoimaa henkilöstön keskuudessa. Varhaiskasvatuksen sosionomin tehtäväkuva otettiin käyttöön. Omia varahenkilöitä palkattiin, mutta kaikkia vakansseja ei saatu täyteen. Varhaiskasvatuksen lastenhoitajan oppisopimusmahdollisuuksia lisättiin 1.8. yhteistyössä Varian kanssa. Saatavuustoimenpiteitä jatketaan kaupunkitasoisen suunnitelman mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen lapsimäärä kasvoi 157 lapsella edelliseen vuoteen nähden. Lapsista aiempia vuosia suurempi osuus oli alle 3-vuotiaita, mikä vaikutti osaltaan henkilöstötarpeen suureen kasvuun. Vuonna 2022 Vantaalla syntyi noin 200 lasta enemmän edellisiin vuosiin verrattuna ja näitä lapsia tuli vuoden 2023 aikana varhaiskasvatukseen. Myös perhevapaaudistuksen myötä varhaiskasvatukseen on tullut entistä nuorempia lapsia.

Vuonna 2023 valmistui kaksi uutta kunnallista päiväkotia, Patotien ja Jokiuoman päiväkodit Myyrmäkeen. Muut suunnitellut päiväkodit (Kelokuusi, Ruusupuu ja Pesäpuu) viivästyivät ja avautuvat vuonna 2024. Päiväkodeissa on paikkoja yhteensä 333, joista uusia 79. Lisäksi yksityinen Pilke päiväkotia avautui Martinlaaksoon, 54 paikkaa.

Rinnakkain johdettuja yksiköitä tuli lisää 4 ja niitä on nyt yhteensä 15.

Asiakasjärjestelmän (VaSa) uusia toiminnallisuuksia otettiin käyttöön. Erityisesti tilastointitoiminnallisuus paransi toiminnan ohjaukseen liittyvää tiedon hyödyntämistä.

Kolmiportaisen tuen käyttöönottoa jatkettiin ja lasten tukemiseen palkattiin uusina 7 erityisopettajaa ja 9 avustajaa.

Talousarvion toteutuminen

Varhaiskasvatuksen toimintatuottojen toteuma oli 15,4 milj. euroa (101 %), josta varhaiskasvatusmaksujen osuus oli 9,6 milj. euroa. Maksutuottojen tulotavoitetta alennettiin 1,4 milj. euroa lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä joulukuussa. Hankerahoitusta käytettiin 3,7 milj. euroa. Valtiolta saatuja korvauksia ja avustuksia kirjattiin 1,5 milj. euroa sekä korvauksia kunnilta saatiin 0,4 milj. euroa. Muita toimintatuottoja kertyi 0,2 milj. euroa.

Varhaiskasvatuksen toimintakulujen toteuma oli 215,9 milj. euroa. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakulut ylittyivät 16,6 milj. euroa. Valtuuston syyskuussa hyväksytyn lisätalousarvion yhteydessä siirrettiin keskitettyä palkkavarausta palvelualueille, josta varhaiskasvatuksen osuus oli 4,8 milj. euroa. Valtuuston toisen lisätalousarvion yhteydessä joulukuussa varhaiskasvatukselle myönnettiin 15,0 milj. euron suuruinen lisämääräraha johtuen kasvaneista Seuren sijaiskustannuksista ja palvelusetelikustannuksista. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 3,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022 **	TA 2023	TP 2023
Lasten määrä eri varhaiskasvatuspalveluissa keskimäärin kuukaudessa:			
Kunnallinen varhaiskasvatus	10 000	10 719	10 642
Yksityinen varhaiskasvatus	2 200	2 280	2 068
Kerhotoiminta	200	226	170
Kotihoidon tuki	3 000	3 082	2 673
Varhaiskasvatuspalvelujen piirissä olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatusikäisistä *	83,0 %	83,7 %	80,1 % ***
Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten osuus kaikista varhaiskasvatuksessa olevista lapsista	17,0 %	17,5 %	16,3 %
Rakenteellisten tukitoimien piirissä olevat lapset (kunnallinen varhaiskasvatus)	12,0 %	10,3 %	12,8 %
Käyttömenot €/palveluja käyttävä lapsi	11 900	12 057	13 880

* Suomen- ja ruotsinkieliset lapset yhteensä.

** Arvio vuoden 2022 keskiarvosta järjestelmävaihdoksesta johtuen.

*** Laskentatavan muutos perhevapaaudistuksen vuoksi 2023 lähtien.

13 90 Svenskspråkiga servicen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	589	-18	571	586	-15
Menot	-14 626	-368	-14 994	-14 816	-178
Toimintakate	-14 037	-386	-14 423	-14 230	-193

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen johtamisjärjestelmää on uudistettu vuonna 2023 kehittämispäällikön viran perustamisen myötä. Vuoden 2023 aikana työskentely strategisten prosessien kanssa on kehittynyt siten, että kaikilla asteilla on samat painopisteet, mikä tukee yhtenäistä ruotsinkielistä oppimispolkua. Kehittämistyö on myös keskittynyt parantamaan kentän ja johdon välistä tiedonkulkua.

Pätevän henkilöstön löytäminen varhaiskasvatukseen on ollut haastavaa useiden vuosien ajan. Tilanteen helpottamiseksi Vantaalla tarjotaan mahdollisuus osallistua ruotsinkieliseen lastenohjaajan pätevyttä antavaan oppisopimuskoulutukseen Varian ja Step-koulutuksen yhteistyönä.

Varhaiskasvatustalaki muuttui 1.8.2022 koskien lasten tukea. Lain muutokseen vastaamiseksi vuonna 2023 palkattiin yksi varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Ruotsinkielisen palvelualueen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukion yhteistyö ruotsin kielitason vahvistamiseksi, eli niin sanottu kielistrateginen työ, on edistynyt joka asteella ja kaikkien yksiköiden henkilökunta on osallistunut koulutuksiin koskien kielitason vahvistamista. S2-opetuksen suunnittelu on valmistunut. S2-opettajaa ei onnistuttu rekrytoimaan.

Ruotsinkielisen perusopetuksen opetussuunnitelmaan tehtiin muutos koskien poissaolojen ehkäisemistä sekä poissaolojen suunnitelmallista seuraamista ja niihin puuttumista. Ohjelma on otettu käyttöön ja edesauttaa pitkien poissaolojen puuttumiseen ja ehkäisemiseen. Opetussuunnitelmaan tehtiin myös muutos koskien vuosiluokkien 3–6 arviointikriteereitä sekä lisättiin vuosiviikkotunti ruotsia äidinkielenä 1. vuosiluokalle sekä vuosiviikkotunti matematiikkaa 2. vuosiluokalle. Nämä muutokset otettiin käyttöön 1.8.2023 alkaen.

Ruotsinkieliselle esiopetukselle, perusopetukselle ja lukiokoulutukselle laadittiin uusi opiskeluhoito-suunnitelma, joka otettiin käyttöön 1.8.2023. Opiskeluhoitopalveluiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alussa hyvinvointialueille. Uudistuksen myötä opiskeluhoitosuunnitelmien laatiminen muuttui esiopetus-, perusopetus- ja oppilaitoskohtaisesti laadituista opiskeluhoitosuunnitelmista 1.8.2023 alkaen koulutuksen järjestäjäkohtaiseksi suunnitelmaksi.

Ruotsinkielinen TUV-koulutus järjestetään Vantaan, Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Kirkkonummien kuntayhteistyönä. Ammattikoulu Practicum on vastuussa koulutuksen toteutuksesta. Vantaalta osallistuu kaksi oppilasta ruotsinkieliseen TUV-koulutukseen.

Talousarvion toteutuminen

Ruotsinkielisten palveluiden maksutuottojen toteuma oli 73 prosenttia ja jäi 124 000 euroa alle talousarvion, johtuen liian suuresta maksutuottojen arviosta sekä 1.3.2023 voimaan tulleesta asiakasmaksulain muutoksesta. Toimintatuottojen toteuma oli kuitenkin 102,7 prosenttia johtuen valtiolta saaduista arvioitua suuremmista tuista ja avustuksista. Ruotsinkielisten palveluiden toimintakulujen toteuma oli 98,8 prosenttia muutettuun talousarvioon verrattuna. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 178 000 eurolla. Toimintakatteen toteumaprosentti on 98,7.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Lapsia kunnallisessa varhaiskasvatuksessa *	300 **	300	286
Lapsia yksityisessä varhaiskasvatuksessa	-	55	54
Lapsia esiopetuksessa	64	75	69
Oppilasmäärä ruotsinkielisessä peruskoulussa	721	722	728
Käyttömenot euroa / oppilas	11 021	11 754	11 409
Opetuksen % -osuus oppilaskohtaisista käyttömenoista / oppilas	58 %	58 %	56 %
Huoneistoneliöt / oppilas	13,7	13,7	13,5
Keskimääräinen opetusryhmäkoko, 1–9 luokat ***	15,7	15,7	14,4
Jatkokoulutukseen lukioon, ammatilliseen koulutukseen, ammattistarttiin tai lisäopetukseen päässeiden määrä peruskoulun päättötodistuksen saaneista % -osuus	100 %	100 %	100 %
Iltapäivätoimintaan otettujen oppilaiden kokonaismäärä	128	145	127
Ruotsinkielisen lukion opiskelijat	158	160	160
Käyttömenot euroa / opiskelija	8 337	8 858	9 531
Huoneistoneliöt / lukio-opiskelija	8,2	8,1	8,1

* Ruotsinkieliset lapset yksityisessä varhaiskasvatuksessa ovat osa varhaiskasvatuksen tunnuslukuja.

** Arvio vuoden 2022 keskiarvosta järjestelmävaihdoksesta johtuen.

*** Laskentatapa yhdenmukaistettu suomenkielisen perusopetuksen kanssa.

137**Toisen asteen koulutus**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 926	0	1 926	2 821	-895
Menot	-73 487	-1 696	-75 183	-75 281	98
Toimintakate	-71 561	-1 696	-73 257	-72 461	-796

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen nelivuotinen strateginen toimenpideohjelma ja siitä johdetut tavoitteet ohjasivat vahvasti toimintaa. Toisen asteen koulutuksen strategista kärkeä - joustavia oppimisen polkuja – yhteiskehitetiin oppilaitosten henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa palvelumuotoilun keinoin. Korona-avustuksella lukiokoulutuksessa aloitettiin syksyllä 2023 monimuoto-opiskeluun perustuvan opiskelun tukimuodon pilotointi. Kieli- ja kulttuuritietoisuuden edistämiseksi keväällä 2023 toiselle asteelle palkattiin kaksi monikulttuurisuusasian koordinaattoria ja syksyllä 2023 lukiokoulutuksessa aloitti kaksi kielikoordinaattoria. Koordinaattorit on palkattu määräaikaaisina hankeavustuksilla. Kieli- ja kulttuuritietoisuutta kehitettiin myös lukiokoulutuksen laatuhankeissa.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä toisen asteen koulutuksen opiskeluhoitosuunnitelmat päivitettiin uusien määräysten mukaisiksi. Uudet opiskeluhoitosuunnitelmat tulivat voimaan 1.8.2023. Oppilaitosten yhteisölliset hyvinvointiryhmät koulutettiin suunnitelmiin liittyen. Oppilaitoksissa laadittiin turvallisemman tilan periaatteita. Hyvinvointialueen kanssa on sovittu yhteisistä käytännöistä ja pidetty säännöllisesti yhteistapaamisia.

Varian opiskelijavuosimäärä ylitti reilusti OKM:n Varialle myöntämän tavoitteellisen määrän. Suurin osa ylityksestä johtuu oppisopimuskoulutuksen kysynnän lisääntymisestä. Hakijapalveluiden kehittäminen Variassa on edennyt strategian mukaisesti. Kaikkien alojen hakuprosessit on siirretty hakijapalveluiden hoidettavaksi ja valmisteltu yhtenäiset valintakriteerit ja kielitestausta jatkuvalla haulle.

Varialla on ollut merkittävä rooli TE2024 –uudistuksen valmistelussa erityisesti osaamisen kehittämisessä vuoden 2023 aikana. Maahanmuuttajien osaamiskeskuksen OKM-rahoitus päättyi vuoden 2023 lopussa ja sen myötä toisen asteen koulutuksen alaisuudessa toteutettu toiminta uudelleenorganisoi- tiin työllisyiden ja kotoutumisen palvelualueelle 1.1.2024 alkaen.

Tieto- ja viestintätekniikan perustutkintoon valmisteltiin International Baccalaureate-ohjelman hake- mista. Varia on vuoden 2023 lopulla hakuprosessissa "IB Candidate School". Tavoitteena on, että lupa saadaan vuoden 2024 aikana. Ammatillisen koulutuksen tutkintojen toteutussuunnitelmia on päivitetty ja huomioitu alakohtaisesti kestävän kehityksen sisällöt.

Vehkalan kampuksen rakentaminen on käynnistynyt aikataulussa, ja varialaiset ovat olleet kiinteästi mukana erilaisissa suunnittelu- ja valmistelutehtävissä sekä eri alojen muuttojen suunnittelussa. Myös muita tilahankkeita edistettiin vuoden aikana suunnitellun aikataulun mukaisesti: Aviapoliksen lukion, Osaamiskampuksen ja Sotungin lukion paviljonkirakennuksen hankesuunnitelmat hyväksyttiin syksyllä 2023. Toisen asteen koulutuksen palvelualueella on ollut merkittävä rooli Tikkurilan osaamiskampus- työssä. Vuoden 2023 aikana kehitettiin palveluoperaattorimallia yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kontaktoitiin potentiaalisia oppilaitoskumppaneita.

Talousarvion toteutuminen

Toisen asteen koulutuksen palvelualue on ollut kokonaisuudessaan nettobudjetissa 1.1.2023 alkaen. Talousarvio toteutui suunnitellusti toimintakatteen ollessa 98,6 prosenttia. Lukiokoulutuksessa toimin- takate oli 98,8 prosenttia ja ammatillisessa koulutuksessa 98,4 prosenttia. Toimintatuottojen toteuma- prosentti toisella asteella kokonaisuudessaan oli 158,1, lukiokoulutuksessa 155,0 ja ammatillisessa koulutuksessa 164,6.

Varialle myönnettiin OKM:n toisella lisäsuoritepäätöksellä (VN/25889/2023) 82 opiskelijavuotta (584 136 euroa) lisää.

Korona-avustusta vuodelle 2023 myönnettiin lukiokoulutukseen seuraavasti:

- Poikkeusoloista tuetusti tulevaan, korona-avustus 1.10.2021 - 31.7.2023, 734 185 euroa.
- Hyvinvointia ja tukea, korona-avustus 1.12.2022 - 31.7.2024, 845 000 euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijat	3 712	3 691	3 785
Suomenkielisten päivälukioiden opiskelijamäärä / lukio, keskiarvo	742	738	757
Aikuis- ja etälukion tutkintotavoitteiset opiskelijat	237	250	323
Keskeyttäneet, % opiskelijamäärästä (päivälukiot) *	6,8 %	4,5 %	5,7 %
Kolmessa vuodessa päättötodistuksen saaneet kaikista valmistuneista (päivälukiot)	88,0 %	88,0 %	88,3 %
Kaikki tunnit / vvt / opiskelija (päivälukiot)	1,34	1,36	1,34
Käyttömenot euroa / opiskelija (päivälukiot)	7 615	8 293	8 204
Huoneistoneliöt / opiskelija (päivälukiot)	7,3	7,4	7,4
Yhteishaussa olevat tutkintotavoitteiset aloituspaikat peruskoulun päättävästä ikäluokasta, % (ammattillinen koulutus)	35 %	41 %	32 %
Ministeriön päättämän tavoiteopiskelijavuosien käyttöaste (ammattillinen koulutus)	100 %	100 %	100 %
Käyttömenot euroa / opiskelijavuosi (ammattillinen koulutus yhteensä)	11 540	11 584	11 880
Huoneistoneliöt / opiskelijavuosi (ammattillinen koulutus)	13,8	13,5	13,4
Alle 20-v perustutkintoa suorittavien keskeyttämisprosentti Variassa	-	8,0 %	9,6 %

* Laskentatapa muuttunut KS 2022 lähtien.

16

Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi

Vastuhenkilö: Riikka Åstrand

Toimielin: Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta
Puheenjohtaja: Sirkka-Liisa Kähärä

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkikulttuuri yhteensä					
Tulot	11 595	0	11 595	12 077	-482
Menot	-77 842	-2 644	-80 486	-80 161	-324
Toimintakate	-66 247	-2 644	-68 891	-68 085	-807
Kaupunkikulttuuri bruttoyksiköt					
Tulot	10 227	0	10 227	10 741	-514
Menot	-72 297	-2 546	-74 843	-74 495	-349
Toimintakate	-62 071	-2 546	-64 617	-63 754	-863

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan toimintaympäristöanalyysissä on noussut esiin väestönkasvu, väestörakenteen muutos, eriarvoistumiskehitys, turvallisuus, nuorisoriikollisuus ja vieraskielisten kotoutumisen panostukset. Nopea väestönkasvu ja monimuotoistuminen tuovat lisähaastetta palvelutuotantoon, mutta ne voivat hallitusti hoidettuina olla kaupungille myös menestystekijä.

Vuoden 2023 alusta käynnistynyt uusi organisaatorakenne on toiminut hyvin ja siihen ollaan tyytyväisiä. Palvelualueiden kehittämistyö on edennyt hyvin. Toimialan kehittämishankkeina olleet elintapaohjaus ja harrastustakuun edistäminen vakinaistuvat vuoden 2024 alusta. Monia yksityisiä investointeja edistettiin, kuten Aviapolis Live, Ilmailumuseon uusi hanke, Arena 3.3 ja Elmon jäähalli. Useita strategisesti merkittäviä avauksia on tehty kumppaneiden kanssa. Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on sujunut hyvin ja Vantaa on osallistunut hyvinvointialueen järjestämiin hyte-neuvotteluihin.

Kivistöön on saatu iso ja toivottu parannus palvelukokonaisuuteen, kun Kivis-kauppakeskukseen avattiin Kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki loppuvuonna 2023. Mosaiikin avautuminen myöhästyi hieman suunnitellusta aikataulusta rakennusurakan toimitusten myöhästymisten vuoksi. Kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi käynnistettiin ensimmäisen kerran ja kuntalaiset osallistuvat siihen jopa odotettua aktiivisemmin.

Toimialan strategiaa kirkastettiin ja jäljellä olevalle strategiakaudelle valittiin neljä painopistealuetta. Vuoden aikana onnistuttiin parantamaan työntekijöiden saatavuusongelmaa ja henkilöstön yleistä tunteilmaa poikkeusaikojen jälkeen.

Talousarvion toteutuminen 2023

Vuonna 2023 toimialan talouden seuranta, suunnittelu ja ennustaminen oli edellisvuosia selkeämpää, kun koronapandemia-ajan aiheuttama poikkeustilanne jäi taakse eikä enää merkittävästi vaikuttanut toimintaan. Vuoden alussa voimaan astuneen organisaatiomuutoksen seurauksena toimialan talousarvion sitovuustasoihin tehtiin tarvittavat muutokset kaupunginvaltuuston päätöksellä maaliskuussa. Vuoden aikana talousarviota muutettiin lisäksi palkkaratkaisun johdosta, jonka seurauksena kaupungin keskitetystä palkkavarauksesta siirrettiin määrärahaa toimialalle 1,0 milj. euroa. Lopullisessa talousarviossa näkyvät myös kesätyömäärärahan (0,4 milj. euroa) sekä myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) toimenpiteiden menoja vastaava budjettisiirto kaupunginhallituksen budjetista (1,2 milj. euroa). Toimiala ei vuonna 2023 tehnyt muutosesityksiä talousarvioon, vaan alkuperäisen talousarvion toimintamenojen määrärahojen ennustettiin riittävän ja tulotavoitteiden toteutuvan suunnitellusti.

Toimialan bruttoyksiköiden toimintatulot olivat yhteensä 10,7 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion loppulta 0,5 milj. euroa (toteuma 105 %). Toimintamenojen toteuma oli 74,5 milj. euroa ja ero talousarvioon oli 0,3 milj. euroa (toteuma 100 %). Toimialan sisällä palvelualueilla oli talousarviopoikkeamia sekä tuloissa että menoissa, mutta sitovuustasolla menot toteutuivat talousarvion mukaisesti. Merkittävimmät talousarviopoikkeamat liittyivät budjetoimattomiin hankkeisiin, Mosaiikin palvelukeskuksen avaamisen sekä aikuisten perusopetuksen laajentumisen siirtymiseen suunnitellusta.

Toimialan nettoyksiköiden toimintakatteen toteuma oli -4,3 milj. euroa, mikä alitti tavoitteen hienoisesti (-56 000 euroa, 101 %). Tulot alittuivat 32 000 euroa ja menot ylittyivät 24 000 euroa.

Palvelualueiden talousarvion toteutuminen on raportoitu tarkemmin palvelualueita koskevissa osioissa.

16 10**Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-82	2
Toimintakate	-80	0	-80	-82	2

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta (ent. kaupunkikulttuurilautakunta) koostui 12 kertaa. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta kokoontui keväällä puolipäiväiseen talousarvion kehysinfoon Clarion Hotel Aviapoliksessa ja alkusyksystä järjestettiin kaksipäiväinen talousarvioseminaari Haikon kartanolla.

Vuoden aikana toimi kaksi lautakunnan työryhmää, liikkumishjelman poliittinen ohjausryhmä sekä asukas- ja järjestötilojen kehittämisen työryhmä.

Talousarvion toteutuminen

Lautakunnan talousarvio toteutui budjetin mukaisesti.

16 21**Yhteiset palvelut**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	745	0	745	898	-154
Menot	-3 948	-1 304	-5 253	-5 430	177
Toimintakate	-3 204	-1 304	-4 508	-4 532	24

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Harrastuskalenteri on uusi palvelu vantaalaisille ja Vantaalla harrastaville. Harrastaminen tukee mm. hyvinvointia, elämäniloa, yhteisöllisyyttä, kotoutumista ja elinikäistä oppimista. Harrastuskalenterin avulla Vantaan yhteisöt, järjestöt, yritykset ja muut toimijat voivat auttaa asukkaita ja Vantaalla vierailuvia löytämään tekemistä, kiinnittymään asuinalueeseensa ja viihtymään Vantaalla. Harrastuskalenteri on myös osa hyvinvointialueen digitarjontaa. Harrastuskalenterista löytyy heti julkaisun yhteydessä tuhansia harrastuksia kaikille ikäryhmille, mm. kaikki Aikuisopiston, entisen hobihobi.fi:n sekä Harrastusten Vantaan tarjonta. Kevään 2024 aikana kutsutaan kaikki muutkin kaupungin omat toimijat, että seurakunnat, järjestöt ja muut yhteisöt julkaisemaan tai integroimaan tarjontansa näkyville syksyllä alkavaa harrastuskautta ja isompaa lanseerausta varten.

Osallistuvan budjetoinnin kaupunkitasoinen malli hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 19.6.2023 § 10. Ensimmäinen kaupunkitasoinen osallistuva budjetointi toteutetaan vuosina 2023–2025. Osallistuvan budjetoinnin rahoitus 1,2 milj. euroa jakautuu asukasluvun perusteella Vantaan 7 suuralueelle. Eri työryhmät ja verkostot aloittivat toimintansa syksyllä. Syksyn aikana toteutettiin ohjeistukset, henkilöstön perehdytys, asukasvuorovaikutuksen ja viestinnän toimenpiteet ja digitaalinen toteutus. Osallistuva budjetointi käynnistyi marraskuussa ideointivaiheella. Asukasvuorovaikutusta tehtiin yhteistyössä

omien palveluiden ja järjestökumppaneiden kanssa. Ideoita sai jättää verkossa, paperilla ja tapahtumissa, lapset ja nuoret osallistuivat varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa osana Vaikutajapäivä prosessia. Asukkaat saatiin hyvin mukaan jokaiselta suuralueelta ja heiltä saatiin yhteensä reilut 2 000 ideaa. Ideoiden määrä oli huomattavasti ennakoitua suurempi. Ideoiden käsittely käynnistyi eri toimialoilla joulukuun alussa. Suuresta ideoiden määrästä johtuen käsittelytyötä on ennakoitua enemmän. Vantaalaiset pääsevät äänestämään äänestystykseen etenevistä ehdotuksista suosikkinsa 1.-21.4.2024.

Vuoden 2023 aikana Harrastusten Vantaan harrastuksia tarjottiin kaikille Vantaan peruskoululaisille yli 70:ssä eri tilassa. Toimintakausi seuraa kouluvuoden sykliä, joten vuoteen 2023 mahtuu puolet kahden eri toimikauden tilastoista. Yhteensä harrastustoimintaan vuonna 2023 sekä kevät- että syyskausina osallistui noin 6 000 peruskouluikäistä lasta ja nuorta ja viikoittaisia harrastusryhmiä vuoden aikana toimi yhteensä yli 400. Keväällä 2023 toteutettiin vuosittainen Harrastustoivekysely, joka toimii Harrastusten Vantaan toiminnan suunnittelun ohjenuorana tulevaa - tässä tapauksessa 2023–24 - kautta silmällä pitäen. Kyselyyn vastasi lähes 27 prosenttia kaikista Vantaan peruskouluikäisistä lapsista ja nuorista. Harrastusten Vantaan ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana keskimäärin 6 viikon välein, yhteensä 8 kertaa. Toimintakaudelle (01.08.2023-31.07.2024) myönnettiin valtion avustusta (AVI) 700 000 euroa. Lisäksi perustoiminnan ohelle Harrastusten Vantaa sai keväällä 2023 Opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustusta erityistä tukea tarvitsevien lasten ja nuorten harrastustoiminnan ja saavutettavuuden kehittämiseen. Vantaan kehittämisenäkökulmana on erityisesti erilaisuuden ja erilaisten lasten ja nuorten tarpeiden ymmärryksen lisääminen harrastustoiminnan ja -toimijoiden keskuudessa. Harrastamisen Suomen malli kirjattiin osaksi nuorisolakia 1.1.2023 alkaen, mikä juurrutti toiminnan osaksi muita vakiintuneita toimenpiteitä myös Vantaalla. Harrastusten Vantaa siirtyy osaksi elinikäisen oppimisen palvelualueetta 1.1.2024, josta alkaen harrastustakuun edistämiseksi sekä Harrastusten Vantaan toiminnan kehittämiseksi on myös yksi vakituinen työntekijä.

Vantaan Kuusijärvi on kaupunkitasoinen kärkihanke, josta kehitetään Etelä-Suomen saavutettavinta luonto- ja virkistyspaikkaa maiseman ja alueen kantokyvyn ehdoilla. Vuoden 2023 aikana kestävästä luontomatkoilusta ja virkistyskäyttöä edistettiin monin tavoin. Kuusijärvelle laadittiin muun muassa ympäristöindikaattorit, joita hyödynnetään alueen kehittämisessä ja palveluiden mitoittamisessa. Alueelle saapumista parannettiin lisäämällä joukkoliikennevuoroja. Uusi laajempi pysäköintialue ja esteetön lähivirkistysalue nuotiopaikkoineen avattiin asiakkaiden käyttöön. Rakennus- ja maisemahankkeiden suunnittelua tehtiin yhdessä erilaisten yhteisöjen kanssa.

Kiinnostus Kuusijärven saunapalveluja kohtaan on kasvanut tasaisesti. Saunatiloja saadaan lisää, kun kahden uuden savusaunan ja pesutilarakennuksen rakentaminen alkaa 2024. Suomen Latu myönsi Vantaalle oikeuden järjestää Nuku yö ulkona -kampanjan päätapahtuman eli metsähotellin Kuusijärvellä elokuussa 2024. Kuusijärven palvelukokonaisuuden hallintomalli valmistui ja hallintovastuu siirtyy kaupunkiympäristön toimialalta kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalle 2024 aikana.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä (hyte) tehdään Vantaalla Hyvinvointia rakentava Vantaa –strategiateeman alla. Vuoden 2023 toimintaa leimasi soteuudistuksen tuomat muutokset kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtäviin, kun vuoden 2023 alussa sosiaali- ja terveystalvet sekä pelastustoimi siirtyivät Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen (Vakehyva) vastuulle. Muutoksesta huolimatta kunnalla on edelleen lakisääteisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuita ja tehtäviä. Vuonna 2023 Vantaa on osallistunut alueellisiin hyte-neuvotteluihin viisi kertaa ja lisäksi osallistunut hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimiseen. Kesäkuussa 2023 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa Vantaan hyvinvointisuunnitelma 2023–2025 ja syksyllä 2023 laadittiin hyvinvointikatsaus 2023. Hyten osalta kunnan ja hyvinvointialueen yhdyspintoja on selvitelty, sovittu työnjaosta ja rakennettu uudenlaista yhteistyötä uudessa tilanteessa. Yhdyspintatyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen. Monissa palveluissa, kuten oppilashuollossa ja ehkäisevässä päihdetyössä on tapahtunut muutoksia, joiden selvittely vaatii resursseja vielä tulevinakin vuosina.

Myönteisen erityiskohtelun toimintaohjelma (MEK) (ts. Sosiaalisesti kestävä Vantaa -strategiateema) vuosille 2023–2025 on toteutunut melko hyvin vuonna 2023. Ohjelman tavoitteena on alueiden ja asukkaiden hyvinvointierojen kaventaminen. Ohjelma on rakentanut uudenlaista yhteistoiminnan kulttuuria, jolla tämänkaltaisia systeemisiä ja kompleksisia haasteita voitaisiin ratkaista. Ohjelmaa toteutetaan vuosina 2023–2025 ja sen toteutukseen varataan kaksi miljoonaa euroa vuosittain, yhteensä kuusi miljoonaa euroa. Vuoden 2023 haasteet liittyivät erityisesti toimintaympäristössä tapahtuneisiin muutoksiin sekä erityisesti alkuvuonna esiintyneisiin rekrytointihaasteisiin.

Ohjelman toimenpiteistä vuodelta 2023 arviolta 21 toteutui täysin (70 %) ja 9 toteutui osittain (30 %). Strategiateeman kärjet ja niiden keskeisimmät toimenpiteet olivat:

1. Vaikuttavuutta tiedolla johtamisella
 - Tutkimusyhteistyö, Puhti-hanke, segregatioverkosto, tilannekuva ja tietomallit
2. Lapsikeskeinen investointistrategia
 - Vantaasta lapsiperhemyönteisin kunta (mm. koulunuorisotyö, nuorisotyöraiteilla sekä Tempoorkesteri)
 - Koulutuksellisen eriarvoisuuden torjuminen (mm. Yhteinen kouluhanke, OKM:n tasa-arvon raha sekä muut kaupungin toimet)
3. Hyvinvointia koulutuksesta, työllisyydestä sekä terveydestä
 - Koulutus ja työllisyys (mm. S2-kieliopetus, Vanhemmat mukaan kouluun ja työelämään-hanke, yhteisöllisen kielenoppimisen kirjastonhoitajat)
 - Terveys (mm. Lähiöt liikkeessä: koulujen urheilujoukkueet ja asukkaiden vertaisliikunta)
4. Kukoistavat kaupunkikeskukset
 - Lähiöistä eläviä, moninaisia ja yhteisöllisiä kohtaamispaikkoja (mm. yhteisökehittäjämalli, taidetta, kulttuuria ja tapahtumia sekä turvallisuusyhteistyö)
 - Raidekaupunkia rakentamassa (mm. Vantaan ratikka, kaupunkikeskustojen kehittämissuunnitelmat, maa- ja asuntopolitiikka, osallistuva budjetointi, taloyhtiöklubi, lähiöohjelma, Kaupunkiympäristön segregatiotyöryhmä)

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintatuotot toteutuivat 154 000 euroa talousarviota parempana (121 prosenttisesti). Poikkeama johtuu talousarviota korkeampien järjestötilojen vuokrien toteumasta sekä Lähiöohjelman hankerahoituksen tulouttamisesta.

Toimintamenot ylittivät muutetun talousarvion 177 000 euroa. Menojen ylitys oli seurausta järjestötilojen korkeammista vuokratuluista (50 000 euroa) sekä Harrastusten Vantaan hankkeen menojen ylitymisestä johtuen palkkakirjanpidon aiheuttamista ongelmista (50 000 euroa). Lisäksi yhteisten palveluiden menojen toteumaan sisältyy MEK-ohjelman palkkajaksotuksia (77 000 euroa), joita vastaava määräraha on siirretty toimialoille kaupunginhallituksen keskitetystä määrärahavarauksesta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kaupunkikulttuurin yhteisten palvelujen henkilöstö / toimialan henkilöstö, %	3,4	3,2	3,2
Osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin tyytyväisten osuus	38	37	37

16 33**Kulttuuri- ja kirjastopalvelut**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	472	0	472	665	-193
Menot	-18 929	-345	-19 273	-19 257	-16
Toimintakate	-18 456	-345	-18 801	-18 592	-209

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuluneen vuoden aikana toteutettiin organisaatiouudistus, jossa kulttuuri- ja kirjastopalvelut yhdistyivät uudeksi palvelualueeksi. Yhdistymistä tuki yhteinen vuoden kestävä kehittämis- ja koulutusohjelma Ikkunoita uuteen, jossa luotiin uudenlaisia yhteisiä, kuntalaisia paremmin palvelevia sisältökokonaisuuksia.

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden palvelualue ylläpitää ja kehittää vantaalaisten mahdollisuuksia sisältö-rikkaaseen hyvinvointiin, sivistykseen ja aktiiviseen kansalaisuuteen sekä asukkaiden omaehtoisen kulttuuritoimijuuden vahvistamiseen. Palvelualue vastaa Vantaalla kuntalaisten pääsystä tietoon, ai-neistoihin ja kulttuurisisältöihin sekä monipuolisen lukutaidon ja kirjallisuuden edistämisestä.

Kulttuurilinjausten toteuttaminen jatkui. Yksi keskeinen toimenpide oli Vantaan kulttuurilapset -ohjelma, jonka toteutus käynnistyi vuonna 2023 syntyneiden tapahtumilla. Håkansbölen kartanoalueen palvelu-
jen kehittäminen käynnistyi. Kaupunginhallitus päätti päätöksensä käyttötarkoituksesta ja hallin-
nosta: kesällä 2026 avataan kartanomuseo, joka on osa museopalveluiden organisaatiota.

Kirjasto 2030 -ohjelman pohjalta kehitettiin kirjaston palveluiden ja toimintoja. Ohjelman toimenpiteitä on täydennetty ja arvioitu vuosittain asiakasosallisuus huomioiden. Palautejärjestelmän toimivuutta on kehitetty ja selvitetty vaikuttavuutta.

Helmet-kirjastojen sivustouudistus toteutettiin. Lisäksi Helmet-yhteistyön kehittämisen yhteydessä sel-
vitettiin mahdollisen yhteisen digiperustan ja keskittämisen hyötyjä.

Kaupunkistrategian sitova tavoite on "Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina". Asetettu tapahtu-
mien määrä saavutettiin.

Tempo-orkesterit siirtyivät osaksi lasten ja nuorten kulttuuripalveluita. Toimintaa kehitettiin siten, että
se saavuttaa jatkossa yhä enemmän sellaisia lapsia, nuoria ja perheitä, joille musiikin harrastaminen
ei muuten olisi mahdollista.

Kaupunkiympäristö on muuttunut kasvavan maahanmuuttajaväestön, ikääntymisen sekä lapsiperhei-
den määrän kasvun myötä. Asukkaiden monimuotoisuuden lisääntymistä on tuettu tehokkaasti kult-
tuurin keinoin esim. MEK-hankkeiden kautta.

Vuonna 2023 syksyllä valmistuneen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskuksen tilojen ja toiminnan suun-
nitteluun panostettiin ja tilojen ja palveluiden tarjonnassa huomioitiin asiakkaiden esiintuomat tarpeet
ja asiakaskohtaamisia kehitettiin. Asukkaat ovat ottaneet uuden keskuksen hyvin vastaan.

Koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyö on jatkunut perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa sovittu-
jen yhteisten linjausten mukaisesti.

Ratikan taiteen suunnittelu on käynnistetty ja kaupunkitasoinen julkisen taiteen ohjausryhmä on pe-
rustettu.

Talousarvion toteutuminen

Kulttuuri- ja kirjastopalveluiden talous toteutui muutetun talousarvion mukaisesti. Asetetut tulotavoitteet saavutettiin.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kulttuuripalvelut			
Kaikkien kulttuuritapahtumien yleisömäärä	458 305	300 000	333 543
Kulttuuripalveluiden bruttoyksiköiden tulot, euroa / asukas	1,55	1,28	1,77
Avustukset, euroa / asukas *	5,83	5,15	4,96
Kävijämäärä kaupunginmuseossa **	30 379	15 000	25 907
Kävijämäärä taidemuseossa + Galleria K	8 532	20 000	12 238
Käyttömenot euroa / asukas ***	55,68	34,71	36,48
Kirjastopalvelut			
kävijät	1 382 313	1 900 000	1 651 234
aineistolainojen määrä	2 394 690	2 400 000	2 502 965
aineistolainaus / asukas	10	10	10
aineistomääräraha euroa / asukas	5	5	5
toimintamenot / asukas	38,2	40,5	42,0

* TA2023 uuden organisaation mukainen, ilman taiteen perusopetuksen avustuksia.

** Luku sisältää kaupunginmuseon pop up -näyttelyiden kävijämäärän sekä Håkansbölen kartanon päärakennuksessa opastettujen määrän.

*** Kulttuuripalvelut, musiikkiopisto ja kuvataidekoulu yhteensä. TA 2023 ilman musiikki- ja kuvataidekoulua.

16 34

Liikunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 538	0	5 538	5 506	32
Menot	-28 489	-389	-28 878	-28 879	1
Toimintakate	-22 951	-389	-23 340	-23 373	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Toiminnallisten palveluiden kohderyhmät ovat laajentuneet entisestään vuoden 2023 aikana ja ne kattavat kaikki ikäryhmät. Viimeisimpänä myös henkilöstön, jolle suunniteltu liikunnallisen työhyvinvointimallin kehitys saatiin päätökseen. Vakiintuneiden toimintojen ja hankkeiden avulla palveluita on tarjolla raskausajan elintapaneuvonnasta toimintakyvyltään heikentyneiden ikääntyneiden palveluihin asti.

Olemassa olevia palveluita on kehitetty elämänkaariperiaatteen mukaisesti, jotta entistä useammalla vantaalaisella olisi mahdollisuus fyysisesti aktiiviseen elämäntapaan kaikissa elämänkaaren vaiheissa. Elämänkaariperiaate nousee vahvasti esille myös liikuntapoliittisissa linjauksissa sekä kaupunkitasoisessa Liikkuva Vantaa –ohjelmassa, jonka toimeenpano käynnistyy vuonna 2024. Nämä asiakirjat ohjaavat palvelualueen ja koko kaupungin fyysisen aktiivisuuden edistämisen tavoitteita ja toimenpiteitä lähitulevaisuudessa.

Liikkuva päiväkotitoimintaa toteutettiin yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa varhaiskasvatuksen henkilöstölle suunnattujen työpajojen, koulutusten sekä aktivoivien oppimisympäristöjen kehitysprojekteina. Toiminnan jatkokehittämistä jatkettiin jalkautumalla se entistä vahvemmin ja pitkäkestoisemmin osaksi valikoitujen varhaiskasvatussyksiköiden arkea.

Liikkuva koulu -ohjelmassa toteutettiin aktiivisia oppimisympäristöjä sekä koulujen pihalle että luokkatiloihin. Liikkuvan koulun työntekijät vastasivat oppilaiden osallistamisesta myös muissa koulutiloissa keuvissa uudistuksissa. Koulujen oppilashuollon kanssa luotua Sporttikaveri-toimintaa järjestettiin osana Harrastusten Vantaa -hanketta. Uutena avauksena yläasteen oppilaille kehitettiin PT-valmennusmalli, joka on kohdistettu palvelu niille oppilaille, joiden fyysisen toimintakyvyn parantaminen edellyttää henkilökohtaista apua.

Liikkuva opiskelu -ohjelmassa jatkettiin koulutusten järjestämistä toisen asteen oppilaitosten henkilökunnalle sekä hyvinvointivalmennuksen, pienryhmäohjausten ja liikuntaneuvonnan tarjontaa. Toisen asteen opiskelijoille tarjotaan myös uimahallien ja kuntosalien maksuton käyttö ennen kello 16:ta.

Koululaisten oppilasurheilua sekä maksuttomia pelipäivätapahtumia ja aikuisille suunnattua Kortteli-liiga-toimintaa laajennettiin ja kehitettiin vuoden aikana. Alle kouluikäisten lasten perheille suunnattuja Perhepeuha -liikuntatapahtumia toteutettiin yhteistyössä Sporttia kaikille ry:n kanssa ympäri Vantaata entistä laajemmin.

Liikunnan palvelualueen ohjattu kurssitoiminta tarjosi erilaisia jumppia, vesijumppia ja ohjattuja tunteja seniori-ikäisille ja työikäisille liikkujille. Ohjattuun liikuntaan osallistuu viikoittain noin 5 000 vantaalaista. Kaupungin elintapaneuvontaa – hyvinvointimentorointia – tarjottiin yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa kaikilla terveysasemilla.

Hyvinvointikertomus tutuksi & terveellinen ravitsemus tavaksi -hankkeessa pilotoitiin ylipainon hoitopolkua yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Hankkeessa on arvioitu ja kehitetty toimenpide-ehdotuksia erityisesti peruskouluun liittyvään ravitsemuksen kehittämiseen esimerkiksi kouluruokailussa.

Liikuntaseurojen toimintaa tuettiin avustuksin sekä jakamalla käyttövuoroja kaupungin ylläpitämiin liikuntapaikkoihin. Harrasteliikunnan kohdeavustusta kohdistettiin kahteen isompaan kokonaisuuteen, Sporttia kaikille -ryhmien toimintaan sekä yläkouluikäisten Urhea-valmennukseen. Liikunnan avustuksia uudistettiin niin, että erityisliikunnan yleisavustus korvattiin soveltavan liikunnan kohdeavustuksella ja harrasteliikunnan ohjaajatuki päivitettiin harrasteliikunnan kohdeavustukseksi. Matalan kynnyksen maksutonta tai hyvin edullista harrastustoimintaa tuetaan tilojen maksuttomalla käytöllä ja harrasteliikunnan kohdeavustuksella.

Timmi -tilavarausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin mm. uuden käyttöliittymän käyttöönotolla ja Suomi.fi-tunnistautumisella. Kaupungin uutta avustusjärjestelmää kehitettiin toimialatasoisesti ja se otettiin osalta liikunnan avustuksia käyttöön joulukuussa. Ohjatun liikunnan ja liikunnallisten päiväleirien ilmoittautumisjärjestelmä päivitettiin käyttäjäystävällisemmäksi.

Liikuntapaikkojen kehittämistä toteutettiin liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti. Hakunilan urheilupuistoon valmistuivat iso tekojää ja kaukalotekojää. Urheilupuiston aluetta myös perusparannettiin ja uusi huoltorakennus otettiin käyttöön. Elmon urheilupuiston esirakentaminen valmistui ja Elmon uimahallin suunnittelu jatkui. Martinlaakson uimahallin katon tukirakenteiden ja altaiden laatoitusten uusimiset aloitettiin. Tikkurilan Areenalle valmistui kolme aitiota. Uudet ulkokuntoilulaitteet asennettiin Askistoon, Havukoskelle, Ilolaan, Itä-Hakkilaan ja Pähkinärinteeseen. Peltolan koulun pihalle toteutettiin lähiliikuntapaikka.

Vuonna 2023 Vantaalla järjestettiin erilaisia liikunta- ja urheilutapahtumia, mm. maastohiihdon Suomen Cupin osakilpailu, motocrossin MM-osakilpailu, sulkapallon suuri kansainvälinen Arctic Open-kilpailu, sulkapallon SM-kilpailut, joukkuevoimistelun EM-kilpailut, maailmancupin osakilpailu, nuorten Challenge Cup sekä B-kategorian kansainvälinen kilpailu, futsalin, käsipallon, salibandyn ja jalkapallon maaotteluita, skeitin SM-kilpailut, amerikkalaisen jalkapallon EM-ottelu, nyrkkeilyn SM-kilpailut, Vantaa Triathlon ja Vantaa SM-maraton.

Vuonna 2023 Vantaalla oli 12 kumppaniurheilijaa ja 3 tukimallin piirissä olevaa edustusjoukkuetta.

Talousarvion toteutuminen

Liikunnan palvelualueen toimintatuotot alittuivat 32 000 euroa. Menot toteutuivat muutetun talousarvion mukaisesti. Tulojen alentuma johtui lähinnä Martinlaakson uimahallin ja kuntosalin kiinniolosta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kokonaiskulut, euroa / asukas	109,59	117,06	117,34
Toimintatuotot, euroa / asukas	20,46	22,76	22,37
Avustukset, euroa / asukas	5,69	5,65	5,79
– avustettava jäsenmäärä, % asukkaista	23 %	23 %	21 %
Uimahallikäynnin (sis. myös kuntosalikäynnit) kustannus, euroa / käynti	11,87	8,00	9,90
– uimahallien verorahoitusosuus, %	82 %	81 %	80 %
Toimitilaneliöt, m ²	91 894	91 792	91 893
Sisäliikuntatilojen varausaste, %	61 %	66 %	61 %

16 35

Nuoriso- ja yhteisöpalvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 704	0	1 704	2 060	-357
Menot	-14 123	-363	-14 486	-14 703	217
Toimintakate	-12 419	-363	-12 782	-12 642	-140

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alkaessa. Uutta palvelualueita on rakennettu koko vuosi niin yhteisten toimintatapojen ja organisaatiokulttuurin kuin laajemman palvelualueen vision rakentamisen merkeissä. Vuoden alkua leimasi vahvasti uusi palvelualue sekä siihen kohdistuvat ajatukset ja odotukset.

Palvelualueen visiota lähdettiin rakentamaan keväällä 2023, kun palvelualue oli saatu järjestelmien ja muun käytännön asioiden näkökulmasta järjestykseen. Vision tueksi hankittiin konsulttitoimisto ja kilpailutuksen kautta tätä työtä lähdettiin rakentamaan Gaia Consulting Oy:n kanssa. Työn tueksi kasattiin myös neuvonantajaryhmä, jossa on asiantuntijoita ministeriöistä ja muista asiantuntijaorganisaatioista. Työ on edennyt suunnitelmien mukaisesti ja sitä jatketaan vuonna 2024. Neuvonantajaryhmältä tullut palaute siitä, mitä vuoden 2023 aikana on tehty, oli erittäin rohkaisevaa.

Vuoden alkua leimasi iso henkilöstökriisi, kun hakijamäärät romahtivat avoinna oleviin paikkoihin. Nuorisopalveluissa arki oli kevään aikana paljolti vain selviämistä, henkilöstötilanteen ollessa erittäin hälyttävä. Kevään palkkaratkaisu ja Seuren kanssa toteutettu markkinointikampanja toi suunnanmuutoksen tilanteeseen ja loppuvuodesta nuoriso- ja yhteisöpalveluissa oli enää yksi vakanssi täyttämättä (pahimmillaan vakansseja oli noin 30 täyttämättä).

Toiminnallisesti palvelualueella on ollut kolme kriittistä teemaa. Nuorisorikollisuuden kasvu kaupungissa, NEET-nuorten tilanne sekä yleisemmin turvallisuustilanteen kehittyminen eri kaupunginosissa.

Vuoden aikana on molempien näiden asioiden ympärillä rakennettu tilannekuvaa oman tiedonkeruun, selvitysten ja tutkimushankkeen käynnistämisen merkeissä. Nuorisorikollisuuden osalta vuoden aikana edistettiin seuraavia asioita:

- Aloitettiin yhteistyö HelsinkiMission kanssa Aggredi Primo -toiminnan (<https://aggredi.fi/aggredi-primo/>) käynnistämiseksi Vantaalla ministeriön rahoituksella. Valmistelua tehtiin vuoden 2023 aikana ja toiminta käynnistyy alkuvuodesta 2024.
- Käynnistettiin laaja kolmivuotinen tutkimushanke, jotta tulevaisuuden toimenpiteet pohjautuisivat tietoon ja ymmärrykseen ilmiöstä.
- Rakennettiin pääkaupunkiseutu -tasoista nuorisopalveluiden yhteis- ja kehittämistyötä teeman äärellä yhteishankkeen kautta. Tämän hankkeen kautta tehtiin myös kansainvälistä yhteistyötä erilaisten toimintamallien benchmarkkauksessa.

NEET-nuorten osalta nuoriso- ja yhteisöpalvelut käynnistivät selvityksen ajantasaisen ja paikkaansa pitävän tiedon rakentamiseksi ilmiöstä. Selvitys tuotti paljon tietoa, jonka kautta toimenpiteitä ja lähestymistapojen tutkimista on tarkoitus jatkaa vuoden 2024 aikana. Tätä työtä tehdään yhteistyössä työllisyyspalveluiden ja toisen asteen kanssa.

Turvallisuustilanne on vaihdellut ja joissakin kaupunginosissa tämä on aiheuttanut erilaisia tilanteita asiakkaiden taholta. Nuoriso- ja yhteisöpalvelut on kiinnittänyt erityistä huomiota turvallisuussuunnitelmien läpikäymiseen sekä henkilöstön kouluttamiseen teeman ympärillä.

Talousarvion toteutuminen

Nuoriso- ja yhteisöpalveluiden käyttötaloudessa säästettiin kevään 2023 aikana henkilöstövajauksen vuoksi. Tästä syystä käyttömenot eivät toteutuneet kokonaisuudessaan. Vuoden 2023 menot ja tulot ylittyivät hankkeista johtuen. Menot ylittivät muutetun talousarvion 217 000 eurolla (101 %) ja tulot 357 000 eurolla (121 %).

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kävijämäärä nuorisotiloissa (kaikki kävijät)	215 741	250 000	188 984
Kävijämäärä nuorisotiloissa (oman toiminnan kävijät)	145 595	160 000	141 822
Majoitusvuorokaudet leirialueilla (Kukkonotko ja Palajärvi)	5 618	7 500	6 581
Nuorten työpajatoimintaan osallistuneet	258	380	258
Etsivän nuorisotyön asiakkaat	834	750	927
Nuorisopalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	53	58	55
Käyttömenot / asukas *	42,11	58,03	59,74
Avustukset / asukas *	2,00	6,52	6,44
Nuorisotyön toimintatilojen kokonaismäärä	21	21	31
Nuorisotyön toimitilojen neliöt, m ²	15 571	15 571	19 777
Yhteisöpalveluiden avustusta saaneiden järjestöjen ja toimintaryhmien lkm	120	140	122
Yhteisen pöydän verkoston kautta jaetun ruokahävikin hyötykäyttäjät viikossa	5 500	6 000	5 500

* TA2023 luku on uuden organisaation toimintamenojen mukainen, aikaisemmissa vuosissa vain Nuorisopalvelut.

16 37**Elinikäinen oppiminen**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 768	0	1 768	1 611	157
Menot	-6 728	-145	-6 873	-6 144	-729
Toimintakate	-4 960	-145	-5 105	-4 533	-572

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Elinikäisen oppimisen palvelualue aloitti toimintansa vuoden 2023 alussa. Palvelualueen muodostavat oppilaitosmuotoiset yksiköt: Vantaan aikuisopisto, Vantaan musiikkiopisto ja Vantaan kuvataidekoulu. Lisäksi palvelualueen tehtäviin kuuluu yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden avustusten valmistelu. Vuosi 2023 olikin pitkälti uuden palvelualueen johtamis- ja toimintakulttuurin kehittämisen suunnittelua ja kehittämistyötä. Palvelualueen johtamisjärjestelmäkuvaus laadittiin yhteistyössä johtoryhmän, laajan johtoryhmän ja henkilöstön kanssa. Johtamiskulttuurissa tavoitellaan yhteisohjautuvuutta. Palvelualueen kehittämisteemat ovat: 1) yhteinen päämäärä ja yhteistyö, 2) johtaminen ja toimintakulttuuri, 3) viestintä. Kaikkiin teemoihin on suunniteltu ja aikataulutettu toimenpiteitä. Johtamisen ja toimintakulttuurin kehittäminen ovat hyvässä vauhdissa.

Palvelualueen talous on kytköksissä asiakasmäärään ja siksi myös taloustavoitteeksi asetettiin asiakasmäärän kasvu. Tämä tavoite saavutettiin palvelualueetasolla. Aikuisopiston maahanmuuttajakoulutuksen volyyymi kasvoi vuonna 2023 noin 22 prosenttia. Kansalaisopiston VOS-tuntimäärätavoite saavutettiin. Kaikkiin Aikuisopiston toimintamuotoihin tulijoita on enemmän kuin on paikkoja. Vantaan musiikkiopiston opiskelijamäärä kasvoi noin 10 prosenttia, ja samaan aikaan tarjottujen tuntien määrä puolestaan väheni, eli kehitys on oikeansuuntaista. Vantaan kuvataidekoulun oppilasmäärä ei kasvanut, mikä vaatii jatkossa kehittämistä.

Strategisista tavoitteista merkittävin elinikäisen oppimisen näkökulmasta on eriarvoisuuden estäminen saavutettavuutta lisäämällä, mikä tarkoittaa palveluiden monipuolistamista. Maahanmuuttajakoulutuksen ja aikuisten perusopetuksen kehittäminen jatkuu koko ajan. Tällä hetkellä aikuisten perusopetusta järjestetään Vantaalla sekä Aikuisopistossa että ammattiopisto Variassa. Aikuisopistossa järjestetään koko tutkintoa, Variassa osasuorituksia. Aikuisopiston opiskelijamäärä on suurempi, ja koulutusta on kehitetty kokonaisuutena. Vuonna 2023 aloitettiin valmistelemaan Variassa järjestettävän aikuisten perusopetuksen siirtoa Aikuisopistoon, jotta kokonaisuus olisi selkeämpi ja yhtenäisempi. Siirto tapahtuisi vuoden 2025 alusta alkaen.

Vuoden 2023 aikana valmisteltiin Harrastusten Vantaan siirtyminen elinikäisen oppimisen palvelualueelle vuoden 2024 alusta alkaen. Elinikäisen oppimisen palvelualue on profiloitunut näin vahvemmin harrastusten palvelualueeksi. Tavoitteena on tarjota harrastuksia palveluita alikäyttävillä lapsilla ja nuorilla sekä mahdollistaa harrastusjatkumoa ja sitoutumista harrastamiseen. Palvelualueen visio on Elinikäinen oppiminen luo iloa, osaamista, taitoa ja elinvoimaa.

Syksyn 2023 toteutettiin Vantaan yksityisten taiteen perusopetuksen toimijoiden tapaamiset ja toiminnan kehittäminen on käynnistetty (mm. kehittämisfoorumi pidetään 03/2024), laadun mittarointiin ollaan kehittämässä työvälinettä.

Vantaan aikuisopisto toteuttaa kansalaisopisto-opetusta, aikuisten perusopetusta ja kotouttavaa sekä suomi toisena kielenä -koulutusta. Palvelualueen rakenteiden luominen ja toimintatapojen kehittäminen leimasivat vuoden tapahtumia.

Aikuisopiston toiminta on palautunut koronapandemian vaikutuksista erittäin hyvin; kansalaisopiston opiskelija- ja kurssimäärä ylittivät jo pandemiaa edeltäneen ajan luvut. Aikuisten perusopetuksen kehittämistä ja laajentamista jatkettiin. Toiminnan laajentamiselle ei kuitenkaan löytynyt lisätiloja, mikä jarrutti tavoitteiden toteutumista. Suomi toisena kielenä ja kotouttava koulutus toteutuivat suunnitellusti.

Opisto osallistui aktiivisesti Tikkurilan osaamiskampuksen eri osa-alueiden kehittämiseen ja suunnitteluun yhdessä Vantaan musiikkiopiston, Vantaan ammattiopisto Varian ja Tikkurilan lukion kanssa.

Talousarvion toteutuminen

Aikuisopisto alitti talousarvion tulo- ja menokehityksen. Aikuisten perusopetuksen laajenemista ei tilakysymysten vuoksi pystytty toteuttamaan suunnitellusti, mikä heijastui toimintakulujen alittumisena. Hankkeiden sekä tilatun koulutuksen tulojen ja menojen ennakointi on ollut haasteellista.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Aikuisopisto			
aikuisopiston opiskelijat (kursseille osallistuneet)	32 236	30 000	41 626
opetustuntien kokonaismäärä	46 435	40 000	51 143
kurssien määrä	2 035	1 800	2 310
kotouttamiskoulutuksen opiskelijat (Starttikurssit)	1 457	1 000	1 826
aikuisten perusopetuksen opiskelijat	170	140	177
kotoutumissuunnitelman mukaisen koulutuksen opiskelijat	116	200	191
oman maksutulon osuus budjetista, %	30 %	30 %	30 %
Musiikkiopisto ja kuvataidekoulu			
Taiteen perusopetuksen oppilaat (musiikkiopisto ja kuvataidekoulu) *	2 465	2 465	2 384
Taiteen perusopetus, euroa / oppilas *	2 209	2 249	2 377
Taiteen perusopetuksen tulot, euroa / asukas *	5,50	5,65	5,43
Taiteen perusopetus euroa / asukas *	22,47	22,88	23,03

* Seurataan vuoteen 2023 asti.

16332**Musiikkiopisto**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 047	0	1 047	1 002	44
Menot	-4 447	-89	-4 536	-4 524	-11
Toimintakate	-3 400	-89	-3 489	-3 522	33

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Musiikkiopistossa annetaan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikinopetusta, joka on suunnattu ensisijaisesti lapsille ja nuorille.

Vuoden aikana järjestettiin yli 200 erilaista konserttia ja tapahtumaa. Oppilaille pidettiin viikonloppuleirejä ja kansanmusiikkiyhtyeet vierailivat Ruotsin Axevallassa. Pianisteja osallistui valtakunnalliseen Tapiolan pianokilpailuun. Musiikkiopisto osallistui Vantaan Kulttuurilapset toimintaan järjestämällä muskarituokioita kulttuurilapsille. Kulttuurilapset toimintaa laajennetaan ja kehitetään tulevina vuosina.

Musiikkiopiston hallinnossa tapahtui vuoden 2023 aikana merkittäviä muutoksia. Uusi rehtori aloitti työssä maaliskuun alussa. Toisen apulaisrehtorin tehtävää hoiti kevään ajan sijainen ja uusi vakituinen apulaisrehtori aloitti elokuun alussa.

Keväällä ei järjestetty valintatestejä, vaan oppilaat valittiin hakulomakkeissa annettujen tietojen perusteella. Lähes kaikki musiikkiopistoon hakeneet oppilaat saatiin mukaan toimintaan. Oppilasmäärää kasvatettiin maltillisesti.

Työyhteisön toimintaa kehitettiin koko henkilöstön yhteisessä työyhteisövalmennuksessa ulkopuolisen työnohjaajan johdolla. Oppilaitoksen johtamisen kehittämistä jatkettiin syksyllä rehtoreiden työnohjauksella ja rehtorin esihenkilövalmennuksella. Kokouskäytänteitä ja rehtoreiden työnjakoa selkiytettiin.

Tempo-orkesteritoiminta siirtyi musiikkiopistosta 1.8.2023 alkaen lasten ja nuorten kulttuuripalveluihin.

Joulukuussa saatiin valmiiksi musiikin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaisen opetussuunnitelman laatimistyö. Lautakunta hyväksyi uuden opetussuunnitelman 5.12.2023. Vuoden lopussa valmisteltiin tulevaa MEK-yhteistyötä varhaiskasvatuksen kanssa ”Vantaudu musiikille – musiikista iloa päiväkoteihin” - hankkeen tiimoilta.

Tila-asioita suunniteltiin Tikkurilan kirjastotalon tulevan remontin, Tikkurilan Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui lähes talousarvion mukaisena.

16333

Kuvataidekoulu

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	322	0	322	334	-12
Menot	-1 098	-9	-1 107	-1 143	36
Toimintakate	-776	-9	-785	-809	23

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kuvataidekoulu tarjoaa laajan oppimäärän mukaista kuvataiteen perusopetusta lapsille ja nuorille viidessä opetuspisteessä eri puolilla Vantaata. Opetuspisteet ovat Kulttuurikeskus Orvokissa Tikkurilassa, Myymäki-talossa, Kartanonkoskella Tiikun koulussa, Korsossa Lumossa sekä Kivistössä Aurinkokiven koulussa. Opetuspisteidensä ja oppilasmääränsä puolesta Vantaan kuvataidekoulu on Suomen toiseksi suurin.

Kuvataidekoulu järjestää myös avoimia viikonloppukursseja. Lyhytkurssien osallistujamäärä on pikkuhiljaa kohonnut koronaa edeltävälle tasolle ja ylikin. Lyhytkursseilla on merkittävä rooli kuvataidekoulun tunnetuksi tekemisessä ja oppilashankinnassa.

Kuvataidekoulussa kehitetään uusia toimintamalleja ja yhteistyömuotoja Elinikäisen oppimisen palvelualueella sekä taiteen perusopetuksen koko kentällä.

Kuvataidekoulu osallistui Vantaan kulttuurilapset toimintaan Taidehuvipuisto-teoksella, joka sai erittäin hyvää palautetta. Toimintaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa tulevina vuosina. Tavoitteena on uusien oppilassukupolvien tutustuttaminen toimintaan jo ennen taiteen perusopetuksen aloittamista.

Vantaan kuvataidekoulu osallistuu aktiivisesti myös Kuvataidekoulujen liiton toimintaan. Johtava opettaja Marja Juutinen sai Kuvataidekoulujen liitolta vuoden 2023 Taidekasvattaja tunnustuksen.

Tila-asioita suunniteltiin Osaamiskampuksen, Muuran yhtenäiskoulun ja Myyrmäen opistotalon osalta. Kuvataidekoulun toiminnan laajentamista ja uusien opetuspisteiden perustamista Hakunilan ja Aviapolin suuralueille tutkitaan.

Talousarvion toteutuminen

Talous toteutui pääosin talousarvion mukaisena. Henkilöstömenot ylittyivät, toimintaa sopeutetaan vuonna 2024.

14

Kaupunkiympäristö

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	286 088	-32 400	253 688	265 612	-11 924
Menot	-240 034	-12 265	-252 299	-252 030	-270
Toimintakate	46 054	-44 665	1 389	13 583	-12 194

Toiminta ja keskeiset muutokset vuonna 2023

Vuodelle 2023 ominaista oli rakennusalan matalasuhdanne ja sen monet vaikutukset toimialalla aina kaupunkikehitys- ja kaavahankkeiden etenemisestä maanmyyntituloihin ja rakentamisen volyyymiin. Vaikka Vantaalla myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä vähenikin kolmanneksen (30 %) kymmenen vuoden keskiarvosta, kaupunkiin valmistui 3 105 uutta asuntoa, mikä ylitti selvästi kaupungille MAL-sopimuksessa asetetun asuntotuotantotavoitteen 2 640 asuntoa. Valmistuneista asunnoista 454 oli pientaloasuntoja. Uutta asuntokerrosalaa tuotettiin hyväksytyissä asemakaavoissa 151 486 k-m², mikä on 63 prosenttia Vantaan MAL-tavoitteesta.

Vuosi 2023 jää historiaan myös vuotena, jolloin Vantaan kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ensimmäisen ratikkalinjan rakentamisesta ja hyväksyi ratikan hankesuunnitelman. Päätös on ehdollinen ja edellyttää valtion sitoutumista ratikan rakentamisvaiheen kustannuksiin osana valmisteilla olevaa MAL-sopimusta. Vantaan ratikasta odotetaan kaupungin merkittävintä kasvusuuntaa tulevana vuosikymmeninä ja se palvelee poikittaisena joukkoliikenneyhteytenä osana pääkaupunkiseudun pikaraitiotieverkostoa. Vuoden 2023 aikana kaupunginvaltuusto hyväksyi myös ratikan reitin varren kaupunkikehitystä ohjaavan kaavarungon, jonka mukaan reitin varrelle voisi vuoteen 2050 mennessä tulla 60 000 uutta asukasta ja 30 000 uutta työpaikkaa.

Kukoistavat kaupunkikeskustat -strategiapainopisteen osalta toimialalla valmisteltiin kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan niille edellytetyt kehittämissuunnitelmat, jotka julkaistaan alkuvuodesta 2024. Myös kaupunginhallituksen perustamat poliittiset kaupunkikeskusten seurantaryhmät aloittivat toimintansa. Vantaan kaupunkikeskustoissa on käynnissä useita elinvoimaa, palveluita ja asuinympäristöjä kehittäviä hanketta, kuten Myyrmäessä kaupunkikulttuuritalo ja opistotalo -kokonaisuus, Tikkurilassa osaamiskampus, Hakunilassa kulttuuri- ja urheilupuiston kehittäminen, Korsossa ja Koivukylässä keskustan uudistumista ohjaavien kaavarunkojen valmistelu ja Elmon uimahalli, Kivistössä palvelukeskus Mosaiikin avautuminen uuteen kauppakeskukseen ja Colosseum-korttelin täydentyminen asunnoilla ja palveluilla. Aviapolikseen suunnitellaan uutta lukiota ja ilmailumuseota sekä useita asuinalueita.

Vantaa tähtää hiilineutraaliksi vuoteen 2030 mennessä lukuisin resurssiviisauden tiekartan toimenpitein. Viime vuonna toimialalla terävöitettiin etenkin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi tehtävää työtä ja valmisteltiin Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma.

Toimialalla käytössä olevan maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä Matin kehitys on jatkuvaa. Mattia kehitettiin viime vuonna muun muassa katu- ja puistohankkeiden rakentamisen saralla toteuttamalla SAP-integraatio ja projektipankin kehitystyö sekä lukuisia pienkehitystoimia. Myös Matin 3D kaupunkimalli edistyi ja rinnakkaisesta kaupunkimallista voitiin luopua.

Keskeisenä johtamista ja esihenkilötyötä kehittävänä toimenpiteenä toimialalla toteutettiin laaja valmentavan johtamisen koulutuskokonaisuus.

Toimitilahankkeista vuonna 2023 valmistuivat muun muassa kolme uutta päiväkotia sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus sekä Kanniston koulun laajeneminen yhtenäiskouluksi. Useita kouluja ja päiväkoteja remontoitiin ja pihoja kunnostettiin. Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat Jokinien koulun, kulttuuritehdas Vernissan ja Mårtensdals skolan remontit.

Katuja rakennettiin muun muassa Anfredin alueella ja Manttaalitiellä Aviapoliksessa. Lisäksi rakennettiin Kivistön linja-autoterminaali, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukiota ja Heurekan siltaa Tikkurilassa. Kuusijärven pysäköintialueen laajennus valmistui ja Elmon urheilupuistossa tehtiin esirakentamistöitä. Hakunilan urheilupuistossa valmistui tekojääkenttä ja lumetuskontti. Kehä III:n kunnostus Askiston kohdalla valmistui yhteishankkeena valtion kanssa.

Talousarvion toteutuminen 2023

Talousarvio vuodelle 2023 laadittiin vaikeasti ennustettavassa taloustilanteessa. Toimialan käyttötalouden tulot ylittivät muutetun talousarvion 11,9 milj. euroa. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 0,3 milj. euroa.

Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat talousarviomuutokset kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouteen:

- Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueella rakennusvalvonnan tuottoja alennettiin 0,5 milj. euroa ja asemakaavoituksen tuottoja 0,1 milj. euroa.
- Kadut ja puistot -palvelualueen maankäyttökorvauksia ja maanlajitysmaksutuottoja laskettiin yhteensä 4,4 milj. euroa. Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän osalta sekä tuottojen että kulujen määrärahaa nostettiin 2,5 milj. euroa. Ratikan toimintakuluja korotettiin 0,1 milj. euroa. Palvelualueen muita toimintakuluja korotettiin 5,4 milj. euroa kunnossapitoon painottuen.
- Joukkoliikenteen toimintakuluja korotettiin 0,3 milj. euroa johtuen kuntaosuuslaskutuksen raportointitavan muutoksesta, joka vastaa nyt Helsingin ja Espoon tapaa.
- Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen bruttoyksiköiden toimintatuottoja alennettiin 25,3 milj. euroa maanmyyntivoittojen ja 0,5 milj. euroa mittaus- ja geopalvelujen osalta. Maanvuokrien toimintatuottoja korotettiin 0,3 milj. euroa. Kiinteistönhoidon toimintakuluja korotettiin 1 milj. euroa.
- Kiinteistöt ja tilat -palvelualueen nettoyksiköiden kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myyntituottoja alennettiin 4,4 milj. euroa. Tilahallinnan toimintakuluja korotettiin 1,7 milj. euroa sähkö- ja lämmityskustannuksia varten.
- Toimialalle kohdistettiin 892 000 euroa määrärahoja kattamaan palkkaratkaisun vaikutuksia vuodelle 2023.

Lisäksi kaupunkiympäristön toimialan käyttötalouteen tehtiin määrärahasiirtoja seuraavasti:

- Vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja siirrettiin 269 361 euroa.
- Myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin 60 899 euroa, josta 30 000 euroa kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueelle ja 30 899 euroa kadut ja puistot -palvelualueelle.

Kaupunkitilalautakunnalle esitetään seuraavat talousarviopoikkeamat vuoden 2023 talousarvioon:

- Kaupunkitilalautakunnan alaisten bruttoyksikköjen käyttötalouden toimintakulut yhteensä ilman joukkoliikennettä ylittivät muutetun talousarvion noin 0,7 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden investointimenot ilman ratikkaa ylittivät muutetun talousarvion noin 2,2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden investointien tulot alittivat muutetun talousarvion noin 0,4 milj. euroa.

Vaikeasti ennustettava taloustilanne vaikutti myös investointeihin muun muassa yleisen kustannustason nousun ja materiaalien saatavuusongelmien vuoksi. Investointimenojen määrärahoja korotettiin

yhteensä 33,9 milj. euroa vuoden 2023 aikana. Investointimenoja toteutui yhteensä 154,9 milj. euroa ja muutettu talousarvio alittui yli 24,7 milj. euroa.

Vuonna 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavat talousarviomuutokset kaupunkiympäristön toimialan investointeihin:

- Uudisrakentamisen hankeryhmän 91 1 määrärahaa korotettiin 2,7 milj. euroa Myyrmäen pysäköintilaitosrakennuksen osan ostamista varten.
- Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit ilman ratikkaa investointimenoja korotettiin 13,2 milj. euroa. Ratican hankeryhmää 938 varten määrärahaa korotettiin 2 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden oston määrärahoja korotettiin 16 milj. euroa maanhankintoja varten. Kiehotie 13 tontin oston osuus lisämäärärahasta oli noin 10,65 milj. euroa.
- Kiinteän omaisuuden investointien tuloja laskettiin 1,5 milj. euroa. Tulotavoite budjetoidaan maakauppojen myyntien yhteydessä kirjattaville hankintahinnoille.

Lisäksi myönteisen erityiskohtelun (MEK) määrärahoja siirrettiin 5 478 euroa julkisen käyttöomaisuuden liikennealueiden investointeihin.

14 0

Kaupunkiympäristölautakunta yhteensä

Vastuhenkilö: Tero Anttila

Toimielin: Kaupunkiympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Anssi Aura

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 924	-600	5 324	5 484	-160
Menot	-15 237	-331	-15 568	-15 259	-309
Toimintakate	-9 313	-931	-10 244	-9 775	-469

Kaupunkiympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkiympäristölautakunta, yhteiset palvelut -palveluyksikkö ja kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualue.

14 10

Kaupunkiympäristölautakunta

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-167	0	-167	-112	-55
Toimintakate	-167	0	-167	-112	-55

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkiympäristön lautakunnan tehtäviin ei ole tullut muutoksia vuoden 2023 aikana. Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupunkiympäristölautakunta vastaa kaupunkirakenteen kokonaisvaltaisesta kehittämisestä, kaavoituksesta ja ympäristövastuullisuuden kehittämisestä. Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto vastaa rakennuslupa- ja valvontaviranomaisen tehtävistä sekä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon kunnallisista viranomaistehtävistä.

Kaupunkiympäristölautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana 12 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 174 asiaa (keskimäärin 15 asiaa per kokous). Kokousmäärät pysyivät ennallaan suhteessa aiempiin vuosiin. Kokouksissa käsiteltyjen asioiden määrä laski hieman. Pieni vaihtelu vuosittaisissa asiamäärissä on normaalia, mutta asemakaavojen käsittelyyn on vaikuttanut myös rakentamisen suhdannetilanne, joka on viivästyttänyt etenkin kumppanuuskaavoitushankkeita.

Vantaan ratikan varren kaavoitus eteni monella tasolla. Alkuvuodesta hyväksyttiin koko ratikan reitin varren rakentamisen mahdollisuuksia tarkasteleva ratikan kaavarunko, jonka lisäksi vuoden mittaan hyväksyttiin mm. yli 10 ratikan katualueen kaavamuutosta. Ratikan varrelle sijoittui myös yksi vuoden suurimmista kaupunkikehityshankkeista, eli Muuran kaupunkikylät 1, joka on osa uutta Aviapoliksen alueelle tulevaa Muuran kaupunkikeskustaa. Vanhojen keskustojen kehittämiseen tähtäävistä hankkeista vuoden aikana hyväksyttäväksi etenivät mm. Raappavuorenrinne 2 Martinlaaksossa, Viertolan-kuja 4 Tikkurilassa sekä kaavarungot Korsossa, Tikkurilassa ja Tikkurilan väritehtaan alueella. Hyväksyttäväksi edenneitä pientalokaavoja tai muita pientalosuunnitelmia olivat mm. Vaakapuisto Myyrmäessä, Rosenlund 2 Itä-Vantaalla sekä Katrinebergin kehityskuva Kivistössä. Elinvoimakaavahankkeista merkittävimpiä olivat Jokiniemen osaamiskampus, Vehkalan kinkerien työpaikkakaava sekä Vantaan Energian power to gas –laitoksen kaavoittaminen Långmossebergenin alueelle.

Kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto kokoontui vuoden 2023 aikana 14 kertaa ja käsitteli kokouksissaan yhteensä 146 asiaa (keskimäärin 10 asiaa per kokous). Lupajaoston käsittelemät asiamäärät putosivat merkittävästi edeltävään vuoteen verrattuna. Muutos johtuu suhdannetilanteen aiheuttamasta rakennuslupahakemusten määrän laskusta.

Kaupunginhallituksen perustamat kaupunkikeskusten kehittämissuunnitelmien seurantaryhmät koontuivat yhteiskokoukseen 30.3.2023, jonka jälkeen kukin seurantaryhmä on kokoontunut kerran loppukeväältä ja toisen kerran syksyllä. Seurantaryhmät ovat keskustelleet ja kommentoineet kehittämissuunnitelmien laatimista koskien kaupunkikeskusten rajausta, historiaa ja taustoja, nykytilaa ja visioita, tavoitteita, mittareita ja toimenpiteitä sekä valtuustokauden keskeisiä hankkeita. Seurantaryhmät ovat saaneet kehittämissuunnitelmaluonnokset valmiiksi siten, että ne voidaan esittää tarinakarttamuodossa talvella 2024. Tämän jälkeen seurantaryhmien työn painopiste siirtyy kehittämissuunnitelmien toteutumisen seurantaan.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkiympäristölautakunnan toimintakulut alittuivat noin 55 000 euroa. Alitusta tuli erityisesti henkilöstökuluista.

14 20

Yhteiset palvelut

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	4	-4
Menot	-2 413	-52	-2 465	-2 344	-121
Toimintakate	-2 413	-52	-2 465	-2 340	-124

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Yhteiset palvelut tukivat palvelualueita hallinnolliseen muutoksenhakuun sekä yksityisoikeudellisiin riita-asioihin liittyvissä oikeudenkäynneissä. Yhteisissä palveluissa oli hoidettavana tilikauden aikana yhteensä 14 oikeudenkäyntiä, joita käsiteltiin hallintotuomioistuimissa, yleisissä tuomioistuimissa tai erityistuomioistuimissa. Oikeudenkäynnit hoidettiin pääosin toimialan omien lakimiesten toimesta.

Yhteisten palveluiden johdon assistenttipalvelut -tiimi on työskennellyt aktiivisesti johdon tukena, ja kehittänyt aktiivisesti toimialan tukipalvelu- ja toimintaprosesseja, kuten rakentanut ja ottanut käyttöön suunnitelmallisen MS Planner-sovellukseen pohjautuvan työkalun johtoryhmien vuosikello-työskentelyyn.

Talous- ja hallintopalveluiden taloustiimi kehitti vuoden 2023 aikana arvonlisävero-osaamistaan ja otti loppuvuodesta käyttöön Planner-suunnitteluohjelman.

Viestintä- ja vuorovaikutustiimissä työskentelyn painopisteinä ovat olleet muun muassa Vantaan ratikkahankkeen etenemisen ja resurssiviisauden tiekartan teemojen viestintä sekä toimitilahankkeiden viestinnän kehittäminen. Vuonna 2023 tehtiin noin 200 mediatiedotetta ja uutista sekä 173 sisäilmatiedotetta. Asukastilaisuuksia toimialalla järjestettiin laajemmista kaavarungoista ja yleissuunnitelmista aina yksittäisiin kaavoihin liittyen 38 kpl ja Osallistuvavantaa.fi -kyselyitä 16 kpl.

Yhteiset palvelut vastasivat kaupunkitasoisen valmiussuunnitelman valmistelusta. Työ jatkuu vuonna 2024. Toimialan raivaus- ja pelastushenkilöstö kartoitettiin vuoden 2023 aikana.

Talousarvion toteutuminen

Yhteisten palveluiden toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,1 milj. eurolla. Yhteisiin palveluihin kohdistettiin 10 823 euroa koululaisten ja opiskelijoiden kesätyömäärärahaa ja 41 000 euroa vuoden 2023 palkkaratkaisujen vaikutuksiin.

14 40

Kaupunkirakenne ja ympäristö

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 924	-600	5 324	5 480	-156
Menot	-12 657	-279	-12 936	-12 803	-134
Toimintakate	-6 733	-879	-7 612	-7 322	-290

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Palvelualueen yhteinen tavoite on luoda kestävää kaupunkia, jossa sen asukkailla on hyvä elää. Uuden kaupunkistrategian painopisteiden mukaisesti palvelualueen toiminnan tulee mahdollistaa taloudellisesti kestävää ja elinvoimaista kaupunkia sekä hyviä asukaslähtöisiä palveluja, estää eriarvoistumista ja varmistaa hiilineutraalisuutta. Vuoden 2023 alussa voimaan tullut Yleiskaava 2020 ohjaa kaupunkirakenteen kehitystä strategian tavoitteiden mukaisesti.

Toimialan ja palvelualueen tavoitteisiin kirjattiin vuodelle 2023, että Vantaa on luontopositiivinen kaupunki vuonna 2030. Vuoden aikana laadittiin konsulttityönä luonnon monimuotoisuuden kokonaissuunnitelma: "Luontopositiivinen Vantaa 2030 -toimintasuunnitelma". Toimintasuunnitelma ohjaa toimenpiteitä ja resurssitarpeita tuleville vuosille, jotta tavoitteeseen päästään. Resurssiviisauden tiekartan toteuttaminen on edennyt pääosin tavoitteiden mukaisesti. Tiekartan toimenpiteiden toteutumista on voinut seurata Ympäristövahdin kautta kevästä 2023 lähtien.

Vuoden 2023 aikana merkittäviä kaupunkikehityshankkeita ovat olleet ratikan kaavarunko ja ratikan raiteisiin liittyvät asemakaavamuutokset sekä ratikan varteen rakentuvien alueiden "ratikkakaupungin" suunnittelu. Tikkurilan värитеhtaan alueen kumppanuushanke yhdessä Tikkurila Oyj:n kanssa eteni kaavarunkovaiheeseen. Lisäksi Tikkurilassa Jokiniemen osaamiskampuksen asemakaavamuutos hyväksyttiin vuoden lopussa.

Ukrainan sota ja sen heijastuksena talouden taantuma ja rakentamisen matalasuhdanne on vaikuttanut palvelualueen toimintaan ja tulokseen. Asuntorakentamisen puolella kerrostalotyömaiden aloitukset ovat pienentyneet merkittävästi ja asemakaavoituksen puolella hankkeiden viivästyminen puolestaan on näkynyt kaavoitusprosessien kestossa.

Palvelualueella johtamis- ja esihenkilötyötä kehitettiin valmentavan johtamisen -koulutuskokonaisuuden kautta. Vuoden 2023 aikana tapahtui useita henkilöstövaihdoksia palvelualueen johdossa ja esihenkilöissä. Uusi kaupunkisuunnittelujohtaja aloitti työssään 1.9.2023.

Keskeinen koko palvelualueen työtä ohjaavan Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) uudistuksen valmistelu eteni vuoden 2023 aikana ja valmistelutyö työllisti laajasti myös palvelualueella. Digitalisaatiota edistävä, rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki (RYTJ) tuli voimaan 1.1.2024 ja uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Jäljelle jäävä osuus MRL:sta tulee 1.1.2025 muuttamaan alueidenkäyttölaki, joka uudistuu lähivuosien aikana vielä kolmeksi eri laiksi: alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki. Lakiuudistuksien edellyttämät muutokset näkyvät voimakkaasti koko palvelualueen prosesseissa ja resurssoinnissa.

Ympäristökeskus toteutti seitsemää ulkoisen rahoituksen hanketta, joissa kehitettiin purkamisen kiertotaloutta (CIRCulT), lähiluonto-opastusta, ilmastopositiivisia alueita (Neutralpath), alueellisia energia-palvelumalleja (ENPA), Tuusulan kanssa Kiilan kiertotalousaluetta (Kiilan kiertola) sekä taloyhtiöiden energiatehokkuutta ja kiertotaloutta (Taloyhtiöklubi II). Lisäksi ennallistettiin Isosuota.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastuksia jatkettiin valvontasuunnitelman mukaisesti keskeisiin kohteisiin. Valvontasuunnitelman mukaisiin tarkastustavoitteisiin ei aivan ylletty, vaikka tarkastusmäärät kasvoivatkin aiemmasta vuodesta. Tarkastuksia tehtiin yhteensä 1 744 kpl. Ympäristöterveydenhuollolle tuli ilmoituksia ja hakemuksia toiminnan aloittamisesta, muuttamisesta tai lopettamisesta 464 kpl. Lähes kaikki pystyttiin käsittelemään tavoiteaikataulussa. Kaupungin pieneläinvastaanotto toimi normaalisti ja potilasmäärä oli 6 174 kpl.

Ympäristövalvonnan valvontaohjelma toteutui laitosvalvonnan osalta melko hyvin. Eniten viranhaltijapäätöksiä tehtiin meluilmoituksista, 54 kpl ja poikkeamisista ympäristönsuojelumääräyksistä koskien öljysäiliöiden maahan jättämistä, 26 kpl sekä vesihuoltolain vapautushakemuksista 25 kpl. Ympäristölupapäätöksiä valmisteltiin jaoston päätettäväksi 7 kpl.

Ympäristöterveydenhuollon tarkastusten, ilmoitusten/hakemusten ja kaupungin pieneläinvastaanotolla hoidettujen potilaiden määrä kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna. Ympäristönsuojelun ympäristövalvonnassa päätösmäärä pysyi samalla tasolla kuin edellisenä vuonna, tarkastusten määrä laski jonkin verran.

Yhteistyössä valmisteltu Helsingin seudun MAL2023 suunnitelma oli alkuvuodesta luonnoksena lausunnoilla ja hyväksyttiin alkusyksystä eri tahojen toimesta. Tuusulan kanssa teetettiin ympäristöministeriön vihreän siirtymän rahoituksen turvin yhteinen selvitys Kiila - Ruotsinkylän kiertotalousalueesta. Työtä ohjattiin ympäristökeskuksen ja yleiskaavoituksen voimin.

Yleiskaava 2020 saatiin voimaan vuoden 2023 alussa. Kaava määrittelee lähtökohdat ja isot linjat kaupunkirakenteen kehittämiseksi. Yleiskaavan pohjalta laadittu ratikan kaavarunko hyväksyttiin valtuustossa kesäkuussa. Yleiskaavan voimaantumisen myötä käynnistettiin toteuttamishojelman työstäminen. Ensimmäisenä työvaiheena määriteltiin toimintamalli sekä teetettiin kaavatalous selvitys yleiskaavan laajimmista uusista rakentamisalueista. Lisäksi työpaikka-alueista käynnistettiin oma erillinen selvitys. Pientalo-ohjelma jatkui edelleen yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Viherrakenteen kehityskuvan eli Vihreä ja virtaava Vantaa – VIVA:n luonnos valmistui vuoden lopussa. VIVA:n osa on viheralueiden saavutettavuuden ja mitoituksen ohje SAAVU. Ohje vietiin erikseen kaupunkiympäristölautakunnalle tiedoksi syyskuussa. VIVA:n osana laadittiin ekologisen verkoston selvitys, jossa metsäisiin ja puustoiisiin, avoimin ympäristöihin ja vesistöihin liittyviä ekologisia verkostoja selvitettiin, ja esitettiin kehittämistoimenpiteitä.

Vantaan kokonaisheikentymättömyyden mallin laadinta jatkuu. Vantaa oli mukana SYKE:n vetämässä ekologisen kompensaation pilotissa, jossa tutkittiin, miten olisi mahdollista kompensoida Kivistössä rakentamiseen kaavoitettavaa metsää.

Yleiskaavoitus vastaa useiden maankäyttöön liittyvien kaupungin ja kaupunkisuunnittelun lausuntojen laatimisesta. Vuonna 2023 näitä lausuntoja annettiin 20 kappaletta.

Asemakaavoilla luodaan edellytyksiä hyvälle kaupunkiympäristölle, asumiselle ja työnteolle sekä kaupungin kasvua mahdollistaville ja vetovoimaa kasvattaville palveluille. Kärkihanke Tikkurilan osaamiskampuksen asemakaavan muutos hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa. Alueelle rakentuu kampuksien lisäksi huomattava määrä työpaikka- ja asuinrakentamista. Merkittäviä asuntokaavoja valmistui Aviapoliksessa Muuraan ja Tikkurilantie 129:ään sekä Tikkurilassa Viertolankuja 4:ään. Tärkeitä työpaikkakaavoja valmistui mm. Kivistössä Vehkalaan ja Ainontielle. Vantaan Energian synteettisen hiilineutraalin kaasun valmistuslaitoksen (Power to Gas) ja polttoaineen jakeluaseman mahdollistava asemakaavan muutos Pitkäsuontie 2 ja 13 oli tärkeä kaavahanke resurssiviisauden tavoitteet huomioiden ottaen.

Yleiskaavaa tarkentavista yleissuunnitelmista saatiin valmiiksi Katrinebergin kehityskuva sekä Tikkurilan kaavarunko.

Vuoden aikana valtuusto on hyväksynyt 26 asemakaavaa ja kaupunkiympäristölautakunta kaksi. Kaupunginhallitus on hyväksynyt kaksi yleiskaavaa tarkentavaa yleissuunnitelmaa. Uusia asemakaavahankkeita on tullut vireille 24 kpl ja muita laaja-alaisia suunnitelmia 1 kpl. Asemakaavahankkeita on kaavoitusohjelman mukaisesti ollut valmisteltavana kaikkiaan noin 100 kpl ja kaavarunkoja, -luonnoksia tai kehityskuvia 10 kpl. Kaavavalituksia tehtiin kolmesta kaavasta. Poikkeamispäätöksiä on tehty 30 kpl ja suunnittelutarveratkaisuja 9.

MAL-sopimukseen perustuvaa asuntokaavoituksen sitovaa tavoitetta, 240 000 k-m² uutta asuntokerrosalaa, ei saavutettu. Vuonna 2023 hyväksytyissä asemakaavoissa on uutta asuntokerrosalaa 151 486 k-m², eli 63 prosenttia tavoitteesta. Pääasialliset syyt kaavojen viivästymiseen ovat erityisselvitysten aiheuttamat ennakoimattomat lisätyöt sekä rakentamisen suhdanteesta johtuva hankkeiden pitkittyminen.

Vantaan ratikan asemakaavoitus on edennyt pitkälle. Vuonna 2023 hyväksyttiin 13 ratikan kaavaa. Vuoden 2023 loppuun mennessä ratikan kaavojen valmiusaste oli 15/21 hyväksyttyä kaavaa, eli 71 prosenttia. Vuoden 2023 loppuun mennessä 1. kaupunkiympäristölautakunnan käsittelyssä on ollut 21 ratikan kaavaa eli 95 prosenttia. Vuonna 2023 oli nähtävillä yhteensä 12 ratikan kaavaehdotusta.

Kaavoitetusta uudesta asumisesta noin 96 prosenttia sijoittuu kestävän kasvun joukkoliikennevyöhykkeelle. Kaupungin maan osuus kaavoitetusta maa-alasta on noin 39 prosenttia.

Toimintaympäristön muutoksena on havaittu, että muun muassa luontoarvot ja rakennussuojelu asettavat kaavoitukselle kasvavia vaatimuksia, mikä lisää työn määrää ja pidentää kaavahankkeiden aikatauluja. Lisäksi taloudellisen suhdanteen heikentyminen lisää aikataulun ja toteutumisen epävarmuutta yksityisten hankkeiden kaavoituksessa.

Ukrainan kriisi ja korkotason nousu vaikuttivat selvästi vuoden 2023 rakentamisvolyyymiin. Varsinkin kerrostaloasuntojen aloitukset pienenevät jälkimmäisellä vuosipuolikkaalla merkittävästi.

Rakennuslupahakemuksista riippuvat toimintatuotot vuonna 2023 olivat 3,96 milj. euroa. Tämä alitti muutetun talousarvion 0,1 milj. eurolla (noin 2,5 %). Kuukausitasolla toimintatuotot vaihtelivat välillä 0,15 milj. euroa (elokuu) ja 0,73 milj. euroa (maaliskuu). Toimintatuottojen talousarviota laskettiin syksyllä 0,5 milj. euroa. Toimintakulut olivat 3,2 milj. euroa ja alittivat muutetun talousarvion 0,2 milj. eurolla (6,7 %). Alittuma johtui osin siitä, että vielä alkuvuonna kaikkia vapautuneita vakansseja ei ole pystytty täyttämään johtuen haasteellisesta rekrytointitilanteesta. Toinen toimintamenojen alittumaan vaikuttanut asia oli rakentamislain voimaantulon siirtyminen, sillä siihen liittyvät kulut, kuten koulutukset ja tietojärjestelmämuutokset siirtyvät vuoteen 2024.

Vuosi 2023 oli tilastollisesti epäyhtenäinen. Varsinkin asuntoja valmistui varsin kohtuullinen määrä, mutta asuntorakentamisen luvitus supistui voimakkaasti. Asuntoja valmistui yhteensä 3 105 kpl, mikä vastaa suunnilleen 10 vuoden keskiarvoa 3 273, ja MAL-tavoite saavutettiin. Valmistuneista asunnoista 454 kpl oli pientaloasuntoja eli omakoti-, pari-, erillis- ja rivitaloasuntoja, mikä vastaa suunnilleen 10 vuoden keskiarvoa 485. Rakennuslupan saaneiden asuntojen määrä väheni edellisvuodesta noin 45 prosenttia, 2 331 asunnosta 1 324 asuntoon. Pientaloasunnoille rakennuslupia myönnettiin 253, mikä on alle puolet edellisvuoden tasosta 538. Kaiken kaikkiaan myönnettyjen rakennuslupien kokonaismäärä jäi 30 prosenttia alle 10 vuoden keskiarvon.

Keväällä 2023 eduskunta päätti uudesta rakentamislaki. Laki tulee voimaan 1.1.2025 lykkääntyen alkuperäisestä tavoitteesta vuodella. Rakennusjärjestys kytkeytyy vahvasti tulevaan rakentamislakiin. Luontevaa onkin, että rakennusjärjestyksen valmistelussa tähdätään siihen, että rakennusjärjestys tulisi voimaan yhtä aikaa uuden lain kanssa. Jos rakentamislain voimaantuloa päätetään lykätä vireillä olevien lakimuutosten takia, joudutaan rakennusjärjestyksenkin aikataulua harkitsemaan uudestaan.

Rakentamislaila on hyvin merkittävä vaikutus rakennusvalvontatoimeen. Uusi laki edellyttää mm. uusia toimintatapoja, kaupungin hallintosäännön päivittämistä sekä uutta rakennusvalvontataksaa. Tietojärjestelmiin tulee tehdä merkittäviä muutoksia. Henkilökuntaa pitää kouluttaa ja asiakasohjeet päivittää. Rakennusvalvonta tekee tiivistä yhteistyötä muiden kuntien, rakennustarkastusyhdistyksen sekä kuntaliiton kanssa lakiin valmistautumisessa.

Rakentamisen volyyymi laskee todennäköisesti vuoden 2024 kuluessa. Joidenkin ennusteiden mukaan rakentaminen saattaa viritä vuoden jälkimmäisellä puolella. Asuinrakentamisen aloitukset vähenivät vuonna 2023 merkittävästi tippuen noin viidennekseen verrattuna kymmenen vuoden keskiarvoihin. Volyymin lasku tulee näkymään vuoden 2024 valmistuvien asuntojen määrässä. Jo aloitettujen hankkeiden määrän perusteella vuonna 2024 valmistuvien asuntojen määrä jäänee noin tuhanteen. Pientalorakentaminen jatkunee kohtuullisella tasolla.

Tietopalveluiden tavoitteena vuonna 2023 on ollut valmistautuminen 1.1.2024 voimaan tulevaan RYTI-lakiin ja valtakunnallisen rakennetun ympäristön RYHTI-tietojärjestelmän vaatimuksiin.

Vantaa sai syksyllä 2023 Ympäristöministeriöltä hankeavustusta yli 200 000 euroa kumppanitestaukseen, jolla varmistetaan mm. alueidenkäyttöön liittyvien tietojen siirto Matti-järjestelmästä valtakunnalliseen Ryhti-järjestelmään. Valmistautuminen tiedonsiirtoon jatkuu edelleen tulevina vuosina mm. aineistojen laadun parantamisella, toimintamallien kehittämisellä sekä tietojärjestelmien kehitystyöllä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualueen talousarviota alennettiin rakennusvalvonnan osalta 0,5 milj. euroa ja asemakaavoituksen osalta 0,1 milj. euroa. Asuntokysynnän lasku on heijastunut välittömästi rakentamiseen. Rakennusluvat, joista rakennusvalvonnan tuotot pääosin muodostuvat, hettiin aikaisempaa vähemmän. Asemakaavoituksen tuotot perustuvat uusiin asemakaavoihin, asemakaavamuutoksiin, poikkeamislupiin ja naapurien kuulemisiin. Tuotot laskivat varsinkin poikkeamisluvissa ja naapurien kuulemisissa, jotka useimmiten liittyvät selvästi vähentyneisiin asuinrakentamisen hankealoituksiin.

Talousarvioon kohdistettiin lisäksi 57 959 euroa vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja ja 191 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten. Palvelualueen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion vajaalla 0,2 milj. eurolla johtuen ympäristökeskuksen talousarviota suuremmista projektituista. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion runsaalla 0,1 milj. eurolla.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Hyväksytyt asemakaavat kpl	24	30	28
Uusi asuntokerrosala, k-m ²	141 821	240 000	151 486
Poikkeamispäätökset	73	30	39
Kaikkien rakennuslupien kokonaisala, m ²	364 869	380 000	272 737
Aloitettut asunnot	2 033	2 300	647
Aloitettut rakennukset, kpl	543	480	349
Luvat ja ilmoitukset (ympäristöterveydenhuolto)	421	300	464
Tarkastusten määrä (ympäristöterveydenhuolto)	1 490	1 800	1 744
Eläinlääkärin potilaat	5 949	5 800	6 174
Ympäristöluvut, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	121	130	131

14 5

Kaupunkitilalautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Tero Anttila

Toimielin: Kaupunkitilalautakunta

Puheenjohtaja: Kimmo Kiljunen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Kaupunkitilalautakunta yhteensä					
Tulot	280 164	-31 800	248 364	260 128	-11 764
Menot	-224 797	-11 934	-236 732	-236 771	39
Toimintakate	55 367	-43 734	11 632	23 357	-11 725
Kaupunkitilalautakunta bruttoyksiköt					
Tulot	82 347	-27 400	54 947	62 024	-7 077
Menot	-130 722	-10 226	-140 949	-141 659	710
Toimintakate	-48 375	-37 626	-86 002	-79 634	-6 367

Kaupunkitilalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu yhteensä sitovina bruttobudjetoituina yksiköinä kaupunkitilalautakunta, kadut ja puistot -palvelualue sekä kiinteistöt ja tilat -palvelualueen bruttoyksiköt. Lisäksi joukkoliikenne (Kadut ja puistot) on erikseen sitova bruttobudjetoitu yksikkö. Erikseen sitovina nettobudjetoituina yksiköinä toimivat kiinteistöt ja tilat -palvelualueen nettoyksiköt sekä varikko (Kadut ja puistot).

14 60**Kaupunkitilalautakunta**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-80	0	-80	-51	-29
Toimintakate	-80	0	-80	-51	-29

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kaupunkitilalautakunnan toiminnassa tapahtui merkittävä muutos kesällä 2023, kun lautakunnan puheenjohtaja vaihtui 20.6.2023 alkaen. Puheenjohtajuuden vaihdos perustui valtuustoryhmien väliseen valtuustosopimukseen, jonka mukaan kaupunkitilalautakunnan puheenjohtajuus siirtyy, mikäli sosiaali- ja terveyslautakunta lakkautetaan toimielimenä sote-uudistuksen seurauksena. Sosiaali- ja terveyslautakunta lakkautettiin 1.1.2023 lukien. Kaupunkitilalautakunnan uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Kimmo Kiljunen, joka toimi aiemmin lautakunnan varapuheenjohtajana. Uudeksi varapuheenjohtajaksi valittiin Otso Kivimäki.

Kaupunkitilalautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä 12 kertaa. Lautakunnan käsittelemiä asioita oli vuoden aikana yhteensä 205 eli keskimäärin 17 asiaa kokousta kohden. Edelliseen vuoteen verrattuna käsiteltävien asioiden määrä pysyi samalla tasolla. Varsinaisten kokousten lisäksi kaupunkitilalautakunnalle järjestettiin huhtikuussa 2023 ratikka-aiheinen iltakoulu, jossa lautakunnalle esiteltiin Vantaan ratikan taloudellisia vaikutuksia sekä suunniteltua toteutusmallia.

Kaupunkitilalautakunta käsittelee vuoden 2023 aikana useita kaupunkikehityksen kannalta merkittäviä hankkeita, joista merkittävin oli Vantaan ratikka. Lautakunta hyväksyi osaltaan Vantaan ratikan hankesuunnitelman, minkä lisäksi lautakunta linjasi, että Vantaan ratikka tullaan toteuttamaan allianssimallilla. Kaupunkitilalautakunta myös käsittelee vuoden 2023 aikana Vantaan uutta liikennepoliittista ohjelmaa sekä muun ohella kävelyn ja pyöräilyn edistämisen- ja kehittämisohjelmia. Ohjelmissa esitettyjen toimenpiteiden avulla edistetään kaupunkistrategian sekä resurssiviisauden tiekartan mukaisia tavoitteita, joista tärkeimpänä voidaan pitää kaupungin asettaman hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.

Merkittävistä toimitilahankkeista vuoden 2023 aikana etenivät muun muassa Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaushanke, jolla kulttuurihistoriallisesti arvokas ja suojeltu rakennus korjataan nykyvaatimuksia vastaavaan kuntoon vahvistaen samalla Tikkurilan jokirannan elinvoimaisuutta. Lisäksi kaupunkitilalautakunta hyväksyi syksyllä 2023 kaupungin kärkihankkeisiin kuuluvan Tikkurilan osaamiskampuksen Kortteli 1:n uudisrakennuksen hankesuunnitelman. Tikkurilan osaamiskampus on Jokiniemeen rakentuva ammatillisen ja jatkuvan oppimisen kampusalue, johon tulee sijoittumaan Tikkurilan lukion ja ammattiopisto Varian tiloja, Vantaan aikuisopisto sekä muita koulutuksen tarjoajia. Lisäksi kampusalueelle tulee sijoittumaan lähipalveluita, liike- ja toimitilaa sekä asumista.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunkitilalautakunta alitti toimintakulunsa noin 29 000 euroa. Alitusta tuli erityisesti henkilöstökuiluista.

14 50**Kadut ja puistot**

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	27 134	-1 900	25 234	31 271	-6 037
Menot	-39 613	-8 527	-48 140	-49 192	1 051
Toimintakate	-12 479	-10 427	-22 906	-17 920	-4 986

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Katujen ja puistojen palvelualueen toiminta jatkui ennallaan lukuun ottamatta pientä toimintaa parantavaa organisaatiomuutosta. Erityisesti infraomaisuuden elinkaaren hallintaa tehostettiin rakentamisen palveluyksikköön perustetulla omaisuudenhallinnan vastuualueella. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat mm. omaisuustiedon ylläpidon koordinointi ja kehittäminen, investointiohjelman valmistelu, korjausvelan hallinta, talouden suunnittelu ja seuranta, maankäytösopimuksiin ja katualueiden haltuunottoon liittyvät toimenpiteet, rakentamisen hankintojen asiantuntijatehtävät ja palvelualueen Matti-järjestelmän kehittämisen koordinointi.

Matin käyttöä tehostettiin edelleen ja päätökseen saatiin Trimble Connect projektipankki- ja SAP-integraatiotyöt sekä useita pienkehitystöitä. Uusina Matin jatkokehitystöinä käynnistettiin hankekokonaisuuden kehittämistyö, LOS-prosessien ja liikenneverkon ominaisuustietojen ylläpidon kehittäminen sekä kunnossapidon ja omaisuudenhallinnan tietomallien käyttöönotto- ja kehitystyö.

Vuoden aikana valmistui kolme merkittävää palvelualueen toimintaa linjaavaa ohjelmatyötä:

- **Liikennepoliittinen ohjelma 2023** on päivitys ensimmäiselle vuonna 2016 valmistuneelle ohjelmalle. Vantaan liikennepoliittisen ohjelman tavoitteena on ohjata suunnittelua ja antaa lisätietoja päätöksenteon tueksi. Tavoitteita on tarkennettu niitä konkretisoivien aluekohtaisten suunnitteluperiaatteiden avulla.
- **Viheralueiden palveluverkkosuunnitelma 2023–2032** kokoaa kuvan viheralueiden palveluiden nykyisestä tilasta ja laatii alustavan kymmenvuotissuunnitelman kehittämistarpeista. Yleisten alueiden käytön tavoitteet ovat edellisen noin kymmen vuotta sitten laaditun suunnitelman jälkeen muuttuneet merkittävästi: esimerkiksi ilmastonmuutos ja luontokato on nyt huomioitu päivitetyissä ohjeissa.
- Kaupungin ensimmäisen hulevesiohjelman laatiminen aloitettiin vuonna 2007. Impulssi ohjelmaan laatimiseen tuli vuoden 2004 suurtulvan kokemuksista. Hulevesiin liittyvä lainsäädäntö on sittemmin uudistunut ja tutkimustieto ilmastonmuutoksesta lisääntynyt olennaisesti. Hulevesien hallinnan lisäksi myös laatuun kiinnitetään entistä enemmän huomiota. **Vantaan hulevesiohjelma 2023**:ssa on seitsemän päätavoitetta ja näiden alle sijoituvia toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan tavoitteet kymmenen vuoden aikajänteellä.

Osallistuva budjetointi- ja MEK-toimenpiteinä Myyrmäessä istutettiin puita ja kylvettiin kukkaniittyjä, lisättiin roska-astioita, järjestettiin ohjattua ulkoliikuntaa, hankittiin kahteen puistoon piknik-pöytäryhmät sekä loppuvuodesta kausivalot Myyrmäen aseman ympäristöön.

Talousarvion toteutuminen

Palvelualueen tulot ylittivät lopulta jopa alkuperäisen budjetin, vaikka alkusyksystä sopimustulojen ja maanlajitysmaksujen osalta ennuste vaikutti epävarmalta. Sopimustuloja saatiin lopulta alkuperäisen budjetin mukaiset 13,7 milj. euroa, mutta maanlajitysmaksutulot pienenevät rakennustoiminnan hiipumisen takia tuntuvasti (noin 1,1 milj. euroa) edellisten vuosien tasosta. Kaikkia muita tuloja saatiin yli alkuperäisen budjetin, toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion 6 milj. eurolla.

Käyttötalouden määrärahoja (ilman HSY:tä) korotettiin 5,5 milj. euroa mm. runsaslumisen ja sääoloiltaan poikkeuksellisen hankalan talvikauden takia, mikä vaikutti suuresti katukunnossapidon palvelu- ja tavarahankintoihin sekä henkilöstökuluihin. Talven rankkuudesta kertoo lähes 28 000 lumensiirtokuorman määrä, mikä on melkein kaksinkertainen verrattuna pitkän ajan keskiarvoon noin 16 200 kuormaa talvikaudessa. Palvelualueen muutettu talousarvio ilman HSY:tä ylittyi lopulta 0,28 milj. eurolla. Kunnossapidon lisäksi ylityksiä oli myös rakentamisen palveluysikössä ja eniten erilaisten palveluiden ostoissa.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymälle tuotettavien palvelujen talousarviota korotettiin 2,5 milj. eurolla 6,5 milj. euroon niin tuottojen kuin kulujenkin osalta. HSY:lle rakennettiin vesihuoltoverkostoa lopulta noin 7,3 milj. eurolla.

Katujen ja puistojen palvelualueelle kohdennettiin 393 000 euroa kaupungin määrärahoja kattamaan palkkaratkaisun vaikutusta. Lisäksi palvelualueelle siirrettiin vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja 103 434 euroa ja myönteisen erityiskohtelun määrärahaa 30 899 euroa.

Kaupunkitalalautakunnan bruttoyksiköt yhteensä ilman joukkoliikennettä ylittivät toimintakulut yhteensä noin 0,7 milj. euroa. Sitovan määrärahan talousarviopoikkeama esitetään lautakunnalle tiedoksi ja edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Liikenneväylien ylläpito (€/m ²)	1,91	2,00	2,20
Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m ²)	0,30	0,30	0,35
Rakennetun puiston (R-luokka) kunnossapito (€/m ²)	0,57	0,60	0,65
Maanlajityksialueille tuodut kuormat (kpl/a)	56 861	58 000	49 274
Korjausvelka 75 % (t€)	-	220 000	250 000

14 51

Joukkoliikenne

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	12 117	0	12 117	12 260	-143
Menot	-62 300	-343	-62 643	-62 643	0
Toimintakate	-50 183	-343	-50 526	-50 383	-143

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Uudet työnteon mallit ovat yleisesti vähentäneet joukkoliikenteen matkustajamääriä siten, että koko HSL-alueen nousut olivat noin 87 prosenttia vuoden 2019 tasosta. HSL:n lipputulot olivat noin 376 milj. euroa vuonna 2023, kun 2019 lipputulot olivat noin 383 milj. euroa. Lisätäkseen matkustajamääriä HSL laskee kahden vyöhykkeen lippujen hintoja noin 5 prosentilla vuonna 2024.

Matkustajamäärien elpymisen taso vaihtelee eri liikennemuotojen ja kuntien välillä. Vantaalla pysäkki- ja asemakohtaiset joukkoliikenteen nousijamäärät ylsivät 96 prosenttiin vuoden 2019 tasosta. Bussiliikenteessä Vantaa pärjasi vielä paremmin, sillä Vantaan bussipysäkeiltä tehtiin marraskuussa nousuja jopa noin 12 prosenttia enemmän kuin vuonna 2019.

Pääradan parannustyöt vaikuttivat Pääradan ja Kehäradan liikenteeseen touko-lokakuussa. I-, P-, ja K-junat kulkivat harvennetulla vuorovälillä ja matka-aika myös piteni muutaman minuutin. Joka toinen I- ja P-juna kulki vain osuudella Helsinki - Myyrmäki - Lentoasema, eivätkä nämä junat pysähtyneet Vehkalassa. Heikompi lähijunaliikenteen tarjonta vaikutti Vantaan juna-asemien nousijamääriin siten, että lokakuussa oli noin 15 prosenttia vähemmän nousuja kuin edeltävänä vuonna.

Raitiotielinja 15, entinen Raide-Jokeri, aloitti liikennöinnin lokakuussa Helsingissä ja Espoossa. Uudet runkolinjat 520 (Martinlaakso – Leppävaara – Matinkylä) ja 530 (Myyrmäki – Espoon keskus – Matinkylä) aloittivat liikennöinnin elokuussa. Lentoaseman bussiterminaaliin on asennettu puomit parantamaan bussien liikennöintiä ja terminaalin operoinnista vastaa ulkopuolinen palveluntuottaja. Kivistön bussiterminaali valmistui Kiviksen kauppakeskuksen välittömään yhteyteen, mikä parantaa joukkoliikenteen houkuttelevuutta Länsi-Vantaalla.

Kaupunginvaltuusto päätti Vantaan ratikan rakentamisesta toukokuussa 2023. Rakentamispäätös on ehdollinen ja rakentaminen vaatii valtion sitoutumisen rakentamiskustannuksiin. Valtio tekee päätöksen sitoutumisesta todennäköisesti keväällä 2024. Lisäksi rakentamispäätöksestä on tehty kaksi valitusta, jotka on käsiteltävä hallinto-oikeudessa. Rakentamisessa tulee kiinnittää huomiota riskienhallintaan, estää hankkeen viivästyminen, välttää kustannusylityksiä, pyrkiä vähähiilisiin rakentamisratkaisuihin ja esteettömyyteen sekä minimoida rakennusaikaiset haitat ympäristölle, asukkaille, liikenteelle ja yrityksille. Ratikka on määrä rakentaa kahden allianssin mallilla. Allianssikilpailutuksien valmistelu aloitettiin syksyllä 2023.

Sukupuolten ja alueiden tasa-arvon edistämiseksi HSL on luonut raportointitietokannan. Raportointityökalun kehittämisessä on kuitenkin ilmennyt teknisiä ongelmia, joten mittariston käyttöönottoaminen ei tapahtunut vuoden 2023 aikana.

HSL esitti keväällä tariffijärjestelmän muuttamista yhden vyöhykkeen malliksi, mutta ehdotusta ei hyväksytty HSL:n hallituksessa. Tariffijärjestelmän selvitystyötä toivotaan edelleen jatkettavan. Kaupungin sisällä ei tulisi kulkea vyöhykerajaa, koska se väistämättä eriarvoistaa alueita ja lisää liityntäpysäköintipaikkojen käyttöä B-vyöhykkeellä. Vuonna 2023 aloitettiin HSL:n perussopimuksen tekninen päivittäminen vastaamaan nykyisiä haasteita. Lisäksi työ HSL:n talouden vakauttamiseksi ja rahoituksen varmistamiseksi jatkuu.

Talousarvion toteutuminen

Joukkoliikenteen kulujen raportoimistapaan tehtiin merkittävä muutos 2022 tilinpäätöksen yhteydessä ja vuodesta 2023 raportointi perustuu toteutuneeseen laskutukseen. Raportointi on yhdenmukaistettu Helsingin ja Espoon kanssa tilintarkastajien esityksen mukaisesti. Muutoksen vuoksi joukkoliikenteen talousarviota nostettiin noin 0,3 milj. eurolla.

Vantaa maksoi kuntaosuutta HSL:lle noin 62,6 milj. euroa. HSL:n alustavien tietojen mukaan Vantaalle kertyy ylijäämää arviolta noin 5,5 milj. euroa vuonna 2023. Ylijäämän kertyminen johtuu pääasiassa siitä, että Vantaan osuus liikennöintikuluista toteutuu arvioitua pienempänä. Alustavien tietojen perusteella, Vantaalla on yhteensä kertynyttä HSL ylijäämää noin 22 milj. euroa. Kertynyt ylijäämä pienentää tulevien vuosien HSL:lle maksettavaa kuntaosuutta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (nousua/arkivrk)	126 126	120 000	133 218

14 52 Varikko

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	5 447	0	5 447	6 848	-1 401
Menot	-4 987	-3	-4 990	-5 758	768
Toimintakate	460	-3	457	1 090	-633

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikon varsinainen toiminta jatkui pääsääntöisesti ennallaan. Hankinnoissa huomioitiin Resurssivii-sauden tiekartan, päästöttömien työmaiden Green Deal – sopimuksen sekä lain ajoneuvo- ja liikenne-palveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista linjaukset.

Kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä vähennettiin vähäpäästöisten ajoneuvojen hankinnalla, lisäämällä uusiutuvan dieselin käyttöä raskaassa ajo-neuvokalustossa sekä kaupungin käytössä olevien sähköautojen latauspisteverkostoa laajentamalla. Uusiutuvan dieselin käyttöaste kohosi 45 prosenttiin dieselin käytöstä. Päästövähennelmä fossiiliseen dieseliin verrattuna on noin 458 000 kg CO₂eq. Kaupungilla on käytössä 39 sähköautoa sekä 15 kaa-suautoa. Leasing-kaluston osuus ajoneuvoista on noin 35 prosenttia.

Varikon korjaamo keskittyi pääasiassa työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisä-laitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon. Kaluston huolto- ja korjauskustannuksista ostopalvelui-den osuus oli noin 58 prosenttia. Autoasentajan rekrytointi osoittautui edelleen erittäin vaikeaksi.

Vuoden 2021 alussa käyttöön otetun kalustonhallintajärjestelmän (Topil) jatkokehitystyö saatiin val-miiksi vuonna 2023.

Kansainvälinen komponenttipula jatkui edelleen, mikä aiheutti viivästyksiä kaluston ja varaosien toimi-tuksiin.

Talousarvion toteutuminen

Varikon sitova nettotavoite saavutettiin. Toteutuneet toimintatuotot olivat noin 26 prosenttia talousar-viota suuremmat, toimintakulut puolestaan noin 10 prosenttia talousarviota suuremmat. Toimintatuot-toja lisäsi ajoneuvojen hyvä käyttöaste ja kaluston määrän lisääntyminen sekä poistetun kaluston myynti. Toimintakuluja nostivat mm. huolto- ja korjauskustannusten kallistuminen sekä kaluston pit-kistä toimitusajoista johtuva tarve lunastaa ajoneuvoja rahoitusleasingsopimusten päättyessä. Vari-kolle kohdennettiin 3 000 euroa kattamaan vuoden 2023 palkkaratkaisun vaikutusta.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Varikko, polttoaineen kulutus (l/ajoneuvo/v)	1 382	1 440	1 580

14 30 Kiinteistöt ja tilat

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	43 096	-25 500	17 596	18 493	-897
Menot	-28 729	-1 356	-30 085	-29 773	-312
Toimintakate	14 367	-26 856	-12 489	-11 280	-1 209

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Kiinteistöt ja tilat palvelualue vastaa mm. kaupungin maa- ja asuntopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, kaupungin kiinteistöomaisuuden kehittämisestä ja hallinnoinnista sekä kaupunkikonsernin palvelutilojen kokonaisuuden koordinoinnista. Lisäksi palvelualue vastaa investointisuunnittelusta, kiinteistö- ja hankekehityksestä, toimitilahankkeiden valmistelusta, suunnittelusta ja rakennuttamisesta ja rakentamisen valvonnasta. Palvelualue koostuu kolmesta palveluyksiköstä: mittaus- ja geopalvelut, toimitilajohtaminen sekä kiinteistöhallinta ja asuminen.

Asemakaavoihin ja asemakaavamuutoksiin liittyviä maankäyttösopimuksia laadittiin ja saatiin päätöksentekoon 10 kpl. Yhteistyösopimuksia koskien tulevien vuosien maankäytön suunnittelua, maanhankintaa ja tulevia maankäyttösopimuksia valmisteltiin ja saatiin päätöksentekoon 4 kpl. Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupoin, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha. Useat maanhankinnat myös edistivät luonnon monimuotoisuuden tukemista.

Yritystontteja myytiin neljä ja vuokrattiin yksi. Työpaikkatonttien luovutusten tuoma työpaikkamäärän kasvu on noin 750 uutta työpaikkaa. Luovutettavia yritystontteja on rajallinen määrä.

Tuottajamuotoisia asuntotontteja luovutettiin vuokraamalla kolme kappaletta. Pientalotonttien kysyntä on parin viime vuoden aikana vähentynyt selvästi. Tarjolla olleita kaupungin pientalotontteja myytiin kaksi kappaletta, vaikka kaupungilla oli myynnissä useampia tontteja eri alueilta.

Suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuja järjestettiin vuonna 2023 kuusi kappaletta. Päättyneisiin kilpailuihin ei saatu tarjouksia rakennuttajilta. Tilanne on poikkeuksellinen aikaisempiin vuosiin verrattuna ja kertoo asuntorakentamisen kysynnän nopeasta vähenemisestä ja markkinatilanteesta.

Vuonna 2023 järjestetyt kilpailut:

- Variston AP-tonttien laatukilpailu
- Myyrmäen AK-tontin hinta- ja laatukilpailu (hiilijalanjälki)
- Hakunilan AK-tonttien ja AR-tontin tarjouskilpailu
- Leinelän AK-tontin tarjouskilpailu
- Nikinmäen AOR-tontin tarjouskilpailu
- Vapaalan AO-tontin tarjouskilpailu

Vuoden 2023 aikana kaupunki on saanut useita lisäaikapyyntöjä lähiaikoina päättyviin tonttivarauksiin, koska asuntorakentamisen kysyntä on laskenut jyrkästi. Epävarman markkinatilanteen vuoksi tonttivarauksia on pääsääntöisesti jatkettu.

Maanmyyntitulotavoitteiden saavuttaminen vuonna 2023 on ollut vaikeaa johtuen erityisesti Ukrainan sodan aiheuttamista taloudellisista epävarmuuksista sekä rahoitusmarkkinoiden epävarmuuksista, erityisesti koronnousun takia. Niillä on ollut suuri vaikutus erityisesti asuntorakentamisen hidastumiseen, koska asuntojen kysyntä erityisesti omistusasuntojen osalta on vähentynyt dramaattisesti. Yleisen epävarmuuden takia vuoden 2023 maanmyyntivoitot jäivät alkuperäisestä kokonaistavoitteesta 34,5 milj. euroa noin 25,7 milj. euroa ja olivat yhteensä noin 8,8 milj. euroa.

Palvelualueella valmisteltiin linjaus uudeltaisesta sääntelystä kerrostalohankkeiden asuntojen kokoon liittyen. Kaupunginhallitus hyväksyi linjauksen syksyllä 2023. Linjauksen mukaan vuoden 2024 alusta lähtien uusissa asuinkerrostalohankkeissa enintään 30 prosenttia saa olla alle 35 m² -kokoisia asuntoja ja vähintään 30 prosenttia on oltava pinta-alaltaan vähintään 65 m² tai suurempia asuntoja. Lisäksi vähintään 10 prosenttia kohteen asuntojen kokonaismäärästä tulee olla 80 m² tai suurempia asuntoja. Uudella neliöperusteisella sääntelyllä pyritään hillitsemään pienten asuntojen suurta osuutta uusissa kerrostaloissa ja tuottamaan kohteisiin riittävästi myös tilavampia perheasuntoja. Sääntelyn vaikutukset alkavat näkyä valmistuvassa tuotannossa usean vuoden kuluessa.

Sitovan tavoitteen mukaisesti kiinteistöjohtamisen linjausten toimenpiteitä on edistetty suunnitelmallisesti. Päiväkotien suunnitteluperiaatteet ja yleiset ohjeet suunnittelijoille on päivitetty. Uusi hankepalautekysely otettiin käyttöön hankevalmistelussa ja rakennuttamisessa. Kuusijärven ulkoilun alueen ylläpitoon ja palvelujen järjestämiseen laadittiin kaupunkiympäristön ja käyttäjätoimialan yhteinen hallintomalli toimintojen ja roolien selkeyttämiseksi. Sisäilma-asioiden menettelytapaohje on päivitetty ja sisäilma-asioita käsittelevät foorumit ovat järjestäytyneet uudelleen. Kiinteistöjen ennakoivaa olosuhde- ja kuntoseurantaa on kehitetty ja sisäilmakorjauksia tehty suunnitelmallisesti. Rakennusten energiankulutuksen vähentämiseksi on tehty säästötoimia ja uusia ratkaisuja on suunniteltu yhteistyössä Vantaan energian kanssa.

Toimitilahankkeiden valmistelu ja toteutus on edennyt pääosin työohjelmien mukaisesti. Investointimäärärahoja on jäänyt käyttämättä joidenkin suurempien hankkeiden aloitusten viivästyessä eri syistä. Valmistuneiden kohteiden loppukustannukset ovat kokonaisuutena alittaneet tavoitehinnat, jolloin investoinneissa on syntynyt myös todellisia säästöjä.

Matin aktiivinen kehittäminen jatkui vuonna 2023. Palvelualueen Matti-avainhenkilöt osallistuivat kehittämiseen mm. Matin jatkokehitysprojektissa, jonka alla edistettiin mm. Matti-Lupapiste –integraation syventämistä, suunnittelun pohjatiedoksi 3D-lähtötietojen automaattista tuontia ja SAP-Frends-Matti –integraatiota. Ryhti-kumppanuustestaus aloitettiin ympäristöministeriön myöntämän tuen (100 %) turvin, projekti kestää maaliskuun 2025 loppuun. Lisäksi vuonna 2023 vietiin tuotantoon noin 75 Matin pienkehitystyöhanketta. Matissa avattiin toimialatasolla vuonna 2023 yli 10 000 uutta prosessia, joista reilut 4 500 mittaus- ja geopalveluiden toimesta. Ensimmäisen asemakaavan mukaisten katualueiden lohkomisiin panostettiin vuonna 2023. Tällaisia yleisiä katualueita lohkottiin 50 kpl, jotta suunnitellun lakimuutoksen aiheuttamilta lunastusmenettelyiltä tulevaisuudessa vältyttäisiin. Vuonna 2023 muodostettiin myös Vantaan ensimmäinen 3D-kiinteistö ja otettiin käyttöön sähköinen kiinteistönvaihdannan palvelu kiinteistökauppoihin, joissa kaupunki on osallisena. Useissa palveluissa vähennettiin vanhojen ohjelmistojen lisenssien käyttöä ja tuotanto siirrettiin Mattiin. Käyttöön otettiin tekoälypohjainen kohteiden tunnistus, jolla analysoidaan Vantaan aurinkopaneelit ja kasvikatot.

Vantaan ratikkahankkeen valmisteluun liittyen osallistuttiin aktiivisesti mm. ratikan kaavatöihin ja eri seurantarhyymiin. Ratikan pitkäkestoisen maanhankinnan vaatimat inventoinnit ja maanomistajien tiedottaminen on käynnistetty asemakaavamuutosalueittain. Ratikan maaperätutkimuksia jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Kaupungin massojenhallinnan kehittämistä ohjattiin resurssiviisauden tiekartan mukaisesti.

Yksi Vantaan kaupunkistrategiaan 2022–2025 määritellyistä strategisista painopisteistä on kukoistavat kaupunkikeskukset. Niitä koskevat tavoitteet (23–27) edellyttävät asukkaille iloa tuottavia palveluita ja asuinympäristöjä, joita toteutetaan kehittämällä kulttuurin ja vapaa-ajan sekä opetuksen ja kasvatuksen palvelutiloja palveluverkko- ja investointisuunnitelman mukaisesti vähintään yksi per kaupunkikeskusta/vuosi. Yksi näistä on Myyrmäen kaupunkikulttuuritalon kaavahanke, joka on samalla kaupungin kärkihanke. Lisäksi kaupunkikeskustojen kehittämisen tavoitteena on virkistys- ja viheralueiden mitoituksen ja saavutettavuuden parantaminen sekä eri kulkutapojen edellytysten kehittäminen. Useiden suunnitteilla ja rakenteilla olevien hankkeiden ohella on kehitetty tavoitteiden saavuttamiseen sopivia uusia mittareita (SAAVU- ja palveluiden kävelysaavutettavuus mittari). Kaupunkiympäristön toimiala on myös valmistellut kaupungin pysäköintiyhtiötä koskevan esityksen sekä kaikkiin seitsemään kaupunkikeskustaan edellytetyt kehittämissuunnitelmat.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kiinteistöt ja tilat palvelualueen bruttoyksikköjen talousarviomuutokset, jotka alensivat toimintatuottojen tavoitetta 25,3 milj. euroa maanmyyntivoittojen osalta ja 0,5 milj. euroa mittaus- ja geopalvelujen osalta. Maanvuokrien tuottotavoitetta korotettiin samalla 0,3 milj. euroa. Toimitilojen kiinteistöjen hoidon ja ylläpidon toimintakuluja korotettiin 1 milj. euroa runsaslumisen talven vuoksi. Lisäksi talousarvioon kohdistettiin 97 145 euroa vantaalaisten opiskelijoiden ja koululaisten kesätyömäärärahoja sekä 259 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten.

Kiinteistöt ja tilat bruttoyksikköjen toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 0,9 milj. euroa. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 0,3 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Valmistuneet asunnot	3 304	3 500	3 115
joista valtion tukemia vuokra-asuntoja	480	201	440
Maanmyyntivoitot (t€)	30 639	34 500	8 790
Maanvuokratulot (t€)	6 627	6 300	7 232
Tonttijaon laadinnan kesto aika (vrk)	49	49	55
Uudisrakentaminen (brm ²) *	7 984	8 676	7 249
Korjausvelka 75 % (t€)	-	45 000	-

* Ei sisällä leasing- ja vuokrapaviljonkihankkeita. TP 2023 ei sisällä pysäköintirakennuksia ja väistötiloja.

14 32

Kiinteistöt ja tilat netto

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	192 370	-4 400	187 970	191 256	-3 286
Menot	-89 088	-1 705	-90 793	-89 355	-1 439
Toimintakate	103 282	-6 105	97 177	101 901	-4 725

Toiminta, keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Vuoden aikana on jatkettu hyvinvointialueuutukseen liittyvien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle vuokrattujen toimitilojen tilaselvityksiä ja vuokrasopimusten päivittämistä. Lisäksi saatiin valmiiksi Sote- ja Pela -salkku. Varsinaisiin myyntitoimenpiteisiin ei vielä päästy johtuen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ostovalmiudesta.

As Oy Sepänpuiston myyntiä VAV Yhtymä Oy:lle valmisteltiin. Yksittäisiä rajoituksista vapautuneita osakehuoneistoja myytiin 22 kpl. Niiden velaton kauppahinta oli yhteensä 2,349 milj. euroa ja kauppahinta yhteensä noin 1,915 milj. euroa. Vihdissä sijaitsevat matkailuvaunualuekiinteistöt Rauhaniemi ja Etelälahti myytiin ja kauppahinnat olivat yhteensä 430 000 euroa.

Kaupungin tyhjen toimitilojen määrä kasvoi hieman ollen vuoden lopussa noin 5 900 m². Käytettävissä olevat tyhjät tilat ovat pääsääntöisesti huonokuntoisia ja sijainniltaan huonosti saavutettavissa. Vuonna 2023 purettiin 16 eri kohdetta, yhteensä noin 2 000 m², mm. Rajatorpan koulun vanha opettaja-asuntola.

Kuusijärven palveluhankinta ja kahvilatilojen vuokrasopimus kilpailutettiin ja Minttiravintolat Oy jatkaa myös uuden hankinnan myötä Kuusijärvellä.

Talousarvion toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kiinteistöt ja tilat palvelualueen nettoyksikköjen talousarviomuutoksen, joka alensi toimintatuottojen tavoitetta 4,4 milj. euroa kiinteistö- ja asunto-omaisuuden myyntien osalta. Toimitilojen sähkökuluja talousarviota korotettiin 1,0 milj. euroa ja lämmityksen talousarviota 0,7 milj. euroa. Lisäksi talousarvioon kohdistettiin 5 000 euroa vuoden 2023 palkankorotusvaikutuksia varten.

Kiinteistöt ja tilat nettoyksiköt ylittivät muutetun sitovan toimintakatetavoitteen 4,7 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion noin 3,3 milj. euroa, mikä johtui suurelta osin ennakoitua suuremmista ulkoisista vuokratuotoista. Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 1,4 milj. euroa. Alitusta talousarvioon tuli mm. sisäisissä ja ulkoisissa vuokrakuluissa. Lämmityskulut puolestaan ylittivät muutetun talousarvion 0,9 milj. euroa ja turvapalvelujen ostot 0,5 milj. euroa.

Tunnusluvut

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Toimitilamäärä (m ²)	903 877	824 769	812 304
Konserniyhtiöiltä vuokrattuja tiloja	241 826	152 637	139 790
Konsernin ulkopuolelta vuokratut tilat	103 390	72 399	71 791
Vuokrattavissa olevat tyhjät tilat (m ²)	5 391	5 907	5 909

Rahastot

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta on ollut mahdollista hakea lainoja ja avustuksia sääntöjen mukaisesti asunto- ja elinkeinopoliittisesti tarkoituksenmukaisiin hankkeisiin.

Käyttösuunnitelman mukaan uusia antolainoja arvioitiin myönnettävän 8 000 000 euroa ja avustuksia 400 000 euroa.

Rahaston lainoja ja hissiavustuksia on voinut hakea ympäri vuoden. Vuoden aikana on myönnetty kaksi lainaa määrältään 2 010 000 euroa ja 1 999 500 euroa. Vuonna 2023 myönnettiin yksi avustus määrältään 53 255,00 euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti vuonna 2024 ei enää myönnetä uusia avustuksia. Samalla rahaston nimi vaihtuu Vantaan kaupungin kiinteistörahastoksi.

Rahaston pääoma 31.12.2023 oli 106 908 407,58 euroa.

Vahinkorahasto

Vahinko- ja vastuuriskit on rajattu vakuuttamalla. Vantaan kaupungin lakisääteiset tapaturmavakuutukset, omaisuus- ja keskeytysvakuutukset, toiminnan ja hallinnon vastuuvakuutukset, auto- ja liikennevakuutukset, tapaturmavakuutukset sekä matkavakuutukset ovat kilpailutettu viimeksi vuonna 2018. Niiltä osin kuin kaupungin vakuutukset eivät korvaa omaisuutta kohdanneita vahinkoja, ne katetaan rahoituksen tulosalueen hallinnoimasta vahinkorahastosta noudattaen vahinkorahaston sääntöä.

2.2.2 Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu 2023

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Myyntitulot	29 045	2 500	31 545	40 067	-8 523
Maksutulot	46 973	-6 918	40 055	43 400	-3 345
Tuet ja avustukset	26 109	2 115	28 224	31 244	-3 019
Muut tulot	242 290	-29 400	212 890	218 850	-5 960
Tulot yhteensä	344 417	-31 703	312 714	333 561	-20 847
Henkilöstömenot	-412 146	6 909	-405 237	-394 035	-11 201
Palvelujen ostot	-253 369	-35 315	-288 684	-288 732	48
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 827	-2 334	-45 161	-44 332	-829
Avustukset	-52 677	-2 227	-54 904	-56 469	1 565
Muut menot	-228 078	1 116	-226 962	-224 043	-2 919
Menot yhteensä	-989 098	-31 851	-1 020 948	-1 007 611	-13 337
Toimintakate	-644 681	-63 554	-708 234	-674 050	-34 184
Verotulot	610 000	26 000	636 000	638 679	-2 679
Valtionosuudet	181 000	-3 300	177 700	179 656	-1 956
Korkotulot	11 340	0	11 340	17 944	-6 605
Muut rahoitustulot	13 256	0	13 256	13 829	-573
Korkomenot	-12 300	0	-12 300	-13 990	1 690
Muut rahoitusmenot	-262	0	-262	-80	-182
Rahoitustulot ja -menot	12 034	0	12 034	17 703	-5 669
Vuosikate	158 353	-40 854	117 499	161 988	-44 488
Poistot ja arvonalentumiset	-110 838	0	-110 838	-111 844	1 006
Tilikauden tulos	47 514	-40 854	6 661	50 143	-43 482
Varausten ja rahastojen muutos	1 313	0	1 313	-2 465	3 778
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	48 827	-40 854	7 974	47 678	-39 705

Toimintatulot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintatuotot olivat 333,6 milj. euroa, joka on 10,9 milj. euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 20,8 milj. euroa enemmän kuin muutetussa talousarviossa 2023. Toimintatuotot ylittivät muutetun talousarvion kaikissa tiliryhmissä. Myyntituotot ylittivät noin 8,5 milj. eurolla, maksutuotot noin 3,3 milj. eurolla, tuet ja avustukset noin 3,0 milj. eurolla sekä muut toimintatuotot noin 6,0 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Suurimmat ylitykset muodostuivat maankäyttö- ja kehittämiskorvauksista, ELY:n maksamista korvauksista pakolaislapsista, valtion muista avustuksista sekä rakennusten vuokratuotoista. Toimintatuottoihin sisältyy talousarviossa 4,0 milj. euroa, muutetussa talousarviossa 6,5 milj. euroa ja toteumassa 7,3 milj. euroa ns. läpilaskutettavaa rakentamispalvelujen myyntiä Helsingin seudun ympäristöpalveluille (HSY). Talousarviota muutettiin, koska vesihuoltoverkostoa rakennettiin ennakoitua enemmän. Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 107 prosenttia.

Toimintamenot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut toimintakulut olivat 1 007,6 milj. euroa, joka on 18,5 milj. euroa alkuperäistä talousarviota enemmän ja 13,3 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Henkilösökulut alittivat alkuperäisen talousarvion noin 18,1 milj. eurolla ja muutetun talousarvion noin 11,2 milj. eurolla. Alitus johtuu rekrytointien viiveistä ja osaa paikoista ei ole saatu täytettyä. Toisaalta palveluiden ostoihin kirjautuva työvoiman vuokrauskulu ylitti alkuperäisen talousarvion noin 23,0 milj. eurolla ja muutetun talousarvion noin 1,6 milj. eurolla. Palvelujen ostot toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittivat muutetun talousarvion noin 0,8 milj. eurolla ja avustuskulut ylittivät sen noin 1,6 milj. eurolla. Muut toimintakulut alittivat muutetun talousarvion noin 2,9 milj. eurolla. Toimintakulut sisältävät talousarviossa 4,0 milj. euroa, muutetussa talousarviossa 6,5 milj. ja toteumassa 7,3 milj. euroa HSY:lle myytyjä ns. läpilaskutettavia rakentamispalvelujen kustannuksia. Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli 98,7 prosenttia.

Toimintakate

Tilinpäätöksessä 2023 kaupungin ja rahastojen yhteenlaskettu toimintakate on -674,1 milj. euroa, joka on 29,4 milj. euroa alkuperäistä talousarviota heikompi ja 34,2 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnille ominainen negatiivinen toimintakate pieneni edellisvuoteen nähden 721,6 milj. euroa eli laski 51,7 prosenttia. Muutos johtuu hyvinvointialueuudistuksesta, joka astui voimaan 1.1.2023 alkaen. Uudistuksessa sosiaali- ja terveystaloudet, pelastustoiminta sekä muutamia yksittäisiä kunnille kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden tehtäväksi. Uudistuksen vuoksi kaupungin toimintatuotot laskivat edelliseen vuoteen verrattuna noin 109,6 milj. euroa, mutta kulut laskivat huomattavasti enemmän, noin 831,2 milj. euroa.

Verotulot ja valtionosuudet

Kaupunki sai verotuloja yhteensä 638,7 milj. euroa vuonna 2023. Verotulot laskivat edellisvuoteen nähden 565,0 milj. euroa eli 46,9 prosenttia. Verotulojen lasku johtuu hyvinvointialueuudistuksesta. Uudistuksessa kunnille aiemmin kuuluneita tehtäviä siirrettiin hyvinvointialueiden vastuulle ja samalla kuntien rahoitusta pienennettiin leikkaamalla kunnallisveroprosenttia kaikilta kunnilta 12,46 prosenttiyksiköllä sekä leikkaamalla yhteisöveron osuutta noin yhdellä kolmasosalla. Uudistus ei vaikuttanut kiinteistöveroihin ja se olikin ainoa verolaji, joka kasvoi vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Kunnallisverot ylittivät muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 18,2 milj. eurolla. Yhteisöverot ylittivät muutetun talousarvion 2,3 milj. eurolla ja alkuperäisen talousarvion 7,3 milj. eurolla. Sekä kunnallis- että yhteisöveroihin vaikutti vuonna 2023 ns. verohännät. Tämä tarkoittaa sitä, että kunnallisveroista osa tilitettiin kunnille vielä vanhojen kunnallisveroprosenttien mukaisina ja yhteisöveroja vanhoilla jako-osuuksilla. Kunnallis- ja yhteisöverojen toteuma oli tämän vuoksi vuonna 2023 poikkeuksellinen sisältäen noin 59 milj. euroa kertaluonteista verohäntäerää. Tulevina vuosina nämä verohännät poistuvat. Kiinteistöverot alittivat muutetun talousarvion 0,9 milj. eurolla, mutta ylittivät alkuperäisen talousarvion 3,1 milj. eurolla. Kokonaisuudessaan verotulot ylittivät alkuperäisen talousar-

vion 28,7 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 2,7 milj. eurolla. Verotulojen talousarvion toteumaprosentiksi muodostui 102,5 prosenttia. Vuoden 2023 verotuloista 431,2 milj. euroa tuli kunnallisverosta, 95,3 milj. euroa yhteisöverosta ja 112,1 milj. euroa kiinteistöverosta.

Kaupunki sai käyttötalouden valtionosuuksia vuonna 2023 yhteensä 179,7 milj. euroa, joka on 37,5 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Hyvinvointialueuudistuksessa kuntien valtionosuuksia leikattiin niiden tehtävien osalta, jotka siirtyivät hyvinvointialueille. Talousarvion 2023 valtionosuusarvio alittui 1,3 milj. eurolla alkuperäiseen talousarvioon nähden ja ylittyi 2,0 milj. eurolla muutettuun talousarvioon nähden. Valtionosuuksien toteumaprosentti oli 101,1.

Rahoitustulot ja -menot

Kaupungin ja rahastojen yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat 17,7 milj. euroa, toteuma ylitti talousarvion 5,7 milj. eurolla. Talousarvion ja toteuman välinen ero johtuu korkotuottojen ja muiden rahoitustuottojen talousarviota paremmasta tuloksesta. Korkotuotot ylittivät talousarvion noin 6,6 milj. eurolla ja muut rahoitustuotot 0,6 milj. eurolla. Koko kaupungin korkomenot toteutuivat 14,0 milj. euron tasolla, kun talousarviossa 2023 niiden oli arvioitu olevan 12,3 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate saadaan lisäämällä toimintakatteeseen verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut. Kaupungin ja rahastojen vuosikate tilinpäätöksessä 2023 oli 162,0 milj. euroa, joka on 3,6 milj. euroa parempi kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 44,5 milj. euroa parempi kuin muutetussa talousarviossa. Vuosikate parani 32,6 prosenttia vuoden 2022 vuosikatteeseen nähden.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistoja ja arvonalentumisia toteutui vuonna 2023 yhteensä 111,8 milj. euroa, joka oli 1,0 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa, eli toteuma oli 100,9 prosenttia.

Tilikauden tulos

Tilikauden tulokseksi vuonna 2023 kaupunki ja rahastot yhdistäen muodostui 50,1 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi 47,7 milj. euroa. Tilikauden ylijäämä oli 35,7 milj. euroa vuoden 2022 ylijäämää parempi, 1,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota 2023 pienempi ja 39,7 milj. euroa muutettua talousarviota 2023 suurempi.

2.2.3 Investointien toteutuminen

91

Rakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-93 190	-2 700	-95 890	-73 102	-22 788
Netto	-93 190	-2 700	-95 890	-73 102	-22 788

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 14.11.2022 vuoden 2023 toimitilainvestointeihin 93,19 milj. euron määrärahan. Uudisrakentamisen määrärahaa korotettiin 2,7 milj. euroa Myyrmäen pysäköintirakennuksen osan ostamiseksi. Toimitilainvestointeihin käytettiin määrärahoja yhteensä 73,1 milj. euroa, mikä alittaa muutetun talousarvion 22,8 milj. euroa.

91 1 Uudisrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-46 830	-2 700	-49 530	-36 008	-13 522
Netto	-46 830	-2 700	-49 530	-36 008	-13 522

Uudisrakentamiseen käytettiin 36 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 13,5 milj. euroa (toteuma 73 %). Alitus johtuu usean hankealoituksen siirtymisestä myöhempään sekä joidenkin toteutuneiden hankkeiden talousarvion alituksesta. Hankkeiden aikataulupoikkeamat syntyivät hankevalmistelu- ja suunnitteluvaiheeseen sekä urakkakilpailutusten pitkittyessä johtuen mm. asema-kaavoituksen etenemisestä viiveellä sekä suunnitteluratkaisujen sovittamisesta tavoitehintoihin ja taloussuunnitelman määrärahavarauxsiin. Rakentamisvaiheeseen viiveitä syntyi rakentamisen markkinatilanteen häiriöistä, mm. materiaalien saatavuusongelmien takia.

Uudisrakentamisen määrärahoilla valmistuivat Patotien, Latupuiston ja Kelokuusen päiväkodit sekä Hakunilan urheilupuiston tekojääkentän huoltorakennus. Korson päiväkodin valmistuminen siirtyi vuodelle 2024. Lisäksi vuoden aikana valmistuivat osin kaupungin rahoituksella toteutetut Kivistön koulualueen pysäköintilaitos ja Myyrmäen pysäköintirakennus sekä vuokratiloina toteutettava Kytöpuiston väistötilakoulu, joka myöhemmin toimii myös Itä-Hakkilan ja Ilolan koulujen peruskorjausten väistötiloina.

Vuoden lopulla määrärahalla toteutettavista hankkeista rakennusvaiheessa olivat Mårtendals-kampuksen päiväkotilaajennus, Kanniston koulun II vaihe. Rakentamisen valmisteluvaiheessa olivat Vaskivuoren lukion laajennus, Elmon uimahalli sekä Kuusijärvi-hankkeen rakennuksia.

Vuorikummun hoivatilojen laajennus ja peruskorjaus pysäytettiin suunnitteluvaiheeseen, koska hyvinvointialue ei sitoutunut aikaisemmin tehtyihin hankepäätöksiin.

Suunnitteluvaiheessa olivat Lentolan päiväkotito (aiemmin Aviapolis II päiväkotito) ja Karhunkierroksen päiväkotito.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Tikkurilan alueen koulun laajennus (Viertolan koulu), Puutarhatien päiväkotito (aiemmin Tikkurilan II päiväkotito), Muuran yhtenäiskoulu, päiväkotito ja liikuntahalli, Hakunilan alueen päiväkotito (Suitsikuja), Matarin päiväkotito, Kaskelan I päiväkotito, Kivistön II ja III päiväkodit sekä Tikkurilan toimitilahanke.

VTK Kiinteistöt Oy:n uudisrakennushankkeista kaupungin toimitiloiksi valmistui Jokiuoman päiväkotito ja rakennusvaiheessa oli Vehkalan ammatillinen oppilaitos. VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeista Aviapoliksen uusi lukio, Koillis-Vantaan liikuntahalli, Tikkurilan osaamiskampus sekä Varia Hiekkaharjun laajennus- ja korjaustyöt olivat edenneet suunnitteluvaiheeseen.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisista vuokrahankkeista kirjasto-, asukas- ja nuorisotilat valmistuivat Kivistön palvelukeskukseen. Leasing-hankkeena vuoden lopulla valmistui Ruusuupuun päiväkotito. Vuokraamalla hankittava Sotungin lukiopaviljonki saatiin tarjouspyyntövaiheeseen.

Palveluverkkojen kehittämisen osalta laadittiin Kirjasto ja asukaspalvelujen ja nuorison toimitilaverkko- selvitys, Sotungin lukion ja koulun alueen selvitys, Koivukylä kouluverkon esiselvitys, ml. vammaisope- tus, Koivukylän alueen päiväkotiverkkoselvitys sekä päivitettiin Hakunilan alueen päiväkotiverkkosel- vitys ja Aviapoliksen kouluverkkoselvitys.

91 2 Korjausrakentaminen

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-44 570	0	-44 570	-36 617	-7 953
Netto	-44 570	0	-44 570	-36 617	-7 953

Korjausrakentamiseen käytettiin 36,6 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 8 milj. euroa (toteuma noin 82 %). Joidenkin merkittävien peruskorjaushankkeiden aloitus viivästyi suunnitteluvaiheen tai rakentamisen valmisteluvaiheen myöhästyessä tavoiteaikataulusta. Lisäksi osaa hankkeita ovat viivästyttäneet ennakoitua suuremmat korjaustarpeet. Vuodelle 2023 varattuja määrärahoja jäi käyttämättä mm. Jokiniemen koulun (2,4 milj. euroa), Mårtensdals skolan (1,4 milj. euroa) ja Leppäkorven puukoulun (1,6 milj. euroa) osalta. Myyrmäen toimintakeskuksen peruskorjaukseen varattua määrärahaa jäi käyttämättä 2,6 milj. euroa Vantaa-Kerava hyvinvointialueen vetäytyessä hankkeesta. Kaikille ennakoimattomille määrärahavaroituksille ei ollut tarvetta.

Päiväkotihankkeiden ajoitusta on pyritty aikatauluttamaan olemassa olevien väistötilojen ajallisen käytettävyyden mukaan. Merkittävimpiä vuoden aikana valmistuneita/tehtyjä korjaushankkeita olivat seuraavat päiväkotien osakorjaukset:

- Vallinojan päiväkotia
- Seljapolun päiväkotia
- Päiväkummun päiväkotia
- Ylästön päiväkotia
- Pähkinäsärkijän päiväkotia
- Mistelin päiväkotia
- Nissaksen päiväkotia.

Näiden lisäksi valmistuivat mm.

- Jokiniemen koulun B rakennuksen peruskorjaus laajennuksen yhteydessä
- Länsimäen hammashoitolan muutostyöt
- Länsimäen terveysaseman hammashoitolan laajentaminen
- Kaivokselan, Vaskivuoren, Mikkolan, Ilolan, Rekolan ja Jokivarren koulujen tilamuutokset sekä Kuusijärven päärakennuksen ja Martinus-kulttuurisalin wc- ja märkätilakorjaukset.

Laajimmat pihakorjaushankkeet tehtiin Peltolan ja Hiekkaharjun kouluilla ja Peltovuoren ja Rajakylän päiväkodeissa. Kesän aikana valmistui Ristipuron päiväkodin pihanperusparannus ja useita osittaisia pihakorjauksia.

Merkittävimmät rakennusvaiheessa olevat hankkeet olivat:

- Jokiniemen entisen lukion muutos- ja korjaustyöt
- Kulttuuritehdas Vernissan peruskorjaus
- Mårtensdals skolan korjaus- ja muutostyöt.

Suunnitteluvaiheessa olivat:

- Leppäkorven puukoulun peruskorjaus
- Hakunilan lisäoppimistilat
- Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustyöt
- Simonkallion koulun muutos- ja korjaustyöt
- Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt
- Håkansbölen kartanon päärakennuksen peruskorjaus
- Kivimäen koulun peruskorjauksen 2. vaihe
- Viertolan koulun muutos- ja korjaustyöt
- Nuorisotila Wintin talousrakennusten peruskorjaus
- Seutulan, Päiväkummun ja Nissaksen päiväkotien osittaiset peruskorjaukset.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat:

- Itä-Hakkilan koulun peruskorjaus
- Kaivokselan koulun muutos- ja korjaustyöt
- Tikkurilan kirjastotalon peruskorjaus
- Ankkalammen päiväkodin osittainen peruskorjaus
- Jönsaksen, Peltovuoren, Kivistön, Hepopuiston ja Piilipuun päiväkotien osittaiset peruskorjaukset.

Sisäilmaongelmien korjaustöitä toteutettiin monessa toimitilassa niihin suunniteltujen korjaustarpeiden mukaisesti ja resurssien sallimalla tavalla. Sisäilmakorjaukset toteutuivat budjetin mukaisesti (3,25 milj. euroa).

Sisäilmakorjauksia oli syksyyn mennessä tehty Kivimäen, Sotungin, Päiväkummun, Kuusikon ja Veromäen kouluissa sekä Ristipuron ja Rautkallion päiväkodeissa. Loppuvuodesta korjaukset jatkuivat syksyllä Ilvespuiston, Riihipellon ja Maarukan päiväkodeissa.

91 3

Vuokra- ja osaketilojen muutostyöt

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-1 790	0	-1 790	-477	-1 313
Netto	-1 790	0	-1 790	-477	-1 313

Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöihin käytettiin noin 0,5 milj. euroa, jolloin investointikustannukset alittivat määrärahat noin 1,3 milj. euroa (toteuma noin 27 %). Budjetti oli koottu pääosin varauksista pikaisia muutos- ja korjaustarpeita varten perustuen aikaisempien vuosien toteumiin ja tarve osoittautui huomattavasti pienemmäksi.

Suurimmat korjaus- ja muutostyöt olivat:

- Lasten kulttuurikeskus Toteemin korjaustyöt (131 000 euroa).
- Avoin pk Soittorasias, muutostyöt (56 000 euroa).

92

Aineeton omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	713	0	713	937	-224
Menot	-7 950	0	-7 950	-6 469	-1 481
Netto	-7 238	0	-7 238	-5 532	-1 705

Aineettoman omaisuuden investointeja toteutui noin 6,5 milj. euroa. Talousarvioon nähden menot alituivat noin 1,5 milj. eurolla. Keskeisimmät syyt alitukselle ovat eri projektien sisällön muutokset tai viivästykset, muun muassa Digionella. Tuloja toteutui 0,9 milj. euroa, eli talousarvio ylittyi 0,2 milj. eurolla.

Investointiohjelman rahoituksella edistettiin useita projekteja, joilla kehitetään kaupungin palveluita ja IT-järjestelmiä. Näistä taloudellisesti suurimmat olivat Digione, "Oma Vantaan" -sähköinen asiointi, Matti-järjestelmän, Vantaa.fi -verkkosivuston, Varhaiskasvatuksen ohjausjärjestelmän ja Hertta-järjestelmän käyttöönotot sekä perustietotekniikkapalveluiden uudistus.

93

Julkinen käyttöomaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	1 800	0	1 800	3 442	-1 642
Menot	-39 000	-15 205	-54 205	-54 571	366
Kunnallistekniset työt	-33 000	-13 205	-46 205	-48 380	2 175
Liikennealueet	-24 760	-9 745	-34 505	-35 047	542
Urheilualueet	-2 920	-1 980	-4 900	-5 024	124
Virkistysalueet	-615	-985	-1 600	-1 767	167
Ympäristörakentaminen	-3 855	-45	-3 900	-5 191	1 291
Yhteishankkeet	-850	-450	-1 300	-1 351	51
Vantaan ratikka	-6 000	-2 000	-8 000	-6 191	-1 809
Netto	-37 200	-15 205	-52 405	-51 129	-1 277

Julkisen käyttöomaisuuden hankkeisiin saatiin valtionavustuksia yhteensä reilut 3,4 milj. euroa, josta noin 1,9 milj. euroa kohdistui Vantaan ratikkaan. Julkisen käyttöomaisuuden määrärahoja hankeryhmissä 931–935 korotettiin kaupunginvaltuuston päätöksillä yhteensä 13,2 milj. eurolla ja korotettu budjetti ylittyi lopulta noin 2,2 milj. eurolla. Vantaan ratikkaa (hankeryhmä 938) varten määrärahaa korotettiin 2,0 milj. eurolla, mutta toteuma jäi lopulta lähelle alkuperäistä budjettia.

Lisämäärärahan tarve kohdistui pääasiassa liikennealueisiin (lähes 10,3 milj. euroa). Lisäksi lisämäärärahaa kohdistui urheilualueisiin (2,1 milj. euroa), virkistysalueisiin (1,1 milj. euroa) sekä ympäristörakentamiseen (1,3 milj. euroa). Vuoden 2023 aikana toteutettiin mm. suunnitelmien viivästymisen vuoksi poikkeuksellisen paljon kohteita, jotka sisältyivät jo vuoden 2022 rakennusohjelmaan. Liikennealueiden osalta näitä vuodelle siirtyneitä kohteita olivat Annefredin alueen kadut, Manttaalitie, Kivistön linja-autoterminaalit, Vantaanlaaksontien kaistajärjestelyt ja Carl Edelfeltin aukio. Lisäksi keskeisellä

Koisotien lumenvastaanottoalueella havaittiin syyskuussa yllättäviä painumia ja pohjanmurtumia, jotka täytyi korjata hätätyöluonteisesti mahdollisimman pian ennen talvikautta. Liikennealueisiin tehtiin myös 5 478 euron määrärahasiirto myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman toteutusta varten.

Hakunilan urheilupuiston tekojääkenttä ei edennyt vuonna 2022 alkuperäisen aikataulun mukaisesti, joten suurin osa kustannuksista siirtyi seuraavalle vuodelle. Lisäksi haasteellisten maaperäolosuhteiden takia hankkeelle tuli lisäkustannuksia. Virkistysalueiden osalta Kuusijärven ulkoilualueen pysäköintialueen rakentaminen siirtyi vuodelta telemaston siirtämisen viivästymisen vuoksi, mikä lisäsi vuoden 2023 kustannuksia suunniteltua enemmän. Lisäksi yleinen kustannustason nousu vaikutti kaikkiin kustannuksiin. Ympäristörakentamisessa Tikkurilan keskuspuiston itäosan rakentaminen tuli ennakoitua kalliimmaksi haastavien maaperäolosuhteiden sekä suunnitelmamuutosten vuoksi.

Liikennealueisiin (hankeryhmät 931 ja 935) oli korotetussa budjetissa varattu yhteensä 35,8 milj. euroa ja toteutuksiin käytettiin yhteensä 36,4 milj. euroa. Merkittäviä kohteita olivat Kehä III valmistuminen yhteishankkeena, Kiilan vesihuollon valmistuminen, Elmon esirakentaminen sekä Kivistön linja-autoterminaali. Avustuksia liikennealueisiin saatiin yhteensä 0,2 milj. euroa.

Urheilualueisiin (932) oli budjetissa korotuksen jälkeen varattu 4,9 milj. euroa ja toteutuksiin kului 5,0 milj. euroa. Merkittävin hanke oli Hakunilan urheilupuiston tekojääkenttä ja lumetuskontti. Avustuksia urheilualueisiin saatiin yhteensä 176 000 euroa.

Virkistysalueisiin (933) oli korotetussa budjetissa varattu 1,6 milj. euroa ja toteutuksiin kului 1,8 milj. euroa. Merkittävin hanke oli Kuusijärven pysäköintialueen valmistuminen syyskuussa 2023.

Ympäristörakentamisen (934) hankkeisiin oli varattu lähes 3,9 milj. euroa ja toteutuksiin kului 5,2 milj. euroa. Merkittävimmät hankkeet olivat Heurekan kevyen liikenteen sillan perusparantaminen, Tikkurilan keskuspuiston itäosa sekä Viherpuisto. Avustuksia näihin hankkeisiin saatiin yli 1,1 milj. euroa.

Vantaan ratikka

Kaupunginvaltuusto päätti toukokuussa 2023, että Vantaan ratikka rakennetaan. Päätös on kuitenkin ehdollinen ja vaatii valtion osallistumista rakentamiskustannuksiin. Syksyllä ratikan suunnittelua on jatkettu ja valmistauduttu allianssikilpailutuksiin. Valtio on maksanut 4,0 milj. euroa MAL-avustusta vuosien 2020–2022 suunnittelukustannuksiin. Vuodelle 2023 kirjattavaa suunnittelukuluavustusta haetaan vuoden 2024 aikana.

Ratikan katusuunnittelu on viivästynyt. Syyt viivästymiselle ovat muuttuneet lähtötiedot sekä katusuunnitelmaratkaisujen tarkentaminen yhteistyössä asemakaavoittajien, maanomistajien ja ratikan reitin varrella toimivien yritysten kanssa. Osa toimeksiannoista laskutetaan loppuun katusuunnitelmien valmistuttua. Katusuunnitelmat valmistuvat keväällä 2024.

94

Irtain omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	0	0
Menot	-9 805	0	-9 805	-7 728	-2 078
Kaupunkistrategia ja johto	-50	0	-50	-22	-28
Kasvatus ja oppiminen	-3 000	0	-3 000	-1 755	-1 245
Kaupunkikulttuuri	-3 241	0	-3 241	-3 115	-126
Kaupunkiympäristö	-3 514	0	-3 514	-2 836	-678
Netto	-9 805	0	-9 805	-7 728	-2 078

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan irtaimen omaisuuden investointeihin oli talousarviossa varattu 0,05 milj. euroa. Irtaimen investointeja toteutui 0,02 milj. euroa eli noin 45 prosenttia. Investoinnit liittyvät Vernissakatu 1 tilojen kalustamiseen.

Kasvatuksen ja oppimisen toimialan vuoden 2023 määräraha irtaimistohankintoihin oli 3 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin 1,8 milj. euroa. Talousarvion alitus johtui useista viivästyneistä rakennushankkeista, joiden osalta kalustaminen siirtyy vuodelle 2024.

Perusopetuksen suurimpana kohteena kalustettiin Kytöpuiston koulun paviljonki. Lisäksi irtaimistoa hankittiin peruskorjauskohteisiin, tilamuutoksiin sekä vammaisopetuksen tiloihin.

Varhaiskasvatuksessa kalustettiin useita päiväkoteja mm.: Jokiuoma, Kelokuusi, Patotie, Ylästö, Seljapolku, Vallinoja, Päiväkumpu sekä Rautkallio.

Lisäksi irtaimen omaisuuden määrärahalla hankittiin AV-tekniikkaa ja kalustoa lukioden ja Varian käyttöön.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan irtaimen omaisuuteen oli varattu määrärahaa 3,2 milj. euroa. Irtaimen omaisuuden hankintojen toteuma oli 3,1 milj. euroa (toteuma 96 %). Irtaimen sisältyi noin 1,2 milj. euron edestä uuteen Mosaiikin kaupunkikulttuurikeskukseen tehtyjä irtaimen hankintoja.

Kaupunkiympäristön toimialan irtaimen omaisuuden määrärahoja käytettiin yhteensä noin 2,8 milj. euroa. Vuoden 2023 aikana hankittiin muun muassa varikolle työkone- ja ajoneuvokalustoa sekä toimitiloihin keittiökalusteita ja -laitteita. Lisäksi mittaus- ja geopalveluille hankittiin mittalaitteita.

Irtaimen omaisuuden talousarvio alittui lähes 0,7 milj. euroa. Taajamatraktorin ja kairakoneen tilaukset eivät toimitusvaikeuksien vuoksi saapuneet vuoden 2023 aikana.

95 Kiinteä omaisuus

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	3 500	-1 500	2 000	1 574	426
Menot	-10 000	-16 000	-26 000	-24 366	-1 634
Kiinteän omaisuuden osto	-7 000	-16 000	-23 000	-23 889	889
Maa-alueiden kunnostus	-3 000	0	-3 000	-477	-2 523
Myytävän ja vuokr. tonttimaan kunnostus	-2 600	0	-2 600	-197	-2 403
Kaupungin pysyvään om. jäävien maa-alueiden kunnostus	-400	0	-400	-280	-120
Netto	-6 500	-17 500	-24 000	-22 791	-1 209

Maata hankittiin vapaaehtoisin kaupun, etuosto-oikeutta käyttämällä, sopimuskorvauksina ja lunastuksella yhteensä noin 90 ha alueilta, jotka suurelta osin tukevat MAL-sopimuksen ja kaupungin pitkän aikavälin strategioiden toteuttamista sekä yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Useat maanhankinnat myös edistivät luonnon monimuotoisuuden tukemista. Maanhankintamäärärahoja käytettiin 23,9 milj. euroa. Tämän lisäksi maaomaisuus on kasvanut vastikkeettomilla luovutuksilla kuten yleisten alueiden rekisteröinnillä.

Esirakentamisen ja pilaantuneen maan kunnostamisen kustannukset jakautuivat pienille ja keskisuurille puhdistus- ja kunnostuskohteille. Määrärahoja käytettiin yhteensä noin 0,5 milj. euroa ja määrärahat alittuivat noin 2,5 milj. euroa.

Kiinteän omaisuuden investointimenot yhteensä alittivat muutetun talousarvion noin 1,6 milj. euroa. Kiinteän omaisuuden tuotot alittivat muutetun talousarvion noin 0,4 milj. euroa. Sitovan määrärahan talousarviopoikkeamaesitys viedään lautakunnalle tiedoksi ja edelleen kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

97 Osakkeet ja osuudet

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys/alitus
Tulot	0	0	0	950	-950
Menot	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Osakkeet	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Kaupunginhallitus / osakkeiden hankinta	-3 800	2 000	-1 800	-584	-1 216
Netto	-3 800	2 000	-1 800	366	-2 166

Kaupungin omistuksessa olevia yksittäisiä asunto-osakkeita myytiin yhteensä 0,8 milj. eurolla. Lisäksi Seuren osakkeita myytiin. Osakkeita hankittiin yhteensä 0,6 milj. eurolla. Hankinnat alittivat muutetun talousarvion 1,2 milj. eurolla.

2.2.4 Rahoitusosan toteutuminen (ilman liikelaitoksia)

Kaupunki ja rahastot

1 000 €	Talousarvio 2023	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Ylitys / alitus
Toiminnan rahavirta	117 660	-11 154	106 506	151 417	-44 910
Vuosikate	158 353	-40 854	117 499	161 988	-44 488
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-40 693	29 700	-10 993	-10 571	-422
Investointien rahavirta	-117 039	-63 105	-180 145	-149 388	-30 757
Investointimenot	-163 745	-31 905	-195 650	-166 819	-28 831
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 513	0	2 513	4 379	-1 867
Käyttöomaisuuden myyntitulot	44 193	-31 200	12 993	13 052	-59
Toiminnan ja investointien rahavirta	621	-74 259	-73 638	2 029	-75 667
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	770	0	770	11 906	-11 136
Antolainasaamisten lisäykset	-8 000	0	-8 000	-79	-7 921
Antolainasaamisten vähennykset	8 770	0	8 770	11 986	-3 216
Lainakannan muutokset	-1 700	0	-1 700	46 866	-48 566
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	105 000	0	105 000	150 000	-45 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-106 700	0	-106 700	-155 523	48 823
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	52 390	-52 390
Oman pääoman muutokset	0	0	0	30	-30
Ylijäämän palautus kunnalle	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	0	0	0	-77 881	77 881
Rahoituksen rahavirta	-930	0	-930	-19 078	18 148
Rahavarojen muutos	-309	-74 259	-74 568	-17 049	-57 519
Nettolainanotto	-1 700	0	-1 700	-5 523	3 823

2.2.5 Yhteenvedo määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

milj. euroa	Määräraha						Tuloarvio					
	Sitovuus	Talousarvio	Toteutuma	Yitys/Alitus (ylitys on - merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Yitys/Alitus muutosten jälkeen	Talousarvio	Toteutuma	Yitys/Alitus (ylitys on - merkkinen)	Talousarvio muutokset lisäys + vähennys -	Yitys/Alitus muutosten jälkeen	
KÄYTTÖTALOUSOSA												
10 Yleishallinto	B	22,3	14,6	7,8	-2,6	5,2	0,4	0,8	-0,4	0,0	-0,4	
11 Kaupunkistrategia ja johto	B	121,2	107,6	13,6	-8,8	4,8	8,3	10,8	-2,6	0,0	-2,6	
13 Kasvatus ja oppiminen	B	452,2	477,3	-25,1	26,6	1,6	35,7	41,0	-5,3	0,7	-4,6	
137 Toisen asteen koulutus	N	73,5	75,3	-1,8	1,7	-0,1	1,9	2,8	-0,9	0,0	-0,9	
16 Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	B	72,3	74,5	-2,2	2,5	0,3	10,2	10,7	-0,5	0,0	-0,5	
16332 Musiikkiopisto	N	4,4	4,5	-0,1	0,1	0,0	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	
16333 Kuvataidekoulu	N	1,1	1,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	
14 0 Kaupunkiympäristölautakunta	B	15,2	15,3	0,0	0,3	0,3	5,9	5,5	0,4	-0,6	-0,2	
14 5 Kaupunkitiilalautakunta *	B	130,7	141,7	-10,9	10,2	-0,7	82,3	62,0	20,3	-27,4	-7,1	
14 51 Joukkoliikenne	B	62,3	62,6	-0,3	0,3	0,0	12,1	12,3	-0,1	0,0	-0,1	
14 32 Kiinteistöt ja tilat netto	N	89,1	89,4	-0,3	1,7	1,4	192,4	191,3	1,1	-4,4	-3,3	
14 52 Varikko	N	5,0	5,8	-0,8	0,0	-0,8	5,4	6,8	-1,4	0,0	-1,4	
TULOSLASKELMAOSA												
Verotulot	B						610,0	638,7	-28,7	26,0	-2,7	
Valtionosuudet	B						181,0	179,7	1,3	-3,3	-2,0	
Korkotulot	B						11,3	17,9	-6,6	0,0	-6,6	
Muut rahoitustulot	B						13,3	13,8	-0,6	0,0	-0,6	
Korkomenot	B	12,3	14,0	-1,7	0,0	-1,7						
Muut rahoitusmenot	B	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2						
INVESTOINTIOSA												
91 1 Uudisrakentaminen	B	46,8	36,0	10,8	2,7	13,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
91 2 Korjausrakentaminen	B	44,6	36,6	8,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
91 3 Vuokra- ja os.tilojen muutostyöt	B	1,8	0,5	1,3	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
92 Aineeton omaisuus	B	8,0	6,5	1,5	0,0	1,5	0,7	0,9	-0,2	0,0	-0,2	
93 Julkinen käyttöomaisuus	B	33,0	48,4	-15,4	13,2	-2,2	0,0	1,5	-1,5	0,0	-1,5	
93 8 Vantaan ratikka	B	6,0	6,2	-0,2	2,0	1,8	1,8	1,9	-0,1	0,0	-0,1	
94 Irtain omaisuus	B	9,8	7,7	2,1	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
95 Kiinteä omaisuus	B	10,0	24,4	-14,4	16,0	1,6	3,5	1,6	1,9	-1,5	0,4	
97 Osakkeet ja osuudet	B	3,8	0,6	3,2	-2,0	1,2	0,0	1,0	-1,0	0,0	-1,0	
RAHOITUSOSA												
Antolainauksen muutokset												
Antolainasaamisten lisäys	B	8,0	0,1	7,9	0,0	7,9						
Antolainasaamisten vähennys	B						8,8	12,0	-3,2	0,0	-3,2	
Nettolainanotto	N	-1,7	-5,5	3,8	0,0	3,8						

* Sisältää joukkoliikenteen

3 Tilinpäätöslaskelmat

3.1 Vantaan kaupungin tuloslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toimintatuotot		
Myyntituotot	38 857 779,03	76 231 595,88
Maksutuotot	43 004 940,62	72 202 413,64
Tuet ja avustukset	31 231 385,12	60 761 067,17
Muut toimintatuotot	45 548 824,54	76 603 972,67
	158 642 929,31	285 799 049,36
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 316 781 630,07	- 456 760 247,51
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 64 616 872,43	- 100 846 393,16
Muut henkilösivukulut	- 12 636 989,30	- 18 189 619,19
	- 394 035 491,80	- 575 796 259,86
Palvelujen ostot	- 286 538 703,24	- 888 720 370,89
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 44 316 523,29	- 63 325 888,51
Avustukset	- 56 456 414,21	- 73 394 388,75
Muut toimintakulut	- 51 346 164,47	- 78 591 206,44
	- 832 693 297,01	- 1 679 828 114,45
Toimintakate	- 674 050 367,70	- 1 394 029 065,09
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	638 678 671,18	1 203 660 544,11
Valtionosuudet	179 656 468,00	287 596 677,00
	818 335 139,18	1 491 257 221,11
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	17 944 172,36	13 812 881,35
Muut rahoitustuotot	13 828 590,00	15 198 706,55
Korkokulut	- 13 989 618,10	- 2 534 996,14
Muut rahoituskulut	- 80 190,76	- 123 679,10
	17 702 953,50	26 352 912,66
Vuosikate	161 987 724,98	123 581 068,68
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 110 256 875,01	- 108 745 846,09
Arvonalentumiset	- 1 587 503,09	- 1 884 463,49
	- 111 844 378,10	- 110 630 309,58
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	49 932,26
Tilikauden tulos	50 143 346,88	13 000 691,36
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00	302 804,45
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	- 2 465 171,44	- 1 210 150,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47 678 175,44	12 093 345,57

3.2 Vantaan kaupungin rahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	161 987 724,98	123 581 068,68
Satunnaiset erät	0,00	49 932,26
Tulorahoituksen korjaukset	- 10 571 095,87	- 46 352 786,09
	151 416 629,11	77 278 214,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 166 819 233,54	- 139 995 233,52
Rahoitusosuudet investointeihin	4 379 021,23	8 697 947,24
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13 052 397,65	62 173 761,16
	- 149 387 814,66	- 69 123 525,12
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 028 814,45	8 154 689,73
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	- 79 209,00	- 122 425,48
Antolainasaamisten vähennys	11 985 512,52	6 251 935,19
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150 000 000,02	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 155 523 384,60	- 71 714 441,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52 389 614,51	- 11 244 664,68
Oman pääoman muutokset	30 179,05	- 26 442,09
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 963 482,20	- 1 243 998,06
Vaihto-omaisuuden muutos	55 302,32	71 335,81
Saamisten muutos	1 527 021,37	19 832 007,55
Korottomien velkojen muutos	- 78 499 668,91	40 345 600,11
Rahoituksen rahavirta	- 19 078 114,92	- 17 851 093,17
Rahavarojen muutos	- 17 049 300,47	- 9 696 403,44
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	116 043 939,62	133 093 240,09
Rahavarat 1.1.	133 093 240,09	142 789 643,53
	- 17 049 300,47	- 9 696 403,44

3.3 Vantaan kaupungin tase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat	1 867 753 391,69	1 890 357 799,22
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	82 728,86
Muut pitkävaikutteiset menot	19 839 725,52	23 370 668,36
	<u>19 839 725,52</u>	<u>23 453 397,22</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	341 432 746,06	318 641 416,73
Rakennukset	620 128 252,24	610 015 014,77
Kiinteät rakenteet ja laitteet	317 548 100,34	311 026 771,51
Koneet ja kalusto	14 621 286,73	19 728 581,84
Muut aineelliset hyödykkeet	316 783,31	316 783,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	43 647 774,29	33 246 867,89
	<u>1 337 694 942,97</u>	<u>1 292 975 436,05</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	228 236 546,35	280 040 485,58
Muut lainasaamiset	280 785 911,61	292 771 424,13
Muut saamiset	1 196 265,24	1 117 056,24
	<u>510 218 723,20</u>	<u>573 928 965,95</u>
Toimeksiantojen varat	694 005,07	819 925,91
Valtion toimeksiannot	694 005,07	819 925,91
Vaihtuvat vastaavat	177 255 679,83	196 390 592,49
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	200 696,68	710 311,99
Muu vaihto-omaisuus	0,00	48 975,51
	<u>200 696,68</u>	<u>759 287,50</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	263 242,62
	<u>0,00</u>	<u>263 242,62</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	13 691 566,61	25 937 817,60
Lainasaamiset	19 764 137,00	199 266,06
Muut saamiset	15 969 211,40	20 757 797,22
Siirtosaamiset	11 586 128,52	15 379 941,40
	<u>61 011 043,53</u>	<u>62 274 822,28</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	120 298,59	120 298,59
Rahat ja pankkisaamiset	115 923 641,03	132 972 941,50
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 045 703 076,59	2 087 568 317,62

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	1 031 796 967,38	1 011 748 401,95
Peruspääoma	318 017 425,96	349 118 131,18
Muut omat rahastot	110 618 218,48	109 989 645,09
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	555 483 147,50	540 547 280,11
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47 678 175,44	12 093 345,57
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	0,00	975 744,72
Poistoero	0,00	975 744,72
Pakolliset varaukset	9 716 209,13	9 759 409,13
Eläkevaraukset	77 500,00	120 700,00
Muut pakolliset varaukset	9 638 709,13	9 638 709,13
Toimeksiantojen pääomat	1 096 351,08	2 185 754,12
Valtion toimeksiannot	694 005,07	819 925,91
Lahjoitusrahastojen pääomat	402 346,01	1 365 828,21
Vieras pääoma	1 003 093 549,00	1 062 899 007,70
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	55 700 000,04	131 433 333,36
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	610 644 458,18	538 975 728,97
	666 344 458,22	670 409 062,33
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	95 733 333,32	5 733 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 515 661,05	100 974 441,52
Lainat muilta luotonantajilta	62 475 468,13	30 085 853,62
Saadut ennakot	20 691 551,44	33 778 580,13
Ostovelat	60 155 715,02	115 847 844,14
Muut velat	23 705 420,23	35 288 990,03
Siirtovelat	44 471 941,59	70 780 902,61
	336 749 090,78	392 489 945,37
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 045 703 076,59	2 087 568 317,62

3.4 Vantaan kaupungin konsernituloslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toimintatuotot	780 571 047,64	1 195 598 826,25
Toimintakulut	- 1 254 909 111,58	- 2 389 681 731,88
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	8 410 693,15	9 536 316,99
Toimintakate	- 465 927 370,79	- 1 184 546 588,63
Verot ja valtionosuudet		
Verotulot	634 263 156,05	1 199 240 509,03
Valtionosuudet	187 537 987,00	295 026 809,36
	821 801 143,05	1 494 267 318,39
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	16 352 703,61	10 488 714,08
Muut rahoitustuotot	5 694 704,41	5 058 276,54
Korkokulut	- 46 387 423,25	- 20 205 065,75
Muut rahoituskulut	- 1 084 214,66	- 46 473 524,06
	- 25 424 229,90	- 51 131 599,18
Vuosikate	330 449 542,36	258 589 130,58
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 217 185 442,09	- 218 946 251,89
Omistuksen eliminointierot	- 187 439,61	2 839,29
Arvonalentumiset	- 1 587 503,09	- 1 995 179,82
	- 218 960 384,80	- 220 938 592,41
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	49 932,26
Tilikauden tulos	111 489 157,57	37 700 470,43
Tilinpäätössiirrot	- 2 422 582,12	- 1 210 150,24
Tilikauden verot	- 13 498 584,88	- 8 650 600,75
Laskennalliset verot	- 3 030 112,33	- 3 695 251,48
Vähemmistöosuudet	- 17 313 937,90	- 241 882,22
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 223 940,34	23 902 585,74

3.5 Vantaan kaupungin konsernirahoituslaskelma

	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	330 449 542,36	258 589 130,58
Satunnaiset erät	0,00	49 932,26
Tilikauden verot	- 13 498 584,88	- 8 650 600,75
Tulorahoituksen korjauserät	- 9 596 182,62	- 11 437 671,54
	<u>307 354 774,87</u>	<u>238 550 790,55</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	- 420 464 587,89	- 428 243 445,54
Rahoitusosuudet investointeihin	4 637 367,64	7 088 355,45
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>110 548 525,47</u>	<u>203 121 784,44</u>
	- 305 278 694,78	- 218 033 305,65
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 076 080,09	20 517 484,90
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	58 518,30	- 305 012,77
Antolainasaamisten vähennys	3 276 009,21	2 619 957,25
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	199 640 030,75	78 269 923,18
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 241 704 769,89	- 159 788 795,05
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 50 729 821,93	194 115 204,75
Oman pääoman muutokset	- 8 929 789,88	- 7 743 978,01
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	- 968 424,28	- 1 247 726,81
Vaihto-omaisuuden muutos	7 747 820,34	- 17 874 476,06
Saamisten muutos	143 179 078,67	- 99 634 279,15
Korottomien velkojen muutos	- 114 371 660,55	20 776 526,28
Rahoituksen rahavirta	- 62 803 009,26	9 187 343,62
Rahavarojen muutos	- 60 726 929,17	29 704 828,52
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	198 083 579,90	280 438 731,39
Rahavarat 1.1.	<u>258 810 509,08</u>	<u>250 733 902,87</u>
	- 60 726 929,17	29 704 828,52

3.6 Vantaan kaupungin konsernitase

VASTAAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Pysyvät vastaavat	3 582 669 338,28	3 689 665 885,17
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 748 717,75	6 132 035,23
Muut pitkävaikutteiset menot	26 158 461,45	47 621 428,12
Ennakkomaksut	1 508 472,48	1 213 494,72
	<u>35 415 651,68</u>	<u>54 966 958,07</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	441 446 519,08	431 354 546,75
Rakennukset	1 445 381 585,89	1 531 636 943,92
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 000 166 693,80	970 731 748,16
Koneet ja kalusto	95 428 138,75	111 939 117,01
Muut aineelliset hyödykkeet	7 059 078,78	8 122 646,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	153 807 405,76	170 738 073,32
	<u>3 143 289 422,06</u>	<u>3 224 523 075,66</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	101 011 385,50	108 836 574,56
Muut osakkeet ja osuudet	116 671 953,05	111 643 221,25
Muut lainasaamiset	181 822 425,67	184 229 345,13
Muut saamiset	4 458 500,33	5 466 710,50
	<u>403 964 264,54</u>	<u>410 175 851,44</u>
Toimeksiantojen varat	3 657 155,95	2 946 195,90
Valtion toimeksiannot	1 557 580,96	1 947 030,83
Lahjoitusrahastojen varat	0,00	839 951,70
Muut toimeksiantojen varat	2 099 575,00	159 213,38
Vaihtuvat vastaavat	381 822 853,48	653 656 850,92
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	24 833 987,99	38 358 250,16
Muu vaihto-omaisuus	41 164,55	28 598,80
	<u>24 875 152,54</u>	<u>38 386 848,97</u>
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	0,00	263 242,62
Laskennalliset verosaamiset	1 443 053,78	1 785 796,56
Muut saamiset	17 598,95	17 598,95
Siirtosaamiset	1 817 217,12	13 070 055,63
	<u>3 277 869,85</u>	<u>15 136 693,76</u>
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	69 638 888,87	100 075 917,27
Lainasaamiset	123 175,61	285 996,32
Muut saamiset	51 971 495,44	161 781 496,28
Siirtosaamiset	33 852 691,27	57 551 166,95
	<u>155 586 251,19</u>	<u>319 694 576,81</u>
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	147 115,81	147 907,18
Muut arvopaperit	33 041 390,97	37 790 236,00
	<u>33 188 506,77</u>	<u>37 938 143,18</u>
Rahat ja pankkisaamiset	164 895 073,13	242 500 588,22
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 968 149 347,72	4 346 268 932,01

VASTATTAVAA	31.12.2023	31.12.2022
Oma pääoma	1 424 777 217,78	1 380 625 350,77
Peruspääoma	318 017 425,96	349 118 131,18
Muut omat rahastot	159 002 906,12	160 164 006,96
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	872 532 945,36	847 440 626,88
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	75 223 940,34	23 902 585,74
Vähemmistöosuudet	153 156 569,84	143 211 608,54
Pakolliset varaukset	22 219 257,39	30 260 722,04
Eläkevaraukset	77 500,00	189 953,65
Muut pakolliset varaukset	22 141 757,39	30 070 768,39
Toimeksiantojen pääomat	4 087 856,38	4 345 954,98
Valtion toimeksiannot	1 585 935,38	1 978 219,85
Lahjoitusrahastojen pääomat	402 346,01	2 206 414,27
Muut toimeksiantojen pääomat	2 099 575,00	161 320,86
Vieras pääoma	2 363 908 446,32	2 787 825 295,70
Pitkäaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	55 700 000,04	131 433 333,36
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 339 454 300,44	1 410 499 454,91
Lainat julkisyhteisöiltä	170 053 571,16	175 055 146,78
Saadut ennakot	0,00	165,23
Liittymismaksut ja muut velat	147 615 770,89	144 816 586,99
Siirtovelat	615 999,98	615 999,98
Laskennalliset verovelat	70 393 056,75	66 513 407,81
	<u>1 783 832 699,27</u>	<u>1 928 934 095,06</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	107 835 733,32	21 349 333,32
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	204 942 997,50	347 754 773,15
Lainat julkisyhteisöiltä	5 001 575,62	2 202 636,80
Saadut ennakot	25 861 230,55	46 450 020,78
Ostovelat	108 843 250,94	187 308 484,02
Muut velat	35 139 526,89	109 372 529,23
Siirtovelat	91 768 479,04	142 376 240,97
Laskennalliset verovelat	682 953,19	2 077 182,36
	<u>580 075 747,06</u>	<u>858 891 200,63</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 968 149 347,72	4 346 268 932,01

4 Tilinpäätöksen liitetiedot

4.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

4.1.1 Kaupungin tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyin poistosuunnitelman mukaisesti. Suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa 4.2 suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyviin vastaaviin ei ole kirjattu hankintoja, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, vaan ne on kirjattu vuosikuluiksi.

Poistojen alkamisperusteet

Irtaimen omaisuuden poistot aloitetaan hankintakuukautta seuraavan kuukauden alusta. Ensikertaisen kalustamisen suunnitelman mukainen poistolaskenta alkaa, kun koko kalustaminen on valmis. Rakennusten poistot alkavat valmistuspäivästä seuraavan kuukauden alusta. Kaupunkirakentamisen kiinteästä omaisuudesta kirjataan puolen vuoden suunnitelman mukainen poisto, joka lasketaan koko kuukauden tilikauden kustannuksista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Varikon varaosavarasto on arvostettu keskihintaperiaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Vaihtuvien vastaavien saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon ja rahoitusomaisuusarvopaperit hankintahintaan tai sitä alempan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Vantaan kaupungin koronvaihtosopimukset ovat päättyneet tilikauden 2022 aikana eikä Vantaan kaupungilla ole tilikauden päättyessä voimassa olevia johdannaissopimuksia.

Tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämistapa

Vantaan kaupungin, liikelaitosten ja rahastojen tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen esittämis-tapa on kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeiden mukainen.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023, minkä seurauksena sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirtyivät hyvinvointialueelle. Vantaan kaupungin tilikau-den 2023 tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen vuoden 2022 tuloslaskelmaan, koska hyvinvointialu-eelle siirtyneiden toimintojen toimintatuotot ja -kulut eivät enää sisälly vuoden 2023 tuloslaskelmaan. Uudistuksen myötä myös Vantaan kaupungin verotulot pienenivät huomattavasti.

Tilikauden 2023 taseeseen on tehty kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston lausunnon 128/2022 mukaiset siirrot. Pysyvistä vastaavista on kirjattu alas Keski-Uudenmaan Pelastustoimen liikelaitoksen kalusto sekä hyvinvointialueelle siirtyneet kuntayhtymäosuudet ja osakkeet. Samoin hoi-totarvikevarasto on kirjattu pois taseesta. Nämä kirjaukset on tehty kaupungin peruspääomaa vastaan. Samoin peruspääomaa vastaan on kirjattu kaupungin vuoden 2022 lomapalkkavelasta hyvinvointialu-een palvelukseen siirtyneen henkilöstön lomapalkkavelan osuus.

Vantaan kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.12.2022 lakkauttaa Suun terveydenhuollon liikelaitoksen, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston 31.12.2022 (§ 9–11). Päätöksissä todetaan, että liikelaitosten ja rahaston tase yhdistellään tämän jälkeen kaupun-gin taseeseen. Liikelaitosten ja rahaston tase on yhdistelty vuonna 2023 erä erältä kaupungin tasee-seen sisäiset erät eliminoiden. Suun terveydenhuollon peruspääoma ja ylijäämä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ylijäämä sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston pääoma on siirretty kaupungin oman pääoman erien sisällä edellisten tilikausien ylijäämään. Pelastuslaitoksen jäljelle jäänyt poistoero on lisätty kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Edellisten tilikausien ylijäämästä on vähennetty 255 775,41 euroa vuosien 2020–2022 pysäköintimak-sujen arvonlisäveron oikaisun vuoksi. Pysäköintimaksutuotot oli kirjattu arvonlisäverottomina.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 153 268,42 euroa edellisinä tilikausina syntynyttä Apotin ja kirjanpidon välistä täsmäytseroa.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 87 003,79 euroa tavaran vastaanotto/luovutus tilin alaskir-jaamisesta hoitotarvikevaraston siirryttyä hyvinvointialueelle. Summa on syntynyt edellisinä tilikausina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista tarvikkeista.

Edellisten tilikausien ylijäämään on lisätty 45 682,25 euroa kaupunkikorttijärjestelmästä poistamatto-mia saldoja, jotka on palautettu asiakkaille.

4.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta VAV Asunnot Oy:n osakkuusyhtiötä Asunto Oy Viljapelto, Martinlaakson autopaikotus Oy, Kiinteistö Oy Myyrinsärki, Metsolan pysäköinti Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki, Ruukkukujan autopaikat Oy, Kiinteistö Oy Vantaan Ruusuparkki ja Kiinteistö Oy Vantaan Kaskelanparkki, joita VAV Yhtymä Oy -al konserni ei ole tilinpäätökseensä sisällyttänyt. VTK Kiinteistöt Oy -al konserni on yhdistelty osakkuusyhteisönään Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkin 29,8 %:n ja Kiinteistö Oy Ruusuparkin 26,1 % omistusosuudella, mutta VAV Asunnot Oy:n osuuksia 17,7 % ja 9,4 % näistä yhtiöistä ei ole yhdistelty. Näiden yhdistelemättä jättämisellä on vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki viisi kuntayhtymää, joissa Vantaan kaupunki on jäsenenä. Lisäksi osakkuusyhteisöt on yhdistelty tilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä, lukuun ottamatta Yrityspuiston Autopaikat Oy:tä, josta ei ollut tietoja saatavilla. Asunto Oy Vantaan Näätäkuja 3 on yhdistelty vuoden 2022 luvuilla.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konsernin keskinäisiä liittymismaksuja ei ole pystytty kaikilta osin selvittämään ja eliminoimaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle. Tytäryhtiöiden muodostamissa alakonserneissa omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernituloslaskelmassa konsernin yli- ja alijäämästä sekä konsernitaseessa konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Tytäryhtiöiden olennaiset aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhtiöiden poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Osakkuusyhtiöiden osalta poistot on oikaistu niiden yhtiöiden osalta, joista tarvittavat tiedot ovat olleet saatavilla ja oikaisu on ollut konsernin kannalta olennainen.

Johdannaissopimusten käsittely

Konsernitilinpäätöksen 4.4 liitetiedon johdannaisten -kohtaan on Vantaan kaupungin johdannaisten lisäksi yhdistelty Vantaan Energia Oy -al konsernin, VAV Asunnot Oy -al konsernin ja Helsingin Seudun Ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) tilinpäätöksissään ilmoittamat johdannaisten.

Johdannaissopimukset on käsitelty perustuen Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoon 116/21.3.2017, jossa lähtökohtana on bruttoperiaate ja erillisarvostus. Tällöin voimassa olevat sopimukset arvostetaan sopimuskohtaisesti tilinpäätöspäivän arvoon ja sopimuksen tekohetken arvon ja tilinpäätöshetken arvon välinen erotus kirjataan rahoituskuluksi ja pakolliseksi varaukseksi. KPL 3:2:1 §:ssä tarkoitetun oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konserniyhteisöissä on poikettu tästä periaatteesta niiden sopimusten osalta, joissa sopimuksen nimellismäärä ja juoksuaika vastaavat taseeseen merkityn erillislainan määrää ja juoksuaikaa. Näiden sopimusten käyvät arvot on esitetty liitetietona sekä konserniyhteisöjen omissa että kuntakonsernin tilinpäätöksessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Kuntien sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuun siirtyi hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen. Vantaan kaupungin konsernista siirtyivät hyvinvointialueelle Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Eteva kuntayhtymä ja Kårkulla kommunalförbund för omsorger kuntayhtymä. Vuoden 2023 avaavaan taseeseen tehtyjen hyvinvointialueuudistuksen vaatimien kirjausten takia, konsernin avaava tase ja rahoituslaskelma eivät ole vertailukelpoisia vuoteen 2022 verrattuna. Konsernin rahavarat vähenivät 31 022 100,65 euroa.

Vantaan kaupunginvaltuusto on päättänyt 19.12.2022 lakkauttaa Suun terveydenhuollon liikelaitoksen, Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston 31.12.2022 (§ 9–11). Päätöksissä todetaan, että liikelaitosten ja rahaston tase yhdistellään tämän jälkeen kaupungin taseeseen. Liikelaitosten ja rahaston tase on yhdistelty vuonna 2023 erä erältä kaupungin taseeseen sisäiset erät eliminoiden. Suun terveydenhuollon peruspääoma ja ylijäämä, Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen ylijäämä sekä Sosiaalisen luototuksen rahaston pääoma on siirretty kaupungin oman pääoman erien sisällä edellisten tilikausien ylijäämään. Pelastuslaitoksen jäljelle jäänyt poistoero on lisätty kaupungin edellisten tilikausien ylijäämään.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Konsernitilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämään kohdistuvina merkittävinä oikaisuinä näkyvät Vantaan kaupungin seuraavat erät:

- vähennetty 255 775,41 euroa vuosien 2020–2022 pysäköintimaksujen arvonlisäveron oikaisun vuoksi. Pysäköintimaksutuotot oli kirjattu arvonlisäverottomina.
- lisätty 153 268,42 euroa edellisinä tilikausina syntyneitä Apotin ja kirjanpidon välistä täsmäytyseroa.
- lisätty 87 003,79 euroa tavaran vastaanotto/luovutus tilin alas kirjaamisesta hoitotarvikevaraston siirrettyä hyvinvointialueelle. Summa on syntynyt edellisinä tilikausina kahteen kertaan kuluksi kirjatuista tarvikkeista.
- lisätty 45 682,25 euroa kaupunkikorttijärjestelmästä poistamattomia saldoja, jotka on palautettu asiakkaille.

4.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Yleishallinto	397 995	399 108	761	16 981
Kaupunkistrategia ja johto	9 455	11 416	10 842	12 992
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	11 783	9 792	11 853	9 906
Sosiaali- ja terveystoimi	401	399 688	0	71 378
Kasvatus ja oppiminen	43 413	37 361	43 642	37 552
Kaupunkiympäristö	317 524	302 809	91 545	100 546
Liikelaikokset ja rahastot				
Keski-Uudenmaan Pelastuslaitos	0	29 692	0	30 709
Suun Terveystoimi	0	5 733	0	5 735
Sosiaalinen luototus	0	1	0	1
Asuntolainarahasto	0	0	0	1
Toimintatuotot yhteensä	780 571	1 195 599	158 643	285 799

Verotulot

Verotulojen erittely		
1 000 €	2023	2022
Kunnan tulovero	431 249	957 370
Osuus yhteisöveron tuotosta	95 336	137 840
Kiinteistövero	112 094	108 450
Verotulot yhteensä	638 679	1 203 661

Valtionosuudet

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)	132 142	199 309	132 142	199 309
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	-3 798	-31 601	-3 798	-31 601
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	29 158	32 243	21 276	24 813
Verotulomenetysten korvaus	30 036	95 076	30 036	95 076
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	187 538	295 027	179 656	287 597

Palvelujen ostot

Palvelujen ostojen erittely		
1 000 €	2023	2022
Asiakaspalvelujen ostot	69 609	561 587
Muiden palvelujen ostot	216 930	327 134
Kaupungin palvelujen ostot yhteensä	286 539	888 720

Valtuustoryhmille annetut tuet

Valtuustoryhmille annetut tuet		
1 000 €	2023	2022
Kristillisdemokraattinen valtuustoryhmä	4	4
Keskustan valtuustoryhmä	4	4
Vihreä valtuustoryhmä	36	29
Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä	32	32
Vasemmistoliiton valtuustoryhmä	8	6
Kokoomuksen valtuustoryhmä	72	15
Perussuomalaisten valtuustoryhmä	22	19
RKP:n valtuustoryhmä	4	2
Liike Nyt	4	2
Valtuustoryhmille annetut tuet yhteensä	186	113

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

	Poistomenetelmä	Poistoaika ennen 1.1.2013 hankitut	Poistoaika 1.1.2013 alkaan hankitut
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Seudullisten yhteishankkeiden käyttöoikeudet			
Liikenneväylät	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Raideliikenne	Tasapoisto	15 vuotta	5 vuotta
Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	5 vuotta	2 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot			
ATK-ohjelmistot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 - 5 vuotta	2 vuotta
Vuokra- ja osaktilojen muutostyöt	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Muut	Tasapoisto	3 vuotta	2 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa		
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta	20 vuotta
Tehtas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	50 vuotta	30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Ulkovalaistuslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Vesi-, yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	15 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Koneet ja kalusto			
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 vuotta	15 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 vuotta	8 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta	4 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto-, yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta	3 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		
Arvo- ja taide-esineet	Ei poistoa	-	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	-	-
Pysyvien vastaavien sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	Ei poistoa	-	-

Tuottoihin ja kuluihin sisältyvien pakollisten varausten muutokset

Pakollisten varausten muutokset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Hyvinvointialueelle siirtynyt osuus eläkevastuusta	-69			
Eläkevastuu 1.1.	121	192	121	123
Vähennykset	-43	-2	-43	-2
Eläkevastuu 31.12.	78	190	78	121
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 1.1.	18 970	16 770	9 639	9 639
Lisäykset	40	3 297	0	0
Vähennykset	-1 257	-1 098	0	0
Ympäristövelvoitteista johtuva varaus 31.12.	17 752	18 970	9 639	9 639
Hyvinvointialueelle siirtynyt osuus muista pakollisista varauksista ja potilasvahinkovakuutusmaksusta	-5 060			
Muut pakolliset varaukset 1.1.	6 041	12 566	0	0
Lisäykset	3 839	2 766	0	0
Vähennykset	-5 491	-4 230	0	0
Muut pakolliset varaukset 31.12.	4 390	11 101	0	0

Olennaiset myyntivoitot ja tappiot

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	8 790	31 635	8 790	30 639
Osakkeiden luovutusvoitot	1 418	17 159	1 418	15 930
Irtaimen omaisuuden luovutusvoitot	360	160	303	159
Luovutusvoitot yhteensä	10 568	48 953	10 510	46 728
Muut toimintakulut				
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot	0	-59	0	0
Osakkeiden luovutustappiot	0	-1 021	0	-394
Muut luovutustappiot	-384	-23	17	17
Luovutustappiot yhteensä	-384	-1 103	17	-377

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Satunnaiset tuotot				
Vahingonkorvaus, Helsingin käräjäoikeuden tuomio nro 13/64927 VLT Trading Oy konkurssipesä	0	50	0	50
Satunnaiset tuotot yhteensä	0	50	0	50

Osinkotuotot ja peruspääoman korot

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
1 000 €	2023	2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	11 460	11 437
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	985	1 894
Yhteensä	12 446	13 331

Poistoeron muutokset

Erittely poistoeron muutoksista		
1 000 €	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoeron muutos	0	-303
Poistoeron muutokset yhteensä	0	-303

4.3 Tasetta koskevat liitetiedot

4.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat							
Aineettomat hyödykkeet							
1 000 €					Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022					83	23 371	23 453
Hyvinvointialueelle luovutetut					-83	0	-83
Poistamaton hankintameno 1.1.					0	23 371	23 371
Lisäykset tilikauden aikana					0	5 148	5 148
Siirrot erien välillä					0	3 641	3 641
Tilikauden poisto					0	-12 320	-12 320
Poistamaton hankintameno 31.12.					0	19 840	19 840
Aineelliset hyödykkeet							
1 000 €	Maa- ja vesi-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Enn.maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	318 641	610 015	311 027	19 729	317	33 247	1 292 975
Hyvinvointialueelle luovutetut	0	0	0	-7 249	0	0	-7 249
Poistamaton hankintameno 1.1.	318 641	610 015	311 027	12 480	317	33 247	1 285 727
Lisäykset tilikauden aikana	24 422	41 510	53 341	7 728	0	34 087	161 087
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	-3 442	0	0	-4 379	-7 821
Vähennykset tilikauden aikana	-1 574	49	-49	0	0	0	-1 574
Siirrot erien välillä	-57	19 207	-42	0	0	-19 307	-199
Arvonlennukset	0	-1 588	0	0	0	0	-1 588
Tilikauden poisto	0	-49 065	-43 286	-5 586	0	0	-97 937
Poistamaton hankintameno 31.12.	341 433	620 128	317 548	14 621	317	43 648	1 337 695

Vantaan kaupunki on aktivoinut aineettomien hyödykkeiden muihin pitkävaikutteisiin menoihin kehittämismenoja. Suurimpina kohteina vuonna 2023 ovat Tietoliikenneyhteydet ja verkot (653 147,98 euroa), Oma Vantaa: sähköinen asiointi (461 968,00 euroa), Matti jatkokehitysprojekti (294 401,47 euroa) sekä Vantaa.fi-verkkajulkaisu (212 191,43 euroa). Poistamatta olevat kehittämismenot vuoden lopussa olivat yhteensä 9 020 644,66 euroa. Kehittämismenojen poistotapana on tasapoisto ja poistoaikana on 1.1.2013 lähtien kaksi vuotta ja sitä vanhemmissa viisi vuotta.

Osakkeet ja osuudet					
1 000 €	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht- yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 31.12.2022	96 230	7 587	148 042	28 182	280 040
Hyvinvointialueelle luovutetut	0	0	-47 575	-3 863	-51 438
Poistamaton hankintameno 1.1.	96 230	7 587	100 467	24 318	228 602
Lisäykset tilikauden aikana	437	0	0	147	584
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	-950	-950
Poistamaton hankintameno 31.12.	96 667	7 587	100 467	23 515	228 237
Jvk-, muut laina- ja muut saamiset					
1 000 €		Saamiset konserni- yhtiöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.		66 905	223 919	3 065	293 888
Lisäykset tilikauden aikana		79	0	0	79
Vähennykset tilikauden aikana		-9 048	-2 716	-221	-11 986
Poistamaton hankintameno 31.12.		57 935	221 203	2 844	281 982

Maa- ja vesialueet erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	2 081	1 132	410	410
Muut maa- ja vesialueet	439 366	430 223	341 023	318 232
Maa- ja vesialueet yhteensä	441 447	431 355	341 433	318 641

Omistukset tytäryhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2023							
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €							
Konserniyhteisön nimi	Y-tunnus	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/ alijäämästä
Tytärtyhtiöt							
As Oy Vantaan Katriinanrinne	0800899-8	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 494	213	0
As Oy Vantaan Keltasafiiri	2753279-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	924	0	10
As Oy Vantaan Sepänpuisto	0124944-9	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 420	9	-53
Kiint Oy Pakkalankuja 11	2770150-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	1 402	0	-9
Kiint Oy Tiedepuisto	0625800-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	12 092	4 729	409
Kiint Oy Vantaan Helikopteritukikohta	2220755-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 005	13	-51
Ratakujan Pysäköinti Oy	2229254-2	Vantaa	100,0 %	100,0 %	2 340	32	-54
Tikkuparkki Oy	2295003-1	Vantaa	100,0 %	100,0 %	9 568	63	10
Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy	2440395-5	Vantaa	100,0 %	100,0 %	3 945	8 210	199
VAV Yhtymä Oy -konserni	0640915-7	Vantaa	100,0 %	100,0 %	170 095	560 520	2 420
VAV Asunnot Oy	2903526-6	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Hoiva-asunnot Oy	3215910-4	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VAV Palvelukodit Oy	2696057-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
VTK Kiinteistöt Oy -konserni	0517745-4	Vantaa	100,0 %	100,0 %	62 911	95 664	12 686
Kiint Oy Myyrinselkä	0124186-9	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Jönsaksentie 4	1570742-0	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Vantaan Peltolantie 5	0675170-2	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kivistön Putkijäte Oy	2584472-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Myyrmäen Urheilupuisto Oy	2076179-8	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Vivamus Kiinteistöt Oy	3372284-3	Vantaa	0,0 %	100,0 %			
Kiint Oy Lehdokkien Virastotalo	0467821-4	Vantaa	84,6 %	100,0 %	1 072	57	-418
Mercuria Kauppaoppilaitos Oy	0503417-0	Vantaa	95,5 %	95,5 %	20 276	1 023	1 015
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	87,2 %	88,3 %	580	206	-40
Kiint Oy Vantaan Maakotkantie 10	0801033-4	Vantaa	37,1 %	86,3 %	870	7	-57
Korson Pienteollisuustalo Oy	0197004-1	Vantaa	83,1 %	83,1 %	88	37	-128
Kiint Oy Korson Toimistokeskus	0800906-9	Vantaa	77,1 %	77,1 %	4 622	23	0
Kiint Oy Tikkurilan Terveysasema	0197065-8	Vantaa	62,2 %	73,8 %	4 348	841	-42
Hakopolun Liikekiinteistö Oy	0362198-8	Vantaa	64,5 %	64,5 %	1 619	21	-3
Vantaan Energia Oy	0124461-3	Vantaa	60,0 %	60,0 %	204 943	277 283	27 199
Vantaan Energia Sähköverkot Oy	2038408-0	Vantaa	0,0 %	60,0 %			
Kiint Oy Hakucenter	0581220-0	Vantaa	41,0 %	59,2 %	2 946	20	2
Pallastunturintien Liikekiinteistö Oy	0124220-4	Vantaa	52,4 %	52,4 %	742	45	0

Omistukset kuntayhtymissä ja yhteisyhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt 31.12.2023							
Kuntakonsernin osuus, 1 000 €							
Konserniyhteisön nimi	Y-tunnus	Koti-paikka	Kunnan omistus-%	Konsernin omistus-%	Omasta pää-omasta	Vieraasta pää-omasta	Tilikauden yli-/alijäämästä
Kuntayhtymät							
Helsingin seudun ympäristöpalvelut - kuntayhtymä	2274241-9	Helsinki	19,5 %	19,5 %	123 453	414 516	-2 626
Pääkaupunkiseudun Vesi Oy	0113062-4	Helsinki	0,0 %	15,8 %	5 350	119	-118
Uudenmaan Voima Oy	2657337-6	Helsinki	0,0 %	15,6 %	239	46	83
HSY Holding Oy	0574067-3	Helsinki	0,0 %	19,5 %	12	0	0
Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä	3033603-1	Helsinki	17,2 %	17,2 %	18 919	24 694	5 163
Uudenmaan Päihdehuollon kuntayhtymä	0125920-9	Hyvinkää	17,5 %	17,5 %	705	5	-102
Uudenmaan liitto	0201296-1	Helsinki	15,4 %	15,4 %	210	499	-8
Västra-Nylands folkhögskola -kuntayhtymä	0203394-9	Raasepori	3,1 %	3,1 %	28	7	-3
Fastighetsaktiebolaget Karis Elevbostäder	0299463-5	Raasepori	0,0 %	3,1 %			
Osakkuusyhteisöt							
As Oy Vantaan Näätäkuja 3	0467293-9	Vantaa	41,5 %	41,5 %	2 028	11	-1
Hakunilan Keskus Oy	0367513-4	Vantaa	40,4 %	40,4 %	2 026	14	23
Kiint Oy Tikkurilan Raha-asema	0288276-4	Vantaa	40,0 %	40,0 %	296	10	0
Kiint Oy Vantaan Säästötalot	0486335-6	Vantaa	39,6 %	39,6 %	1 423	1 734	0
Kiint Oy Korsontie 2	0524374-9	Vantaa	34,0 %	34,0 %	354	2	-3
Laurea Ammattikorkeakoulu Oy	1046216-1	Vantaa	32,4 %	32,4 %	20 921	4 766	1 118
As Oy Tikkurilan Koivutie 10	0234800-0	Vantaa	30,5 %	30,5 %	82	20	0
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy	2094551-1	Vantaa	26,0 %	26,0 %	15 405	8 704	1 096
As Oy Korsonpiha	0633769-1	Vantaa	24,1 %	24,1 %	582	46	10
As Oy Hirvitie 39	0687162-4	Vantaa	21,7 %	21,7 %	245	17	0
Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy	1874314-4	Helsinki	27,5 %	27,5 %	58	639	1
Vantaan Energia Oy (alakonserni)	0124461-3	Vantaa					
Svartisen Holding As	985943265	Trondheim	0,0 %	29,8 %	22 860	0	4 677
Kolsin Voima Oy	2592000-6	Kotka	0,0 %	13,5 %	4 408	0	-360
Oomi Palvelut Oy	1703296-5	Vantaa	0,0 %	17,0 %	13 199	0	13
Vatajankoski Lämpöpalvelut Oy	3372805-7	Kankaanpää	0,0 %	30,0 %	463	0	328
VTK Kiinteistöt Oy	0517745-4	Vantaa					
Kiint Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	29,8 %	468	0	0
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	26,1 %	666	0	-2
Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä	3033603-1						
Kiint Oy Asemapäällikönkatu 5	0354148-6	Helsinki	0,0 %	12,0 %			
TVV Lippu- ja maksujärjestelmä Oy	2560184-9	Tampere	0,0 %	2,4 %			
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä	2274241-9						
Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy	0809814-5	Helsinki	0,0 %	5,0 %	260	176	62
Oy Asemapäällikönhovi	0117395-8	Helsinki	0,0 %	2,8 %	105	30	0
Keski-Uudenmaan Vesienhuolto Oy	0202691-7	Tuusula	0,0 %	6,4 %	1 587	351	16
Yhdistelemättömät							
Yrittäjäpuiston Autopaikat Oy	0747928-8	Vantaa	31,0 %	31,0 %			
VAV Yhtymä Oy (alakonserni)	0640915-7	Vantaa					
Metsolan Pysäköinti Oy	1730762-3	Vantaa	0,0 %	35,5 %			
Kiinteistö Oy Myyrinsärki Autopaikoitus	0725475-9	Vantaa	0,0 %	33,3 %			
Asunto Oy Viljapelto	2532456-2	Vantaa	0,0 %	23,3 %			
Kiinteistö Oy Vantaan Rubiiniparkki	2629630-5	Vantaa	0,0 %	17,7 %			
Kiint Oy Ruusuparkki	2636359-8	Vantaa	0,0 %	9,4 %			
Martinlaakson Autopaikoitus Oy	0197015-6	Vantaa	0,0 %	11,8 %			
Ruukkukujan Autopaikat Oy	0362841-8	Vantaa	0,0 %	1,1 %			
Koy Vantaan Kaskelanparkki	2782754-2	Vantaa	0,0 %	16,2 %			

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset konserniyhteisöiltä

Saamisten erittely				
1 000 €	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	622	0	388
Lainasaamiset	0	19 764	0	0
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	4 033	0	3 186
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	12	0	44
Saamiset yhteensä	0	24 432	0	3 618

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Muut tulojäämät	1 817	13 070	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Verosaamiset	1 673	2 837	1	2
Jaksotetut korot	138	200	85	10
Jaksotetut asuntolainojen korot	0	0	242	127
Valtionapu- ja EU-tukisaamiset	1 629	1 210	1 548	1 073
Kelan korvaukset työterveyshuollosta	2 186	2 834	1 584	1 898
Sosiaali- ja terveydenhuollon siirtosaamiset	0	0	0	5 426
Kaupunkiympäristön siirtosaamiset	0	0	3 584	0
Muut tulojäämät	28 023	50 399	4 541	6 844
Siirtosaamiset yhteensä	35 467	70 550	11 586	15 380

Rahoitusarvopapereiden erittely

Rahoitusarvopaperit		
1 000 €	2023	2022
Osakkeet ja osuudet		
Jälleenhankintahinta	13 070	15 390
Kirjanpitoarvo	120	120
Erotus	12 950	15 270

4.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-31 101		-31 101	
Peruspääoma 1.1.	318 017	349 118	318 017	349 118
Peruspääoma 31.12.	318 017	349 118	318 017	349 118
Muut omat rahastot				
Asuntolainarahasto				
Pääoma 1.1.			100 204	98 650
Lisäykset			2 641	1 554
Pääoma 31.12.			102 846	100 204
Marja-Vantaa -rahasto				
Pääoma 1.1.			0	18 944
Siirrot erien välillä			0	-18 944
Pääoma 31.12.			0	0
Sosiaalisen luotituksen rahasto				
Pääoma 1.1.			1 837	1 825
Siirrot erien välillä			-1 837	
Lisäykset			0	33
Vähennykset			0	-22
Pääoma 31.12.			0	1 837
Vahinkorahasto				
Pääoma 1.1.			7 949	8 304
Vähennykset			-176	-355
Pääoma 31.12.			7 773	7 949
Muut omat rahastot				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-133			
Pääoma 1.1.	160 031	178 895		
Siirrot erien välillä	0	-18 944		
Lisäykset	629	1 621		
Vähennykset	-1 657	-1 409		
Pääoma 31.12.	159 003	160 164		
Edellisten tilikausien ylijäämä				
Muutokset (hyvinvointialuemuutos)	-521			
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	870 822	828 148	552 641	521 630
Siirrot erien välillä	1 711	18 944	1 837	18 944
Lisäykset			976	0
Oikaisu edelliseen tilikauteen	0	349	30	-26
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	872 533	847 441	555 484	540 548
Tilikauden ylijäämä/ alijäämä	75 224	23 903	47 678	12 093
Oma pääoma yhteensä	1 424 778	1 380 625	1 031 797	1 011 749

Hyvinvointialuemuutoksen vaikutukset peruspääomaan

Hyvinvointialuemuutoksen vaikutukset peruspääomaan	
1 000 €	
Peruspääoma 31.12.2022	349 118
Peruspääomaan tehdyt vähennykset	
Aineettomat oikeudet	-83
Koneet ja kalusto	-7 249
Osakkeet ja osuudet	-51 438
Vaihto-omaisuus	-503
Peruspääomaan tehdyt lisäykset	
Siirtovelat (lomapalkkajaksotus sivukuluineen)	28 172
Peruspääoman muutokset yhteensä	-31 101
Peruspääoma 1.1.2023	318 017

Poistoero

Erittely poistoerosta		
1 000 €		
	2023	2022
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	0	976
Poistoero yhteensä	0	976

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaiset velat		
1 000 €		
	2023	2022
Joukkovelkakirjalainat	32 767	38 500
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	434 060	399 339
Pitkäaikaiset velat yhteensä	466 827	437 839

Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2023	2022
Pitkäaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	6 400	7 200
- korko %: 6 kk euribor marg. - 0,05		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-800	-800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	5 600	6 400
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	11 200	12 800
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,025		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 600	-1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	9 600	11 200
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	14 000	15 166
- korko %: 6 kk euribor/ marg. + 0,0075		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 167	-1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	12 833	13 999
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	6 500	7 000
- korko %: 12 kk euribor/ marg. + 0,02		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-500	-500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	6 000	6 500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	23 333	25 000
- korko %: 6 kk euribor/ ei marg.		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-1 667	-1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	21 667	23 333
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	70 000	70 000
- korko %: kiint. 0,00		
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	-70 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	0	70 000
Pitkäaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	55 700	131 433

Joukkovelkakirjalainat		
1 000 €	2023	2022
Lyhytaikaiset		
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 120548-11-2		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 20.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	800	800
- korko %: 6 kk euribor/ marg. - 0,005		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 400.000,-	-800	-800
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	800	800
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	800	800
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5428576010		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 40.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 600	1 600
- korko %: 12 euribor/ marg. + 0,025		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-1 600	-1 600
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 600	1 600
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 600	1 600
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5432569011		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 35.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 167	1 167
- korko %: 6 kk euribor/ marg. +0,0075		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 583.333,33	-1 167	-1 167
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 167	1 167
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 167	1 167
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5436652017		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 15.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	500	500
- korko %: 12 kk euribor/ marg. +0,02		
- lyhennys: lyhenteinen 1- kertaa vuodessa	-500	-500
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	500	500
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	500	500
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina 5451344019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 50.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	1 667	1 667
- korko %: 6 kk euribor, ei marg.		
- lyhennys: lyhenteinen 2- kertaa vuodessa á 833.333,33	-1 667	-1 667
- Siirto pitkäaikaisista joukkovelkakirjalainoista	1 667	1 667
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	1 667	1 667
Vantaan kaupungin joukkovelkakirjalaina JVK 1/2019		
- Lainan nimellisarvo/ liikkeellelasku: 70.000.000,00		
- Jäljellä oleva pääoma 1.1.	0	0
- korko %: kiint. 0,00		
- lyhennys: kertalyhenteinen	0	0
- Siirto lyhytaikaisiin joukkovelkakirjalainoihin	70 000	0
- Jäljellä oleva pääoma 31.12.	70 000	0
Kuntatodistus		
- korko %: kiint. 4,02%		
- lyhennys: kertalyhenteinen		
- jäljellä oleva pääoma 31.12	20 000	
Lyhytaikaiset joukkovelkakirjalainat yhteensä	95 733	5 733
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	151 433	137 166

Pakolliset varaukset

Pakolliset varaukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevaraukset	78	190	78	121
Ympäristövastuut	17 752	18 970	9 639	9 639
Potilasvahinkomaksut	0	4 901	0	0
Muut pakolliset varaukset	4 390	6 201	0	0
Muut pakolliset varaukset yhteensä	22 219	30 261	9 716	9 759

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat konserniyhteisöille

Vieras pääoma				
1 000 €	2023		2022	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Lainat	0	62 475	0	30 086
Ostovelat	0	7 114	0	11 331
Yhteensä	0	69 590	0	41 417
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat	0	1 693	0	22 742
Yhteensä	0	1 693	0	22 742
Velat osakkuus- ja muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat	0	130	0	160
Yhteensä	0	130	0	160
Vieras pääoma yhteensä	0	71 413	0	64 319

Liittymismaksut ja muut velat

Liittymismaksujen ja muiden velkojen erittely				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Liittymismaksut ja muut velat (pitkäaikaiset)				
Liittymismaksut	147 616	144 817	0	0
Liittymismaksut ja muut velat yhteensä	147 616	144 817	0	0

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Verovelat	3 750	1 064	0	0
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	55 467	116 006	40 631	67 925
Korkojaksotukset	904	2 532	3 145	755
Muut siirtovelat	24 393	19 209	696	2 102
Siirtovelat yhteensä	84 515	138 811	44 472	70 781

4.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Omaisuusvakuudelliset velat**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	447 312	447 830	0	0
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	755 393	722 094	0	0
Annetut kiinnitykset yhteensä	755 393	722 094	0	0

Muiden omien sitoumusten ja konserniyhteisön puolesta annetut vakuudet

Vakuudet				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Omasta puolesta annetut vakuudet				
Muut omasta puolesta annetut vakuudet	6 284	7 521	240	193
Vakuudet yhteensä	6 284	7 521	240	193

Vuokravastuut

Vuokravastuut				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	25 003	32 015	36 494	55 014
Myöhemmin maksettavat	93 778	134 841	279 911	567 079
Vuokravastuut yhteensä	118 782	166 857	316 406	622 093
Leasingvastuut				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	40 674	41 420	6 414	10 768
Myöhemmin maksettavat	218 793	217 531	12 787	16 882
Leasingvastuut yhteensä	259 467	258 952	19 201	27 651
Vuokravastuut yhteensä	378 248	425 808	335 607	649 743

Vuokravastuut ilmoitettu ilman arvonlisäveroa.
Kaupungilla ei ole PPP-hankkeita (public-private partnerships).

Annetut vastuusitoumukset

Vastuusitoumukset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen lainojen ja leasingvastuiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma			438 250	456 050
Jäljellä oleva pääoma			239 961	269 823
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	15 871	173 492	10 821	45 038
Jäljellä oleva pääoma	7 187	106 607	2 330	28 977

Muut vastuusitoumukset

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista			
1 000 €		2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.		2 014 385	1 810 937
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.		1 603	1 047

Vastuu Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitoksen varojen jaosta			
1 000 €		2023	2022
Muiden jäsenkuntien osuus liikelaitoksen varojen jaosta		3 910	3 910
Varojen jako toteutuu sopimuksen astuttua voimaan			

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Sopimusvastuut				
Urakkasopimukset	182 634	240 427	56 521	57 891
Maankäyttö sopimukset	750	750	750	750
Muut sopimukset	45 000	104 511	12 385	20 873
Sopimusvastuut yhteensä	228 384	345 688	69 656	79 515
Arvonlisäveron palautusvastuu	61 813	61 773	0	0
Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt yhteensä	290 197	407 461	69 656	79 515

Johdannaiset

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 5.6.2017 - 5.6.2023.				
Nimellisarvo	0	10 000		
Käypä arvo	0	64		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 16.12.2016 - 16.12.2026.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	454	932		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 2.1.2017 - 11.12.2026.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	836	1 527		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 7.7.2015 - 7.7.2025.				
Nimellisarvo	15 000	15 000		
Käypä arvo	595	665		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 1.6.2017 - 1.6.2023.				
Nimellisarvo	0	20 000		
Käypä arvo	0	129		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 18.5.2018 - 19.5.2025.				
Nimellisarvo	7 000	7 000		
Käypä arvo	261	431		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 4.6.2018 - 3.6.2025.				
Nimellisarvo	14 000	14 000		
Käypä arvo	510	886		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 19.6.2019 - 19.6.2029.				
Nimellisarvo	7 700	10 500		
Käypä arvo	544	-55		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 16.12.2020 - 16.6.2025.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	1 047	1 834		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 17.12.2020 - 17.6.2025.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	699	1 217		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 7.10.2020 - 7.7.2023.				
Nimellisarvo	0	10 000		
Käypä arvo	0	110		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 10.12.2020 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	20 000	20 000		
Käypä arvo	2 596	3 920		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (3 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 5.6.2023 - 3.12.2037.				
Nimellisarvo	31 300	34 000		
Käypä arvo	2 500	3 924		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty tulevan lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 10.6.2025 - 11.6.2035.				
Nimellisarvo	30 000	30 000		
Käypä arvo	2 330	3 747		
Koronvaihtosopimus (forward start)				
Koronvaihtosopimus on tehty taseen ulkopuolisen rahoituksen (leasing) korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi. Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	28 526	30 000		
Käypä arvo	4 202	5 963		
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimus on tehty pankkilainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimuskausi on 14.12.2022 - 14.12.2032.				
Nimellisarvo	23 772	25 000		
Käypä arvo	2 293	3 631		
VAV-konserni				
Koronvaihtosopimukset 1-4				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (12 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	18 433	18 697		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	729	949		
Koronvaihtosopimukset 5-10				
Koronvaihtosopimukset on tehty korkotukilainojen korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko (6 kk euribor) kiinteäksi.				
Sopimukset noudattavat lainojen ehtoja. Sopimukset erääntyvät 2025.				
Sopimuksen lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	22 964	23 713		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	856	1 453		
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 1198312ST/R055				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi välille 0-6%.				
Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan.				
Sopimus erääntynyt 9.1.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	98		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	-25		

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Korkojohdannaiset				
Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä				
Koronvaihtosopimus 281053/40493218ST				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 855	3 088		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	225	372		
Koronvaihtosopimus 1595524/2202015				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 3.3.2036.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	2 855	3 088		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	211	354		
Koronvaihtosopimus 1488390/2033453				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntynyt 15.6.2023.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	4 880		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	0	46		
Koron- ja valuutanvaihtosopimus 1012761/1275143				
Koron- ja valuutanvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Sopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi ja SEK-määräinen laina EUR-lainaksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 6.7.2026.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	74	99		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-14	-17		
Koronvaihtosopimus 2031031/3539700				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 25.7.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 217	5 430		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	452	633		
Koronvaihtosopimus 2031033/3539706				
Koronvaihtosopimus on tehty yksittäisen lainan korkorisikin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella muutettu vaihtuva korko kiinteäksi. Lainan ja koronvaihtosopimuksen pääoma ja ehdot vastaavat toisiaan. Sopimus erääntyy 18.6.2029.				
Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	5 011	5 180		
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	345	593		
Korkojohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä	319 708	374 774	0	0
Markkina-arvot yhteensä	21 672	33 283	0	0

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Valuuttajohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Valuuttajohdannaisilla suojaudutaan dollarin arvonmuutoksilta. Johdannaiset tuleville tilikausille yhteensä.				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	0	3 000		
Käypä arvo (tEUR)	0	-14		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tUSD)	-3 002	-7 529		
Käypä arvo (tEUR)	73	233		
Valuuttajohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tUSD)	-3 002	-4 529	0	0
Markkina-arvot yhteensä (tEUR)	73	219	0	0
Sähköjohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Yhtiön avoinna oleva sähköjohdannaisoppimukset ovat Nasdaq Commodities -pörssissä noteerattuja sähköfutuureita ja -termiinisopimuksia.				
Sähköjohdannaisilla on suojattu tulevien erittäin todennäköisen sähkön spot-hintaisen myynnin hintariskiä. Sähköjohdannaisten avoinna oleva nettovolyyymi on johdannaisten juoksuaikana alempi kuin ennustettu erittäin todennäköinen spot-hintaisen myynnin määrä.				
Johdannaiset tuleville kalenterivuosille (2023-2026) yhteensä				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	374	1 562		
Käypä arvo (EUR)	-1 302	-46 797		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (GWh)	-1 698	-3 684		
Käypä arvo (EUR)	-3 682	-30 447		
HUS-kuntayhtymä				
Sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa. Sähköjohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan.				
Sopimuksia on 31 kpl ja ne on tehty kalenterivuosille 2023, 2024, 2025 ja				
Ostettu (GWh)	0	42		
Käypä arvo	0	2 106		
Sähköjohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (GWh)	-1 324	-2 080	0	0
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	-4 984	-75 138	0	0

Johdannaiset				
1 000 €	Konserni		Kaupunki	
	2023	2022	2023	2022
Muut hyödykejohdannaiset				
Vantaan Energia -konserni				
Hiilijohdannaiset				
Polttoainejohdannaisilla on suojattu polttoaineiden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	0	44 000		
Käypä arvo (EUR)	0	2 229		
Myyntijohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	-26	0		
Käypä arvo (EUR)	265	0		
Päästöoikeusjohdannaiset				
Päästöoikeusjohdannaisilla on suojattu päästöoikeuden hintariskin vaikutusta yhtiön tulokseen				
Ostojohdannaiset				
Nimellismäärä (tonnia)	0	80 000		
Käypä arvo (EUR)	0	482		
Muut hyödykejohdannaiset yhteensä				
Nimellisarvot yhteensä (tonnia)	-26	124 000	0	0
Markkina-arvot yhteensä (EUR)	265	2 711	0	0

Päästökauppajärjestelmän alaiset päästöoikeudet

Päästöoikeudet	2023		2022	
	tCO ₂	1 000 €	tCO ₂	1 000 €
Tilikaudelle kohdennetut ilmaiset päästöoikeudet	39 612		44 466	
Päästöoikeuksien ostot	138 996		221 000	
Päästöoikeuksien myynnit	0		0	
Toteutuneiden päästöjen määrä	-190 307		-241 040	
Tilikauden päästöoikeusyli-/alijäämä	-11 699		24 426	
Edelliseltä vuodelta siirtynyt kumulatiivinen päästöoikeusyli-/alijäämä	-20 588		-45 014	
Kumulatiivinen päästöoikeusyli-/alijäämä / Pakollinen varaus (1000 €)	-32 287	181	-20 588	2 264
Käytettävissä olevien viranomaisen myöntämien päästöoikeuksien määrä 1.1.	126 890		171 356	
Käytettävissä olevien viranomaisen myöntämien päästöoikeuksien määrä 31.12.	87 278		126 890	

Viranomaisen on myöntänyt Vantaan Energialle kaudelle 2021-2025 ilmaisia päästöoikeuksia yhteensä 216 906 hiilidioksiditonnia.

Vantaan Energia käsittelee päästöoikeudet KILA:n ohjeen 1767/2005 mukaisesti ns. nettomenettelyllä. Jos toteutuneet päästötonnit ylittävät käytettävissä olevat oikeudet, kirjataan ne pakollisiksi varauksiksi.

4.5 Ympäristötilinpitoa koskevat liitetiedot

4.5.1 Ympäristötilinpito Vantaan kaupungilla

Kuntien ympäristötilinpidon laatimisen lähtökohtana on kauppa- ja teollisuusministeriön kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohje ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tai kuntayhtymän tilinpidossa. Vantaalla seurattavat ympäristötilinpidon tulot, kulut ja investoinnit on määritelty kuutoskaupunkien kestävä kehityksen raportoinnin kehittämistyön yhteydessä. Ympäristötilinpidossa on mukana Vantaan kaupungin toimialat.

Vantaan ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit toiminnoittain

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaatiolla oli ympäristötuottoja 357 000 euroa. Eniten tuottoja tuli ilmastonsuojelun hankeavustuksista ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä.

Ympäristökulut vuonna 2023 olivat lähes 27,8 miljoonaa euroa. Edellisten vuosien tapaan kuluista valtaosa oli ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kuluja, kuten ympäristötyöhön liittyviä henkilökuluja.

Ympäristöinvestoinnit olivat runsaat 8,9 miljoonaa euroa, joista valtaosa käytettiin ilmastonsuojeluun.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	10	40	184	167	0	71
Ulkoilmansuojelu	0	14	1 733	1 785	865	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	0	1 163	1 029	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	2 194	4 409	0	14
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	12	290	274	406
Melun ja värinän torjunta	0	0	134	98	3	34
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	15	36	854	2 819	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	17	0	16 751	13 996	1 573	33
Ilmastonsuojelu	316	2 751	2 367	3 619	6 191	7 057
Ympäristötoiminta yhteensä	357	2 840	25 392	28 211	8 906	7 616
Verot, Investointien poistot	0	0	2 389	0	0	0
Kaikki yhteensä	357	2 840	27 781	28 211	8 906	7 616

Ympäristotaloudelliset tunnusluvut

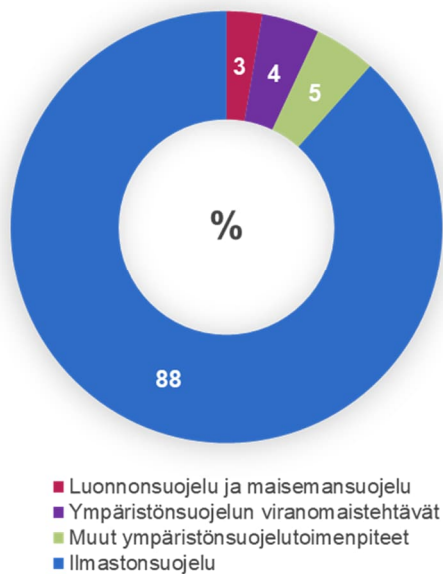
Ympäristotaloudelliset tunnusluvut		
	2023	2022
Tuotot		
Ympäristötuotot / toimintatuotot	0,2 %	1,0 %
Ympäristötuotot / asukas	1,4 €	11,7 €
Kulut		
Ympäristökulut + poistot / toimintakulut + poistot	2,9 %	1,6 %
Ympäristökulut + poistot / asukas	112,3 €	116,2 €
Investoinnit		
Ympäristöinvestoinnit / kokonaisinvestoinnit	5,3 %	5,4 %
Ympäristöinvestoinnit / asukas	36,0 €	31,4 €

Ympäristötuotot

Ympäristötuotoilla tarkoitetaan kuntaorganisaation toiminnasta saatuja tuloja, jotka liittyvät ympäristönsuojeluun. Niitä ovat esimerkiksi jätehuoltomaksut sekä ympäristön pilaajilta perityt kunnan suorittamien tai teettämien kunnostustöiden ja siivousten korvaukset sekä energiansäästöillä saadut toimenpiteet. Ympäristötuotto on tilikaudelle jaksotettu ympäristötulo.

Vuonna 2023 Vantaan kaupunkiorganisaation ympäristötuotot olivat 357 000 euroa. Ne kattoivat 0,2 prosenttia kaupungin kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuottoja kertyi 1,4 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristötuottojen jakauma

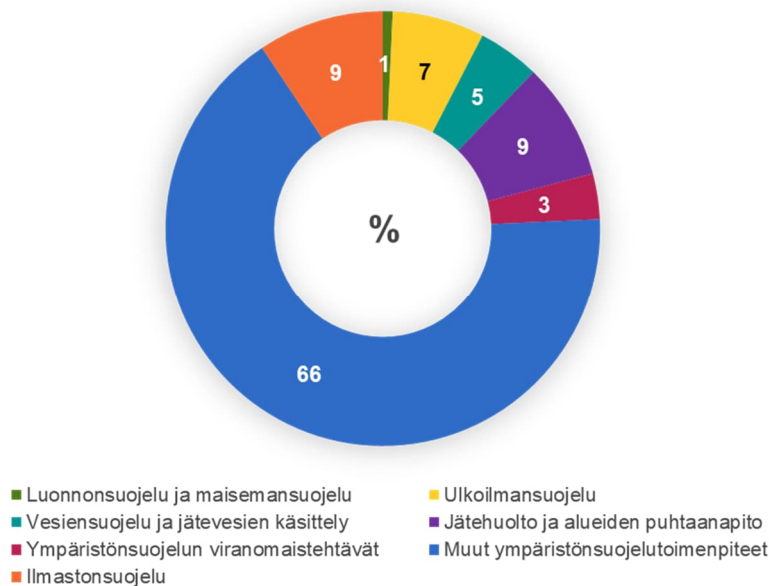
Ympäristökulut

Ympäristökulujen kokonaissumma muodostuu tilikaudelle jaksotetuista ympäristömenoista ja ympäristöinvestoinneista tehdyistä poistoista tilikauden aikana. Ympäristömeno määritellään ympäristönsuojelutoimenpiteistä aiheutuneeksi menoksi. Ympäristömeno puolestaan aiheutuu toiminnasta, jonka tarkoituksena on tuottaa ympäristöhyötyjä tai ennaltaehkäistä, vähentää tai korjata ympäristöhaittoja, taikka parantaa tulevaa luonnonsuojelun tasoa ja edistää luonnonvarojen kestäväää käyttöä.

Ympäristönsuojelutoiminnan kulut esitetään yleiseurooppalaisen ympäristönsuojelutoimenpiteiden tilastoluokituksen mukaisesti soveltuvin osin.

Vuonna 2023 Vantaalla valtaosa kaikkiaan 27,8 miljoonan euron ympäristökuluista kertyi aiempien vuosien tapaan ryhmistä Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet, Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät sekä Ilmastonsuojelu. Ympäristökulut olivat 2,9 prosenttia kaupungin kaikista toimintakuluista. Ympäristökuluja kertyi 112,3 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristökulujen jakauma ilman veroja ja investointien poistoja

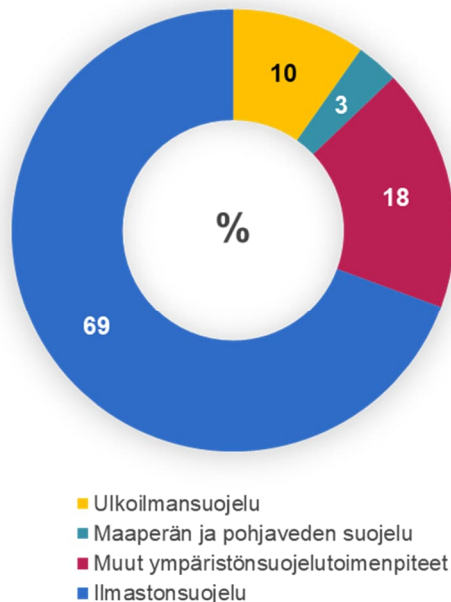

Ympäristöinvestoinnit

Ympäristöinvestoinnit ovat menoja, jotka syntyvät hyödykkeiden tuottamiseksi, ympäristöhaittojen ennaltaehkäisemiseksi, vähentämiseksi ja korjaamiseksi, tulevan ympäristönsuojelutason parantamiseksi ja luonnonvarojen kestävä käytön edistämiseksi hankitusta hyödykkeestä. Lisäksi investoinnin odotetaan tuottavan tuloa tai se on tarkoitettu käytettäväksi tuotannon tekijänä kunnan hyödyke- ja palvelutuotannossa jatkuvasti usean tilikauden ajan ja hankintameno ylittää poistosuunnitelman mukaisen pienhankintarajan. Ympäristöinvestointien hankintamenoista vähennetään investoinnin tekemiseksi saadut rahoitusosuudet ja avustukset.

Vantaalla tehtiin ympäristöinvestointeja 8,9 miljoonalla eurolla. Eniten investoitiin ilmastonsuojeluun liittyviin toimenpiteisiin sekä maaperän ja pohjaveden suojeluun. Ympäristöinvestoinnit olivat 5,3 prosenttia kaupungin kaikista investoinneista. Ympäristöinvestointeja tehtiin 36,0 euroa asukasta kohden.

Kuvio: Ympäristöinvestointien jakauma

Ulkoilman suojelu

Kiinteistöt ja tilat -palvelualue sai tuloja noin 200 euroa. Muita tuottoja ulkoilman suojelusta vuonna 2023 ei ollut.

Vuoden 2023 ulkoilman suojelun kulut, noin 1,7 miljoonaa euroa, tulivat lähes kaikki kadut ja puistot -palvelualueen katujen kevätiharjauksen ja pölynsidonnann henkilöstökuluista, palveluiden ostoista, aineista ja tarvikkeista sekä HSY:n kuntaosuudesta .

Investointeja ulkoilman suojeluun oli 865 200 euroa.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vuonna 2023 ei ollut tuloja vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä.

Valtaosa vesiensuojelun ja jätevesien käsittelyn vajaan 1,2 miljoonan euron kuluista koostui jätevesimaksuista kiinteistöt ja tilat sekä kadut ja puistot -palvelualueilla vuonna 2023.

Investointeja vesiensuojeluun ei vuonna 2023 ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta ei saatu tuloja vuonna 2023.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2023 yhteensä noin 2,2 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin kierrätyskeskuksen maksuista ja jätteenkäsittelymaksuista.

Investointeja jätehuoltoon ja roskaantumiseen ei vuonna 2023 ollut.

Maaperän ja pohjaveden suojeleminen

Vuonna 2023 maaperän ja pohjaveden suojelesta ei ollut tuottoja.

Kuluja kirjattiin 12 200 euroa.

Vuonna 2023 geotekniisiin maaperän kunnostuksen konsultti- ja konetöihin investoitiin 274 000 euroa.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2023.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, lähes 134 000 euroa, muodostuivat vuonna 2023 konsultti- ja meluselvityksistä ja henkilöstökustannuksista.

Melun ja tärinän torjuntaan investoitiin 3 200 euroa vuonna 2023.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

Kaupunki sai tuloja vuonna 2023 luonnonsuojelusta ja maisemansuojelusta 9 500 euroa avustuksina Isosuon kunnostukseen ja lähiluonto-opashankkeeseen.

Luonnonsuojelun ja maisemansuojelun kulut, 184 300 euroa, muodostuivat vuonna 2023 pääasiassa henkilökustannuksista ja luontoon liittyvistä konsulttiselvityksistä.

Luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun ei kirjattu investointeja.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Tähän ryhmään kuuluvia tuloja kertyi lähinnä ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin liittyvistä lupamaksuista. Tulot olivat yhteensä 15 400 euroa.

Vuoden 2023 Ympäristönsuojelun viranomaistehtävien kulut olivat noin 854 000 euroa.

Investointeja ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin ei ollut vuonna 2023.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Muista ympäristönsuojelutoimista saatiin tuloja 16 500 euroa.

Ryhmän Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet kulut koostuvat pääasiassa henkilöstökuluista sekä ympäristökoulutuksen, -kasvatuksen ja -neuvonnan sekä ympäristöjohtamisen ympäristökuluista. Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet -ryhmään lasketuista lähes 16,8 miljoonan euron kuluista suurin osa on kasvatuksen ja oppimisen toimialan henkilöstömenoja.

Investointeja muihin ympäristönsuojelun toimenpiteisiin vuonna 2023 oli yhteensä noin 1,6 miljoonaa euroa.

Ilmaston suojele

Ilmastonsuojelun tulot vuonna 2023 olivat 315 600 euroa, jotka koostuivat pääasiassa hankeavustuksista. Suuren tuloerän muodosti myös tilakeskuksen ESCO-hankkeiden energiansäästötoimien tuomat tulot.

Ilmastonsuojelun kulut, vajaat 2,4 miljoonaa euroa, muodostuivat vuonna 2023 muun muassa konsulttiselvityksistä ratikkaa varten. Lisäksi kuluja aiheuttivat myös ilmastotyöhön ja hankkeisiin kuuluneiden henkilöiden palkkakustannukset ja sekä palvelumaksut. Myös uusiutuvasta dieselin ja biokaasun hankinnasta aiheutui lisäkustannuksia.

Investointeja ilmastonsuojeluun vuonna 2023 oli noin 6,2 miljoonaa euroa.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vuonna 2023 maksettiin ympäristöperusteisia polttoaine- ja sähköveroja yhteensä lähes 2,4 miljoonaa euroa.

4.5.2 Vantaan kaupungin suurimpien tytäryhtiöiden ympäristötilinpito

Vuoden 2023 kaupungin tytäryhtiöiden ympäristötilinpidossa ovat mukana Vantaan Energia Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, VAV Yhtymä Oy, VTK Kiinteistöt Oy ja Mercuria kauppaoppilaitos Oy. Vertailuvuoden 2022 luvuissa ovat mukana Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy sekä VTK Kiinteistöt Oy.

Vuonna 2023 mainituilla tytäryhtiöillä oli ympäristötuloja 137 900 euroa, menoja noin 61 miljoonaa euroa ja investointeja lähes 12,2 miljoonaa euroa.

Ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit						
1 000 €	Tuotot		Kulut		Investoinnit	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	0	0	3	10	0	0
Ulkoilmansuojelu	0	0	6 255	128	8 074	0
Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	0	103	3 346	53	0	0
Jätehuolto ja alueiden puhtaanapito	0	0	6 174	1 670	0	0
Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	0	0	0	0	0
Melun ja värinän torjunta	0	0	12	0	0	0
Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	0	0	101	0	0	0
Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet	0	0	500	200	0	0
Ilmastonsuojelu	138	400	35 537	89	4 105	0
Ympäristötoiminta yhteensä	138	503	51 927	2 150	12 178	0
Verot, Investointien poistot	0	0	9 078	0	0	0
Kaikki yhteensä	138	503	61 005	2 150	12 178	0

Ulkoilman suojelu

Vantaan Energia Oy käytti ulkoilman suojeluun lähes 3,5 miljoonaa euroa, kuluista suurin osa kohdistui ilmansuojelun kemikaaleihin. Vantaan energia myös investoi ilmasuojeluun hieman yli 8 miljoonaa euroa. Tuottoja ei ulkoilman suojelusta saatu.

Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely

Vesiensuojelun noin 3,3 miljoonan euron kuluista 2,6 miljoonaa euroa liittyivät VAV yhtymä Oy:n jätevesien käsittelymaksuihin.

Investointeja tai tuloja ei vesiensuojelusta ja jätevesien käsittelystä ollut.

Jätehuolto ja roskaantuminen

Jätehuollosta ja roskaantumisesta tytäryhtiöt eivät saaneet tuloja vuonna 2023. Myöskään investointeja ei ollut.

Jätehuollon kuluja oli vuonna 2023 vajaat 6,2 miljoonaa euroa. Kulut koostuivat suurelta osin jätteenkäsittelymaksuista.

Maaperän ja pohjaveden suojele

Tytäryhtiöillä ei ollut tuottoja, kuluja tai investointeja maaperän ja pohjaveden suojelusta.

Melun ja tärinän torjunta

Melun ja tärinän torjunta ei tuonut tuottoja vuonna 2023 eikä investointeja tehty tytäryhtiöissä.

Melun ja tärinän torjunnasta aiheutuneet kulut, 11 600 euroa, muodostuivat vuonna 2023 Vantaan Energia Oy:n toimenpiteistä.

Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu

VAV käytti vuonna 2023 vieraslajien poistoon 3 300 euroa. Tuloja tai investointeja luonnonsuojeluun ja maisemansuojeluun ei ollut.

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät

Ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä ei kertynyt tuottoja eikä sen osalta tehty investointeja vuonna 2023.

Vantaan Energia Oy:ltä kului runsaat 100 000 euroa viranomaismaksuihin, laki- ja konsultointipalveluihin, tarkkailusuunnitelmiin, luvituksiin, todentamisiin ja jätekuonan ympäristövelvoitteisiin.

Muut ympäristönsuojelutoimenpiteet

Tuottoja ja investointeja ei tehty vuoden 2023 aikana muihin ympäristönsuojelutoimenpiteisiin.

Vantaan Energia Oy, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy ja VTK Kiinteistö Oy ilmoittivat kuluina muita ympäristönsuojelutoimenpiteitä, kuten ympäristöjärjestelmien maksuja ja henkilöstökuluja yhteensä noin 500 000 euroa.

Ilmaston suojele

Vuonna 2023 Vantaan Energia Oy:llä oli ilmaston suojeleluun liittyviä tuloja 137 900 euroa, jotka muodostuivat pääosin Business-Finlandin tuista hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiratkaisujen (CCU) kehittämiseen.

Eniten kustannuksia muodostui ilmastonsuojelusta Vantaan Energialle, joka käytti runsaat 35 miljoonaa euroa korvatessaan hiiltä ja maakaasua biopolttoaineilla. Muita pienempiä kuluja oli muun muassa VTK Kiinteistöt Oy:llä, joilla kuluja muodostui energiakatselmuksista ja energiatehokkuussopimuksen toimeenpanosta.

Mercuria kauppaoppilaitos Oy investoi aurinkoenergiaan vuonna 2023 runsaat 100 000 euroa. VTK Kiinteistöt Oy:ltä kului 4 miljoonaa muun muassa Isonmännyn päiväkodin lämmitysjärjestelmän muutokseen, Jokiuoman päiväkodin puurakentamisen ja aurinkoenergian ratkaisuihin sekä ilmanvaihto- ja jäähdytysjärjestelmäsaneerauksiin.

Ympäristöverot ja ympäristövastuut

Vantaan Energia Oy maksoi vuonna 2023 ympäristöperusteisia veroja runsaat 9 miljoonaa euroa.

4.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	Vakinaiset		Määräaikaiset		Yhteensä		Muutos 2023 vs. 2022	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022	Määrä	%
Kaupunkistrategia ja johto	367	382	141	150	508	532	-24	-5 %
Keski-Uudenmaan pelastustoimen liikelaitos	0	455	0	81	0	536	-536	-100 %
Kaupunkikulttuuri ja hyvinvointi	559	552	211	180	770	732	38	5 %
Kasvatus ja oppiminen	4 267	4 117	1 560	1 578	5 827	5 695	132	2 %
Sosiaali- ja terveystoimi	0	2 497	0	785	0	3 282	-3 282	-100 %
Suun terveydenhuollon liikelaitos	0	256	0	50	0	306	-306	-100 %
Kaupunkiympäristö	590	574	58	46	648	620	28	5 %
Yhteensä	5 783	8 833	1 970	2 870	7 753	11 703	-3 950	-34 %

Henkilöstön lukumäärään on laskettu vakituiset, määräaikaiset sekä työllistetyt. Osa-aikainen henkilöstö on muutettu kokoaikaisiksi yleisohjeen mukaisesti.

Henkilöstökulut		
1 000 €	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	394 035	575 796
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	2 283	2 799
Henkilöstökulut yhteensä	396 318	578 595

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
1 000 €	2023	2022
Kansallinen kokoomus Vantaa	73	83
Kansallinen Kokoomus Uusimaa	1	1
Suomen Keskusta Vantaa	9	13
Perussuomalaiset	35	40
Perussuomalaiset Uusimaa	2	0
Suomen Kristillisdemokraatit	10	10
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Uusimaa	2	2
Suomen Sosiaalidemokraattinen puolue Vantaa	91	111
Suomen ruotsalainen kansanpuolue Vantaa	11	14
Vantaan vihreät ry	48	54
Uudenmaan Vihreät ry	2	1
Vasemmistoliiton Vantaan Kunnallisjärjestö Ry	20	28
Vasemmistoliitto	1	0
Liike Nyt	4	4
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	308	362

Tilintarkastajan palkkiot		
1 000 €	2023	2022
Tarkastusyhteisö KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	115	134
Muut palkkiot	69	40
Palkkiot yhteensä	184	174

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet

Liitetietona on esitetty tiedot kaupungin ja sen intressitahoihin kuuluvien välisistä liiketoimista, jos ne ovat olennaisia eikä niitä ole toteutettu tavanomaisin kaupallisin ehdoin. Liitetietona on esitetty myös tavanomaisin ehdoin intressitahojen kanssa toteutetuista toimista niiden osapuolet ja toimien arvot, jos ne ovat tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi. Tietoja yksittäisistä liiketoimista on yhdistelty, ellei tietojen erillinen esittäminen ole välttämätöntä arvioitaessa liiketoimen vaikutusta kunnan taloudelliseen asemaan.

Taulukossa kuvataan Vantaan kaupungin liiketoimia konserniyhtiöidensä kanssa.

Kunnan ja intressitahojen väliset liiketoimet		
1 000 €	2023	2022
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden myynti intressitahoille		
Myyntituotot	1 933	1 718
Palvelumaksutuotot	676	642
Vuokratuotot	2 826	2 760
Muut toimintatuotot	127	204
Kaupungin tavaroiden ja palveluiden ostot intressitahoilta		
Palvelujen ostot	48 163	59 012
Muut ostot	14 856	15 108
Maksetut vuokrat	22 055	39 017
Kaupungin korot ja osingot intressitahoilta		
Korkotuotot	2 562	1 609
Osinkotuotot	10 830	10 830
Muut rahoitustuotot	1 140	1 137
Rahoituskulut	1 294	0
Kaupungin antamat lainat intressitahoille		
Lainoja yhteensä	56 919	65 968
Kaupunkikonsernissa on käytössä konsernitili		
Konsernitilisaamiset	19 758	0
Konsernitilivelat	62 469	30 086

VAV Yhtymä -konserni

Kaupunki omistaa VAV Yhtymä Oy:n koko osakekannan. VAV Yhtymä -konserniin kuuluu VAV Yhtymä Oy:n lisäksi sen tytäryhtiöt VAV Palvelukodit Oy, VAV Asunnot Oy ja VAV Hoiva-asunnot Oy.

Tilivuoden 2023 aikana kaupunki on maksanut VAV-konserniin kuuluville yhtiöille vuokria yhteensä noin 0,9 milj. euroa (ALV 0 %). Tilikaudella 2022 kaupunki maksoi VAV-konsernille vuokria noin 12,5 milj. euroa. Muutos johtuu hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisestä. Vuoden 2023 alusta alkaen Vantaan kaupungin sosiaali- ja terveystoimen aiemmin vuokraamien palveluasumisen kiinteistöjen ja yksittäisten erityisryhmien asumiskäyttöön vuokrattujen asuntojen vuokraajaksi muuttui Vantaan ja Keravan hyvinvointialue.

Aikaisemmillä tilikausilla kaupungin asuntolainarahastosta VAV-konsernille sen harjoittamaa sosiaalista asuntotuotantoa varten myönnettyjen lainojen pääoma oli 31.12.2023 yhteensä noin 24,4 milj. euroa. Varoilla on toteutettu ARA:n tukemaa luovutus- ja käyttörajoitusten alaista asuntorakentamista. VAV Hoiva-asunnot Oy:lle vuonna 2021 myönnetyn lainan pääoma per 31.12.2023 oli 30,8 milj. euroa.

Keskeiset VAV-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2023:

- Kaupunkitilalautakunta päätti 25.10.2023 (§12) myydä Kuninkaalan korttelin 64111 tontin 3 VAV Yhtymä Oy:lle 1 640 000 euron kauppahinnalla. Päätös oli ehdollinen sille, että kaupunginhallitus päättää Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan myymisestä VAV Yhtymä Oy:lle.
- Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 (§ 11) myydä Asunto Oy Vantaan Sepänpuiston koko osakekannan VAV Yhtymä Oy:lle kauppahintaan 2 010 000 euroa liitteenä olleen kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.
- Kaupunginhallitus päätti 11.12.2023 (§ 12) myöntää kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahastosta VAV Yhtymä Oy:lle enintään 2 010 000 euron suuruisen lainan. Laina-aika on enintään 16 vuotta liitteenä olleen velkakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.

Edellä mainitut kaupat pantiin täytäntöön 31.1.2024.

VTK Kiinteistöt -konserni

Kaupunki omistaa VTK Kiinteistöt Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa toimitilapalveluja kaupunkikonsernin käyttöön. Se on voimassa oleviin sopimuksiin liittyen laskuttanut kaupungilta tilivuoden 2023 aikana kaikkiaan 18,2 milj. euroa (alv 0 %) pääasiassa vuokrina. Kaupunki on myynyt VTK-konsernille hallinnon tukipalveluja sekä yhdyskuntapalveluita 0,6 milj. eurolla sekä laskuttanut vuokria 0,8 milj. eurolla.

Kaupungin asuntolainarahastosta aikaisemmillä tilikausilla VTK Kiinteistöt Oy:lle myönnetyn lainan pääoma oli 31.12.2023 1,2 milj. euroa. Lainasta peritään korkoa euribor 6 kk + 0,50 % sekä sen lisäksi vuotuista luottoprovisiota 0,50 % kulloisenkin kalenterivuoden 1. päivänä auki olevasta lainapääomasta.

Keskeiset VTK-konserniin liittyvät kaupungin päätökset tilikaudella 2023:

- Kaupunginvaltuusto päätti 27.3.2023 (§ 10), että kaupunki ostaa kiinteistön 92-61-206-7 (Kielotie 13) VTK Kiinteistöt Oy:ltä 10 650 000 euron kauppahinnalla päätöksen liitteenä olleen kauppakirjaluonnoksen mukaisin ehdoin.
- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 6) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle enintään 150 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä 100 % omavelkaisia takauksia päätöksen selostusosassa yksilöityjen hankkeiden rahoituksen vakuudeksi. Yksittäisten takausten voimassaoloaika on rajoitettu 25 vuoteen.
- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:lle enintään 41 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä 100 % omavelkaisia takauksia päätöksen liitteenä olevan lainalistauksen mukaisten VTK Kiinteistöt Oy:lle yritysjärjestelyssä jäävien lainojen ja näiden lainojen mahdollisessa uudelleenjärjestelyssä sijaan tulevien lainojen vakuudeksi.

- Kaupunginvaltuusto päätti 9.10.2023 (§ 8) myöntää VTK Kiinteistöt Oy:n tytäryhtiö Vivamus Kiinteistöt Oy:lle enintään 33 milj. euron suuruisen takauslimiitin, josta myönnetään yksittäisiä omavelkaisia takauksia liitteenä olevan lainalistan mukaisesti Vivamukselle yritysjärjestelyssä siirtyvien lainojen uudelleenjärjestelyssä niiden sijaan tulevien lainojen vakuudeksi. Yksittäisten annettavien takausten voimassaoloaika on rajoitettu 20 vuoteen ja yksittäinen takaus kattaa aina enintään 80 %:ia lainan tai rahoitusjärjestelyn jäljellä olevasta pääomasta.

Vantaan Energia Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Energia Oy:n osakekannasta 60 %. Yhtiön toimialana on sähkö-, lämpö- ja maakaasuliiketoiminta sekä muu energianhuolto ja niihin liittyvä tuotteiden valmistus ja kauppa, energiapalvelut sekä alan muu liiketoiminta. Yhtiö on myynyt vuonna 2023 kaupungille pääasiassa kaukolämpöä 9,5 milj. euron arvosta. Vantaan Energia Oy:n kokonaan omistama tytäryhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy on vuonna 2023 veloittanut kaupungilta sähkön verollista siirtomaksua 3,5 milj. euroa. Vantaan Energia on maksanut osinkoa Vantaan kaupungille 10,8 milj. euroa tilikauden 2023 aikana.

Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy

Kaupunki omistaa Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n koko osakekannan. Yhtiö tarjoaa kaupunkikonsernille toimialansa mukaisia kiinteistönhoito-, puhtaus- ja ateriapalveluita.

Kaupunki on ostanut yhtiöltä palveluita tilivuoden 2023 aikana yhteensä 48,8 milj. euron arvosta, joka jakautuu ateriapalveluihin 22,3 milj. euroa, puhtauspalveluihin 11,9 milj. euroa ja kiinteistöpalveluihin (sisältäen vartiointipalvelut) 14,6 milj. euroa.

Kaupunki on myynyt Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:lle hallinnon tukipalveluita 1,0 milj. eurolla sekä vuokrannut toimitiloja ja kalustoa 0,9 milj. eurolla.

5 Eriytetyt tilinpäätökset

5.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

5.1.1 Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tilinpäätöslaskelmat

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	338,00	506,00
Materiaalit ja palvelut		
Palvelujen ostot	- 69,30	- 69,23
Liiketoiminnan muut kulut	- 53 255,00	- 18 830,00
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 52 986,30	- 18 393,23
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	2 678 999,83	1 555 880,85
Muut rahoitustuotot	15 133,44	16 784,11
	2 694 133,27	1 572 664,96
Ylijäämä (alijäämä) ennen rahastosiiirtoja	2 641 146,97	1 554 271,73
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	- 2 641 146,97	- 1 554 271,73
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Liikeylijäämä (-alijäämä)	- 52 986,30	- 18 393,23
Rahoitustuotot ja -kulut	2 694 133,27	1 572 664,96
Toiminnan rahavirta	2 641 146,97	1 554 271,73
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys muilta	9 269 512,52	3 267 428,82
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	- 11 829 965,74	- 4 844 347,22
Saamisten muutos muilta	- 115 160,75	3 816,67
Korottomien velkojen muutos muilta	34 467,00	18 830,00
Rahoituksen rahavirta	- 2 641 146,97	- 1 554 271,73
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston tase	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat	59 582 670,34	68 852 182,86
Sijoitukset		
Muut lainasaamiset	59 582 670,34	68 852 182,86
Vaihtuvat vastaavat	43 316 237,24	31 371 110,75
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	43 073 866,72	31 243 900,98
Lyhytaikaiset saamiset		
Siirtosaamiset	242 370,52	127 209,77
VASTAAVAA YHTEENSÄ	102 898 907,58	100 223 293,61
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	102 845 610,58	100 204 463,61
Muut omat rahastot	102 845 610,58	100 204 463,61
Vieras pääoma	53 297,00	18 830,00
Lyhytaikainen		
Siirtovelat	53 297,00	18 830,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	102 898 907,58	100 223 293,61

5.1.2 Vahinkorahaston tilinpäätöslaskelmat

Vahinkorahaston tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	0,00	30 000,00
Liiketoiminnan muut tuotot	467 639,14	483 595,82
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 4 488,17	- 10 120,60
Palvelujen ostot	- 639 126,50	- 858 887,02
	- 643 614,67	- 869 007,62
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 175 975,53	- 355 411,80
Rahaston lisäys (-) tai vähennys (+)	175 975,53	355 411,80
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0,00	0,00
Vahinkorahaston rahoituslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	- 175 975,53	- 355 411,80
Toiminnan rahavirta	- 175 975,53	- 355 411,80
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	180 345,55	- 56 648,94
Saamisten muutos muilta	0,00	407 588,00
Korottomien velkojen muutos muilta	- 4 370,02	4 472,74
Rahoituksen rahavirta	175 975,53	355 411,80
Rahavarojen muutos	0,00	0,00
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	0,00	0,00
Rahavarat 1.1.	0,00	0,00
	0,00	0,00
Vahinkorahaston tase	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
Vaihtuvat vastaavat	7 772 710,62	7 953 056,17
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset kunnalta	7 772 710,62	7 953 056,17
VASTAAVAA YHTEENSÄ	7 772 710,62	7 953 056,17
VASTATTAVAA		
Oma pääoma	7 772 607,90	7 948 583,43
Muut omat rahastot	7 772 607,90	7 948 583,43
Vieras pääoma	102,72	4 472,74
Lyhytaikainen		
Ostovelat	102,72	4 472,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	7 772 710,62	7 953 056,17

5.2 Liikelaitosten ja rahastojen vaikutus kaupungin talouteen

	Tuloslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminoinnit milj. €			Kokonais- tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	
Toimintatuotot							
Myyntituotot, ulkoiset	38,86	0,00	0,00				38,86
Myyntituotot, sisäiset	1,21	0,00	0,00	-1,21	0,00	0,00	0,00
Maksutuotot, ulkoiset	43,00	0,00	0,00				43,00
Maksutuotot, sisäiset	0,39	0,00	0,00	-0,39	0,00	0,00	0,00
Tuet ja avustukset, ulkoiset	31,23	0,00	0,00				31,23
Tuet ja avustukset, sisäiset	0,01	0,00	0,00	-0,01	0,00	0,00	0,00
Muut toimintatuotot, ulkoiset	45,55	0,00	0,00				45,55
Muut toimintatuotot, sisäiset	172,83	0,00	0,47	-172,83	0,00	-0,47	0,00
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-394,04	0,00	0,00				-394,04
Palvelujen ostot, ulkoiset	-285,90	0,00	-0,64				-286,54
Palvelujen ostot, sisäiset	-2,19	0,00	0,00	2,19	0,00	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, ulk.	-44,31	0,00	0,00				-44,32
Aineet, tarvikkeet ja tavarat, sis.	-0,02	0,00	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Avustukset, ulkoiset	-56,40	0,00	-0,05				-56,46
Avustukset, sisäiset	-0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,00
Muut toimintakulut, ulkoiset	-51,35	0,00	0,00				-51,35
Muut toimintakulut, sisäiset	-172,70	0,00	0,00	172,70	0,00	0,00	0,00
Toimintakate	-673,82	0,00	-0,23	0,47	0,00	-0,47	-674,05
Verotulot	638,68						638,68
Valtionosuudet	179,66						179,66
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot, ulkoiset	15,27	0,00	2,68				17,94
Muut rahoitustuotot, ulkoiset	13,81	0,00	0,02				13,83
Korkokulut, ulkoiset	-13,99	0,00	0,00				-13,99
Muut rahoituskulut, ulkoiset	-0,08	0,00	0,00				-0,08
Vuosikate	159,52	0,00	2,47	0,47	0,00	-0,47	161,99
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-110,26	0,00	0,00				-110,26
Kertaluonteiset poistot	-1,50	0,00	0,00				-1,50
Arvonalentumiset	-0,09	0,00	0,00				-0,09
Tilikauden tulos	47,68	0,00	2,47	0,47	0,00	-0,47	50,14
Varausten ja rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00	-2,47				-2,47
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	47,68	0,00	0,00	0,47	0,00	-0,47	47,68

	Rahoituslaskelman toteumat milj. €			Sisäisten erien eliminointi milj. €			Kokonais- tarkastelu milj. €
	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Kaupunki	Liike- laitokset	Rahastot	Rahoitus- laskelma yhteensä
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	159,99		2,00	0,47		-0,47	161,99
Tulorahoituksen korjauserät	-10,57						-10,57
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-166,82						-166,82
Rahoitusosuudet investointeihin	4,38						4,38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	13,05						13,05
Toiminnan ja investointien rahavirta	0,03	0,00	2,00	0,47	0,00	-0,47	2,03
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäykset	-0,08						-0,08
Antolainasaamisten vähennykset	2,72		9,27				11,99
Lainakannan muutokset							
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	150,00						150,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-155,52						-155,52
Lyhytaikaisten lainojen muutos	52,39						52,39
Oman pääoman muutokset	11,94	-10,07	-1,84				0,03
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-0,96						-0,96
Vaihto-omaisuuden muutos	0,06						0,06
Saamisten muutos	-1,15	2,26	0,41				1,53
Korottomien velkojen muutos	-74,24	-4,29	0,03				-78,50
Rahoituksen rahavirta	-14,86	-12,10	7,88	0,00	0,00	0,00	-19,08
Rahavarojen muutos	-14,82	-12,10	9,88	0,47	0,00	-0,47	-17,05

5.3 Muut eriytetyt laskelmat

Tilinpäätöksessä esitetään kilpailulain 30 d §:n mukaiset eriyttämislaskelmat kilpailullisesta toiminnasta. Eriytettävät tuloslaskelmat esitetään Kaupunkistrategian ja johdon toimialan sekä Kaupunkiympäristön toimialan osalta.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialalla on eriytetty tukipalvelujen myynti kaupungin tytäryhteisöille. Myytävät tukipalvelut koostuvat hankinnan, talouspalvelujen sekä tietohallinnon palvelujen myynnistä. Tukipalvelujen myynti perustuu kaupungin ja tytäryhtiön välisiin palvelusopimuksiin ja palveluista veloitetaan voimassa olevan hinnaston mukaisesti.

Eriyttäminen on tehty yksiköiden kirjanpidossa erillisillä tulosityksiköillä, joille kohdistuvat tukipalvelujen myynnistä saatavat tuotot sekä toiminnan suorat kustannukset. Suoria kustannuksia ovat palvelua tuottavien henkilöiden henkilöstökulut sekä suoraan palvelun tuottamiseen kohdistuvat palvelujen ja materiaalien ostot. Tietohallinnon osalta eriytetyille tulosityksiköille kohdentuvat myös tietojärjestelmien poistot. Eriytettävän toiminnan tuloslaskelmalle on kohdistettu lisäksi kyseiseen toimintaan kuuluva osuus yksikön yhteisistä kustannuksista, kuten vuokratuista sekä muista henkilösidonnoisista yhteisistä kustannuksista, kuten tietoliikenteen, palkanlaskennan ja työterveyshuollon kustannuksista. Esi- miestyötä on allokoitu eriytettävään toimintaan henkilömäärän suhteessa.

Kaupunkiympäristön toimialalla on eriytetty ulkoinen tilavuokraus. Ulkoinen tilavuokraus käsittää toimiltilojen vuokrauksen muille kuin Vantaan kaupungin sisäisille yksiköille sekä palvelussuhdeasuntojen vuokrauksen. Vuokrat laskutetaan vuokrasopimukseen perustuen.

Asuntojen vuokrauksen tuotot sekä asuntoihin liittyvät suorat kustannukset kirjataan omille kustannuspaikoilleen. Lisäksi asuntovuokraukseen kohdistuu kunnan omistamien kiinteistöjen osalta poistot. Ulkoisen toimitilavuokrauksen osalta kiinteistöjen suorat tuotot ja kulut kirjataan kiinteistöittäin kirjanpitoon. Sekä rakennusten ylläpitokustannukset että poistot on eriytetty kunkin rakennuksen osalta erikseen ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa. Kiinteistönhoidon osalta ne kustannukset, joita ei kirjanpidossa kohdisteta suoraan rakennuksille, on eriytetty ulosvuokrattujen neliöiden suhteessa kaupungin omistamien kiinteistöjen kokonaisneliömäärästä. Samassa suhteessa on kohdistettu myös yksikön henkilöstökulut ja muut yhteiset kustannukset sekä toimialahallinnon ja kaupungin sisäisten tukipalvelujen vyörytettävät kustannukset.

Kaupunkistrategian ja johdon toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	2 852 881,41	1 654 773,07
Liiketoiminnan muut tuotot	0,00	41 614,00
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 614,17	- 316,45
Palvelujen ostot	- 2 180 870,93	- 1 180 440,78
	- 2 182 485,10	- 1 180 757,23
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 311 426,80	- 377 469,93
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 55 656,66	- 53 944,61
Muut henkilösivukulut	- 10 424,90	- 9 984,68
	- 377 508,36	- 441 399,22
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	- 146,81
Liiketoiminnan muut kulut	- 271 685,69	- 186 641,61
Liikeylijäämä (-alijäämä)	21 202,26	- 112 557,80
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	0,00	- 0,79
	0,00	- 0,79
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	21 202,26	- 112 558,59

Kaupunkiympäristön toimialan eriytetty tuloslaskelma	1.1. - 31.12.2023	1.1. - 31.12.2022
Liikevaihto	13 428 576,42	7 454 374,43
Liiketoiminnan muut tuotot	108 672,19	34 947,90
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 507 419,04	- 218 042,51
Palvelujen ostot	- 2 364 217,66	- 1 581 567,88
	- 2 871 636,70	- 1 799 610,39
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	- 201 637,67	- 114 217,07
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	- 41 471,08	- 23 665,75
Muut henkilösivukulut	- 7 950,54	- 4 510,81
	- 251 059,29	- 142 393,63
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	- 4 316 739,15	- 932 461,67
Liiketoiminnan muut kulut	- 4 428 475,37	- 3 823 262,54
Liikeylijäämä (-alijäämä)	1 669 338,10	791 594,10
Rahoitustuotot ja -kulut		
Muut rahoituskulut	- 1 958,39	- 445,37
	- 1 958,39	- 445,37
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 667 379,71	791 148,73

6 Luettelot ja selvitykset

6.1 Käytetyt kirjanpito- ja selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tasekirja on Arkistolaitoksen päätöksen 3.9.2001 KA 158/43/2001 mukaan säilytettävä pysyvästi.

Kirjanpitolain 2:10 §:n mukaan tilikauden tositteet, liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto sekä muukin mahdollinen liiketapahtumia varmentava kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 6 vuotta sen vuoden lopusta lukien, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Poikkeuksina kirjanpitolain 2:10 §:ään ovat muun muassa EU-hankkeiden kirjanpitoasiakirjat (10 vuotta) sekä kiinteistöinvestointiin liittyvät laskut, tositteet ja selvitykset (13 vuotta). Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Tilinpäätösasiakirjojen arkistointi

Tase- ja tuloslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Rahoituslaskelmat	SAP -järjestelmässä
Tilikauden tapahtumat seurantakohteittain	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien kohdeluettelo	SAP -järjestelmässä
Pysyvien vastaavien koontiluettelot	SAP -järjestelmässä
Päiväkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Pääkirja	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172000 Myyntisaamiset tytäryhteisöiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 172500 Myyntisaamiset jäsenkuntayhtymiltä	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173000 Myyntisaamiset, omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 173500 Myyntisaamiset, kunnan sisäiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 174000 Myyntisaamiset muilta	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254500 Ostovelat tytäryhteisöille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254600 Ostovelat jäsenkuntayhtymille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254700 Ostovelat osakkuusyhteisöille, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254800 Ostovelat sisäiset, lyhytaikaiset	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tilin 254900 Ostovelat muille	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tositelajit ja numerosarjat 2023	Asta-arkistointijärjestelmässä
Tililuettelo vuodelta 2023	Asta-arkistointijärjestelmässä
Varastokirjanpidot	
Varikko	usb
Tasekirja	erikseen sidottuna
Tase-erittelyt	usb

Muilta osin kirjanpitoaineisto arkistoidaan paperille tulostetussa muodossa.

6.2 Luettelo tositelajeista

SAP -tositelajiluettelo 2023

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
02	A1	13803001 - 13803999	Verkkomaksu	Verkkomaksujen tositelaji
03	A2	13804001 - 13804999	Verkkomaksu	Verkkomaksujen tositelaji
12	B1	13816001 - 13816999	Palvelukassa	Martinlaakson uimahalli
14	B3	13818001 - 13818999	Verkkokauppa	Verkkokaupan yhteinen tositelaji
15	B4	13819001 - 13819999	Palvelukassa	Palvelukassojen yhteinen tositelaji
AA	01	10000000 - 12999999	Käyttöom.kirjaus	Talouspalvelut
AB	99	99000000 - 99999999	Kirjanpitosite	Talouspalvelut
AF	03	30000000 - 38999999	Poistokirjaukset	Talouspalvelut
AZ	02	20000000 - 23999999	Investointien purku	Talouspalvelut
BA	06	60000000 - 60999999	Konekielinen tilite	Talouspalvelut
BM	24	240000000 - 249999999	Ostomaksu,autom.	Rahoitustoimi
DA	15	150000000 - 159999999	Asiakastosite	Talouspalvelut
DL	31	310000000 - 319999999	Luottotappio	Talouspalvelut
DP	08	80000000 - 89999999	Perintätoim.rahatil.	Talouspalvelut
DT	19	190000000 - 199999999	Asiakkaat - tasaus	Talouspalvelut
DV	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.autom.	Talouspalvelut
DZ	14	140000000 - 149999999	Myyntisuor.manuaal.	Talouspalvelut
K1	25	250000000 - 259999999	Konekeskus Kuljetus	Kuntatekniikan keskus
K2	26	260000000 - 269999999	Varikko Polttoaineet	Kuntatekniikan keskus
K6	34	340000000 - 349999999	Apotti-maksut	Sosiaali- ja terveystoimi
K7	36	360000000 - 369999999	Apotti-maksusitoumus	Sosiaali- ja terveystoimi
KH	20	200000000 - 209999999	Toimittajat-vel.	Talouspalvelut
KM	27	270000000 - 279999999	Toimittajat-matkust.	Talouspalvelut
KR	21	210000000 - 219999999	Toimittajat - lasku	Talouspalvelut
KS	23	230000000 - 239999999	Sisäiset maksut	Talouspalvelut
KT	24	240000000 - 249999999	Toimittajat -tasaus	Talouspalvelut
KX	28	280000000 - 289999999	Sisäiset ostolaskut	Talouspalvelut
L1	L1	66400001 - 66499999	Konekeskus, uusi	Kuntatekniikan keskus
L2	L2	66500001 - 66599999	Varikko, uusi	Kuntatekniikan keskus
LJ	LJ	42300001 - 42399999	Sisäiset vuokrat/koki	Tilakeskus
LR	LR	52000000 - 52999999	Apollo rahoitusvienti	Rahoitustoimi
PA	PA	17110001 - 17119999	Tuntipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PC	PC	18110001 - 18119999	Kuukausipalkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PL	PL	19110001 - 19119999	Palkkiot	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PQ	PQ	39100001 - 39199999	Palkat	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
PY	PY	18200001 - 18299999	Ennak.kirjaus lomapalk	Henkilöstöpalvelut, palkanlask.
RE	44	440000000 - 449999999	Lasku - brutto(MM)	Keskusvarasto
RV	00	1000000000 - 9899999999	Myyntilasku(SD)	Talouspalvelut
RX	93	930000000 - 939999999	Sisäinen laskutus	Talouspalvelut
SA	11	110000000 - 118999999	Pääkirjatilite	Talouspalvelut
SB	12	120000000 - 129999999	Rondo FI tositem	Talouspalvelut
ST	39	390000000 - 399999999	Pk-tilit - tasaus	Talouspalvelut
SU	SU	119000000 - 119999999	Alv-jälkikirjaustos.	Talouspalvelut
UO	57	570000000 - 579999999	Ulosottotilitykset	Talouspalvelut
WA	45	450000000 - 459999999	Tavaranluovutus	Keskusvarasto
X2	D6	14800001 - 14899999	Kaupunkikortti	Ateriapalvelut

Liitetietojen tositelajiluettelo 2023

Tositelaji	Numerosarja	Tositenumerot		Toimiala/tulosalue
LT		1 - 999	Liitetiedot	Talouspalvelut

6.3 Tunnuslukujen laskentakaavat

Tuloslaskelman tunnusluvut

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista
= $100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$

Vuosikate prosenttia poistoista
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Vuosikate euroa/ asukas
= $\text{Vuosikate} / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa
= Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymä

(Kunta ja konserni) Investointien tulorahoitus, %
= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

(Kunta ja konserni) Lainanhoitokate
= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Jos lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Laskennallinen lainanhoitokate
= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Kassan riittävyys (pv)
= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat 31.12.} / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Taseen tunnusluvut

(Kunta) Omavaraisuusaste, %
= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

(Konserni) Omavaraisuusaste, %
= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Vähemmistöosuus} + \text{Konsernireservi}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, %
= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)
= $\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) euroa/ asukas
= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä 31.12.}$

(Kunta ja konserni) Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Lainakanta euroa/ asukas

= Lainakanta / Asukasmäärä 31.12.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut

Lainat ja vuokravastuut, euroa/ asukas

= [Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat) + Vuokravastuut] / Asukasmäärä 31.12.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

7 Allekirjoitukset ja tilinpäätösmerkintä

VANTAAN KAUPUNKI

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Vantaalla 25.3.2024

Vantaan kaupunginhallitus

Mika Kasonen

Mika Niikko

Ville Karinen

Anitta Orpana

Sakari Rokkanen

Minna Räsänen

Visa Tammi

Hanna Valtanen

Pekka Timonen
Kaupunginjohtaja

Ulla Kaukola

Faysal Abdi

Kai-Ari Lundell

Maarit Raja-aho

Maarit Raja-aho

Eve Rämö

Eve Rämö

Juhana Suoniemi

Juhana Suoniemi

Tiina Tuomela

Tiina Tuomela

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsinki 24 4 2024

KPMG Oy Ab
tilintarkastusyhteisö

Juhana Huuskonen
KHT, JHT

Vantaan kaupunki
p. 839 11 (vaihte)
Asematie 7, 01300 Vantaa